

การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

สารนิพนธ์
ของ
ยุวดี ดุลย์ไธสง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2548

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖71.4078

๒4427

จ.3

การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

บทคัดย่อ

ของ

ยุวดี ดุลย์ไธสง

P-9 ต.ก. 2548

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2548

1-834361

ยุวดี ดุลย์โรสง. (2548) การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร มณีศรีขำ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคมของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 และหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ระดับชั้นละ 30 คน ของโรงเรียนวัดสามง่าม กรุงเทพมหานคร
ปีการศึกษา 2547 ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ชุดการสอน
กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และแบบประเมินชุดการสอน
กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหา
ประสิทธิภาพชุดการสอน E_1 / E_2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และ t – test แบบ dependent

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จำนวน
19 กิจกรรม มีประสิทธิภาพ E_1 / E_2 อยู่ระหว่าง 60.33 – 72.00 และ 70.00 – 93.00
2. นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่เข้าร่วมกิจกรรม มีการพัฒนาด้านสังคมเพิ่มขึ้น อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

CONSTRUCTION A GUIDANCE ACTIVITY TEACHING PACKAGE FOR
SOCIAL DEVELOPMENT OF THIRD LEVEL SECONDARY STUDENTS

AN ABSTRACT

BY

MISS YUWADEE DOOLTHAISONG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

May 2005

Yuwadee Doolthaisong. (2005). *Constructing A Guidance Activity Teaching Package For Social Development Of Thrid Level Secondary Students*. Master's Project, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Asst. Prof. Dr. Totsaworn Maneesrikum.

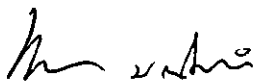
The purposes of this research were : First, to construct a guidance activity teaching package for social development of Thrid level secondary students, Second, to study the efficiency of guidance activity teaching package for social development of Thrid level secondary students. The sample groups used in this research of simple random sampling were consisted of 30 mathayom suksa I, 30 mathayom suksa II and 30 mathayom suksa III of Wat Samngam school. Bangkok. In academic year 2004. The research instruments were the social development of guidance activity teaching package and guidance activity teaching package for social development of Thrid level secondary students assess. The efficiency of each package was analized by E_1 / E_2 . The data were analized by means, standard deviation, and t-test dependent samples.

The results of study were as follows :

1. Nineteen social development of Thrid level secondary students. Guidance activity teaching package were constructed. The efficiencies E_1 / E_2 of each package were between 60.33 – 72.00 and 70.00 – 93.00
2. The social development of participants was significant at .01 level.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการ
สอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ เรื่อง การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ของ ยุวดี ดุ้ยไธสง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

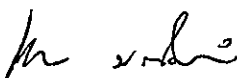
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

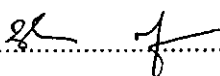
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ประเสริฐสุข)

คณะกรรมการสอบ

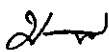
ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

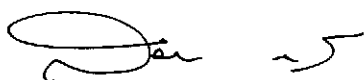
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทา สุรักษา)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์มนทิรา จารุเพ็ง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)

วันที่ 18 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร มณีศรีขำ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำสารนิพนธ์ ตลอดจนให้กำลังใจเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทา สุรักษา และอาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์ และอาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการและคณะครูโรงเรียนวัดสามง่าม ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการใช้สถานที่และอำนวยความสะดวก และขอขอบใจนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ปีการศึกษา 2547 ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ และผู้ที่รักและหวังดีกับผู้วิจัยทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อวิบูลย์ คุณแม่วาสนา และพี่ๆในครอบครัวที่ให้ความรัก ความห่วงใย และให้กำลังใจที่ดีแก่ผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ที่ผู้อ่านได้รับจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นคุณงามความดีของ บิดา มารดา คณาจารย์ ตลอดจนผู้ที่มีพระคุณของผู้วิจัยทุกท่าน

ยุวดี ดุลย์ไชสง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	①
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	3
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กระบวนการศึกษาวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.....	10
ความเป็นมา.....	10
ความมุ่งหมายและหลักการ.....	11
สิทธิหน้าที่ทางการศึกษา.....	12
ระบบการศึกษา.....	13
แนวการจัดการศึกษา.....	15
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	17
หลักการและจุดมุ่งหมาย.....	17
โครงสร้างหลักสูตร.....	18
มาตรฐานการเรียนรู้.....	20
การจัดการเรียนรู้.....	21
การจัดหลักสูตร.....	22
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544.....	24
ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	24
ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	25
จุดมุ่งหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	หลักการของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	25
	ประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	26
	หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	27
	ขอบข่ายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	28
	เป้าหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	28
	แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน.....	29
	กรอบความคิดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	29
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน.....	31
	ความหมายของชุดการสอน.....	31
	ความหมายของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว.....	32
	หลักการและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการสร้างชุดการสอน.....	32
	หลักการในการผลิตชุดการสอน.....	34
	คุณค่าของชุดการสอน.....	35
	ประเภทของชุดการสอน.....	36
	ส่วนประกอบของชุดการสอน.....	36
	ระบบผลิตชุดการสอน.....	37
	ประโยชน์ของชุดการสอน.....	38
	การหาประสิทธิภาพชุดการสอน.....	39
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน.....	42
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสังคม.....	43
	ความหมายของการแนะแนวด้านสังคม.....	43
	จุดมุ่งหมายของการแนะแนวด้านสังคม.....	46
	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางสังคม.....	46
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวด้านสังคม.....	51
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว.....	52
	ความหมายของการแนะแนว.....	52
	ความมุ่งหมายของการแนะแนว.....	53
	ความหมายของกิจกรรมแนะแนว.....	53
	จุดมุ่งหมายในการสอนกิจกรรมแนะแนว.....	54
	สาระสำคัญของกิจกรรมแนะแนว.....	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) กิจกรรมต่างๆ ในชั่วโมงแนะแนว.....	57
เทคนิคการสอนกิจกรรมแนะแนว.....	57
การประเมินผลกิจกรรมแนะแนว.....	58
กรอบความคิดกิจกรรมแนะแนว.....	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว.....	61
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	63
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	64
การดำเนินการทดลอง.....	67
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพ.....	68
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	80
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย.....	80
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
อภิปรายผล.....	85
ข้อเสนอแนะ.....	88
บรรณานุกรม.....	90

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	96
ภาคผนวก ก.....	97
ภาคผนวก ข.....	99
ภาคผนวก ค.....	101
ภาคผนวก ง.....	154
ภาคผนวก จ.....	192
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	433

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	23
2 ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง.....	64
3 แสดงค่าประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 แต่ละชุด และรวมทุกชุด.....	72
4 แสดงค่าก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3.....	77
5 แสดงคะแนนเฉลี่ยของแต่ละกิจกรรมของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการ สอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3.....	76
6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อชุดการ สอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3	78
7 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 จำนวน 30 คน.....	106
8 แสดงผลรวมของคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน.....	107
9 แสดงคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 ชุด.....	108
10 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน ชุดที่ 1 เรื่อง รู้จักทักทาย.....	109
11 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน ชุดที่ 2 เรื่อง มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร.....	110
12 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างใน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน ชุดที่ 3 เรื่อง กฎของโรงเรียน.....	111

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน ชุดที่ 4 เรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม.....	112
14 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน ชุดที่ 5 เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน.....	113
15 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน ชุดที่ 6 เรื่อง การทำงานกลุ่ม.....	114
16 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 จำนวน 30 คน (ชุดที่7-10).....	115
17 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน (ชุดที่11-14).....	116
18 แสดงผลรวมของคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน.....	117
19 แสดงคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 ชุด.....	118
20 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ชุดที่ 7 เรื่อง การวางแผนการทำงาน.....	119

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
21 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ชุดที่ 8 เรื่อง ไม่ตามใจเพื่อน.....	120
22 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ชุดที่ 9 เรื่อง เลียนแบบ อย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์.....	121
23 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ชุดที่ 10 เรื่อง สำรวจदन.....	122
24 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ชุดที่ 11 เรื่อง ค่าของคน.....	123
25 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ชุดที่ 12 เรื่อง อดเปรี้ยวไว้กินหวาน.....	124
26 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ชุดที่ 13 เรื่อง ครอบครัวดีมีสุข.....	125
27 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ชุดที่ 14 เรื่อง เพื่อนรักในวัยเรียน.....	126
28 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 จำนวน 30 คน.....	127

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
29 แสดงผลรวมของคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน.....	128
30 แสดงคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 ชุด.....	129
31 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 15 เรื่อง สามัคคีดีไฉน.....	130
32 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 16 เรื่อง พรุ้งนี้ไม่สาย.....	131
33 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 17 เรื่อง คู่ครองที่ต้องการ.....	132
34 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 18 เรื่อง แต่งอย่างไรให้สมวัย.....	133
35 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 19 เรื่อง อย่างนี้ต้องปฏิเสธ.....	134
36 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง รู้จักทักทาย.....	135

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
37	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร.....	136
38	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง กฎของโรงเรียน.....	137
39	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง เลือกทำอะไรให้ใจสบาย.....	138
40	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง เพื่อนที่รู้ใจ.....	139
41	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง 1 มือ 1 พลัง.....	140
42	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง การวางแผน การทำงาน.....	141
43	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง ไม่ตามใจเพื่อน.....	142
44	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์.....	143
45	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง สำนวจดน.....	144
46	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง ค่าของคน.....	145

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
47	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง อุดเปรี้ยวไว้กินหวาน.....	146
48	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง ครอบครัวดีมีสุข.....	147
49	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง เพื่อนรักในวัยเรียน.....	148
50	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง สามัคคีดีใจน.....	149
51	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง พรุ่งนี้ไม่สาย.....	150
52	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง คู่ครองที่ต้องการ.....	151
53	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง แต่งอย่างไรให้สมวัย.....	152
54	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง อย่างนี้ต้องปฏิเสธ.....	153

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบความคิดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	30
2 กรอบความคิดกิจกรรมแนะแนว.....	60

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัญหาสังคม ความยากจน และวิกฤติเศรษฐกิจที่เพิ่มมากขึ้น ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนชาวไทยอย่างกว้างขวาง ผลกระทบดังกล่าวนี้จะมีต่อเนื่องไปในอนาคตอีกนับสิบปี สาเหตุดังกล่าว เพราะคนไทยขาดการศึกษา การพัฒนา โดยเฉพาะการจัดการศึกษาที่ผ่านมาเป็นเพียงกลไกที่สร้างคนเพื่อรับใช้ระบบสังคมและเศรษฐกิจแบบรวมศูนย์ หลักสูตรการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับชีวิตและความจำเป็น และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างหลากหลาย (กรมวิชาการ. 2543 : 73) ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพการศึกษาหรือการเรียนรู้ใหม่ เพื่อพัฒนาคนไทยให้เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง มีความเข้มแข็ง ปรับตัวให้สามารถทำงาน พัฒนาชีวิตให้อยู่ได้อย่างประสบความสำเร็จและมีความสุข (กรมวิชาการ. 2541 : 76)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความหมายของการศึกษาว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ. 2543 : 6)

ปัจจุบันเป็นยุคแห่งการปฏิรูปการศึกษา ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และให้มีการใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีการขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี และการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น 12 ปี เพื่อมุ่งเน้นให้จัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการที่จะดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนนั้น สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดในกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มีความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม มีความรู้ทักษะในด้านการเรียนวิชาต่างๆ รวมทั้งการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 1)

จากความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ช่วงชั้น ได้แก่ ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 กำหนดให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยแบ่งออกเป็น 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมนักเรียน เพื่อช่วยส่งเสริมและเป็นวิธีการ

จัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามหลักและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดไว้

แผนพัฒนาการแนะแนว กระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ 2 ซึ่งเน้นผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง จากการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาสและอุปสรรคการดำเนินงานไม่พบว่ามี การนำแผนสู่การปฏิบัติ ซึ่งส่วนใหญ่ก็คือกิจกรรมแนะแนวยังไม่สามารถดำเนินได้ตามแผน ประกอบกับสังคมไทยเผชิญภาวะวิกฤตเศรษฐกิจก็ยิ่งทำให้ปัญหาสังคมและปัญหาผู้รับบริการแนะแนวมีความซับซ้อนและเพิ่มปริมาณปัญหา และมีได้มีการปรับแผนพัฒนางานแนะแนวและกิจกรรมแนะแนวให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรง รวดเร็ว และต่อเนื่อง เด็กไทยจำนวนมากเต็มไปด้วยความเครียด ชีวิตไร้ทิศทาง ฯลฯ ซึ่งสมควรได้รับการช่วยเหลือ และกระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนวที่เหมาะสมก็น่าจะเป็นทางเลือกสำคัญอีกส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือดังกล่าว เพราะกิจกรรมซึ่งเป็นการมุ่งเน้นให้ผู้รับบริการเรียนรู้จากการกระทำนั้นจะช่วยให้ผู้บริการเข้าใจและนำไปใช้ประโยชน์กับชีวิตได้จริง (คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชา. 2545 : 9)

กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างเยาวชน ทั้งในด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา และร่างกาย ซึ่งพัฒนาการด้านต่างๆ เหล่านี้ควรได้รับการพัฒนาที่เหมาะสม ยิ่งไปกว่านั้นกิจกรรมแนะแนวจะช่วยให้เด็กเกิดความรู้ ความสนุกสนานความสนใจ ช่วยให้เด็กรู้จักและเข้าใจตนเอง รวมไปถึงการมีทักษะในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น และเรียนรู้การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (จินดาภรณ์ อังสุวรรณโชติ. 2525 : 7)

ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 มีอายุประมาณ 12-15 ปี จัดอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น เป็นช่วงที่มีพัฒนาการด้านสังคมที่สำคัญอย่างยิ่ง เด็กวัยนี้เป็นวัยที่ต้องการความเป็นอิสระ อยากทำอะไรตามใจตนเอง เป็นวัยแห่งการค้นหาเอกลักษณ์เฉพาะตน เลียนแบบบุคคลในอุดมคติ วัยแห่งการเข้าร่วมกลุ่ม และต้องการการยอมรับจากสมาชิกกลุ่ม คุณลักษณะสำคัญของเด็กมัธยมศึกษาปีที่ 1 คือ เด็กวัยนี้กำลังปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ เรียนรู้ที่จะเข้าสังคม มีความคิดเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการปรับตัวในโรงเรียน มีความขัดแย้งในความคิดในการปฏิบัติตน มัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดกับเจตคติและพฤติกรรมทางสังคม ค้นหาเอกลักษณ์และเลียนแบบบุคคลที่ตนนิยม ปัญหาที่พบส่วนใหญ่เกี่ยวกับการปรับตัวกับสมาชิกภายในบ้าน สับสนในตนเอง ปัญหาการ เลียนแบบไม่เหมาะสม มัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นวัยที่กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลอย่างยิ่ง ยอมปฏิบัติตามกลุ่มมากกว่าพ่อแม่ หรือครู เกิดปัญหาพฤติกรรมไร้ระเบียบ หนีเรียนต่อต้านสังคม ปัญหาการคบเพื่อนต่างเพศ การไม่รู้จักปฏิเสธ

จากคุณลักษณะและปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องจัดโปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านสังคมให้กับเด็กในช่วงชั้นที่ 3 เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกๆ ด้าน สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ผู้วิจัยจึงสร้างกิจกรรมการแนะแนวขึ้น ซึ่งเป็นกิจกรรมแนะแนวส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมให้กับเด็กในช่วงชั้นที่ 3 ทั้งหมด 19 กิจกรรม แบ่งเป็นระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 กิจกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 กิจกรรม และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 กิจกรรม

เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการในด้านสังคมที่ดีขึ้น สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ได้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เพื่อเป็นแนวทางต่อครูแนะแนวและผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่จะนำเอาชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนด้านสังคม ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นการนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม นำมาทดลองกับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3) ของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนวัดสามง่าม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 395 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ประกอบด้วย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนวัดสามง่าม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร โดยการใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ด้วยการจับฉลากหมายเลขห้องได้ดังนี้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 1/1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2/1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/1 มีนักเรียนจำนวน 52 คน 49 คน และ 30 คน ตามลำดับ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 หมายถึง การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในการพัฒนานักเรียนในเรื่องเกี่ยวกับสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นมากขึ้น ประกอบด้วยเรื่องต่างๆ ดังนี้

1.1 การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน หมายถึง วิธีการที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมต่อบุคคลต่างๆ ในโรงเรียน ได้แก่ ครู เพื่อนร่วมชั้นเรียน เพื่อนร่วมสถาบัน และบุคคลต่างๆ ในโรงเรียน เพื่อทำให้เกิดการยอมรับและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ในที่นี้ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการใช้วาจา และการแสดงท่าทาง ดังนี้

ด้านการใช้วาจา ได้แก่ การกล่าวทักทายอย่างสุภาพ การสนทนาด้วยถ้อยคำสุภาพ การกล่าวขอบคุณเมื่อได้รับความช่วยเหลือ การกล่าวขอโทษเมื่อตนกระทำผิดหรือไม่เหมาะสมต่อผู้อื่น

ด้านการแสดงท่าทาง ได้แก่ ยกมือไหว้ การแสดงความเคารพอย่างนอบน้อม ช่วยเหลือครูอาจารย์ และตั้งใจเรียนขณะครูสอน การยิ้มแย้มแจ่มใสขณะคุยกับเพื่อน การแสดงความสนใจโดยการแสดงออกทางร่างกาย การไม่ทำร้ายร่างกายเพื่อนเมื่อนักเรียนไม่พอใจ

พัฒนาการสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน โดยใช้เทคนิค กิจกรรม“รู้จักทักทาย” กิจกรรม “มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร” และการอภิปราย

1.2 การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน หมายถึง การปรับเปลี่ยนตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนได้อย่างมีความสุข เคารพกฎเกณฑ์ของโรงเรียน ตั้งใจเรียนและปฏิบัติตามกิจกรรมตามหน้าที่ของตน และนำมาซึ่งชื่อเสียงแก่โรงเรียนและครูอาจารย์

พัฒนาการเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน โดยใช้เทคนิคการระดมสมองและอภิปรายกลุ่ม

1.3 หลักการปฏิบัติตนในสังคม หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ พฤติกรรมด้านต่างๆ ของบุคคลอย่างมีเหตุผล ตามสิทธิที่จะแสดงออกอย่างถูกต้อง โดยไม่ก้าวก่ายสิทธิของบุคคลอื่น อย่างถูกต้องและเป็นที่ยอมรับของสังคม

พัฒนาหลักการปฏิบัติตนในสังคม โดยใช้เทคนิค การอภิปราย

1.4 การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ พฤติกรรมด้านต่างๆ ต่อเพื่อนอย่างเหมาะสม เพื่อให้เป็นที่รักใคร่และยอมรับจากเพื่อน และไม่ขัดกับความต้องการของตน

พัฒนาการปฏิบัติตนในการคบเพื่อน โดยใช้เทคนิค กิจกรรม “เพื่อนที่รู้ใจ”

1.5 การทำงานเป็นกลุ่ม หมายถึง การร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมคิด ในการกระทำการใดๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ด้วยความสามัคคีและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีการแบ่งหน้าที่และช่วยกันรับผิดชอบตามหน้าที่ของตน เพื่อทำการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

พัฒนาการทำงานเป็นกลุ่ม โดยใช้เทคนิค กิจกรรม “1มือ1พลัง” กิจกรรม “การวางแผนการทำงาน” และ กิจกรรม “ซ่อนลูกบิด”

1.6 วิธีการปฏิเสธ หมายถึง แนวทางการแสดงความรู้สึกไม่เห็นด้วยทั้งทางวาจา และพฤติกรรม เพื่อปฏิเสธในเรื่องที่ไม่เหมาะสมหรือไม่เห็นด้วยต่อบุคคลอื่นที่บอกกล่าวหรือชักชวนให้กระทำในเรื่องต่างๆ พัฒนาวิธีการปฏิเสธ โดยใช้เทคนิค การแสดงบทบาทสมมติ การระดมสมอง และการอภิปราย

1.7 การเลียนแบบที่เหมาะสม หมายถึง การแสดงออกเป็นพฤติกรรมทั้งทางวาจา และการกระทำตามตัวแบบที่ตนสนใจอย่างถูกต้องเหมาะสมกับตน และไม่ขัดกับศีลธรรมจรรยา และเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม

พัฒนาการเลียนแบบที่เหมาะสม โดยใช้เทคนิคการแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบท

1.8 ความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น หมายถึง ความต้องการเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนและบุคคลในสังคม ทำให้ตนรู้สึกว่ามีความสามารถ มีคุณค่า เป็นที่ยอมรับของเพื่อนและสังคมที่ตนอาศัยอยู่

พัฒนาความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น โดยใช้เทคนิค กิจกรรม “สำรวจตน” กรณีศึกษา และการอภิปราย

1.9 การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว หมายถึง การสำนึกรู้บทบาทหน้าที่ของตน การแสดงออกทางด้านพฤติกรรม ในเรื่องของความรับผิดชอบในบทบาท และหน้าที่ของตนต่อสมาชิกในครอบครัว การให้ความรัก ความผูกพัน รับฟังความคิดเห็น และสนับสนุนของบุคคลในครอบครัว

พัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว โดยใช้เทคนิค กิจกรรม “ครอบครัวดีมีสุข” และการอภิปราย

1.10 การคบเพื่อนต่างเพศ หมายถึง การแสดงพฤติกรรมทั้งทางกาย วาจา ใจ ต่อเพื่อนต่างเพศให้เหมาะสมถูกต้องและเป็นไปในทางสร้างสรรค์ สนับสนุน ช่วยเหลือกันและกัน และไม่แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ที่ผิดต่อจารีต ประเพณีของสังคม

พัฒนาการคบเพื่อนต่างเพศ โดยใช้เทคนิค การระดมสมอง กรณีศึกษา และการอภิปราย

1.11 การแต่งกายที่เหมาะสม หมายถึง การแต่งกายที่สะอาด งามตา เหมาะสมกับวัยและบุคลิภาพของตน เป็นที่ยอมรับแก่ผู้พบเห็น

พัฒนาการแต่งกายที่เหมาะสม โดยใช้เทคนิค กิจกรรม “แต่งอย่างไรให้สมวัย”

2. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการสอนในเรื่องเกี่ยวกับสังคมแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจตนเองมากขึ้น และพัฒนาศักยภาพของตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิต และสามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลในสังคมได้ และในชุดการสอน

กิจกรรมแนะแนวแต่ละชุดนั้นประกอบด้วย คำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู คู่มือนักเรียน สื่อการสอน และแบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน โดยมีขั้นตอนในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ดังนี้

1. ขั้นตอนทดสอบความรู้ก่อนเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านสังคมมากน้อยเพียงใด
 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องสังคม
- ขั้นกิจกรรม ผู้วิจัยได้ชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมต่างๆตามกฎ กติกา และวิธีปฏิบัติกิจกรรม
3. ขั้นสรุปเรื่องที่เรียนเพื่อสรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญ
 4. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านสังคมมากน้อยเพียงใด

เกณฑ์การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ 60/60 (เรณู พินิจการ. 2545 : 24)

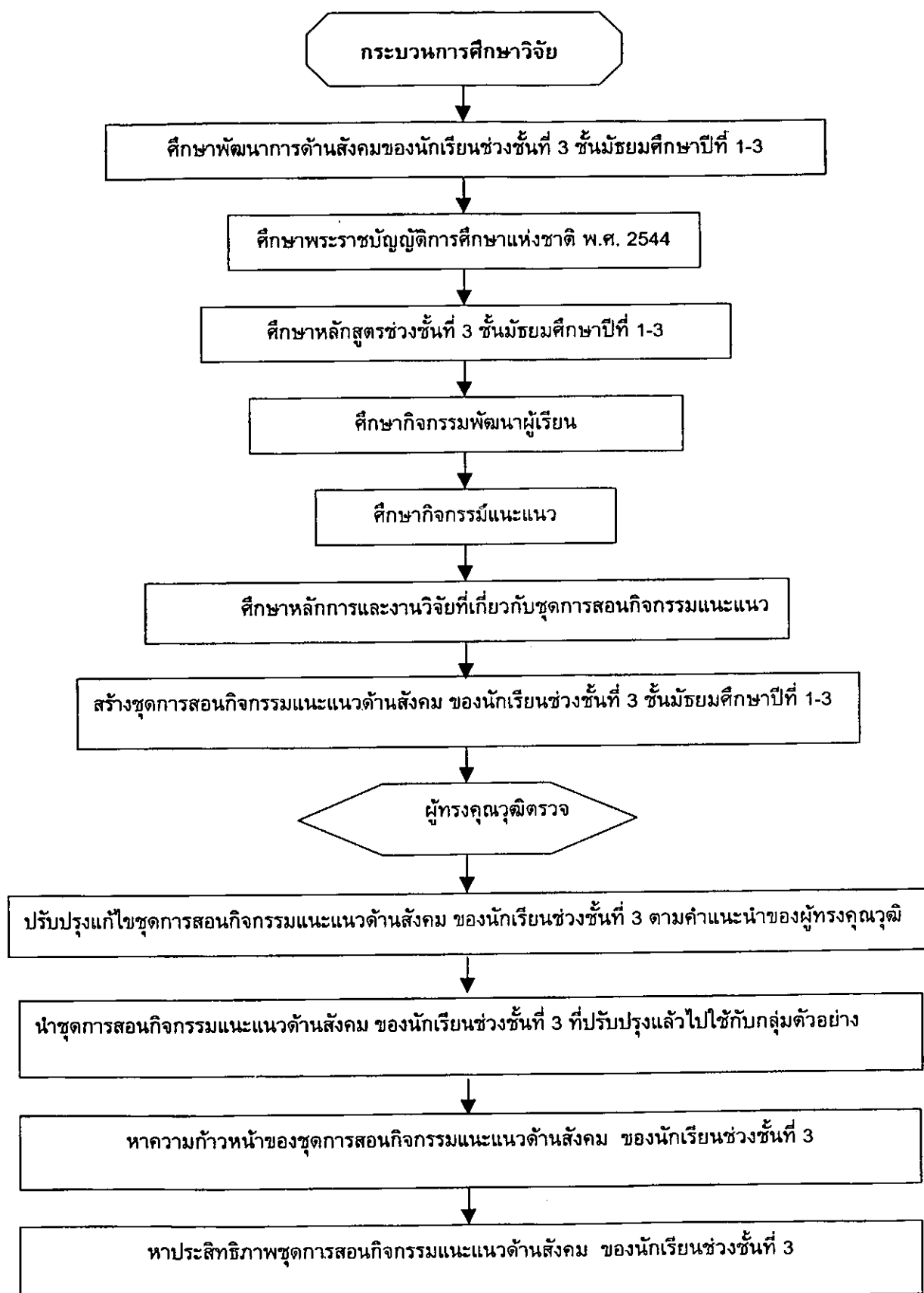
เกณฑ์ 60/60 หมายถึง เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

60 จำนวนแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 60

60 จำนวนหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 60

3. ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4. ช่วงชั้นที่ 3 หมายถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม มีคะแนนสูงกว่าก่อนได้รับการสอน
2. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 60/60

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
 - 1.1 ความเป็นมาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 - 1.2 ความมุ่งหมายและหลักการ (หมวด 1 บททั่วไป)
 - 1.3 สิทธิหน้าที่ทางการศึกษา
 - 1.4 ระบบการศึกษา (หมวด 3)
 - 1.5 แนวการจัดการศึกษา (หมวด 4)
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
 - 2.1 หลักการและจุดมุ่งหมาย ✓
 - 2.2 โครงสร้างหลักสูตร ✓
 - 2.3 มาตรฐานการเรียนรู้ ✓
 - 2.4 การจัดการเรียนรู้ ✓
 - 2.5 การจัดหลักสูตร ✓
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544
 - 3.1 ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.2 ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.3 จุดมุ่งหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.4 หลักการของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.5 ประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.6 ประเภทของชุดการสอน
 - 3.7 เป้าหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.8 แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.9 กรอบความคิดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน
 - 4.1 ความหมายของชุดการสอน
 - 4.2 ความหมายของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
 - 4.3 หลักการและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการสร้างชุดการสอน
 - 4.4 หลักการในการผลิตชุดการสอน
 - 4.5 คุณค่าของชุดการสอน

- 4.6 ประเภทของชุดการสอน
- 4.7 ส่วนประกอบของชุดการสอน
- 4.8 ระบบผลิตชุดการสอน
- 4.9 ประโยชน์ของชุดการสอน
- 4.10 การหาประสิทธิภาพชุดการสอน
- 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน
- 6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสังคม
 - 6.1 ความหมายของการแนะแนวด้านสังคม
 - 6.2 จุดมุ่งหมายของการแนะแนวด้านสังคม
 - 6.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางสังคม
 - 6.3.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการด้านสังคมของ فروยด์
 - 6.3.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการด้านสังคมของ แอริคสัน
 - 6.3.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการด้านสังคมของ ชัลลิแวน
 - 6.3.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการด้านสังคมของ บันดูระ
- 7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสังคม
- 8. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว
 - 8.1 ความหมายของการแนะแนว
 - 8.2 จุดมุ่งหมายของการแนะแนว
 - 8.3 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว
 - 8.4 จุดมุ่งหมายของกิจกรรมแนะแนว
 - 8.5 สาระสำคัญของกิจกรรมแนะแนว
 - 8.6 กิจกรรมต่างๆ ในชั่วโมงแนะแนว
 - 8.7 เทคนิคการสอนกิจกรรมแนะแนว
 - 8.8 การประเมินผลกิจกรรมแนะแนว
 - 8.9 กรอบความคิดกิจกรรมแนะแนว
- 9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว

1. เอกสารเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จะได้กล่าวถึงตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1.1 ความเป็นมา

พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ (2543 : 29) ได้รวบรวมความเป็นมาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ไว้ดังนี้ การศึกษาไทยในอดีต เน้นให้ความสำคัญกับการท่องจำไม่ได้

ฝึกฝนการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล การวัดและประเมินผลก็มุ่งเน้นตัวความรู้ความจำมากกว่า ความคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ จึงทำให้ผู้เรียนไม่ค่อยมีความสุขค่อนข้างเครียด วิตกกังวลสูง ไม่มีทักษะในการประยุกต์เอาความรู้ไปใช้แก้ปัญหา ตลอดจนไม่ค่อยมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านในเอเชีย พบว่ามีคุณภาพด้อยกว่าเพื่อนบ้านมาก

ในปี พ.ศ. 2517 – 2519 วงการศึกษาไทยพยายามเรียกร้องให้ปฏิรูปการศึกษา แต่ก็ต้องชะงักลงเมื่อเกิดความรุนแรงทางการเมือง เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2519

ในปี พ.ศ. 2540 มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ (ฉบับปัจจุบัน) การพยายามปฏิรูปการศึกษาจึงเกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่ง จากความร่วมมืออย่างจริงจังระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) กับสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) สายการศึกษาและครั้งนี้ถือว่าประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง เมื่อรัฐธรรมนูญได้กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาไว้หลายเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง 2 เรื่องที่สำคัญๆ คือ ความเสมอภาคในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี (มาตรา 43) โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และการกำหนดให้มีกฎหมายการศึกษาแห่งชาติเพื่อปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม (มาตรา 81) อันเป็นที่มาของ “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542”

สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เกิดขึ้นจากความร่วมมือของหลายฝ่ายเพื่อปรับปรุงการศึกษา ให้ได้มาซึ่งความเหมาะสมสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในยุคปัจจุบัน

1.2 ความมุ่งหมายและหลักการ

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการไว้ในหมวด 1 บททั่วไป ไว้ดังนี้

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากลตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพรู้จักพึ่งตนเอง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

(1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน

(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

(3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้

(1) มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ

(2) การกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา

ทุกระดับและประเภทการศึกษา

(4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาและการพัฒนาคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

(6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

จากมาตรา 6 ถึง มาตรา 9 สรุปได้ดังนี้

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อที่จะพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มุ่งเน้นการปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง ตลอดจนให้มีความสามารถที่จะประกอบอาชีพของตนเองได้รู้จักใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องด้วยตนเอง การจัดการศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิตโดยมีสังคม ครอบครัว ชุมชน ฯลฯ เป็นส่วนร่วม สามารถระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษาได้

1.3 สิทธิหน้าที่ทางการศึกษา

มาตรา 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

มาตรา 11 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับตามมาตรา 17 และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องตลอดจนได้รับการศึกษานอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ตามความพร้อมของครอบครัว

มาตรา 12 นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคลในครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 13 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ ดังต่อไปนี้

(1) การสนับสนุนจากรัฐ ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาแก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล

(2) เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุตรหรือบุคคล ซึ่งอยู่ในความดูแลที่ครอบครัวจัดให้ ทั้งนี้ ตามกฎหมายกำหนด

(3) การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 14 บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ซึ่งสนับสนุนหรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ตามควรแก่กรณี ดังต่อไปนี้

(1) การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุคคล ซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบ

(2) เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด

(3) การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

1.4 ระบบการศึกษา

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดระบบการศึกษาไว้ หมวด 3 ดังนี้

มาตรา 15 การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

(1) การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและการประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จ การศึกษาที่แน่นอน

(2) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษา ที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

(3) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาคือให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ

สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน

มาตรา 16 การศึกษาในระบบมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงการศึกษาระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา การแบ่งระดับหรือการเทียบระดับการศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 17 ให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 18 การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษาดังต่อไปนี้

(1) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(2) โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนของเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น

(3) ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด

มาตรา 19 การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้จัดในมหาวิทยาลัย สถาบันวิทยาลัย หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายเกี่ยวกับสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้นๆ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 20 การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 21 กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ อาจจัดการศึกษาเฉพาะทางตามความต้องการและความชำนาญของหน่วยงานนั้นได้ โดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง
จากมาตรา 15 ถึง มาตรา 21 สรุปได้ดังนี้

ในระบบการศึกษาให้มีการจัดการศึกษาเป็น 3 รูปแบบคือ

1. การศึกษาในระบบ มี 2 ระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน
2. การศึกษานอกระบบ มีความยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคล
3. การศึกษาตามอัธยาศัย ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความสนใจ โดยสถานศึกษาสามารถจัดในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้ง 3 รูปแบบก็ได้ และสามารถเทียบโอนผลการเรียนได้และให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี มีการจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอุดมศึกษา อาชีวศึกษา ในสถานที่ที่เหมาะสมโดยให้เป็นไปตามกฎหมายด้วย

1.5 แนวการจัดการศึกษา

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาไว้ในหมวด 4 ดังนี้

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(4) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษาเน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
- (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
- (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
- (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ
- (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการแหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบความรู้ในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษาให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวาระหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทยความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวาระหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลตามมาตรา 10 วรคสอง วรคสาม และวรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์การเอกชน องค์การวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาการระหว่างชุมชน

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

จากมาตรา 22 ถึง มาตรา 30 สรุปได้ดังนี้

แนวการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพของผู้เรียน โดยเน้นความรู้และทักษะในด้านต่างๆ เกี่ยวกับตนเองและวิชาการ ผู้สอนสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ได้สามารถให้ผู้เรียนและผู้สอนเรียนรู้ไปพร้อมๆ กันได้ รัฐมีส่วนร่วมในการส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้และให้คณะกรรมการการศึกษากำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นเพื่อความ เป็นไทย มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

2. เอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จะได้กล่าวถึงตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1 หลักการและจุดมุ่งหมาย

2.1.1 หลักการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 4) ได้ให้หลักการเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ไว้ดังนี้

1. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ
4. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

2.1.2 จุดมุ่งหมาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 4) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์
2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการการสื่อสารและเทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีทักษะและกระบวนการโดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต
5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค
7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาลิขิตแวดล้อม
9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

สรุปได้ว่า หลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ได้กำหนดตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ สอนองตามพระราชบัญญัติการศึกษา

แห่งชาติ 2542 โดยมุ่งเน้นที่ความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์มีศักยภาพในด้านต่างๆ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2.2 โครงสร้างหลักสูตร

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 5 - 8) จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

2.2.1 ระดับช่วงชั้น

กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3
ช่วงชั้นที่ 2	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6
ช่วงชั้นที่ 3	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3
ช่วงชั้นที่ 4	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

2.2.2 สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

- 2.1 ภาษาไทย
- 2.2 คณิตศาสตร์
- 2.3 วิทยาศาสตร์
- 2.4 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 2.5 สุขศึกษาและพลศึกษา
- 2.6 ศิลปะ
- 2.7 การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- 2.8 ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้ เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยอาจจัดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการคิด และเป็นกลุ่ย์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ กลุ่มที่สองประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยีและภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ เรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ในสาระการเรียนรู้กลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะ กลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา

และวัฒนธรรม กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มภาษาต่างประเทศ กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษ ทุกช่วงชั้น ส่วนภาษาต่างประเทศอื่นๆ สามารถเลือกจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้นสำหรับส่วนที่ตอบสนองความสามารถความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนนั้นสถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มขึ้นได้ให้สอดคล้องและสนองตอบ ศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

2.2.3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพมุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจ อย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมายมีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.2.3.1 กิจกรรมแนะแนว

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

2.2.3.2 กิจกรรมนักเรียน

เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจรตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

2.3. มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งกำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.3.1 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3.2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้เฉพาะมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ที่เข้มข้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมได้

2.4 การจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 21-22) อธิบายไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะมุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณแล้ว ยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางด้านอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

เนื่องจากประเทศไทยและประเทศต่างๆ ในโลกกำลังประสบปัญหาด้านสังคมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องของความขัดแย้งทั้งความคิดและการกระทำของบุคคล องค์กร และสังคม ฉะนั้นสถานศึกษาจะต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ หาทางแก้ไข โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรมเป็นกรณีพิเศษด้วย

การเรียนรู้สาระการเรียนรู้ต่างๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบ / วิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการจัดการ กระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิดและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ไปสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหาและกระบวนการต่างๆ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม การบูรณาการ เป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจัดได้หลายลักษณะเช่น

(1) การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว

(2) การบูรณาการแบบคู่ขนาน มีผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันจัดการเรียน

การสอน

(3) การบูรณาการแบบสหวิทยาการ

(4) การบูรณาการแบบโครงการ

สรุปได้ว่า ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน มุ่งปลูกฝังการพัฒนาการทางสติปัญญา การใช้ความคิด การใช้วิจารณญาณ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาอารมณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งการพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ จะต้องมีการบูรณาการของรูปแบบการสอนที่หลากหลายแล้วนำเอาความคิดมาเชื่อมโยงกับกระบวนการเรียนการสอนแล้วนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด

2.5 การจัดหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000-1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 5-6 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000-1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 6 ชั่วโมง โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมแสดงไว้ใน

ตาราง 1

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตาราง 1 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ช่วงชั้น	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา	
	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3	ช่วงชั้นที่ 4
	←—————การศึกษาภาคบังคับ—————→			
	←—————การศึกษาขั้นพื้นฐาน—————→			
กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม				
ภาษาไทย	●	●	●	●
คณิตศาสตร์	●	●	●	●
วิทยาศาสตร์	●	●	●	●
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	●	●	●	●
สุขศึกษาและพลศึกษา	■	■	■	■
ศิลป	■	■	■	■
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	■	■	■	■
ภาษาต่างประเทศ	■	■	■	■
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	▲	▲	▲	▲
เวลาเรียน	ประมาณปีละ	ประมาณปีละ	ประมาณปีละ	ประมาณปีละ
	800-1,000ชม.	800-1,000ชม.	1,000-1,200ชม.	1,000-1,200ชม.

- หมายเหตุ :
- สาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักเพื่อสร้างพื้นฐานการคิด การเรียนรู้ และการแก้ปัญหา
 - สาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ และศักยภาพพื้นฐานในการคิด และการทำงาน
 - ▲ กิจกรรมที่เสริมสร้างการเรียนรู้ นอกจากสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และการพัฒนาตามศักยภาพ

ที่มา : กรมวิชาการ, 2545 : 10

สาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักเพื่อสร้างพื้นฐานการคิด การเรียนรู้และการแก้ปัญหา สาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ และศักยภาพพื้นฐานในการคิดและการทำงาน กิจกรรมที่เสริมสร้างการเรียนรู้ นอกจากสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และการพัฒนาด้านตามศักยภาพ

สรุปได้ว่า การกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร ทำให้มีความสะดวกและชัดเจนทั้งระดับ ช่วงชั้น สารการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ และเวลาเรียน จะเห็นได้ว่าการ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้นมุ่งเน้นให้เพิ่มเติมจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้พัฒนาความสามารถตามศักยภาพของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม กิจกรรมแนะแนวเป็นหนึ่งในลักษณะของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม พัฒนา เสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับผู้เรียน อีกทั้งการพัฒนาตัวผู้เรียนให้ก้าวสู่โลกอาชีพอีกด้วย

3. เอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544

ในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะได้กล่าวถึงตามหัวข้อต่อไปนี้

3.1 ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดแนวการจัดการศึกษา โดย ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญ ที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตาม ศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อ การดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องปรับ เปลี่ยน วิธีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีความสุข บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน

จากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทยนั้น นอกจากการพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรู้ที่เป็นพื้นฐานสำคัญซึ่งได้กำหนดไว้ในโครงสร้าง กลุ่ม สาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มแล้ว หลักสูตรยังได้กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในโครงการด้วย โดยมุ่ง ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนเพิ่มเติมจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ให้ผู้เรียนรู้จักตนเองค้นพบความ สามารถ ความถนัดของตนเอง เพื่อการพัฒนาให้เต็มศักยภาพ เห็นคุณค่าในการประกอบสัมมาชีพ ให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย ศีลธรรม จริยธรรม รู้จักบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ การบำเพ็ญ ประโยชน์ให้ชุมชน สังคม ประเทศชาติและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความ ร่วมมือจากทุกส่วนสังคม ทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะต้องมีการพัฒนาและปรับปรุง ให้เหมาะสมโดยมุ่งเน้นให้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเป็น ผู้ปฏิบัติจริงโดยการศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน การทำงานเป็นกลุ่ม และประเมินผล เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตามลักษณะความพร้อม ความต้องการและความเป็นไปได้ในการ ปฏิบัติตามดุลยพินิจ ของสถานศึกษา และมีการกำกับดูแลอย่างจริงจัง

3.2 ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กรมวิชาการ (2545 : 1-2) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า เป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย ในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มุ่งเสริมเจตคติคุณค่าชีวิต ปลุกฝังคุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

3.3 จุดมุ่งหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (2546 : 2) ได้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

(1) พัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม

(2) พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ โดยมุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม

(3) เข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เลือกตามความถนัดและความสนใจของตนเอง จากความหมายและจุดมุ่งหมาย

สรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมโดยจัดเพิ่มเติมจากกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม

3.4 หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (2546 : 2-3) ได้มีหลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

(1) มีการกำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

(2) จัดให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียนและวัฒนธรรมที่ดำรง

(3) บูรณาการวิชาการกับชีวิตจริง ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และรู้สึกสนุกกับการใฝ่รู้ใฝ่เรียน

(4) ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ฝึกให้คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ จินตนาการที่เป็นประโยชน์และสัมพันธ์กับชีวิตในแต่ละช่วงวัยอย่างต่อเนื่อง

(5) จำนวนสมาชิกมีความเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม

(6) มีการกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของสถานศึกษา

(7) ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ มีครูเป็นที่ปรึกษา ถือเป็นหน้าที่และงานประจำ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย

(8) ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

(9) มีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม โดยวิธีการที่หลากหลายและสอดคล้อง กับกิจกรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า หลักในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้นต้องเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์ที่เป็นรูปธรรมโดยให้เหมาะสมกับช่วงวัยและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งจะยึดผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการหลักให้มีครูเป็นที่ปรึกษา ทุกกิจกรรมสามารถประเมินผลได้อย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมนักเรียน โดยมีผลลัพธ์ของการจัดกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 12 ประการ

3.5 ประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมนักเรียน ทางคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (2546 : 6-7) ได้แบ่งเป็น 3 กลุ่ม หรือ 3 ประเภท คือ

(1) กิจกรรมแนะแนว

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิตวุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนจะต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิตการศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

นอกเหนือจากกิจกรรมแนะแนวในส่วนของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแล้วสถานศึกษาต้องจัดระบบแนะแนวให้บริการช่วยเหลือนักเรียนทุกคน เพื่อให้รู้จักตนเองในด้านความสนใจ ความถนัด ความสามารถ ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับการเลือกศึกษาต่อและเลือกอาชีพที่เหมาะสม และเสริมสร้างบุคลิกภาพลักษณะนิสัย การปรับตัวที่เหมาะสมกับสถานการณ์รวมทั้งความสามารถในการจัดการกับปัญหาทางด้านอารมณ์ สังคมได้อย่างมีความสุข

(2) กิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน หรือกิจกรรมพัฒนาสาระการเรียนรู้หรือกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสนองนโยบายของรัฐ หรือเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์

เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสนองความสนใจของผู้เรียน พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ ทักษะ ความสามารถพิเศษที่ไปสู่ความเป็นเลิศหรือศิลปิน เช่น เป็นนักวิทยาศาสตร์ นักโต้วาที นักแสดง นักดนตรี นักร้อง เป็นต้น นอกจากนี้โรงเรียนยังต้องจัดกิจกรรมเพื่อสนองนโยบายของรัฐเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ เช่น รักการออกกำลังกาย มีน้ำใจนักกีฬา การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น

(3) กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวภาษาฯ ผู้นำเพ็ญประโยชน์ และรักษาดินแดน

เป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพเพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ โดยมุ่งเน้น ปลูกฝังความเป็นระเบียบวินัยซื่อสัตย์สุจริต มีความรักสามัคคี อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้และบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม

สรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละประเภทถึงแม้จะมีจุดมุ่งหมายเฉพาะแตกต่างกัน แต่มีเป้าหมายร่วมกัน คือการพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เป็นการเสริมเติมเต็มให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์

5.7
3.5

หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กรมวิชาการ (2546 :2-3) ได้มีหลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ ดังนี้

- (1) มีการกำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม
- (2) จัดให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียนและวัฒนธรรมที่ดำรง
- (3) บูรณาการวิชาการกับชีวิตจริง ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และรู้สึกสนุกกับการใฝ่รู้ใฝ่เรียน
- (4) ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ฝึกให้คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ จินตนาการ ที่เป็นประโยชน์และสัมพันธ์กับชีวิตในแต่ละช่วงวัยอย่างต่อเนื่อง
- (5) จำนวนสมาชิกมีความเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม
- (6) มีการกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา
- (7) ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ มีครูเป็นที่ปรึกษา ถือเป็นหน้าที่และงานประจำโดยคำนึงถึงความปลอดภัย
- (8) ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
- (9) มีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม โดยวิธีการที่หลากหลายและสอดคล้องกับกิจกรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น ต้องเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์ที่เป็นรูปธรรม โดยให้เหมาะสมกับช่วงวัย และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยยึด

ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการและให้มีครูเป็นที่ปรึกษา ทุกกิจกรรมสามารถประเมินผลได้อย่างเหมาะสมตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย

3.6 ขอบข่ายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมนักเรียน ซึ่งสถานศึกษาสามารถจัดแยกหรือบูรณาการไว้ด้วยกันก็ได้ และสามารถจัดได้หลากหลายรูปแบบ และวิธีการโดยมีขอบข่าย ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่เกื้อกูล ส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น ในรูปแบบของการปฏิบัติตามโครงการ / โครงการงาน ในลักษณะเป็นกระบวนการเชิงบูรณาการ โดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม เป็นพื้นฐาน
2. เป็นกิจกรรมที่สนองความสนใจ ความถนัด ความต้องการของผู้เรียน ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลในลักษณะชมรม ชุมนุม กลุ่มสนใจ เน้นการให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิชาความรู้ อาชีพ และการดำเนินชีวิตที่ดีงาม ตลอดจนเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ
3. เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่างๆ ให้สามารถจัดการกับชีวิตและสังคมได้ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีค่านิยมในความดีงาม มีวินัยในตนเอง มีคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. เป็นกิจกรรมที่ฝึกการทำงานและการให้บริการด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ส่วนรวม เพื่อเสริมสร้างความมีน้ำใจ เอื้ออาทร ความเป็นพลเมืองดี และรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

3.7 เป้าหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้กำหนดเป้าหมายเพื่อการพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1. ได้รับประสบการณ์ที่หลากหลายเกิดความรู้ ความชำนาญด้านวิชาการ วิชาชีพและเทคโนโลยี
2. เห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่างๆ และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ใช้ในการพัฒนาตนเองและประกอบอาชีพสุจริต
3. รู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีกระบวนการคิด มีทักษะในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมและมีความสุข
4. ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง มองเห็นช่องทางในการสร้างงาน อาชีพในอนาคตได้เหมาะสมกับตนเอง
5. พัฒนาคุณภาพ เจตคติ ค่านิยมที่ดีในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม

6. มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ
ตลอดจนความเป็นระเบียบ วินัย คุณธรรมและจริยธรรม

3.8 แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษาที่คณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องจัดทำขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องใช้วางแผนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างสอดคล้องตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เหมาะสมกับความพร้อมของชุมชน ตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน ตลอดจนวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา โดยมีกระบวนการจัดหลักสูตร หลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

ศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

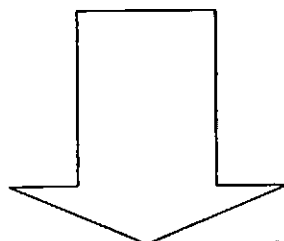
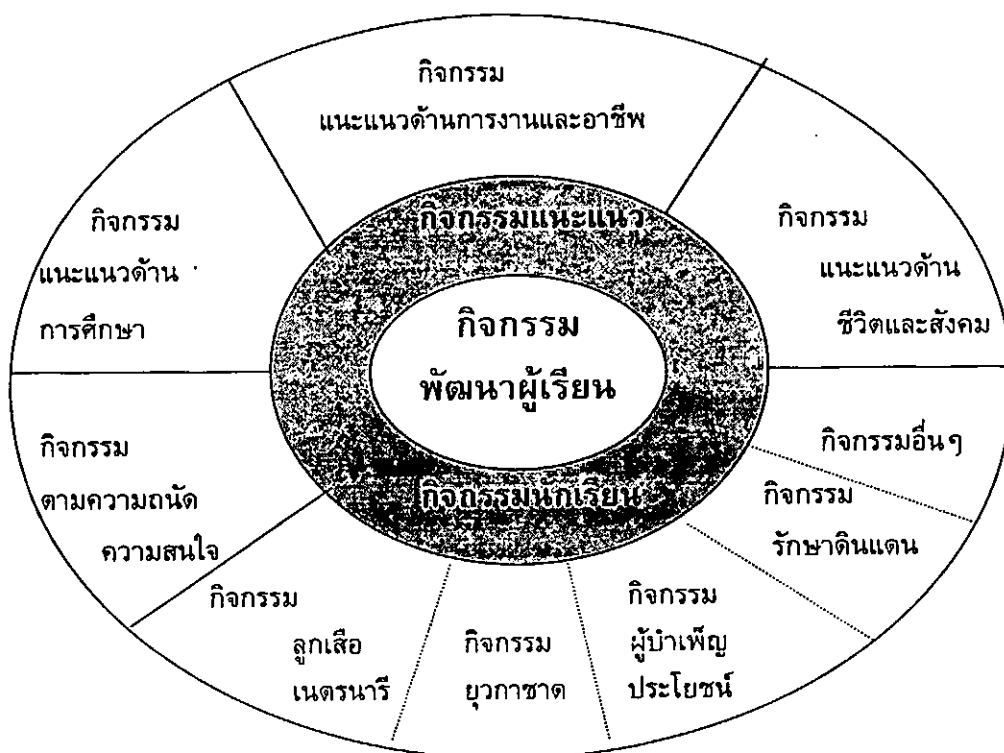
1. ศึกษาข้อมูลสารสนเทศ เช่น สภาพความพร้อมของโรงเรียน สภาพของชุมชน ท้องถิ่น สภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

2. วางแผนและจัดแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยกำหนดวัตถุประสงค์ กระบวนการ วิธีดำเนินการ สื่อ / อุปกรณ์ และการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่วางไว้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง

3. กำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.9 กรอบความคิดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (2546 : 5) ได้เสนอกรอบแนวคิดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. รักและเห็นคุณค่าในตนเอง
2. มีวินัย
3. ประหยัด
4. ซื่อสัตย์สุจริต
5. พึ่งตนเอง
6. อดทน อดกลั้น
7. กตัญญูกตเวที
8. กระตือรือร้น ใฝ่รู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
9. เสียสละ เห็นประโยชน์ส่วนรวม
10. มีความเป็นประชาธิปไตย
11. รักสามัคคี รักชาติ ศาสน์กษัตริย์
12. มีพลานามัยสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบความคิดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมนักเรียน โดยมีผลลัพธ์ของการจัดกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 12 ประการ

4. เอกสารเกี่ยวกับชุดการสอน

4.1 ความหมายของชุดการสอน

ชุดการสอน มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

กอร์ดอน (Gordon. 1973 : 10) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นชุดของวัสดุอุปกรณ์ และกระบวนการเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน ได้แก่ ความมุ่งหมาย กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล

กู๊ด (Good. 1973: 306) กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึง โปรแกรมการสอนทุกอย่างที่จัดไว้โดยเฉพาะ มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละชุดการสอน ซึ่งได้แก่ คู่มือครู เนื้อหาแบบทดสอบ และมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ไว้ครบถ้วน

ดวน (Duane. 1973 : 306) ได้ให้ความหมายของการสอนว่า ชุดการสอนเป็นวิธีการสำคัญอย่างหนึ่งในการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนซึ่งอาจให้คำจำกัดความง่าย ๆ ได้ว่า ชุดการสอนคือชุดของวัสดุทางการเรียน ซึ่งรวบรวมไว้อย่างมีระเบียบเพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมาย

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522 : 151) กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึง ระบบการนำสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์แต่ละหน่วยมาช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ชุดการสอนนิยมจัดไว้ในกล่องหรือซองเพื่อให้การสอนของครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ชุดการสอนประกอบด้วยคู่มือในการใช้ชุดการสอน สื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ การมอบหมายงานเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 118) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นสื่อประสมที่ได้จัดกระบวนการผลิตอุปกรณ์ทำสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่องและวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 185) กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึง ระบบการผลิตและการนำสื่อการเรียนหลายอย่างมาสัมพันธ์กันและมีคุณค่าส่งเสริมกันและกัน สื่อการเรียนอย่างหนึ่งอาจนำมาใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา ส่วนสื่อการเรียนอีกอย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อก่อให้เกิดความลึกซึ้ง สื่อการเรียนเหล่านี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสื่อประสม การนำสื่อการเรียนมาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชานั้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่าชุดการสอน คือ หน่วยหรือซองซึ่งบรรจุสื่อการเรียนต่างๆ พร้อมทั้งคำแนะนำในการทำกิจกรรมตามขั้นตอนที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนด

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2529 : 66-67) กล่าวว่าชุดการสอนเป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งซึ่งเป็นชุดของสื่อประสมที่มีสื่อการสอนตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปรวมกัน โดยจัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ ตามหัวข้อเนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วย ที่ต้องการจะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามที่ต้องการจัดเอาไว้เป็นชุดๆ บรรจุในซอง กล่อง หรือกระเป๋า

เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต (2528 : 291) ได้กล่าวถึงชุดการสอนว่า ชุดการสอนเป็น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อันประกอบด้วยวัตถุประสงค์ เนื้อหา และวัสดุอุปกรณ์ทั้งหลายไว้เป็น ชุดๆ (จะใส่กล่อง หรือชุด หรือถุง หรือห่อก็ได้) เพื่อจัดกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ ชุดการสอนถือว่าเป็น แผนการสอนที่ช่วยครูได้รับความสะดวกในการสอน และช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดผลสำเร็จในการ เรียนรู้ เป็นการจัดการโดยอาศัยวัตถุประสงค์และผล ซึ่งในแง่ของการบริหารเรียกว่า MOR (Management by Objective and Result)

จากที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ชุดการสอน หมายถึง สื่อการสอนซึ่งเป็นสื่อประสมที่ สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่อง และวัตถุประสงค์

4.2 ความหมายของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

เป็รื่อง กุมุท (2518 : 1) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวว่า หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้น โดยการใช้สื่อการสอนประสมที่สอดคล้องกับวิชาแนะแนว ซึ่งกระทรวง ศึกษาธิการกำหนดให้เรียน 1 คาบต่อสัปดาห์ ทั้งชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย อันจะทำให้ ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม ให้เป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2529 : 66-67) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวว่าหมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประสมประกอบด้วย รูปภาพ เทปเพลง วีดิทัศน์ เกม แบบฝึกหัด โดยจัดไว้เป็นชุดหรือกล่องหรือซอง ภายในประกอบด้วยคู่มือครู คู่มือนักเรียน รวมทั้งสื่อในการจัดกิจกรรมแต่ละเรื่อง

จากความหมายของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่กล่าวมา สรุปได้ว่าชุดการสอนกิจกรรม แนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่เป็นสื่อการสอน ซึ่งมีลักษณะเป็นสื่อประสม ประกอบด้วย วีดิทัศน์ รูปภาพ เทปเสียง เกม

4.3 หลักการและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการสร้างชุดการสอน

แนวความคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ที่เป็นแนวทางในการสร้างชุดการสอนที่มี ประสิทธิภาพ มีอยู่ 3 กลุ่มใหญ่ คือ (กัลญา กริชาธร. 2545 : 8-11 ; อ้างอิงจาก วิเชียร สุคันธี. 2537 : 44-45 ; อ้างอิงจาก Kemp and Dayton. 1985 : 13-14)

1. กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism)

เป็นกลุ่มที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ว่า เป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) และการตอบสนอง (Response) บางทีจึงเรียกว่า S-R สิ่งเร้าก็คือ ข่าวสารหรือเนื้อหา วิชาที่ส่งไปให้ ผู้เรียนโดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน โปรแกรมการเรียนการสอนอิงหลักการ

ทฤษฎีนี้มาก โดยจะแยกลำดับขั้นของการเรียนรู้ออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ และเมื่อผู้เรียนเกิดการตอบสนองก็จะสามารถทราบผลได้ทันทีว่า เกิดการเรียนรู้หรือไม่ ถ้าตอบสนองถูกต้องก็จะมีเสริมแรงโปรแกรมการสอนเป็นรายบุคคลอิงทฤษฎีนี้มาก

2. กลุ่มเกสตัลท์หรือสนาม หรือความรู้ความเข้าใจ (Gestalt Field or Cognitive Theories)

เป็นกลุ่มที่เน้นกระบวนการความรู้ความเข้าใจหรือการรู้คิด อันได้แก่การรับรู้ อย่างมีความหมาย ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดกระทำ อันเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของพฤติกรรมมนุษย์ ทฤษฎีนี้ถือว่า การเรียนรู้ของมนุษย์นั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของสติปัญญาและความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์

3. กลุ่มจิตวิทยาสังคม หรือการเรียนรู้สังคม (Social Psychology of Social Learning Theory)

เป็นกลุ่มที่ได้รับความสนใจมากขึ้น ทฤษฎีนี้เน้นปัจจัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ การเรียนรู้ส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการกระทำ ประสบการณ์โดยตรงหรือผ่านสื่อการเรียนการสอน

เคมปีและเดตัน (Kemp and Dayton. 1985 : 14-15) กล่าวว่า ทฤษฎีทั้ง 3 กลุ่ม ต่างมีความคล้ายคลึงหรือจุดเน้นเกี่ยวกับการออกแบบและการใช้สื่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. แรงจูงใจ (Motivation)

ถ้านักเรียนมีความต้องการ ความสนใจ หรือความปรารถนาที่จะเรียนรู้ก็จะทำให้การเรียนการสอนที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจ คือประสบการณ์หรือกิจกรรมในการเรียนรู้ ซึ่งมีความหมายหรือน่าสนใจสำหรับนักเรียน

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference)

นักเรียนแต่ละคนต่างมีอัตราและวิธีการเรียนรู้แตกต่างกัน ดังนั้นการจัดสื่อการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงประเด็นนี้ด้วย

3. วัตถุประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objectives)

ในการจัดการเรียนการสอน หากนักเรียนได้ทราบวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ก็จะทำให้นักเรียนมีโอกาสบรรลุจุดประสงค์ได้มากกว่าที่ไม่ทราบ นอกจากนี้ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ยังช่วยในการวางแผนสร้างสื่อการเรียนการสอน คือทำให้ทราบว่าควรบรรจุเนื้อหาอะไรในสื่อ

4. การจัดเนื้อหา (Organization of Content)

การเรียนรู้จะง่ายขึ้นหากมีการจัดลำดับเนื้อหาสาระในการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นและสมเหตุสมผล

5. (Pre-Learning Preparation)

บางครั้งการเรียนรู้เนื้อหาสาระหนึ่งๆ จำเป็นจะต้องอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีมาก่อน ดังนั้นในการสร้างชุดการสอนควรจะคำนึงถึงธรรมชาติและระดับการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มเพื่อที่จะจัดเตรียมความพร้อมให้กับกลุ่มผู้เรียน

6. (Emotion)

การเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกของบุคคลพอๆ กับความสามารถทางสติปัญญา ดังนั้น ในการสร้างชุดการสอนควรตอบสนองอารมณ์ ซึ่งก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้เป็นสำคัญ

7. (Participation)

การเรียนรู้จะบังเกิดผลอย่างรวดเร็วและคงทนหากนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งทางสติปัญญา และทางกายภาพ และควรจัดเป็นเวลายาวนานกว่าการเรียนรู้จึงเป็นการสร้างแรงจูงใจ

8. (Feedback)

การเรียนรู้จะเพิ่มขึ้นหากนักเรียนได้ทราบความก้าวหน้า การเรียนรู้จึงเป็นการสร้างแรงจูงใจ

9. (Reinforcement)

เมื่อนักเรียนบรรลุผลในการเรียนรู้เนื้อหาสาระใดแล้วก็จะถูกกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องต่อไป ซึ่งการเรียนรู้ก็เป็นรางวัลที่สร้างความเชื่อมั่นและส่งผลให้เกิดพฤติกรรมในทางบวกแก่นักเรียน

10. (Practice and Repetition)

บุคคลเกิดการเรียนรู้ในเรื่องของความรู้และทักษะได้จะต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติ และการกระทำซ้ำอยู่เสมอ ซึ่งจะไปสู่ความคงทนในการเรียนรู้

4.4 หลักการในการผลิตชุดการสอน

หลักในการผลิตชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว มีผู้เสนอหลักการไว้หลายท่าน ดังนี้

บราว (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2522 : 199; อ้างอิงมาจาก Brown. 1973 : 503-509) เสนอหลักการในการผลิตชุดการสอนไว้ 2 ประการดังนี้

ประการที่ 1 หลักการเกี่ยวกับสื่อประสม ชุดการสอน หมายถึง การใช้สื่อหลายๆ อย่างที่สมอกันอย่างมีระบบ มาใช้เป็นแนวทางการเรียนรู้ของกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อ

ประการที่ 2 หลักการวิเคราะห์ระบบ ชุดการสอน จัดทำโดยอาศัยวิธีวิเคราะห์ระบบ มีการทดลองสอนและปรับปรุงแก้ไขจนเป็นที่น่าเชื่อถือได้ จึงนำออกมาใช้เพื่อเผยแพร่

กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอน ทั้งนี้เป็นการช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างสัมพันธ์กัน

ธีระชัย ปุณณโชติ (2532 : 4-17-4-18) ได้เสนอหลักการในการผลิตชุดการสอนไว้ 2 ประการคือ

ประการที่ 1 แนวโน้มใหม่ของการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในการสอนปัจจุบันนี้ การใช้โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนได้เปลี่ยนแปลงและขยายตัวออกไป เป็นสื่อการสอนที่ครอบคลุมถึงการใช้สิ่งสิ้นเปลือง (วัสดุ) เครื่องมือต่างๆ (อุปกรณ์) และกระบวนการได้แก่ กิจกรรมต่างๆ รวมทั้ง การสาธิตและการทดลอง ปัจจุบันนิยมใช้สื่อการสอนแบบประสมและจัดทำชุดสำหรับช่วยการเรียนรู้ของผู้เรียนมากกว่าใช้ช่วยครูในการสอน คือให้นักเรียนใช้สื่อการสอนด้วยตนเอง

ประการที่ 2 หลักการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับสภาพแวดล้อม แนวโน้มในปัจจุบันต้องการให้นักเรียนมีบทบาทในการเรียนรู้มากขึ้น มีปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และกับสภาพแวดล้อมมากขึ้น จึงมีการนำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมมากขึ้น จึงนำมาสู่การผลิตสื่อการสอนในรูปของชุดการสอน เพื่อให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสื่อการเรียนต่างๆ และกับเพื่อนนักเรียน

จากที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า หลักการในการผลิตชุดการสอนนั้นควรคำนึงถึงหลักการเกี่ยวกับสื่อประสม การวิเคราะห์ระบบ และแนวโน้มการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในปัจจุบัน

4.5 คุณค่าของชุดการสอน

คุณค่าของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ได้มีผู้กล่าวไว้หลายท่าน ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 121) กล่าวว่า ชุดการสอนมีคุณค่าในด้านต่างๆ พอสรุปได้ดังนี้

4.5.1 ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหา และประสบการณ์ที่สลับซับซ้อนและมีลักษณะเป็นนามธรรมสูง

4.5.2 ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียน เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตน นักเรียนสามารถทำตามคำแนะนำที่บอกไว้ในชุดการสอนนั้นๆ รวมทั้งศึกษาและตอบคำถามด้วยตนเอง

4.5.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

4.5.4 ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถใช้ได้ทันที โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ค่อยมีเวลาในการเตรียมการสอนล่วงหน้า

4.5.5 ทำให้การเรียนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน ชุดการสอนทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพขัดข้องทางอารมณ์เพียงใด

4.5.6 ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของผู้สอน เนื่องจากชุดการสอนทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แทนครู แม้ครูพูดหรือสอนไม่เก่ง ผู้เรียนก็สามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจากชุดการสอนที่ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพมาเรียบร้อยแล้ว

4.5.7 ในกรณีของครูหรือขาดครูเฉพาะวิชา ครูคนอื่นก็สามารถสอนได้โดยใช้ชุดการสอน มิใช่นั่งคุยในชั้นเฉยๆ เพราะเนื้อหาวิชาอยู่ในชุดการสอนเรียบร้อยแล้วและครูแทนไม่ต้องเตรียมอะไรมากนัก

จากการที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า คุณค่าของชุดการสอนช่วยให้ผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดเนื้อหาที่เป็นนามธรรม เข้าใจความสนใจ แสดงความคิดเห็นเป็นอิสระจากอารมณ์และบุคลิกภาพของผู้สอน สร้างความมั่นใจแก่ผู้เรียน รวมทั้งใช้ชุดการสอนแทนในกรณีที่ขาดครู ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.6 ประเภทของชุดการสอน

ชุดการสอนแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ (ธีระชัย ปุณณโชติ. 2532: 4-18-4-19)

4.6.1 ชุดการสอนแบบบรรยาย เป็นชุดการสอนที่มุ่งนำเสนอเนื้อหา โดยครูเป็นผู้บรรยาย แล้วใช้ชุดการสอนตามความเหมาะสม ซึ่งแล้วแต่ครูผู้สอน ชุดการสอนแบบนี้เหมาะสมสำหรับการสอนเป็นกลุ่มใหญ่

4.6.2 ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม หรือศูนย์การเรียนรู้ ชุดการสอนแบบนี้มุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ โดยการจัดแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ หรือศูนย์ แล้วให้นักเรียนหมุนเวียนทำกิจกรรมในชุดการสอน ที่จัดไว้ประจำแต่ละกลุ่มหรือศูนย์ต่างๆจนครบทุกศูนย์ ซึ่งตามปกติจะมีประมาณ 4-5 ศูนย์ โดยเนื้อหาและกิจกรรมที่กระทำในแต่ละศูนย์แตกต่างกัน

4.6.3 ชุดการสอนแบบรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นหลักในการเรียนรู้โดยให้นักเรียนแต่ละคนเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อต่างๆในชุดการสอนแบบรายบุคคลนี้ โดยไม่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน ตามความสามารถของนักเรียนแต่ละคน

นอกจากนี้ ชุดการสอนทางไกล เป็นชุดการสอนที่ผู้สอนกับผู้เรียนอยู่ต่างถิ่นต่างเวลากัน มุ่งสอนให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตัวเอง โดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2523 : 118)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจุบันมีชุดการสอนแบบต่างๆ หลายแบบ เช่น ชุดการสอน แบบบรรยาย แบบกิจกรรมกลุ่ม แบบรายบุคคล และชุดการสอนทางไกล

4.7 ส่วนประกอบของชุดการสอน

ส่วนประกอบที่สำคัญของชุดการสอนมีดังนี้ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ.2522 : 153)

4.7.1 คู่มือครู เป็นคู่มือครูและแผนการสอนสำหรับครูและนักเรียนตามลักษณะของชุดการสอน ภายในคู่มือครูจะชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดการสอนอย่างละเอียด ครูและนักเรียนจะต้องปฏิบัติตามคำชี้แจง จึงสามารถใช้ชุดการสอนนั้นอย่างได้ผล คู่มือครูอาจทำเป็นเล่ม หรือแผ่นประกอบด้วย คำชี้แจงสำหรับครู บทบาทของครู การจัดชั้นเรียนพร้อมแผนผัง แผนการสอน และแบบฝึกปฏิบัติ

4.7.2 บัตรคำสั่ง (คำชี้แจง) เพื่อให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างที่มีอยู่ในชุดการสอนแบบกลุ่มและชุดการสอนแบบรายบุคคล บัตรคำสั่งจะประกอบด้วยคำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมและการสรุปบทเรียน ซึ่งอาจสรุปบทเรียนโดยใช้คำอธิบายหรือตอบคำถาม บัตรคำสั่งจะต้องมีถ้อยคำกระชับรัดกุม เข้าใจง่าย ชัดเจน ครอบคลุมกิจกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนทำ ผู้เรียนจะต้องอ่านบัตรคำสั่งให้เข้าใจเสียก่อน แล้วจึงปฏิบัติตามเป็นขั้นๆต่อไป

4.7.3 เนื้อหาหรือประสบการณ์ จะบรรจุอยู่ในรูปของสื่อการสอนต่างๆ อาจประกอบด้วยบทเรียนสำเร็จรูป สไลด์ เทปบันทึกเสียง แผ่นภาพโป่งใส หุ่นจำลอง รูปภาพ เป็นต้น ผู้เรียนจะต้องศึกษาจากสื่อการสอนต่างๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดการสอนตามคำสั่งที่กำหนดไว้ให้

4.7.4 แบบประเมินผล (ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน) อาจอยู่ในรูปของแบบฝึกหัดให้เติมคำสั่งในช่องว่าง จับคู่เลือกคำตอบที่ถูกหรือให้ดูผลจากการทดลองหรือทำกิจกรรม

ดังนั้นส่วนประกอบที่สำคัญของชุดการสอน ได้แก่ คู่มือครู บัตรคำสั่ง เนื้อหา และแบบประเมินผล ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.8 ระบบผลิตชุดการสอน

การผลิตชุดการสอนโดยใช้ระบบการผลิตชุดการสอนแผนจุฬาย (Chula Plan) (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2523 : 123) โดยแบ่งเป็น 10 ขั้นตอน คือ

4.8.1 กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการ ตามที่เห็นเหมาะสม

4.8.2 กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอนโดยประมาณเนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์หรือหนึ่งครั้ง

4.8.3 กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตนเองว่า ในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนอะไรบ้าง แล้วกำหนดออกมาเป็น 4-6 หัวเรื่อง

4.8.4 กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่องโดยสรุปแนวคิด สาระ และหลักเกณฑ์สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางการจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน

4.8.5 กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นวัตถุประสงค์ทั่วไปก่อน และเปลี่ยนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไข และเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

4.8.6 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งจะเป็นแนวทางการเลือกและการผลิตสื่อการสอน “กิจกรรมการเรียนรู้” หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำตอบ คำถาม เขียนภาพ เล่นเกม เป็นต้น

4.8.7 กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยใช้แบบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากการผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้ว นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

4.8.8 เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ถือว่าเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพเรียกว่า “ชุดการสอน”

4.8.9 หาประสิทธิภาพชุดการสอน เป็นการประกันว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นล่วงหน้า โดยคำนึงถึงหลักการว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล

4.8.10 การกำหนดการสอน ชุดการสอนที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดการสอน และตามระดับการศึกษา โดยกำหนดขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นประเมินผลก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นความรู้เดิมของผู้เรียน (ใช้เวลา 10-14 นาที)

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นนำเข้าสูบทเรียน

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นสอน) ผู้สอนบรรยายหรือให้มีการแบ่งกลุ่มกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นสรุปผลการสอน เพื่อสรุปมโนทัศน์และหลักการที่สำคัญ

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นประเมินผลหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น ระบบผลิตชุดการสอนมีลำดับขั้นที่สำคัญคือ การกำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ หน่วยการสอน หัวเรื่อง ความคิดรวบยอด และหลักการ วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผล สื่อการสอน ประสิทธิภาพชุดการสอนและการใช้ชุดการสอน

4.9 ประโยชน์ของชุดการสอน

มนตรี แยมกสิกร และคนอื่นๆ (2528 : 12) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการสอนไว้ดังนี้

4.9.1 ช่วยเร้าความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษาอยู่ เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนมากที่สุด

4.9.2 ผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนได้ตามความสามารถความสนใจหรือความต้องการของตัวเอง

4.9.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบต่องานของตนเองและสังคม

4.9.4 ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกัน

4.9.5 ทำให้การเรียนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของครู ชุดการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตลอด ไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพหรือความคับข้องทางอารมณ์มากน้อยเพียงไร

4.9.6 ช่วยให้เป็นอิสระจากบุคลิกภาพของครูเนื่องจากชุดการสอนช่วยถ่ายทอดเนื้อหาได้ ดังนั้นครูที่พูดไม่เก่งก็สามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.9.7 ช่วยให้ครูวัดผลผู้เรียนได้ตรงตามความมุ่งหมาย

4.9.8 ช่วยลดภาระ สร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ครูเพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่สามารถนำไปใช้ได้ทันที

4.9.9 ช่วยขจัดปัญหาขาดแคลนครู เพราะชุดการสอนช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้ด้วยตนเอง หรือต้องการความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อย

4.9.10 ช่วยเสริมสร้างการเรียนแบบต่อเนื่องหรือการศึกษานอกระบบเพราะชุดการสอนสามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ทุกสถานที่และทุกเวลา

4.9.11 แก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะชุดการสอนสามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ทุกสถานที่และทุกเวลา

4.9.12 เป็นประโยชน์สำหรับการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่าประโยชน์ของชุดการสอนที่มีต่อผู้เรียนทั้งด้านความสนใจ การปฏิบัติด้วยตนเอง การแสดงออกอย่างมีเหตุผล เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งช่วยครูด้านการสร้างความพร้อม ความมั่นใจในตนเอง และลดภาระของครู เช่น การวัดผล การขาดแคลนครู

4.10 การหาประสิทธิภาพชุดการสอน

สื่อการสอนที่ผลิตได้ดังกล่าวแล้วจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำไปทดสอบหาประสิทธิภาพของสื่อเพื่อเป็นหลักประกันได้ว่าสื่อการสอนนั้นมีประสิทธิภาพในการเรียนการสอน (ฉลองชัย สุขวัฒนบุรณ. 2538 : 213)

การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอน ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Developmental Testing” (การตรวจสอบพัฒนาการเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ) หมายถึง การนำชุด

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\frac{\sum x}{n \times 100}}{A}$$

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการสอนคิดเป็นร้อยละจากการฝึกหัดทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
$\sum x$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\frac{\sum f}{n \times 100}}{B}$$

E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน) หลังจากการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
$\sum f$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
B	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
N	แทน	จำนวนผู้เรียน

จากคำกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ในการสร้างชุดการสอนให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องตามวัตถุประสงค์สอดคล้องกับเนื้อหาวิชานั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ให้ตรงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน

5.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ผู้ศึกษาวิจัยในต่างประเทศหลายท่าน ที่ได้ค้นคว้าเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนในเรื่องต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น

แมคโคลแมน (Mccoman. 1975 109-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ชุดการสอนและกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนร่วมกับกิจกรรมกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษามากกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1982 : 4795-A) ได้สร้างชุดการสอนด้วยตนเอง เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษากับนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยใช้ชุดการสอนด้วยตนเองกับกลุ่มทดลอง และใช้การสอนแบบบรรยายกับกลุ่มควบคุม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ใช้ชุดการสอนด้วยตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบรรยาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เทอร์ค (Turk. 1985 : 2436) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนายุทธวิธีการฟัง จังหวะและทำนองดนตรีของนักเรียน โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องช่วยสอนผลการศึกษาพบว่าภายหลังการใช้ชุดการสอนนักเรียนสามารถรับรู้และเข้าใจจังหวะและทำนองดนตรีได้อย่างรวดเร็ว

วิลสัน (Wilson. 1989 : 416) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลของการใช้ชุดการสอนที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของเด็กพิการ ผลการศึกษาพบว่า การใช้ชุดการสอนทำให้เด็กมีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์มากขึ้น

5.2 งานวิจัยในประเทศ

ผู้ศึกษาวิจัยในประเทศหลายท่าน ที่ได้ค้นคว้าเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ยกตัวอย่างเช่น

กมล ประทีปธีรานันท์ (2530 : 76) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปุริสธรรม เพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอน โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ตามหลักสัปปุริสธรรม มีคุณธรรมด้านสัปปุริสธรรมเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นวลนง มังตรีสรรค์ (2530 : 43) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสังคัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอน

กิจกรรมแนะแนวเรื่อง สังคหวัตถุ 4 มีคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 เพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรรถ เทียบปัด (2530 : 52) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถเชิงวิจารณ์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้ชุดการสอนกับสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิเชียร สุคันธี (2537 : 90) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเขียนย่อความ กลุ่มทักษะภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการทดลอง พบว่า ชุดการสอนเขียนย่อความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ความสัมพัทธ์ระหว่างกระบวนการกับผลลัพธ์ โดยเฉลี่ยเท่ากับ 80.91 – 81.26

สุรรัตน์ วิไลรัตน์ (2537 : 63) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมีการรับรู้ด้านอาชีพมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากผลการวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า ชุดการสอน และชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพในด้านต่างๆได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะนำชุดการสอนมาใช้ในการพัฒนาทางด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสังคม

6.1 ความหมายของการแนะแนวด้านสังคม

ความหมายของการแนะแนวด้านสังคม ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ยกตัวอย่างเช่น

วัชร ทรัพย์มี (2531 : 59) การให้ข้อสนเทศทางด้านสังคมและการปรับตัวเป็น การให้ข้อมูลเพื่อที่จะได้เข้าใจตนเองและผู้อื่นรู้จักวิธีปรับปรุงตนเอง และการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วิธีปรับปรุงบุคลิกภาพ
2. วิธีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนเพศเดียวกันและต่างเพศ
3. การรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง
4. การรู้จักตนเองเป็นต้นว่าการรู้จักขอบข่ายความสามารถ ความถนัด

ความสนใจของตน

5. การเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของผู้อื่น
6. วิธีปรับตัวกับสมาชิกในครอบครัว
7. ความรู้เกี่ยวกับกริยามารยาทที่ดีงาม

8. การรู้จักวางแผนเกี่ยวกับการเงิน

9. การรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

10. ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนศีลธรรมจรรยา

จำเนียร ช่วงโชติ (2527 :122) กล่าวว่าเป็นการให้ข้อสนเทศเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตนเองดียิ่งขึ้น และปรับปรุงความสัมพันธ์กับคนอื่นได้ดี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วิธีการเข้าใจตนเอง

2. การเข้าใจพฤติกรรมและคุณลักษณะของตนเอง

3. วิธีสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างเพื่อนต่างเพศและเพศเดียวกัน

4. การเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของผู้อื่น

5. การเข้าใจบทบาทของเพศชายและเพศหญิง

6. วิธีปรับปรุงบุคลิกภาพที่สมบูรณ์

7. การปรับตัว การยอมรับ และการเข้าใจสภาวะทางบ้าน สมาชิกในครอบครัวและความคาดหวังของพ่อแม่

8. ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลทางเพศและความรับผิดชอบในการแต่งงาน

9. ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียม

ประเพณี

10. ทักษะทางสังคม การวางแผนเรื่องการเงิน และการใช้เวลาว่างให้เกิด

ประโยชน์

วัฒนา พัทธราวิช (2531 : 228) ได้ให้ความหมายว่า เป็นการให้ข้อมูลเพื่อให้นักเรียนเข้าใจตนเองและผู้อื่นได้ เช่น ให้ข้อมูลในเรื่องของการพักผ่อนหย่อนใจ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ งานอดิเรก การรักษาสุขภาพจิต และสุขภาพทั่วไป วิธีปรับปรุงบุคลิกภาพพัฒนาตนเองให้มีบุคลิกภาพที่ดี การเข้าใจพฤติกรรม และความเข้าใจความต้องการของผู้อื่น ศีลธรรมจรรยา กริยามารยาทที่ดี ความประพฤติ การรู้จักบทบาทและตำแหน่งหน้าที่ของตน การรู้จักประมาณตน รู้ความถนัด ความสนใจ รู้สถานภาพของตนเอง การสร้างมนุษยสัมพันธ์ วิธีสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนต่างเพศและเพศเดียวกัน วิธีปรับตัวกับสมาชิกในครอบครัว เพื่อนร่วมโรงเรียนร่วมชั้นเรียน ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล รู้จักยอมรับสิ่งต่างๆ มีความเข้าใจในเงื่อนไขของครอบครัว สมาชิกในครอบครัว หน้าที่อันพึงมีในครอบครัว การวางแผนโครงการด้านการเงิน การวางแผนการใช้เงินและกิจกรรมยามว่าง

สุนทรินทร์ ธนโกไสย (2522 : 23) กล่าวว่า การแนะแนวด้านสังคม หมายถึง การให้กิจกรรม หรือข้อมูลต่างๆ ที่จะทำให้นักเรียนเข้าใจตนเองและเข้าใจคนอื่น ๆ และเป็นข้อมูลที่ให้ความเชื่อมั่นและนำไปใช้ประโยชน์เกี่ยวกับโอกาสและสิ่งแวดล้อมที่บุคคลได้รับและสัมพันธ์กัน เป็นการส่วนตัว เป็นข้อมูลที่จะทำให้นักเรียนเข้าใจตนเองดีขึ้นและปรับปรุงความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

ให้ดีขึ้นด้วยขอบเขตเกี่ยวกับ “ความเข้าใจตนเอง” การทำตัวให้เข้ากับคนอื่นได้อย่างดี ความสัมพันธ์ของเด็กชายหญิง กริยาท่าทาง ศีลธรรมจรรยา การใช้เวลาว่าง กิจกรรมต่างๆ รูปร่างหน้าตา ทักษะทางสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและบุคคลในครอบครัว การวางแผนทางการเงิน และการมีชีวิตอย่างมีความสุขที่ดี บริการส่วนตัวและสังคมจึงมีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์และสิ่งที่ให้ความมั่นคงต่างๆ และการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเงื่อนไขและองค์ประกอบต่อไปนี้

1. มีความเข้าใจตนเอง
2. มีวุฒิภาวะในด้านความสัมพันธ์กับบุคคลเพศเดียวกันและต่างเพศ
3. มีความเข้าใจในบทบาทของเพศชายและเพศหญิง
4. พัฒนาดตนเองให้มีบุคลิกภาพที่ดี
5. มีความเข้าใจในพฤติกรรมและบุคลิกภาพของบุคคล
6. เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลและการที่บุคคลมีความคล้ายคลึงกัน
7. เข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของผู้อื่น
8. รู้จักตนเอง รู้จักยอมรับสิ่งต่างๆ มีความเข้าใจในเงื่อนไขของบ้าน สมาชิก

ในครอบครัวและความคาดหวังของพ่อแม่

9. มีความรู้เกี่ยวกับการมีนัดกับเพศตรงข้าม ความรับผิดชอบในการแต่งงาน
10. มีพัฒนาการทางร่างกายและสุขภาพจิตดี มีบุคลิกลักษณะเป็นของตนเอง

มีกริยาท่าทางและศีลธรรมดี

11. มีทักษะทางสังคม การวางแผนทางการเงิน และกิจกรรมในเวลาว่าง

สถิติ วงศ์สุวรรณ (2531 : 337) กล่าวว่า เป็นกระบวนการช่วยให้บุคคลปรับตัวได้ดียิ่งขึ้น มีสุขภาพจิตและสุขภาพกายดี ปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมโรงเรียน ครู ญาติ ครอบครัว และคนทั่วไปได้ดี มีชีวิตสุขสมบูรณ์ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และช่วยให้รู้จักปัญหา เช่น

1. ปัญหาในการเรียน มักมีคะแนนต่ำ เรียนไม่เข้าใจ
2. ปัญหาที่อยู่อาศัย แออัด ห่างไกล การคมนาคมไม่สะดวก
3. ปัญหาการเงิน ขาดอาหารกลางวัน เงินไม่พอใช้จ่ายทำให้ไม่อยากมา

โรงเรียน

4. ปัญหาสุขภาพ เป็นโรคผิวหนัง กังวลในเรื่องอ้วนเกินไป ผอมเกินไป

ปัญหาความเปลี่ยนแปลงของร่างกาย วัยรุ่นร่างกายเปลี่ยนแปลงเร็วปรับตัวไม่ทัน

5. ปัญหาทางจิต ขาดความรัก ความอบอุ่น ปัญหาอารมณ์และสังคม

ปัญหาที่เกิดจากทางบ้าน เช่น พ่อแม่เข้มงวดมากเกินไปไม่มีอิสระในการตัดสินใจ รู้สึกเป็นปมด้อย

สรุปได้ว่า การแนะแนวด้านสังคม หมายถึง การจัดกิจกรรม หรือให้ข้อมูลต่างๆ ทางด้านสังคม เพื่อให้ผู้รับสามารถปรับตัวเพื่อที่จะได้เข้าใจตนเองและผู้อื่น รู้จักวิธีปรับปรุงตนเอง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

6.2 จุดมุ่งหมายของการแนะแนวด้านสังคม

การแนะแนวด้านสังคม มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้นักเรียนเห็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับตนเองและสังคม รู้จักตนเองดียิ่งขึ้น รู้จักกลไกในการปรับตัว รู้จักนำตนเองไปสู่ความก้าวหน้าและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

6.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางสังคม

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสังคมมีหลายทฤษฎี และได้มีผู้กล่าวถึงหลายท่าน ดังนี้

6.3.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการด้านสังคมของ فروยด์ (Freud's theory of personal development)

ทฤษฎีพัฒนาการบุคลิกภาพของ فروยด์ เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม สำหรับพัฒนาผู้เรียน ช่วงชั้นที่ 3 ในเรื่อง การปฏิบัติตัวในการคบเพื่อนต่างเพศ การสร้างสัมพันธภาพ และทักษะในการปฏิเสธ

ทฤษฎีพัฒนาการบุคลิกภาพของ فروยด์ ได้กล่าวถึงวัยรุ่นที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางสังคม ว่า เป็นเด็กอายุประมาณ 12-20 ปี นั้น เป็นวัยที่ย่างเข้าสู่วัยรุ่นและเริ่มเป็นผู้ใหญ่ อยู่ในขั้นแสวงหาความสุขจากแรงกระตุ้นของทฤษฎีทางเพศ (Genital Stage) เด็กทั้งเพศชายและหญิงมีความพอใจคบหาสมาคม รักใคร่ผูกพันกับเพื่อนต่างเพศ ขณะเดียวกันก็พยายามประพฤติดนให้สมบทบาททางเพศ โดยเลียนแบบคนเพศเดียวกันกับที่ตนนิยม ระยะนี้มักเห็นแจ่มแจ้งว่าเด็กคนใดแสดงบทบาททางเพศผิดปกติ พวกนี้นิยมแสดงบทบาททางเพศตรงข้ามกับเพศจริงของตน อีกพวกหนึ่งคือเด็กที่ไม่มีเยื่อใยต้องใจบุคคลต่างเพศ หรือเป็นเด็กเลียนแบบทางเพศจากคนต้นแบบที่ผิด

อายุตอนปลายในขั้นนี้ถ้าไม่ติดพันกับการศึกษาหรือการเริ่มมีอาชีพแล้วมักแสวงหาคู่ครองแต่งงานและมีครอบครัว (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2540:33)

นอกจากนั้นยังกล่าวถึงความสำคัญของปมอติปัสคคอมเพล็กซ์ นั้นส่งผลมาถึงช่วงวัยรุ่นตอนต้นเป็นอย่างมาก การที่เด็กชายมีความรู้สึกรักแม่ หวงแทนแม่ ในวัยเด็ก ได้พัฒนามาเป็นความสนใจในเพื่อนหญิง จากการศึกษาพบว่า เพื่อนหญิงคนแรกของเด็กวัยรุ่นชายจะมีคุณลักษณะบางอย่างที่ทำให้เขานึกถึงแม่ อาจเป็นรูปร่างหน้าตา น้ำเสียง ความสามารถในการปรุงอาหาร ในทำนองเดียวกันเพื่อนชายคนแรกของวัยรุ่นหญิงก็จะมีคุณสมบัติบางอย่างคล้ายคลึงกับพ่อ เช่น ลักษณะบุคลิกภาพ นิสัย อารมณ์ วัยนี้ยังเต็มไปด้วยพลังของความต้องการทางเพศ ที่อยู่ใ้อำนาจของมโนธรรม ความถูกต้อง ศีลธรรม และระเบียบสังคม เด็กวัยรุ่นจะมีความรู้สึกผิด อาย และเป็นบาปเมื่อมีความต้องการทางเพศเกิดขึ้น จึงมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับเรื่องเพศอย่างมาก (พรพิมล เจียมนาครินทร์. 2539:76)

6.3.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการด้านสังคมของแอร์ริคสัน (Erikson's psychosocial stage)

ทฤษฎีจิตสังคมของแอร์ริคสัน เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและแนวด้านสังคม สำหรับพัฒนาผู้เรียน ช่วงชั้นที่ 3 ในเรื่องการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ และระเบียบกฎเกณฑ์ในสังคม

แอร์ริคสัน ได้เน้นเรื่องการปรับตัวต่อสังคมในพัฒนาการของเด็กตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ พัฒนาการของมนุษย์แต่ละวัยจะมีอิทธิพลของสภาพแวดล้อม และสังคมเป็นตัวกำหนด พัฒนาการจะดำเนินไปได้ตามปกติหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนั้นกับสังคม ซึ่งมีผลกระทบเช่นเดียวกับอิทธิพลของความขัดแย้งระหว่างส่วนต่างๆ ภายในจิตใจ ความรู้สึกต่อสังคมและความรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งของสังคมจะทำให้มนุษย์ปรับตัวได้และเกิดความมั่นใจในการดำเนินชีวิต (ศรีธรรม ธนภูมิ. 2534 : 23-26)

แอร์ริค แอร์ริคสัน เป็นนักจิตวิทยาผู้โด่งดังแห่งยุคสมัยปัจจุบันผู้หนึ่ง แนวคิดของเขาเกี่ยวกับพัฒนาการมนุษย์และพัฒนาการบุคลิกภาพมีจำนวนมาก เขาเป็นนักปราชญ์ผู้สนใจใฝ่รู้และค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ เขานำความรู้ที่ค้นพบใหม่ๆ มาเผยแพร่อย่างไม่หยุดยั้ง ในบรรดาแนวคิดต่างๆ นั้น ทฤษฎี Psychosocial developmental stage เป็นแนวคิดที่โด่งดังยิ่ง ได้รับการยอมรับจากนักจิตวิทยาสาขาต่างๆ ทั่วทุกมุมโลก ทฤษฎีนี้ได้แบ่งชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่แรกเกิดจนเข้าสู่วัยสูงอายุ เป็น 8 ขั้นตอน ซึ่งในช่วงชั้นที่ 3 (อายุประมาณ 12-15) นั้นอยู่ในขั้นพัฒนาการขั้นที่ 5 ของแอร์ริคสัน เป็นขั้นของการพบอัตลักษณ์แห่งตนเกี่ยวกับการไม่เข้าใจตนเอง (identity vs. identity diffusion) ระยะนี้เป็นระยะวัยรุ่น ในบรรดาขั้นตอนแห่งความขัดแย้งทางสังคม-จิตใจมนุษย์ทั้ง 8 ขั้นตอนนั้น แอร์ริคสันเชื่อว่าขั้นนี้เป็นช่วงที่ความขัดแย้งมีลักษณะวิกฤตยิ่งกว่าช่วงอื่น เพราะเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ ถ้าหากไม่สามารถแก้ไขภาวะวิกฤตให้ลุล่วงด้วยดีพอสมควร เด็กวัยรุ่นผู้นั้นก็จะกลายเป็นเด็กวัยรุ่นที่มีอัตลักษณ์อันสับสนและกลายเป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพสับสนไม่มั่นคง

แอร์ริคสันอธิบายว่า ระยะนี้เด็กกำลัง “ละทิ้งภาพของตนเองอย่างเป็นเด็ก” เพื่อเข้าถึง “ภาพของตนเองอย่างเป็นผู้ใหญ่” สภาพเช่นนี้ก่อให้เกิดความขัดแย้งด้านสัมพันธภาพกับผู้ใหญ่ กับเพื่อนร่วมวัย กับเพื่อนต่างเพศ กับสังคม และเกิดความสับสนทางจิตใจอย่างรุนแรง

ตัวอย่างเช่น ควรจะเชื่อฟังพ่อแม่ดี หรือเชื่อเพื่อนดี ควรเลียนแบบเพื่อนหรือบุคคลที่ตนนิยม (เช่น ดาราภาพยนตร์ ดาราทีวี) หรือควรคงความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง และควรเป็นอิสระเสรีเต็มที่ หรือควรอยู่ในกรอบประเพณีระเบียบอย่างเข้มงวด อย่างไหนดีกว่า ควรเลือกวิชาชีพตามความประสงค์ของตนหรือเลือกตามเพื่อน หรือเลือกตามใจผู้ปกครอง อย่างไหนดีที่สุด

สภาพทางจิตใจที่สำคัญประการหนึ่งของเด็กวัยรุ่น ได้แก่ การแสวงหาอัตลักษณ์แห่งตนเองเพื่อรู้จักตนเองในแง่มุมต่างๆ เช่น ความชอบ ความสนใจ ความปรารถนาใน

ชีวิต ปรารถนาในชีวิต อาชีพที่ตนประสงค์ เพื่อนต่างเพศที่ตนปรารถนาจะคบหรือที่จะเลือกเป็นคู่ชีวิต ความถนัดเฉพาะตน ในขณะเดียวกันเด็กวัยรุ่นก็ต้องผสมผสานลักษณะเฉพาะตนในแง่มุมต่างๆ ให้เข้ากันได้กับความเป็นจริงของครอบครัว วัฒนธรรม ค่านิยมของสังคม ของกลุ่มเพื่อนร่วมวัย การผสมผสานดังกล่าวนี้มิใช่เรื่องทำได้ง่ายและฉับพลัน

วัยรุ่นผู้ไม่รู้จักสมรรถภาพและคุณลักษณะของตนดีพอสมควร ไม่สามารถประสานอัตลักษณ์ของตนกับโครงสร้างของสังคม จึงมักจะกลายเป็นวัยรุ่นที่หลงตนลืมนตน และมีตนอันสับสน ซึ่งแอร์ริคสันใช้คำว่า Identity crises และ Identity diffusion วัยรุ่นเหล่านี้เป็นวัยรุ่นที่ว้าวุ่น ไม่เป็นตัวของตัวเอง เหนงหงอย ขี้กังวล ตัดสินใจไม่ได้ รู้สีกว่าตนถูกทอดทิ้งจนอาจกลายเป็นอันธพาล ดิตยาเสพติด ขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง (และต่อสังคมในรายที่มีตนสับสนรุนแรง)

พัฒนาการที่พึงประสงค์คือ ความสมดุลระหว่างการรู้จักอัตลักษณ์ของตนเอง อย่างดีกับความสับสนเพราะยังไม่พบตนเองด้วยดีทุกแง่มุม เพราะช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงเปลี่ยนทั้งกายและจิตใจเพื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ดังนั้นจึงมีบางแง่มุมที่เด็กยังรู้จักตนเองไม่ดีพอ ถ้าเด็กวัยรุ่นคนใดคิดว่ารู้จักตนเองดีหมดทุกด้านทุกแง่มุม แสดงว่าเด็กวัยรุ่นผู้นั้น “หลงตัวเองหรือยกตัวเอง” แต่ถ้าวัยรุ่นมองไม่เห็นภาพของตนเอง (Self) เอาเลยเด็กวัยรุ่นผู้นั้นก็มีบุคลิกภาพหรืออัตลักษณ์อันสับสน

การพัฒนาตนที่สมบูรณ์ของเด็กวัยรุ่นเมื่อสิ้นสุดวัยได้แก่การเห็นโครงร่างหรือตัวตนของเขาเองตามความเป็นจริง เช่น เข้าใจจุดด้อย จุดเด่นของตน ปรารถนาชีวิตของตน ความต้องการในชีวิตของตน และสามารถทำใจยอมรับตนเองอย่างที่มีที่เป็นจริงๆ

แอร์ริคสันยังได้อธิบายว่าผู้ที่มีความสมดุลระหว่างการพบตนกับการไม่เข้าใจตนเอง จะพัฒนาความรู้สึกจงรักภักดีต่ออุดมคติ ปรารถนาชีวิต กลุ่มบุคคล ชุมชน ศาสนา วัฒนธรรม ในขณะเดียวกันความรู้สึกจงรักภักดีนี้ก็ส่งผลให้เด็กคลายความสับสนในตนเอง จะช่วยให้เด็กผ่านพ้นวิกฤตในชีวิตไปได้ด้วยดี (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2540 : 33)

6.3.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการด้านสังคมของซัลลิแวน (Sullivan's development of personality)

ทฤษฎีพัฒนาการบุคลิกภาพของซัลลิแวน (สุชา จันทร์อม. 2540 : 37-38) เป็นทฤษฎีที่เชื่อว่าบุคลิกภาพของคนเป็นผลมาจากสังคม ไม่ว่าจะเป็นมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง ถึงแม้ผู้ที่ปลีกตัวไปจากสังคม ไปอยู่ห่างไกลจากผู้อื่น ความทรงจำในอดีตก็ยังคงมีอิทธิพลต่อความคิด และการกระทำของเขา ซัลลิแวนชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของบุคคลในระยะต่างๆ ของชีวิต ซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและการเจริญเติบโต ดังนี้

1. ระยะวัยทารก เริ่มตั้งแต่เกิดจนประมาณ 2 ปี เป็นวัยแห่งความต้องการสบายกาย ความพอใจของเด็กจะอยู่ที่การใช้ปากได้ดูด อม และมีปฏิกิริยาแบบเดียวกับที่

ผู้ใหญ่ปฏิบัติต่อกันโดยตรง ซึ่งซัลลิแวนเรียกพัฒนาการของเด็กวัยนี้ว่า Empathic stage of development

2. ระยะวัยเด็กตอนต้น คือ ระยะตั้งแต่ประมาณ 2-4 ปี ระยะนี้เด็กจะเริ่มเรียนรู้ภาษา การเล่นเกมกลุ่มกับเพื่อนๆ และเริ่มเรียนรู้บทบาททางเพศ เมื่อเด็กเริ่มพูดได้ เดินได้ เริ่มรู้สึกว่าจะอย่างไรให้ผู้ใหญ่พอใจหรือไม่พอใจ ถ้าตนอยากให้เขาพอใจก็ต้องทำตามใจผู้ใหญ่บ้าง มิใช่ทำตามแต่ใจตนเองเสมอไป

3. ระยะวัยเด็ก คือ ระยะอายุประมาณ 4-11 ปี วัยนี้เริ่มปลีกตัวออกจากพ่อแม่ และสนใจที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับบุคคลอื่น โดยเฉพาะกับเพื่อนวัยเดียวกัน วัยนี้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับการแข่งขัน การร่วมมือ และรู้จักควบคุมพฤติกรรม

4. ระยะย่างเข้าสู่วัยรุ่น อายุประมาณ 11-13 ปี เด็กวัยนี้ต้องการมีเพื่อนเพศเดียวกัน ระยะนี้มีความสำคัญต่อพัฒนาการด้านมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมาก

5. ระยะวัยรุ่น อายุประมาณ 13-17 ปี วัยนี้เริ่มมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ หากการอบรมเลี้ยงดูเป็นแบบให้เด็กเก็บกดทางด้านนี้มากเกินไป อาจทำให้เด็กเกิดความขัดแย้งภายในใจและมีบุคลิกภาพแบบรักร่วมเพศ

6. ระยะวัยรุ่นตอนปลาย อายุประมาณ 17-20 ปี วัยนี้เด็กสนใจทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเพศตรงข้าม สร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนในลักษณะของผู้ใหญ่ แต่เด็กยังไม่ได้รับความสำเร็จทางสังคมอย่างสมบูรณ์ เพราะเด็กยังไม่มีอาชีพเป็นหลักฐาน ต้องรู้จักเก็บกดความรู้สึกและความต้องการทางเพศ ผู้ใหญ่ควรสอนให้เด็กมีอุดมคติในเรื่องความรัก ให้รู้จักเผื่อแผ่ความรักไปยังผู้อื่น ควรฝึกนิสัยและการเรียนรู้เกี่ยวกับสิทธิ และวิธีสนองความพอใจที่เป็นไปตามเกณฑ์ มีความรับผิดชอบต่อสังคมในฐานะพลเมืองดี

7. ระยะวัยผู้ใหญ่ อายุตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป ระยะนี้ควรฝึกอบรมให้เป็นบุคคลที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ รู้จักมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นคนมีเหตุผล และควบคุมพฤติกรรมของตนได้ ซึ่งจะนำมาสู่ความเป็นผู้ใหญ่อย่างสมบูรณ์

นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีอายุระหว่าง 12-15 ปี อยู่ในช่วงระยะย่างเข้าสู่วัยรุ่นถึงระยะวัยรุ่นเป็นช่วงที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ มีความต้องการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นเป็นอย่างมาก

6.3.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการด้านสังคมของบันดูระ

ทฤษฎี การเรียนรู้เชิงสังคมของบันดูระ เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและแนวด้านสังคม สำหรับพัฒนาผู้เรียน ช่วงชั้นที่ 3 ในเรื่องความสามัคคีในการทำงานกลุ่ม การวางแผนการทำงาน การรู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจในคุณค่าของตนเองและผู้อื่นและการเลียนแบบ

นักคิดกลุ่มทฤษฎีการเรียนรู้นี้มีแนวคิดที่ว่า พัฒนาการใดๆของมนุษย์เกิดจาก "การเรียนรู้" มนุษย์มีศักยภาพที่จะเรียนรู้ คุณสมบัตินี้ติดตัวมาแต่เกิด กระบวนการเรียนรู้เป็นพฤติกรรมที่เห็นได้ชัดเจน ดังนั้นพัฒนาการคือ การที่บุคคลสามารถทำอะไรๆ โดยเพิ่มปริมาณขึ้น

ซึ่งเป็นผลจากกระบวนการเรียนรู้ต่อเนื่อง การเรียนรู้บางอย่างหนึ่งจะเป็นตัวเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้อื่นๆ ต่อไปไม่จบสิ้น นักจิตวิทยากลุ่มนี้ไม่สนใจแยกประเภทของสิ่งที่บุคคลเรียนรู้มากนัก และไม่สนใจจำแนกลักษณะพัฒนาไปตามขั้นตอนตามวัย ประเด็นที่นักจิตวิทยากลุ่มนี้สนใจคือ คนเรียนรู้ได้อย่างไร หลักการในทฤษฎีนี้นำไปอธิบายพัฒนาการมนุษย์หลายด้านไม่จำกัดช่วงวัย ทฤษฎีการเรียนรู้ที่โดดเด่นคือ ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพฤติกรรมนิยมและทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสังคมของบันดูระ (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2540 : 46)

ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสังคม (Social – learning theory) เป็นทฤษฎีผสมระหว่างทฤษฎีพฤติกรรมนิยมและพัฒนาการทางความคิด หลักการที่สำคัญของทฤษฎีนี้ได้แก่

1. พฤติกรรมส่วนมากของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้ โดยมีตัวแบบหรือเลียนแบบ
2. มนุษย์มีศักยภาพแห่งการคิดนึก รู้จักสร้างและใช้สัญลักษณ์ รู้จักเห็นและค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ที่หนุนให้เกิดพฤติกรรมและพัฒนาการ
3. การเสริมแรงมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ แต่บุคคลอาจรับหรือปฏิเสธการเสริมแรงนั้นๆ กระบวนการทางความคิดของบุคคลมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมและเหนือกว่าการเสริมแรง
4. การเรียนรู้ใดๆ เกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขของสังคมหลายประเภทซึ่งสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน
5. ทฤษฎีมีรากฐานมาจากการทดลองกับสัตว์ ไม่สามารถนำมาใช้กับมนุษย์ได้เต็มร้อย เพราะมนุษย์มีสังคมต่างจากสัตว์
6. การเรียนรู้โดยการ สังเกต มีความสำคัญยิ่งกว่าการเสริมแรงทางบวกหรือการทำโทษ

ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสังคมของบันดูระแนวคิดโดดเด่นของบันดูระมี 2 ประการ คือ การเรียนรู้จากการสังเกตเพื่อเลียนแบบ และ Self-efficacy

1. การเรียนรู้จากการสังเกตเพื่อเลียนแบบมีประเด็นสำคัญ ๆ ดังนี้
 - 1.1 การเรียนรู้เกิดจากการสังเกต หรือเลียนแบบบุคคลที่เป็นตัวแบบ ซึ่งอาจเป็นบุคคลในชีวิตจริงหรือในวรรณกรรม วรรณคดี นิทาน รายการโทรทัศน์ การ์ตูน
 - 1.2 การเรียนรู้ที่เป็นพฤติกรรมถาวรเป็นผลมาจากการได้รับการเสริมแรง
 - 1.3 การเรียนรู้จากการสังเกต เห็นชัดเจนมากในการเรียนรู้แบบลงมือกระทำของกลุ่มพฤติกรรม

บันดูระได้อธิบายว่า การเลียนแบบเกิดจากการสังเกตตัวแบบ การสังเกตส่งผลให้เกิดการทำงานในระบบความรู้ ความคิด การจดจำ และมีการเสริมแรง อีกทั้งมีปฏิกิริยาโต้ตอบ

ระหว่างคน-สิ่งแวดล้อม แรงจูงใจภายนอก-แรงจูงใจภายในบนฐานสมรรถภาพของบุคคล ดังนั้น
กว่าจะเกิดการเรียนรู้และเลียนแบบ คนต้องผ่านกระบวนการรู้-คิดอันซับซ้อน

2. Self-efficacy

คำว่า efficacy หมายถึง ความสามารถในการจัดการกับสถานการณ์
แวดล้อมที่คลุมเครือและยุ่งยากได้โดยมีประสิทธิภาพ การจัดการกับสถานการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นได้
โดยอาศัยองค์ประกอบ 2 ประการ คือ

2.1 ทักษะในการจัดการ

2.2 ความเชื่อในความสามารถของตนเองว่าจะทำได้สำเร็จ

ความเชื่อดังกล่าวทำให้คนมีมานะพยายาม มีความอดทนต่อความยาก
ลำบาก มีความตั้งใจมุ่งมั่นที่จะฝ่าฟันอุปสรรคในการประกอบกิจ

บันดูระ ได้เน้นว่า Self-efficacy เชิงสังคมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อชีวิตที่
เป็นสุข ของบุคคลตั้งแต่เกิดจนตาย เพราะทุกคนต้องการให้คนอื่นสนใจเรา ชื่นชมเรา ฟังเรา คิดถึง
เรา อยู่กับเราและทำงานร่วมกับเรา (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2540 : 50)

จากการรวบรวมทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสังคม สรุปได้ว่า มนุษย์เริ่ม
มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและทักษะทางสังคมตั้งแต่ช่วงวัยทารก ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามแต่ช่วง
อายุและประสบการณ์ที่ได้รับ การที่เรารับธรรมชาติ ความต้องการ ลักษณะเฉพาะของแต่ละช่วง
วัย จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา การพัฒนา และการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวด้านสังคม

7.1 งานวิจัยต่างประเทศ

มีงานวิจัยในต่างประเทศที่ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ไว้หลายท่าน ยกตัวอย่างเช่น

ฟลาดีและรูทเซล (Flaherty and Reutzel.1965 : 409-411) ได้ศึกษาลักษณะ
บุคลิกภาพของนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนสูงและนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียน
ต่ำ โดยใช้แบบทดสอบ CPI (The California Psychological Inventory) วัดบุคลิกภาพด้าน
ต่างๆ และใช้คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการเรียน จากการศึกษาพบว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงได้
คะแนนบุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบสูงกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

เทสเซอร์ (Tesser.1980 : 77-91) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของความภาคภูมิใจใน
ตนเองที่เกี่ยวข้องกับบุคคลในครอบครัว สรุปได้ว่าตัวแปรในด้านความใกล้ชิดการปฏิบัติต่อกันและ
ความสัมพันธ์กันในครอบครัวมีผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองและบุคคลสามารถสูญเสียความ
ภาคภูมิใจในตนเองได้ โดยเปรียบเทียบกับบุคคลในครอบครัวที่มีความใกล้ชิดซึ่งมีผลการกระทำ
ดีกว่า

7.2 งานวิจัยในประเทศ

มีงานวิจัยในประเทศที่ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านสังคมไว้หลายท่าน ยกตัวอย่างเช่น

รัตน รัตนประสพโชค (2524 : 41-42) ได้ทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาการสื่อสารระหว่างบุคคลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 20 คน ปรากฏว่ากิจกรรมกลุ่มมีผลต่อการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนและการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนที่ฝึกกิจกรรมกลุ่มก่อนและหลังการฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิภา วิจิตรศิริ (2525 : 49) ทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองแค "สรกิจพิทยา" จังหวัดสระบุรี แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 16 คน ปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความรับผิดชอบสูงขึ้นหลังการฝึกกิจกรรมกลุ่ม

บุญศรี จิงธนาเจริญเลิศ (2530 : 46) ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรี กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยกิจกรรมกลุ่มมีการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว

8.1 ความหมายของการแนะแนว

จากการศึกษาพบว่ามีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ ดังนี้

กู๊ด (Good : 1973 : 270) ได้ให้ความหมายของการแนะแนว คือกระบวนการช่วยเหลือให้บุคคลสามารถเข้าใจตนเองและโลกเกี่ยวกับตนเองได้ดี สามารถแสวงหาความรู้เพื่อจะนำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางการศึกษาการพัฒนาอาชีพและการมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม

คมเพชร ฉัตรสุกกุล (2521 : 5) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ว่า การแนะแนวคือการช่วยเหลือให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเอง เรียนรู้ที่จะเข้าใจสภาพแวดล้อม รู้จักวิธีการที่จะเผชิญปัญหา ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง สามารถวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคตของตนเองได้อย่างถูกต้องและปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดี

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529 : 1) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา เป็นกระบวนการของการผูกพัน เพื่อพัฒนาชีวิต เพื่อให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งรู้จักตนเอง เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมได้เหมาะสมยิ่งขึ้นและช่วยให้บุคคลนั้นสามารถช่วยตนเองปรับตนเองได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนสามารถป้องกันปัญหา แก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายของการแนะแนวที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การแนะแนวทางเพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียนในรูปแบบของการให้บริการ โดยเน้นให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหาในสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตัวเอง และใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

8.2 ความมุ่งหมายของการแนะแนว

พนม ลิ้มอารีย์ (2533 : 6-7) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการแนะแนวไว้ว่า ความมุ่งหมายของการแนะแนวสามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ความมุ่งหมายทั่วไป ได้แก่

- 1.1 เพื่อป้องกันปัญหา
- 1.2 เพื่อแก้ไขปัญหา
- 1.3 เพื่อส่งเสริมพัฒนา

2. ความมุ่งหมายเฉพาะ

2.1 เพื่อช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้รู้จักตนเองอย่างต้องแท้รู้ถึงความต้องการ ความคิด ความสามารถ ความถนัด และข้อจำกัดต่างๆ ของตน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษา อาชีพ และการดำเนินชีวิตของนักเรียน

2.2 เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับตนเองและสภาพแวดล้อม คือการช่วยให้นักเรียนรู้จักวิธีปฏิบัติตนเพื่อที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข

2.3 เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักนำตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักใช้สติปัญญาความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างฉลาดและเหมาะสม

2.4 เพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้วิจารณญาณคาดการณ์ล่วงหน้าถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้น และรู้จักที่จะหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองจากสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างกระทันหัน

2.5 เพื่อส่งเสริมให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน

2.6 เพื่อช่วยฝึกฝนในเรื่องประชาธิปไตยให้แก่เยาวชนของชาติ รู้จักและเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของตน

2.7 เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมพัฒนานักเรียน

8.3 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

ปราณี เถลิงพล (2515 : 332) กล่าวถึงกิจกรรมแนะแนวว่า หมายถึง บริการต่างๆ ในโครงการแนะแนว

ฟีโล แยมงามเหลือ (2521 : 6) ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนว สรุปได้ว่า หมายถึงบริการข่าวสารและข้อมูลเพื่อให้นักเรียนได้สำรวจ รู้จักและเข้าใจตนเองได้อย่างถูกต้อง เช่น การบริการสำรวจและประเมินตนเอง การปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางบ้านและทางโรงเรียน นอกจากนี้ยังช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่างๆ ให้การดำเนินชีวิตในสังคมให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อเป็นการเตรียมวางแผนการศึกษาและเลือกอาชีพในอนาคต

จินดาภรณ์ อังสุวรรณโชติ (2525 : 7) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนว สรุปได้ว่ากิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อเสริมสร้างเยาวชนทั้งในด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญาและร่างกาย

จำเนียร ช่วงโชติ (2527 : 332) ได้กล่าวถึงกิจกรรมแนะแนวพอสรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของโครงการแนะแนว ซึ่งจำเป็นต้องจัดให้กับนักเรียนทุกคนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา และมีรูปแบบของการจัดในแต่ละระดับต่างกัน โดยมีทั้งการจัดกิจกรรมแนะแนวเป็นรายบุคคล (Individual Guidance) และการจัดเป็นกลุ่ม (Group Guidance) จุดประสงค์เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง โลกของงานอาชีพรวมทั้งมีการปรับปรุงด้านสังคม และลักษณะนิสัย เพื่อการดำเนินชีวิตที่ดีในสังคม

วิภาภรณ์ เรือนทิพย์ (2530 : 9) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนว สรุปได้ว่ากิจกรรมแนะแนว หมายถึง กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดเพื่อเสริมสร้างทักษะทางกายอารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถนำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองต่อสังคมและประเทศชาติ

จากความหมายของกิจกรรมแนะแนวที่กล่าวมา สรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนมีความจำเป็นต้องจัดขึ้นให้กับนักเรียน เพราะนักเรียนสามารถนำความรู้ ความสามารถที่ได้จากกิจกรรมแนะแนวไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และการเลือกอาชีพ

8.4 จุดมุ่งหมายในการสอนกิจกรรมแนะแนว

สมเจตน์ อภิเมษฐ์รักษา (2527 : 2) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายในการสอนกิจกรรมแนะแนวไว้ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนรู้จักครู และครูรู้จักนักเรียนดีขึ้น
2. สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน
3. ช่วยในการกรอกข้อมูลต่างๆ หรือแบบทดสอบต่างๆ
4. ให้บริการสนเทศด้านต่างๆ แก่นักเรียน
5. ช่วยในการทำโฮมรูม
6. ช่วยในการแนะแนวหมู่และนำไปสู่ปัญหาส่วนตัวของนักเรียน

ฟีโล แยมงามเหลือ (2521 : 6) ได้เสนอจุดมุ่งหมายในการสอนกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า

1. เพื่อช่วยเหลือนักเรียน เช่น การเลือกวิชาเรียน
2. ช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเองอย่างถูกต้อง ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และการแก้ไขปัญหาต่างๆ
3. ช่วยให้ครูแนะแนวได้รู้จักนักเรียนอย่างใกล้ชิดและสังเกตนักเรียนมากขึ้น จะได้จัดบริการให้ตรงตามความต้องการของนักเรียนและช่วยให้ครูแนะแนวได้ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้ถูกต้อง

8.5 สารสำคัญของกิจกรรมแนะแนว ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544

8.5.1 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 24) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการจัดกิจกรรมแนะแนวไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัดความสามารถ ความสนใจของตนเองรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาความรู้จากข้อมูล ข่าวสารแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว สังคม เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนเลือกแนวทางการศึกษา อาชีพได้เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง
3. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพ และปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ในงานอาชีพและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
5. เพื่อให้ผู้เรียนมีค่านิยมที่ดีงามในการดำเนินชีวิตเสริมสร้างวินัย คุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียน
6. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเองครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

8.5.2 หลักการของกิจกรรมแนะแนว

ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ทางกระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 24-25) ได้ยึดหลักการจัดกิจกรรมแนะแนว ดังนี้

1. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจและธรรมชาติของผู้เรียน
2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่ต้องสนองตอบจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
3. จัดกิจกรรมเพื่อผู้เรียนทุกคนโดยครอบคลุมด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม

4. จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจ

5. จัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุดด้วยการปฏิบัติจนเกิดทักษะหรือการเรียนรู้ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยครูแนะแนวทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและประสานงาน

8.5.3 ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 25 –26) ได้อธิบายถึงกิจกรรมแนะแนวว่าเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบความถนัด ความสามารถและความสนใจ
2. สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษา การงาน อาชีพ ชีวิตและสังคม เพื่อใช้ในการวางแผนการเรียนรู้ การศึกษาต่อ อาชีพ ที่เหมาะสมกับตนเอง
3. เสริมสร้างทักษะต่างๆ ให้ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข
4. เสริมสร้างค่านิยมที่ดี วินัย คุณธรรม และจริยธรรม
5. เพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะในวิชาการต่างๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีนิสัยรักการทำงานและสามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง
6. จัดกลุ่มผู้เรียนเพื่อทำกิจกรรมหรือครูเป็นผู้ริเริ่ม เป็นที่ปรึกษา โดยอยู่บนพื้นฐานความต้องการของผู้เรียน เพื่อทำกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ และแก้ปัญหาผู้เรียนได้
7. จัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
8. เป็นกิจกรรมที่ไม่เน้นเนื้อหาวิชาการแต่เน้นการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์และบูรณาการให้สอดคล้องกับชีวิตจริง
9. วัดและประเมินผลในแต่ละกิจกรรมโดยมีการประเมินผลจากเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรมที่แสดงถึงการพัฒนาของผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการผ่านช่วงชั้น
10. สรุปการประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดและนำเสนอผู้ที่เกี่ยวข้อง

8.5.4 กระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนว

จากการศึกษากระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนว มีดังต่อไปนี้

1. สำรวจสภาพปัญหา ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางและแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว

2. ศึกษาวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียน ที่ได้จากการสำรวจ เพื่อทราบปัญหา ความต้องการและความสนใจ นำไปกำหนดสาระและรายละเอียดของกิจกรรมแนะแนว

3. กำหนดสัดส่วนสาระของกิจกรรมในแต่ละด้าน ครอบคลุมด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม ให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสม โดยยึดสภาพปัญหา ความต้องการ และความสนใจ ตลอดจนธรรมชาติและผู้เรียนเป็นหลัก ทั้งนี้ ครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัด สาระของกิจกรรม

4. กำหนดแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวเมื่อกำหนดสัดส่วนสาระของกิจกรรม ในแต่ละด้านแล้วว่า แต่ละภาคเรียนจะต้องจัดกิจกรรมแนะแนวในสาระด้านใด จำนวนกี่ชั่วโมงต่อมา จะต้องกำหนดรายละเอียดของแต่ละด้านไว้ให้ชัดเจนว่าควรมีเรื่องอะไรบ้าง เพื่อจะได้จัดทำเป็น รายละเอียดของแต่ละกิจกรรมย่อยต่อไป

5. การจัดทำรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม เริ่มตั้งแต่กำหนดชื่อกิจกรรม จุดประสงค์ เวลาเนื้อหา/สาระ วิธีดำเนินกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ และการประเมินผล

6. ปฏิบัติตามแผน วัดประเมินผล สรุปรายงาน

8.6 กิจกรรมต่าง ๆ ในชั่วโมงแนะแนว

ประเสริฐ วิเศษกิจ (2524 : 2) ได้เสนอรูปแบบของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชั่วโมงแนะแนวไว้ ดังนี้

1. การบรรยายเนื้อหาและสาระสำคัญต่าง ๆ ตามหัวข้อที่เรียนในแต่ละครั้ง
2. ใช้เกม การละเล่นต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและมีความคิดกว้างไกลขึ้น
3. การอภิปรายและโต้วาที (โดยนักเรียนเป็นผู้แสดง อาจารย์สอนเป็นผู้ควบคุม)
4. การแสดงบทบาทสมมติ
5. การชมภาพยนตร์ สไลด์ต่าง ๆ
6. การปฏิบัติหรือเลียนแบบความจริง เช่น การฝึกสัมภาษณ์บุคคลในอาชีพต่าง ๆ
7. การรายงานหน้าชั้นแบบกลุ่มและรายบุคคล
8. การใช้เทคนิคกิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ

8.7 เทคนิคการสอนกิจกรรมแนะแนว

จำเนียร ช่วงโชติ (2527 : 118-120) ได้เสนอแนะเทคนิคในการสอนกิจกรรมแนะแนวไว้ ดังนี้

1. จัดบรรยากาศให้เป็นกันเอง ให้นักเรียนรู้สึกเป็นอิสระ สบายใจในการแสดงออก

2. กระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกมากที่สุดทั้งในด้านความคิด ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าในการพูดและความรู้สึกที่ต้องการระบาย
3. เปิดโอกาส กระตุ้นและช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย และเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้แก้ปัญหาและปฏิบัติงานร่วมกันให้ได้มากที่สุด
4. กระตุ้นและช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดโปรแกรมต่างๆ และมอบหมายความรับผิดชอบ ให้ทำงานในกิจกรรมนั้น ตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ
5. ไม่ควรอย่างยิ่งในการสอนแบบปาฐกถาโดยครูพูดคนเดียวและนักเรียนจดเอา
6. เวลาของกิจกรรมแนะแนวควรเป็นเวลาของนักเรียนจริงๆ และต้องใช้เวลาเหล่านั้นให้เกิดความเจริญงอกงามของนักเรียนในทุกๆ ด้านอย่างเต็มที่
7. ครูผู้สอนต้องวางแผนและเตรียมตนเองในเรื่องเนื้อหา วิธีการให้ความรู้ และกิจกรรมที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วม โดยนำหลักจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ เพื่อกระตุ้นจิตใจให้นักเรียนสนใจ
8. ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เรียนรู้หน้าที่ของตน มีพันธะต่อกัน
9. มีการนำเอาหลักการของขบวนการกลุ่มหรือกิจกรรมกลุ่มตัวอย่าง (Group Process) และเทคนิคการสอนต่างๆ มาใช้เพื่อการพัฒนาผู้เรียน
10. ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว ควรมีสมุดบันทึกรายละเอียดต่างๆ ของการสอนไว้ทุกครั้ง
11. ในการสอนกิจกรรมแนะแนว ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนทำการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่ม โดยมีครูคอยให้คำแนะนำเวลามีปัญหา

8.8 การประเมินผลการสอนกิจกรรมแนะแนว

สมเจตน์ อภิวัฒน์รักษา (2527 : 2) กล่าวว่า วิชากิจกรรมแนะแนวนี้ไม่มีหน่วยการเรียน การวัดผลเราจะพิจารณาในแง่การเกิดความรู้ ความเข้าใจและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งถือเสมือนการวัดผลเชิงพฤติกรรมในตัวนักเรียนว่านักเรียนเรียนรู้ในข้อมูลต่างๆ หรือไม่ นอกจากนี้ยังตรวจสอบจากเวลาเรียนที่นักเรียนเข้าเรียนว่าครบถึง 80 % ของเวลาเรียน จึงจะนับว่าผ่านในชั่วโมงนี้

จำเนียร ช่วงโชติ (2527 : 119-120) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนว ครูแนะแนวซึ่งเป็นผู้สอนวิชานี้จะต้องคำนึงถึงให้มาก และความถือเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องกระทำ คือ การประเมินผลตนเองและผู้เรียน การประเมินตัวผู้สอน เป็นสิ่งสำคัญมาก โดยพิจารณาจาก

1. ผู้สอนสามารถสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนรู้สึกเป็นอิสระในการแสดงออกต่างๆ

2. ผู้สอนสามารถสอนผู้เรียนให้เรียนรู้จากการควบคุมตนเอง
3. ผู้สอนสามารถสอนให้ผู้เรียนเข้าใจและเกิดการพัฒนาดนในทางที่เหมาะสม
4. ผู้สอนสามารถปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมหรือคุณลักษณะนิสัยที่พึงปรารถนา

ให้แก่ผู้เรียน

5. ผู้สอนสามารถช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้เข้าใจและปรับตัวได้กับโลกที่เขาอยู่ได้
6. ผู้สอนสามารถศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนต่อเนื่องกัน จนเห็นว่ามีพัฒนาการ

ไปในทางที่ดีแก่ผู้เรียน

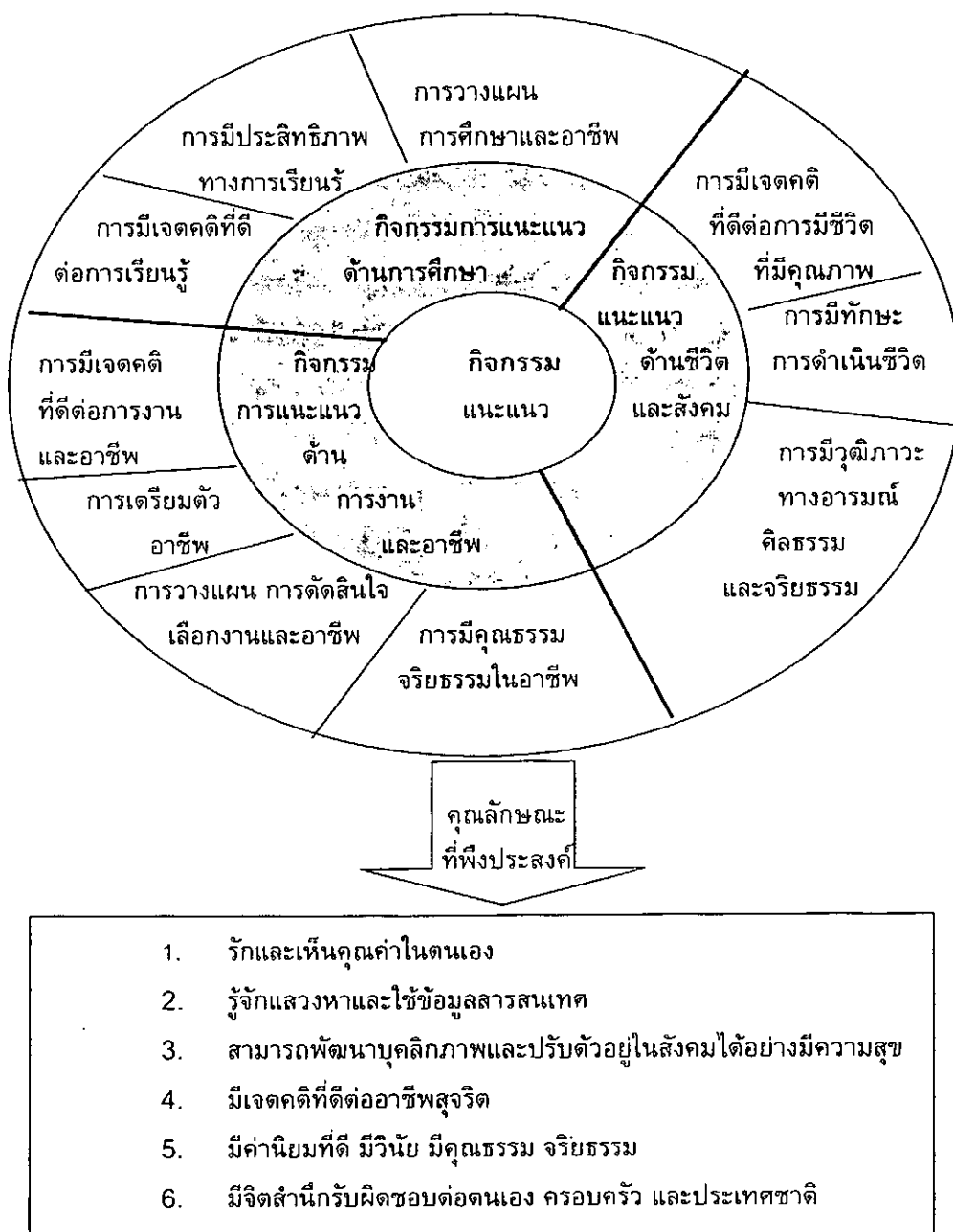
7. การประเมินตัวผู้เรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการฝึกทักษะและประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ต่อไปนี้เป็นข้อเสนอแนะในการประเมินตัวผู้เรียน

8. กำหนดให้นักเรียนมีสมุดบันทึกประจำตัวสำหรับการเรียนวิชานี้ เพื่อฝึกให้นักเรียนโน้ดย่อ เนื้อหาที่ควรจดจำและฝึกการประเมินผลตนเอง ซึ่งจะเป็นการฝึกทักษะในการเรียนที่ดีและวิเคราะห์ตนเอง

9. กำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้เรียนได้ทราบ เช่น อาจมีการให้คะแนนเกี่ยวกับ

- 9.1 เวลาเรียน
- 9.2 ตรวจให้คะแนนสมุดบันทึกประจำวัน
- 9.3 ตรวจให้คะแนนโน้ดย่อ
- 9.4 ให้คะแนนการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
- 9.5 ตรวจให้คะแนนการทดสอบย่อย ซึ่งผู้สอนกำหนดขึ้นเอง

8.9 กรอบความคิดกิจกรรมแนะแนว

ภาพประกอบ 2 แสดง กรอบความคิดกิจกรรมแนะแนว

จากกรอบความคิดกิจกรรมแนะแนวซึ่งมีขอบข่ายครอบคลุมด้านการศึกษา ด้านการทำงาน และอาชีพ ด้านชีวิตและสังคม ในการจัดกิจกรรมจำเป็นต้องจัดกิจกรรมทั้ง 3 ด้าน ไปพร้อมๆ กัน ดังนั้นจึงได้ผสมผสานและบูรณาการเป็นกลุ่มกิจกรรมใหญ่ๆ 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กิจกรรมรู้จัก เข้าใจ และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. กิจกรรมการแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศ
3. กิจกรรมการตัดสินใจและแก้ปัญหา
4. กิจกรรมการปรับตัวและดำรงชีวิต

กิจกรรมกลุ่มที่ 1 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถรู้จักตนเองและเข้าใจตนเอง ทั้งในด้านความถนัด ความสนใจ ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อย นิสัย อารมณ์ ความภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

กิจกรรมกลุ่มที่ 2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะ และวิธีการแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ รวบรวมและจัดระเบียบข้อมูล สามารถจัดระบบ กลั่นกรอง เลือกใช้ข้อมูลอย่างฉลาด เหมาะสมและเห็นคุณค่าในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ

กิจกรรมที่ 3 จุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมาย วางแผน วิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินผล ตลอดจนปรับปรุงแผนการดำเนินงานโดยใช้ข้อมูลคุณธรรมและจริยธรรมเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ

กิจกรรมที่ 4 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถการปรับตัวและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและยอมรับตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ แสดงออกอย่างเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากกรอบความคิดของกิจกรรมแนะแนว ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนว 3 ด้าน และแนวทางในการจัดกิจกรรมแนะแนว ซึ่งสามารถจัดกลุ่มกิจกรรมแนะแนวออกเป็น 4 กลุ่ม กิจกรรมดังกล่าวข้างต้นจะนำไปสู่การสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

9.งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว

9.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวโดยตรงนั้นจากการค้นคว้าศึกษายังไม่พบโดยตรง จึงขอกล่าวถึง งานวิจัยเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดบริการแนะแนว แทน ดังนี้

อเล็กซานเดอร์ และฮาลเวอร์สัน (Alexander & Halverson, 1963 : 13-15)

ได้กล่าวถึงวิธีการสอน 3 แบบ ที่ใช้กันแพร่หลายทั่วไปคือ วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนแบบท่องจำ และวิธีสอนที่เป็นประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้เปรียบเทียบผลเสียในการใช้วิธีสอนทั้ง 3 แบบไว้ว่า การสอนแบบบรรยายสอนได้สะดวก รวดเร็ว แต่ผู้เรียนเก็บไว้ไม่นานก็ลืม การสอนแบบท่องจำที่จำกัดขอบข่ายของเนื้อหาได้แน่นอน แต่ทำให้น่าเบื่อหน่ายมาก ส่วนวิธีสอน

แบบให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ซึ่งเป็นแบบแผนใหม่นั้นให้คุณค่าต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างดี

9.2 งานวิจัยในประเทศ

มีผู้ศึกษาวิจัยในประเทศหลายท่าน ที่ได้ค้นคว้าเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแนะแนวทั้งใน ด้านเทคนิคการจัดกิจกรรมแนะแนว รูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว รวมทั้งบทบาทของครูแนะแนว ยกตัวอย่างเช่น

นวลนง มังตรีสรรค์ (2530 : 43) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ผลของการใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน เทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอน โดยใช้ชุด การสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่องสังคหวัตถุ 4 มีคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 เพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนใน กลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วรพรรณ ศรีอุบล (2535 : 91) ได้ศึกษา ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ สไลด์เทปเป็นเทคนิค “แม่แบบ” ที่มีผลต่อเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ พบว่า หลังจากจัด กิจกรรมแนะแนวโดยใช้สไลด์เทปเป็นเทคนิค “แม่แบบ” กับกลุ่มทดลองแล้ว ปรากฏว่ากลุ่มทดลอง มีเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มควบคุมโดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

สุจิต วรรณรักษ์ (2540 : 74-78) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัด พุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการ ใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอน แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวและกิจกรรมแนะแนวนั้น สรุปได้ว่างานแนะแนวและกิจกรรมแนะแนวเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญต่อนักเรียนสามารถนำ ความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตนเองให้เกิดประสิทธิภาพต่อตนเอง ฉะนั้นกิจกรรมแนะแนวจึงสามารถนำไป เป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านสังคมได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การดำเนินการทดลอง
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนวัดสามง่าม กรุงเทพมหานคร จำนวน 395 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ประกอบด้วย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียน
วัดสามง่าม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร โดยการใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ด้วยการจับ
ฉลากหมายเลขห้องได้ดังนี้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 1/1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2/1 และชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/1 มีนักเรียนจำนวน 52 คน 49 คน และ 30 คน ตามลำดับ

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลอง โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 19 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง คือ วันพุธ วันพฤหัสบดี ตั้งแต่เวลา 14.30-15.30
นาฬิกา และวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 15.30 - 16.30 นาฬิกา โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง การ
ทดลองเริ่มตั้งแต่วันพุธที่ 1 ธันวาคม 2547 สิ้นสุดวันศุกร์ที่ 31 ธันวาคม 2547

ตาราง 2 ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง

	วัน/เดือน/ปี	เวลา	สถานที่	รายการทดลอง
พุทธที่	1 ธันวาคม 2547	15.30-16.30 น.	1/1	การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (รู้จักทักทาย)
พฤหัสบดีที่	2 ธันวาคม 2547	15.30-16.30 น.	1/1	การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร)
ศุกร์ที่	3 ธันวาคม 2547	14.30-15.30 น.	1/1	การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน
ศุกร์ที่	3 ธันวาคม 2547	15.30-16.30 น.	1/1	การปฏิบัติตนในสังคม
พุทธที่	8 ธันวาคม 2547	15.30-16.30 น.	1/1	การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน
พฤหัสบดีที่	9 ธันวาคม 2547	15.30-16.30 น.	1/1	การทำงานเป็นกลุ่ม (1 มือ 1 พลัง)
ศุกร์ที่	10 ธันวาคม 2547	14.30-15.30 น.	2/1	การทำงานเป็นกลุ่ม (การวางแผนการทำงาน)
ศุกร์ที่	10 ธันวาคม 2547	15.30-16.30 น.	2/1	วิธีการปฏิเสธ (ไม่ตามใจเพื่อน)
พุทธที่	15 ธันวาคม 2547	15.30-16.30 น.	2/1	การเลียนแบบที่เหมาะสม
พฤหัสบดีที่	16 ธันวาคม 2547	15.30-16.30 น.	2/1	ความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (สำรวจตน)
ศุกร์ที่	17 ธันวาคม 2547	14.30-15.30 น.	2/1	ความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (คำของคน)
ศุกร์ที่	17 ธันวาคม 2547	15.30-16.30 น.	2/1	วิธีการปฏิเสธ (อดเปรี้ยวไว้กินหวาน)
พุทธที่	22 ธันวาคม 2547	15.30-16.30 น.	2/1	การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว
พฤหัสบดีที่	23 กรกฎาคม 2547	15.30-16.30 น.	2/1	การคบเพื่อนต่างเพศ (เพื่อนรักในวัยเรียน)
ศุกร์ที่	24 กรกฎาคม 2547	14.30-15.30 น.	3/1	การทำงานเป็นกลุ่ม (สามัคคีดีใจ)
ศุกร์ที่	24 สิงหาคม 2547	15.30-16.30 น.	3/1	การคบเพื่อนต่างเพศ (พรุ่งนี้ไม่สาย)
พุทธที่	29 สิงหาคม 2547	15.30-16.30 น.	3/1	การคบเพื่อนต่างเพศ (คู่ครองที่ต้องการ)
พฤหัสบดีที่	30 สิงหาคม 2547	15.30-16.30 น.	3/1	การแต่งกายที่เหมาะสม
ศุกร์ที่	31 สิงหาคม 2547	14.30-15.30 น.	3/1	วิธีการปฏิเสธ (อย่างนี้ต้องปฏิเสธ)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษารายละเอียดของพัฒนาการด้านสังคม ของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดหัวข้อเรื่องให้ครอบคลุมการจัดชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในหัวข้อเรื่อง ดังนี้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1

1. การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (รู้จักทักทาย) (1 ชั่วโมง)
2. การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร) (1 ชั่วโมง)
3. การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน (1 ชั่วโมง)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2

1. หลักการปฏิบัติตนในสังคม (1 ชั่วโมง)
2. การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน (1 ชั่วโมง)
3. การทำงานเป็นกลุ่ม (1 มีอ 1 พลัง) (1 ชั่วโมง)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1

1. การทำงานเป็นกลุ่ม (การวางแผนการทำงาน) (1 ชั่วโมง)
2. วิธีการปฏิเสธ (ไม่ตามใจเพื่อน) (1 ชั่วโมง)
3. การเลียนแบบที่เหมาะสม (1 ชั่วโมง)
4. ความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (สำรวจตน) (1 ชั่วโมง)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2

1. ความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (ค่าของคน) (1 ชั่วโมง)
2. วิธีการปฏิเสธ (อดเปรี้ยวไว้กินหวาน) (1 ชั่วโมง)
3. การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว (1 ชั่วโมง)
4. การคบเพื่อนต่างเพศ (เพื่อนรักในวัยเรียน) (1 ชั่วโมง)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1

1. การทำงานเป็นกลุ่ม (สามัคคีดีไหน) (1 ชั่วโมง)
2. การคบเพื่อนต่างเพศ (พຽນนี้ไม่สาย) (1 ชั่วโมง)
3. การคบเพื่อนต่างเพศ (คู่ครองที่ต้องการ) (1 ชั่วโมง)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2

1. การแต่งกายที่เหมาะสม (1 ชั่วโมง)
2. วิธีการปฏิเสธ (อย่างนี้ต้องปฏิเสธ) (1 ชั่วโมง)

ขั้นตอนที่ 4 สร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามขั้นตอนที่ 3 โดยใช้เทคนิค การทำงานกลุ่ม บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง การอภิปราย กรณีตัวอย่าง ดังมีรายละเอียดตามภาคผนวก ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนวด้านสังคม สำหรับพัฒนาผู้เรียน ช่วงชั้นที่ 3 โดยมีหัวข้อดังนี้

1. ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา
2. ชื่อกิจกรรม
3. จุดประสงค์
4. สารการเรียนรู้
5. กระบวนการจัดกิจกรรม
6. กระบวนการวัดและประเมินผล
7. แหล่งการเรียนรู้
8. สื่อการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 5 นำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่สร้างขึ้น ไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ และอาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง ตรวจสอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยมีความสอดคล้องกับเรื่องที่จะพัฒนา นิยามศัพท์เฉพาะ จุดประสงค์ สารการเรียนรู้ กระบวนการจัดชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 6 ผู้วิจัยนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่ได้นำไปแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทำการทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ประกอบด้วย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร โดยการใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ด้วยการจับฉลากหมายเลขห้องได้ดังนี้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 1/2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2/2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/1 มีนักเรียนจำนวน 50 คน 42 คน และ 31 คน ตามลำดับ

ขั้นตอนในการทำแบบประเมิน

สร้างแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ ให้ครอบคลุมเนื้อหาของชุดการสอน ทั้ง 19 ชุด ดังมีรายละเอียดเกณฑ์การประเมินผลดังนี้

เกณฑ์การแปลผล

เกณฑ์การให้คะแนนในข้อความเชิงนิมิต นักเรียนที่ตอบเห็นด้วยในระดับมากที่สุดให้ 5 คะแนน เห็นด้วยในระดับมากให้ 4 คะแนน เห็นด้วยในระดับปานกลางให้ 3 คะแนน เห็นด้วยในระดับน้อยให้ 2 คะแนน เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุดให้ 1 คะแนน มีดังนี้

คะแนน	การแปลผล
ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง	เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง	เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง	เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง	เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง	เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในระดับน้อยที่สุด

การดำเนินการทดลอง

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่ได้รับปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 19 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง จำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันพุธ วันพฤหัสบดี เวลา 14.30 นาฬิกา - 15.30 นาฬิกา และวันศุกร์ เวลา 15.30 นาฬิกา - 16.30 นาฬิกา โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง การทดลองเริ่มตั้งแต่วันพุธที่ 1 ธันวาคม 2547 สิ้นสุดวันศุกร์ที่ 31 ธันวาคม 2547 ขั้นตอนในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านสังคมมากน้อยเพียงใด

2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้วิจัยสนทนาพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการใช้ชีวิตอยู่ในสังคม

3. ขั้นกิจกรรม ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนทำกิจกรรมต่างๆ ตามขั้นตอนและกฎกติกาที่ได้รับมอบไว้ในแต่ละกิจกรรม

4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์ ความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญที่ได้จากการทำกิจกรรม

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านสังคมขึ้นมากน้อยเพียงใด

ขั้นตอนที่ 2 หาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

จากการทำแบบฝึกหัดของนักเรียนก่อนและหลังการชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 คำตอบถูก 1 คะแนน คำตอบผิด 0 คะแนน

คะแนน

การแปลผล

9-10	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจด้านสังคมในระดับมากที่สุด
7-8	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจด้านสังคมในระดับมาก
5-6	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจด้านสังคมในระดับปานกลาง
3-4	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจด้านสังคมในระดับน้อย
1-2	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจด้านสังคมในระดับน้อยที่สุด

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 แต่ละชุด จำนวน 19 ชุด

2. ศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ทั้งชุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ ได้แก่

1. สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพ

1.1 ค่าเฉลี่ย

1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

หาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้ (เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. 2528: 295)

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\frac{\sum x}{n} \times 100}{A}$$

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการสอนคิดเป็นร้อยละจากการฝึกหัดทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
$\sum x$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัด ก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\frac{\sum f}{n} \times 100}{B}$$

E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน) หลังจากการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้น ที่ 3
$\sum f$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
B	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
N	แทน	จำนวนผู้เรียน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยใช้สูตรการทดสอบค่าที (t – test แบบ dependent) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540 : 248)

สูตร

$$t = \frac{\sum d}{\sqrt{\frac{n \sum d^2 - (\sum d)^2}{n - 1}}}$$

เมื่อ $df = n - 1$

d แทน ค่าความแตกต่างของคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน กับก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

$\sum d^2$ แทน ผลรวมของค่าความแตกต่างแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum d)^2$ แทน ผลรวมของค่าความแตกต่างทั้งหมดยกกำลังสอง

n แทน จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ มาใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการสอนคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
$\sum x$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน) หลังจากการใช้ชุดการสอนนั้น คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
$\sum f$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 แต่ละครั้ง
B	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
D	แทน	ค่าความแตกต่างของคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกับก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
$\sum d$	แทน	ผลรวมของค่าความแตกต่างแต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\sum d)^2$	แทน	การนำผลรวมของค่าความแตกต่างทั้งหมดยกกำลังสอง
$S.D.$	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t- Distribution
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 แต่ละชุด จำนวน 19 ชุด และรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้นจำนวน 19 ชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2

2. ศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยเปรียบเทียบก่อนและหลังการใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวที่ได้จากแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 แต่ละชุด จำนวน 19 ชุด และรวมทุกชุด ปรากฏผลดังแสดงผลในตาราง 2

ตาราง 3 แสดงค่าประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 แต่ละชุด และรวมทุกชุด ($n = 30$)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3	$\sum x$	A	E_1	$\sum f$	B	E_2	$E_1 / E_2 \times 100$
1. การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (รู้จักทักทาย)	182	10	60.67	247	10	82.33	76.68
2. การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร)	181	10	60.33	231	10	77.00	78.35
3. การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน (กฎของโรงเรียน)	216	10	72.00	273	10	91.00	79.12
4. หลักการปฏิบัติตนในสังคม (เลือกทำอะไรให้สบาย)	181	10	60.33	224	10	74.67	80.80
5. การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน (เพื่อนที่รู้ใจ)	182	10	60.67	238	10	79.33	76.47
6. การทำงานเป็นกลุ่ม (1 มือ 1 พลัง)	194	10	64.67	246	10	82.00	78.86

ตาราง 3 (ต่อ)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้าน สังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3	Σx	A	E_1	Σf	B	E_2	$E_1 / E_2 \times 100$
7. การทำงานเป็นกลุ่ม (การวางแผนการทำงาน)	183	10	61.00	243	10	81.00	75.31
8. วิธีการปฏิเสธ (ไม่ตามใจเพื่อน)	188	10	62.67	225	10	75.00	83.56
9. การเลียนแบบที่เหมาะสม (เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์)	215	10	71.67	266	10	88.67	80.83
10. ความต้องการการยอมรับ จากผู้อื่น (สำรวจจน)	192	10	64.00	266	10	88.67	72.18
11. ความต้องการการยอมรับ จากผู้อื่น (ค่าของคน)	185	10	61.67	253	10	84.33	73.12
12. วิธีการปฏิเสธ (อดเปรี้ยวไว้กินหวาน)	181	10	60.33	210	10	70.00	86.19
13. การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิก ที่ดีของครอบครัว (ครอบครัวดีมีสุข)	195	10	65.00	243	10	81.00	80.25
14. การคบเพื่อนต่างเพศ (เพื่อนรักในวัยเรียน)	201	10	67.00	261	10	87.00	77.01
15. การทำงานเป็นกลุ่ม (สามัคคีดีไหน)	204	10	68.00	279	10	93.00	73.12
16. การคบเพื่อนต่างเพศ (พรุ่งนี้ไม่สาย)	211	10	70.33	261	10	87.00	80.84
17. การคบเพื่อนต่างเพศ (คู่ครองที่ต้องการ)	189	10	63.00	266	10	88.67	71.05
18. การแต่งกายที่เหมาะสม (แต่งอย่างไรให้สวย)	186	10	62.00	259	10	86.33	71.81
19. วิธีการปฏิเสธ (อย่างนี้ต้องปฏิเสธ)	196	10	65.33	265	10	88.33	73.96

$$\Sigma (E_1/E_2) \times 100/19 = 77.19$$

จากตาราง 3 พบว่า ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 \times 100$ ของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 แต่ละชุดมีค่าอยู่ระหว่าง 71.05 - 86.19 ซึ่งชุดการสอนแต่ละชุดมีรายละเอียดดังนี้

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 1 เรื่องการสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (รู้จักทักทาย) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 73.68 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 60.67 ส่วนค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 82.33

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 2 เรื่องการสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 78.35 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 60.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 77.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 3 เรื่องการเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน (กฎของโรงเรียน) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 79.12 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 72.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 91.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 4 เรื่องหลักการปฏิบัติตนในสังคม (เลือกทำอะไรให้ใจสบาย) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.80 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 60.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 74.67

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 5 เรื่องการปฏิบัติตนในการคบเพื่อน (เพื่อนที่รู้ใจ) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 76.47 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 60.67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 79.33

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 6 เรื่องการทำงานเป็นกลุ่ม (1 มือ 1 พลัง) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 78.86 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 64.67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 82.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 7 เรื่องการทำงานเป็นกลุ่ม (การวางแผนการทำงาน) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 75.31 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 61.00 ส่วน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 81.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 8 เรื่องวิธีการปฏิเสธ (ไม่ตามใจเพื่อน) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 83.56 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 62.67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 75.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 9 เรื่องการเลียนแบบที่เหมาะสม (เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.83 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 71.67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 88.67

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 10 เรื่องความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (สำรวจตน) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 72.18 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 64.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 88.67

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 11 เรื่องความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (ค่าของคน) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 73.12 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 61.67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 84.33

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 12 เรื่องวิธีการปฏิเสธ (อดเปรี้ยวไว้กินหวาน) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 86.19 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 60.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 70.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 13 เรื่องการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว (ครอบครัวดีมีสุข) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.25 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 65.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 81.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 14 เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ (เพื่อนรักในวัยเรียน) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 70.01 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 67.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 87.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 15 เรื่องการทำงานเป็นกลุ่ม (สามัคคีดีไฉน) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 73.12 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 68.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 93.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 16 เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ (พุ่มนี้ไม่สาย) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.84 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 70.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 87.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 17 เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ (คู่ครองที่ต้องการ) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 71.05 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 63.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 88.67

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 18 เรื่องการแต่งกายที่เหมาะสม (แต่งอย่างไรให้สมวัย) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 71.81 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 62.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 86.33

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 19 เรื่องวิธีการปฏิเสธ (อย่างนี้ต้องปฏิเสธ) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 73.96 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 65.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 88.33

2. ศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรม
แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 4 และตาราง 5

ตาราง 4 แสดงค่าก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้น
ที่ 3 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3

ระดับชั้น	ก่อน $\sum x$	หลัง $\sum x$	$\sum d$	$(\sum d)^2$	t-value
มัธยมศึกษาปีที่ 1	1136	1459	323	3633	20.14**
มัธยมศึกษาปีที่ 2	1540	1967	427	6273	30.04**
มัธยมศึกษาปีที่ 3	986	1330	344	4214	20.60**

$$t (.01: df 29) = 2.462$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจกับ
เรื่องสังคมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้าน
สังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ทำให้นักเรียนพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องสังคมได้เพิ่มขึ้น

ตาราง 5 แสดงคะแนนเฉลี่ยของแต่ละกิจกรรมของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม
แนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (n = 30)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3	ก่อน		หลัง		t-value
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (รู้จักทักทาย)	6.07	1.68	8.23	1.14	9.41**
2. การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร)	6.03	1.94	7.70	2.00	7.91**
3. การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน (กฎของโรงเรียน)	7.20	1.67	9.10	1.12	6.57**
4. หลักการปฏิบัติตนในสังคม (เลือกทำอะไรให้ใจสบาย)	6.03	1.75	7.47	1.63	11.57**
5. การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน (เพื่อนที่รู้จัก)	6.07	1.39	7.93	1.11	9.26**
6. การทำงานเป็นกลุ่ม (1 มือ 1 พลัง)	6.47	1.14	8.20	1.27	9.36**
7. การทำงานเป็นกลุ่ม (การวางแผนการทำงาน)	6.10	1.71	8.10	1.79	8.34**

ตาราง 5 (ต่อ)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3	ก่อน		หลัง		t-value
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
8. วิธีการปฏิเสธ (ไม่ตามใจเพื่อน)	6.27	1.74	7.50	1.70	5.18**
9. การเลียนแบบที่เหมาะสม (เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์)	7.17	1.70	8.87	1.22	6.68**
10. ความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (สำรวจจน)	6.40	1.40	8.87	0.78	10.34**
11. ความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (คำของคน)	6.17	1.39	8.43	1.38	10.09**
12. วิธีการปฏิเสธ (อดเปรี้ยวไว้กินหวาน)	6.03	1.79	7.00	1.72	6.55**
13. การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว (ครอบครัวดีมีสุข)	6.50	1.17	8.10	1.12	9.40**
14. การคบเพื่อนต่างเพศ (เพื่อนรักในวัยเรียน)	6.70	1.66	8.70	1.58	10.12**
15. การทำงานเป็นกลุ่ม (สามัคคีดีไหน)	6.80	1.83	9.30	0.88	9.72**
16. การคบเพื่อนต่างเพศ (พรุ่งนี้ไม่สาย)	7.03	1.43	8.70	1.02	6.11**
17. การคบเพื่อนต่างเพศ (คู่ครองที่ต้องการ)	6.30	1.44	8.87	0.90	10.56**
18. การแต่งกายที่เหมาะสม (แต่งอย่างไรให้สมวัย)	6.20	1.52	8.63	0.93	9.48**
19. วิธีการปฏิเสธ (อย่างนี้ต้องปฏิเสธ)	6.37	1.63	8.83	1.18	7.98**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 นักเรียนมีการสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน มีหลักการปฏิบัติตนในสังคม การปฏิบัติตนในการคบเพื่อนและการคบเพื่อนต่างเพศ การทำงานเป็นกลุ่ม มีวิธีการปฏิเสธ การเลียนแบบที่เหมาะสม ความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว การแต่งกายที่เหมาะสม เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวที่ได้จากแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

ชื่อกิจกรรม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม	4.33	0.77	ระดับมาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.12	0.72	ระดับมาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.30	0.78	ระดับมาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	4.03	0.85	ระดับมาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	4.04	0.91	ระดับมาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม	4.14	0.87	ระดับมาก
7. ข้อความในใบความรู้ ใบบาง แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.03	0.88	ระดับมาก
8. สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	3.98	0.90	ระดับมาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา	4.10	0.99	ระดับมาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง	3.94	0.87	ระดับมาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.13	0.84	ระดับมาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	4.17	0.89	ระดับมาก
รวม	4.11	0.90	ระดับมาก

จากตาราง 6 พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 แสดงความคิดเห็นต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ทั้งหมด โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, $SD =$

0.90) และหลังเข้าร่วม กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.77$) เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, $SD = 0.72$) เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม ($\bar{X} = 4.03$, $SD = 0.78$) เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, $SD = 0.85$) กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, $SD = 0.91$) กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, $SD = 0.87$) ข้อความในใบความรู้ ใบงานแบบฝึกหัดและแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่ายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, $SD = 0.88$) สื่อต่างๆที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, $SD = 0.90$) กิจกรรมการเรียนรู้และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.99$) การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, $SD = 0.87$) นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, $SD = 0.84$) นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, $SD = 0.89$)

บทที่ 5

อภิปราย สรุปผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ได้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เพื่อเป็นแนวทางต่อครูแนะแนว และผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะนำเอาชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนด้านสังคม ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนต่อไป

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนวัดสามง่ามเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 395 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ประกอบด้วย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนวัดสามง่าม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ด้วยการจับฉลากหมายเลขห้องได้ดังนี้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 1/1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2/1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง ม.3/1 มีนักเรียนจำนวน 52 คน 49 คน และ 30 คน ตามลำดับ

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้น ที่ 3 จำนวน 19 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง คือ วันพุธ วันพฤหัสบดี ตั้งแต่เวลา 14.30-15.30 นาฬิกา และวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 15.30-16.30 นาฬิกา โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง การทดลองเริ่มตั้งแต่วันพุธที่ 1 ธันวาคม 2547 สิ้นสุด วันศุกร์ที่ 31 ธันวาคม 2547

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม มีคะแนนสูงกว่าก่อนได้รับการสอน
2. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 60/60

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยมีขั้นตอนในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ดังนี้

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านสังคมมากน้อยเพียงใด
2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้วิจัยสนทนาพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการดำเนินชีวิตในสังคม
3. ขั้นกิจกรรม ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนทำกิจกรรมต่างๆ ตามขั้นตอนและกฎกติกาที่ได้รับมอบไว้ในแต่ละกิจกรรม
4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์ ความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญที่ได้จากการทำกิจกรรม
5. ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านสังคมขึ้น มากน้อยเพียงใด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 แต่ละชุด จำนวน 19 ชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2
2. ศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ทั้งชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. หาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 แต่ละชุด จำนวน 19 ชุด และรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้นจำนวน 19 ชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน

60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 60/60 ดังมีรายละเอียด ดังนี้

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 1 เรื่องการสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (รู้จักทักทาย) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 73.68 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 60.67 ส่วนค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 82.33

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 2 เรื่องการสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 78.35 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 60.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 77.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 3 เรื่องการเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน (กฎของโรงเรียน) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 79.12 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 72.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 91.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 4 เรื่องหลักการปฏิบัติตนในสังคม (เลือกทำอย่างไรให้ใจสบาย) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.80 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 60.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 74.67

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 5 เรื่องการปฏิบัติตนในการคบเพื่อน (เพื่อนที่รู้จัก) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 76.47 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 60.67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 79.33

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 6 เรื่องการทำงานเป็นกลุ่ม (1 มือ 1 พลัง) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 78.86 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 64.67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 82.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 7 เรื่องการทำงานเป็นกลุ่ม (การวางแผนการทำงาน) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 75.31 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 61.00 ส่วน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 81.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 8 เรื่องวิธีการปฏิเสธ (ไม่ตามใจเพื่อน) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 83.56 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 62.67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 75.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 9 เรื่องการเลียนแบบที่เหมาะสม (เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.83 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 71.67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 88.67

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 10 เรื่องความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (สำรวจตน) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 72.18 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 64.00 ส่วน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 88.67

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 11 เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (ค่าของคน) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 73.12 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 61.67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 84.33

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 12 เรื่อง วิธีการปฏิเสธ (อดเปรี้ยวไว้กินหวาน) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 86.19 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 60.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 70.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 13 เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว (ครอบครัวดีมีสุข) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.25 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 65.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 81.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 14 เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ (เพื่อนรักในวัยเรียน) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 70.01 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 67.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 87.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 15 เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม (สามัคคีดีใจเน) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 73.12 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 68.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 93.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 16 เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ (พุ่มนี้ไม่สาย) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.84 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 70.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 87.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 17 เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ (คู่ครองที่ต้องการ) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 71.05 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 63.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 88.67

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 18 เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม (แต่งอย่างไรให้สวย) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 71.81 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 62.00 ส่วน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 86.33

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 19 เรื่อง วิธีการปฏิเสธ (อย่างนี้ต้องปฏิเสธ) พบว่า ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 73.96 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 65.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 88.33

2. ศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยเปรียบเทียบก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent พบว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ทั้งชุด ซึ่ง ประกอบด้วยเรื่องต่างๆ ดังนี้ การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (รู้จักทักทาย) การสร้างสัมพันธ์ใน

โรงเรียน (มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร) การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน (กฎของโรงเรียน) หลักการปฏิบัติตนในสังคม (เลือกทำอะไรให้ใจสบาย) การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน (เพื่อนที่รู้ใจ) การทำงานเป็นกลุ่ม (1 มือ 1 พลัง) การทำงานเป็นกลุ่ม (การวางแผนการทำงาน) วิธีการปฏิเสธ (ไม่ตามใจเพื่อน) การเลียนแบบที่เหมาะสม (เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์) ความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (สำรวจตน) ความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (ค่าของคน) วิธีการปฏิเสธ (อดเปรี้ยวไว้กินหวาน) การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว (ครอบครัวดีมีสุข) การคบเพื่อนต่างเพศ (เพื่อนรักในวัยเรียน) การทำงานเป็นกลุ่ม (สามัคคีดีไฉน) การคบเพื่อนต่างเพศ (พรุ่งนี้ไม่สาย) การคบเพื่อนต่างเพศ (คู่ครองที่ต้องการ) การแต่งกายที่เหมาะสม (แต่งอย่างไรให้สวย) วิธีการปฏิเสธ (อย่างนี้ต้องปฏิเสธ) เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ทำให้นักเรียนพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านสังคมเพิ่มขึ้น

3. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 รวมทุกกิจกรรมและจำแนกรายกิจกรรม พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 แสดงความคิดเห็นต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ทั้งชุด โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, $SD = 0.90$) และหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.90$) เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนา นักเรียนในด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, $SD = 0.72$) เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, $SD = 1.01$) กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, $SD = 0.91$) กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, $SD = 0.87$) ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัดและแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่ายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, $SD = 0.87$) สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจมีความหลากหลายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, $SD = 1.25$) กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, $SD = 0.90$) การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.99$) นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, $SD = 0.84$) นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, $SD = 0.89$)

4. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวที่ได้จากแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 แสดงความคิดเห็นต่อชุดการ

สอนกิจกรรมแนะแนว ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 รวมทุกกิจกรรม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, $SD = 0.89$) และหลังเข้าร่วม กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.77$) เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.12$, $SD = 0.72$) เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้าน สังคม ($\bar{X} = 4.03$, $SD = 0.78$) เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, $SD = 0.85$) กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และ กล้าแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, $SD = 0.91$) กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้ นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, $SD = 0.87$) ข้อความในใบความรู้ ใบงานแบบฝึกหัดและแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, $SD = 0.88$) สื่อต่างๆที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความ หลากหลายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, $SD = 0.90$) กิจกรรมการเรียนรู้และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.99$) การวัดและ ประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, $SD = 0.87$) นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, $SD = 0.84$) นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, $SD = 0.89$)

อภิปรายผล

1. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 19 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (รู้จักทักทาย) ชุดที่ 2 เรื่อง การ สร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (มนุษยสัมพันธ์สร้างกันอย่างไร) ชุดที่ 3 เรื่องการเป็นสมาชิกที่ดีของ โรงเรียน (กฎของโรงเรียน) ชุดที่ 4 เรื่อง หลักการปฏิบัติตนในสังคม (เลือกทำอย่างไรให้สบาย) ชุดที่ 5 เรื่องการปฏิบัติตนในการคบเพื่อน (เพื่อนที่รู้ใจ) ชุดที่ 6 เรื่องการทำงานเป็นกลุ่ม (1 มือ 1 พลัง) ชุดที่ 7 เรื่องการทำงานเป็นกลุ่ม (การวางแผนการทำงาน) ชุดที่ 8 เรื่องวิธีการปฏิเสธ (ไม่ ตามใจเพื่อน) ชุดที่ 9 เรื่องการเลียนแบบที่เหมาะสม (เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์) ชุดที่ 10 เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (สำรวจตน) ชุดที่ 11 เรื่องความต้องการการยอมรับจาก ผู้อื่น (คำของคน) ชุดที่ 12 เรื่องวิธีการปฏิเสธ (อดเปรี้ยวไว้กินหวาน) ชุดที่ 13 เรื่องการปฏิบัติ หน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว (ครอบครัวดีมีสุข) ชุดที่ 14 เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ (เพื่อนรักในวัยเรียน) ชุดที่ 15 เรื่องการทำงานเป็นกลุ่ม (สามัคคีดีได้น) ชุดที่ 16 เรื่องการคบเพื่อน ต่างเพศ (พรั้งนี้ไม่สาย) ชุดที่ 17 เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ (คู่ครองที่ต้องการ) ชุดที่ 18 เรื่องการ แต่งกายที่ เหมาะสม (แต่งอย่างไรให้สวย) ชุดที่ 19 เรื่องวิธีการปฏิเสธ (อย่างนี้ต้องปฏิเสธ) ไปหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2

ปรากฏว่า ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการอยู่ระหว่าง 60.33 - 72.00 และค่าประสิทธิภาพของชุดการสอน ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ระหว่าง 70.00 - 93.00 ซึ่งพบว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่สร้างขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้ง 19 ชุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 และคะแนนหลังได้รับการสอนโดยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีคะแนนสูงกว่าคะแนนก่อนการได้รับการสอน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้เนื่องมาจากกิจกรรมในชุดการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น มีบรรยากาศเป็นกันเอง สนับสนุนกันและกันและยอมรับซึ่งกันและกัน นักเรียนเกิดการใฝ่เรียนรู้และให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม กล้าเปิดเผยตนเองและนอกจากนี้กิจกรรมที่จัดเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน นักเรียนสามารถมองเห็นแนวทางในการพัฒนาตนเองในด้านสังคมและนำไปใช้ในอนาคตได้ ดังที่ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 119-120) กล่าวว่า ระบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีทางทราบว่า การตัดสินใจหรือการทำงานของตนถูกหรือผิดอย่างไร มีการเสริมแรงบวกที่ทำให้นักเรียนภาคภูมิใจที่ได้ทำถูกหรือคิดถูกต้อง จะทำให้เกิดพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกในอนาคต และค่อยๆ เรียนไปที่ละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียนเองโดยไม่มีใครมาบังคับ และเครื่องมือที่ช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายคือการจัดการสอนโดยการใช้ชุดการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ มาลี จุฑา (2544 : 116) กล่าวว่า ควรจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการคิด คือ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูด และแสดงความคิดเห็น เพื่อส่งเสริมการคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น และสอดคล้องกับ บุญเกื้อ ครวหาเวช (2529 : 66-67) กล่าวว่า ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสูง เพราะหลักการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวนั้นเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามกำลังความรู้ ความสามารถที่แต่ละคนมี และสามารถสร้างเสริม ปรับปรุงและพัฒนาพฤติกรรมและความรู้ในด้านต่างๆ แก่ผู้เรียน จึงทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเนื้อหาที่บรรจุไว้ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

สำหรับประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ทั้งชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ทั้งชุด มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 77.19 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 60/60 แสดงว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคมของ นักเรียนช่วงชั้น ที่ 3 ทั้งชุดมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ศึกษาหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม และสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของ นักเรียนช่วงชั้น ที่ 3 จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ และปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นนำชุดการสอนไปปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง และหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้น ที่ 3 ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 494-497) กล่าว

ว่า การหาประสิทธิภาพชุดการสอนจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่า ผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงพอใจ โดยถือว่าชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ระดับประสิทธิภาพของชุดการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หากชุดการสอนมีประสิทธิภาพถึงระดับเกณฑ์ แล้วชุดการสอนนั้นมีคุณค่าที่จะนำไปสอนนักเรียนได้ ซึ่งแสดงว่าชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ

2. ผลการศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยเปรียบเทียบก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent พบว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ทั้งชุด ซึ่งประกอบด้วยเรื่องต่างๆ ดังนี้ การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (รู้จักทักทาย) การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร) การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน (กฎของโรงเรียน) หลักการปฏิบัติตนในสังคม (เลือกทำอะไรให้ใจสบาย) การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน (เพื่อนที่รู้ใจ) การทำงานเป็นกลุ่ม (1 มือ 1 พลัง) การทำงานเป็นกลุ่ม (การวางแผนการทำงาน) วิธีการปฏิเสธ (ไม่ตามใจเพื่อน) การเลียนแบบที่เหมาะสม (เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์) ความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (สำรวจตน) ความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (ค่าของคน) วิธีการปฏิเสธ (อดเปรี้ยวไว้กินหวาน) การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว (ครอบครัวดีมีสุข) การคบเพื่อนต่างเพศ (เพื่อนรักในวัยเรียน) การทำงานเป็นกลุ่ม (สามัคคีดีใจเน) การคบเพื่อนต่างเพศ (พรงี้ไม่สาย) การคบเพื่อนต่างเพศ (คู่ครองที่ต้องการ) การแต่งกายที่เหมาะสม (แต่งอย่างไรให้สมวัย) วิธีการปฏิเสธ (อย่างนี้ต้องปฏิเสธ) เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ เพราะ ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 นี้ มีการใช้เทคนิค การทำงานกลุ่ม บทบาทสมมติ การอภิปราย กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง ซึ่งในแต่ละกิจกรรม ผู้วิจัยได้เลือกใช้เทคนิคแตกต่างกันตามความเหมาะสม ซึ่งนักเรียนจะให้ความสนใจในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดีและในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 แต่ละชุดประกอบด้วย คำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครู คู่มือนักเรียน สื่อในการจัดกิจกรรมและแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 แสดงว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ทำให้นักเรียนพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านสังคมเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของมนตรี แยมกสิกร และคนอื่นๆ (2528 : 12) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการสอนไว้ว่า ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุด ฝึกการตัดสินใจ มีความรับผิดชอบตนเอง และสังคม แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และสอดคล้องกับ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ นิคม ทาแดง และศรีสุตา จริยากุล. (2544 : 742) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นการสอนแบบโปรแกรมที่เน้นสื่อประสมเป็นหลัก การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ได้รับคำติชมได้ทันทั่วถึง จะทำให้มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จและได้เรียนรู้ใคร่ครวญตามไปที่ละน้อย ตามลำดับ

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ ชีระ ชัยยุทธยรรยง (2533 : 50-52) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการปรับตัวต่อเพื่อนต่างเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมีวิทยา จังหวัดลพบุรี จำนวน 24 คน ผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สามารถพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดีขึ้น นักเรียนรู้จักคิด รู้จักวางแผน รู้จักการตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติตนให้เหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในเรื่องที่เกี่ยวกับตนเองและสังคมต่อไปในอนาคต

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวที่ได้จากแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 แสดงความคิดเห็นต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งประกอบด้วยความคิดเห็นในด้านต่างๆ ดังนี้คือ นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัดและแบบประเมิน อ่านง่าย คำสังชัดเจนและเข้าใจง่าย สื่อต่างๆที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย กิจกรรมการเรียนรู้และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้ โดยเฉลี่ยทั้งชุดอยู่ในระดับมาก ($X = 4.14, SD = 0.90$)

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม มีขั้นตอนและมีกิจกรรมหลายอย่าง ครูควรได้ศึกษาคู่มือครู การจัดเตรียมสื่อ ใบงาน เตรียมห้องเรียนให้พร้อมก่อนทำกิจกรรมทุกครั้ง
2. ในการนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ไปใช้ ควรมีการยืดหยุ่นเวลา และปรับเนื้อหาในกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลาและสภาพของผู้เรียน

3. ในการนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จะทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน เพราะฉะนั้นควรสนับสนุนให้ครูได้ผลิตชุดการสอนขึ้นมาใช้เพื่อพัฒนาในด้านต่างๆ และให้กับนักเรียนทุกช่วงชั้น

4. ในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ควรมีการสรุปเชื่อมโยงเนื้อหาในแต่ละขั้นตอนให้สอดคล้องกัน และมุ่งเน้นถึงประโยชน์ที่นักเรียนสามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยให้มีเนื้อหากิจกรรมที่หลากหลาย และสอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน
2. ควรมีการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคมให้กับนักเรียนในระดับอื่นๆ เพื่อเป็นการพัฒนาด้านสังคมอย่างต่อเนื่องและเกิดประโยชน์สูงสุด
3. ควรมีการติดตามประเมินผล เพื่อดูพัฒนาการของนักเรียนหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาปรับปรุงในการวิจัยในครั้งต่อไป
4. ควรสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน โดยมีเทคนิคที่หลากหลาย แปลกใหม่ และสร้างความสนใจ เหมาะสมกับวัยและความต้องการของเด็ก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ประทีปธีรานันท์. (2530). ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปริสธรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสัปปริสธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐม. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรมวิชาการ. (2541). วารสารวิชาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____. (2543). วารสารวิชาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์
- _____. (2545). คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กัลญา กริธาธร. (2545). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคลองคาราม จังหวัดเพชรบุรี. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชา. (2545). การพัฒนาเครื่องมือและการแนะแนว. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. (2546). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ.
- คมเพชร จัตรศุกุล. (2521). การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จินดาภรณ์ อังสุวรรณโชติ. (2525). การทดลองใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จำเนียร ช่างโชติ. (2527). เทคนิคการแนะแนว. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์.
- ฉลองชัย สุขวัฒนบุรณ์. (2538). การเลือกและการใช้สื่อการสอน. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2523). เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยี และสื่อการศึกษาหน่วย 1-5. นนทบุรี : สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์; นิคม ทาแดง; และ ศรีสุดา จริยากุล. (2544). *นวัตกรรมการศึกษา (1) ในเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา หน่วย 9-15. หน้า 713-762. พิมพ์ครั้งที่ 22. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.*
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2522). *หลักการ ทฤษฎีเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.*
- ธีระ ชัยยุทธยรรยง. (2533). *ผลการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี. ปรินิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ธีระชัย ปุณณโชติ. (2532). *การสร้างผลงานวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ฯ มหาวิทยาลัย.*
- นวลนง มังตรีสุวรรณ. (2530). *ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่องสังคมวัตถุที่มีต่อ คุณธรรมด้านสังคมวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- นิภา วิจิตรศิริ. (2525). *ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โรงเรียนหนองแค "สรกกิจพิทยา" จังหวัดราชบุรี. ปรินิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร*
- บุญเกื้อ คอราเวช. (2529). *นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- บุญศรี จิณณาเจริญเลิศ. (2530). *ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ปราณี เถลิงผล. (2515). *การแนะแนวและการให้การศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.*
- เป็รื่อง กุมุท. (2518). *ชุดการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- ประเสริฐ วิเศษกิจ. (2524). *การจัดการเรียนการสอนในชั่วโมงแนะแนว เอกสารประกอบ การอบรมแนะแนวมัธยม. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.*
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2529). *การแนะแนวและให้คำปรึกษาในโรงเรียนชั้นประถมศึกษา. ตำรา อุดมศึกษาโครงการส่งเสริมการแต่งตำราทบทวนมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์.*
- พนม ลัมอารีย์. (2533). *การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.*
- พรพิมล เจียมนาครินทร์. (2539). *พัฒนาการวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : บริษัทคอนฟอร์ม จำกัด.*

- พิพัฒน์ วิเชียรสวรรณ. (2543). พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เดอะบุคส์.
- พิไล แยมงามเหลือ. (2521). ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวในระดับชั้นมัธยมศึกษา. ปรินูญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มาลี จุฑา. (2544). การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ์.
- มนตรี แยมกลีกร และคนอื่นๆ. (2528). รายงานผลโครงการผลิตสื่อการสอนสำหรับโรงเรียน กันดาร์ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม ราชกุมารี ปีงบประมาณ 2528. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- รัตนา รัตนประสพโชค. (2524). การพัฒนาการสื่อสารระหว่างบุคคลด้วยกิจกรรมกลุ่ม. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เรณู พินิจการ. (2545). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางลิ่ววิทยา อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2540). สถิติวิทยาทางการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุริยวิริยสาส์น
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2525). การพัฒนาหลักสูตรการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วิเชียร สุกันธี. (2537). การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเขียนย่อความ ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- วรพรรณ ศรีอุบล. (2535). ผลการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้สไลด์เทปเป็นเทคนิค “แม่แบบ” ที่มีต่อเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์. ปรินูญานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิภาภรณ์ เรือนทิพย์. (2530). ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้สไลด์เทปเป็นเทคนิค “แม่แบบ” ที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอ หนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. ถ่ายเอกสาร.
- วัชร ทรัพย์มี. (2531). การแนะแนวในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วัฒนา พัชรวานิช. (2531). หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

- ศรีธรรม ธนะภูมิ. (2534). พัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2540). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สถิต วงศ์สุวรรณ. (2531). จิตวิทยาการแนะแนว. ภาควิชาจิตวิทยาแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น.
- สมเจต อภิมณฑ์รักษา. (2527). แนว 317 การสอนกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียน. ภาควิชา การแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนทรินทร์ ธนโกไสย. (2522). จิตวิทยาแนะแนว. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยาแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สุชา จันทรเฒ. (2540). จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรจิต วรรณรักษ์. (2540). ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการบวณการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- สุรรัตน์ วิไลรัตน์. (2537). ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. (2528). เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาครุศาสตร์ เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อรรถ เทียนปัด. (2530). การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถเชิงวิจารณ์ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้ชุดการสอนกับสอนตามแผนการสอน ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- Alexander & Halverson. (1963) *Effective Teaching in Secondary Schools*. New York : Holt Rinehart and Winston.
- Anderson, R.M. (1982). "Self insturction as a method of preparing elememtry school Social studies teacher traners apply and inductive teaching model," *Dissertation Abstracts Internation*. 42(11) : 4795-A.
- Brown, R.G. (1973). *School of thought*. San Francisco : Jossey – Bass.
- Duane, J. E. (1973). *Individualized instruction Program and materials*. New Jersey : Englewood Cliffs Company.

- Flaherty, Rita M, and Reutzel Eileen. (1965, May – June), Personality Traits of High and Low Achievera in College," *The Journal of Educational Research*. 59 : 409 – 411
- Good Carter V. (1973a). *Dictionary of Education*. Third Edition. New York : McGraw-Hill Book Company, Inc
- Gordon, Lawrence. (1973). *Moule on O-A*. Florida : Florida Department of Education.
- Kemp, J.E. ; and D.K.Dayton. (1985). *Planning and Producing instructional Media*. 5th ed. New York : Harper and Row
- Mccoman, James Westley. (1975, July) Relationship between the Use of Learning Activity Packages, Group Activity and the Preferences of Student toward the Social Student Cours. *Dissertation Abstracts Internation*. 36(1) : 109-A.
- Tesser, Abraham. (1980). Self – Esteem Maintainance in Family Dynamics. *Journal of Personality and Social Psychology*. 39 : 77 – 91.
- Turk, Gayla Claire (1985, Feburary). "Development of the Music Listening Strategy Tempo : Computer Assisted Instruction in Music Listening" *Dissertation Abstracts International*. 45(08A) : 2436.
- Wilson, Zynthia Louise. (1989, August). "An Analysis of A Direct Instruction Procedure in Teaching Word Problem-Solving to Learning Disabled Students," *Dissertation Abstracts International*. 50(02A) : 416.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือราชการขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/1๐๔๑๔

วันที่ 5 พฤศจิกายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวอุวดี ดุขไธสง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร มณีศรีขำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทนา วงศ์อินทร์ และ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดการสอนฯให้ นางสาวอุวดี ดุขไธสง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
หนังสือราชการขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

โรงเรียนวัดสามง่าม
เลขรับที่ 1158/2548
วันที่ 20 08 12
เวลา 10.30 น.
บัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/11489

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตลิ่งชัน 23 กรุงเทพฯ 10110

๕ ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามง่าม

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือการสอนฯ

เนื่องด้วย นางสาวบุวดี คุณย์ไธสง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง "การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ด้านสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร มณีศรีจำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้ห้องเรียนกิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เพื่อทดลองใช้คู่มือการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 120 คน ในระหว่างเดือนธันวาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวบุวดี คุณย์ไธสง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ใน. อ. เสาวนีย์

- อ. เสาวนีย์ และ อ. เสาวนีย์

นางสาวบุวดี

ร.ร. วัดสามง่าม

- อ. เสาวนีย์ และ อ. เสาวนีย์

น.อ. N.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จิระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ส.อ. น.อ. ก.อ. ต.อ.

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5618, 5731

(นางวันฤดี ดินจันทร์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามง่าม

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 0-2989-1423 มือถือ 0-9965-1410

ภาคผนวก ค

- [illegible]

- [illegible]

- แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง พรุ้งนี้ไม่สาย
- แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง คู่ครองที่ต้องการ
- แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง แต่งอย่างไรให้สวย
- แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
ด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง อย่างนี้ต้องปฏิเสธ

ตาราง 7 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน

คนที่	ชุดที่ 1 เรื่อง รู้จักทักทาย		ชุดที่ 2 เรื่อง มนุษย์สัมพันธ์ สร้างกันอย่างไร		ชุดที่ 3 เรื่อง กฎของโรงเรียน		ชุดที่ 4 เรื่อง เลือกรับ อย่างไรให้สบาย		ชุดที่ 5 เรื่อง เพื่อนที่รู้จัก		ชุดที่ 6 เรื่อง 1 มี 1 พลัง	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	6	9	9	10	5	9	3	5	7	8	6	8
2	9	10	7	8	9	10	9	10	9	9	7	9
3	8	9	3	4	7	9	3	4	7	8	9	10
4	7	9	5	6	8	8	7	7	8	9	6	10
5	5	6	9	9	5	6	3	5	6	8	5	7
6	8	9	3	4	7	10	5	7	5	7	4	5
7	7	9	7	9	9	10	6	9	7	8	5	7
8	5	7	6	9	8	10	9	9	5	7	8	10
9	6	7	8	9	7	9	5	7	5	6	7	9
10	6	8	5	6	5	9	6	7	7	8	6	7
11	3	7	4	4	8	10	7	8	5	7	8	10
12	5	7	9	10	5	8	5	7	5	7	6	8
13	5	8	6	9	8	9	6	7	4	9	7	8
14	7	8	7	9	9	9	7	8	5	7	6	10
15	6	8	4	6	7	10	8	8	4	9	6	8
16	7	8	6	9	9	9	5	7	5	9	8	9
17	7	8	5	9	8	10	6	8	7	9	6	8
18	5	9	3	4	6	7	5	8	3	6	7	9
19	6	8	9	10	4	10	4	5	8	9	6	8
20	5	7	4	9	7	9	9	10	6	9	8	9
21	9	10	6	9	8	10	3	4	7	8	6	6
22	3	6	4	7	10	10	6	10	5	6	7	9
23	8	9	7	8	9	10	7	9	6	7	6	8
24	8	9	5	6	5	10	6	8	7	10	7	7
25	3	9	6	8	9	9	6	9	6	6	5	7
26	5	7	9	10	5	9	7	7	5	8	6	7
27	8	10	4	5	5	6	8	9	6	9	8	8
28	4	8	8	9	8	9	6	7	7	8	5	9
29	5	8	7	9	9	9	6	7	7	9	6	7
30	6	10	6	7	7	10	8	8	8	8	7	9
รวม	182	247	181	231	216	273	181	224	182	238	194	246
X	6.07	8.23	6.03	7.7	7.2	9.1	6.03	7.47	6.07	7.93	6.47	8.2
SD.	1.68	1.14	1.94	2	1.67	1.12	1.75	1.63	1.39	1.11	1.14	1.27

ตาราง 8 แสดงผลรวมของคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียน
 ช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งหมด 6 ชุด จำนวน 30 คน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	36	49	13	169
2	50	56	6	36
3	37	44	7	49
4	41	49	8	64
5	33	41	8	64
6	32	42	10	100
7	41	52	11	121
8	41	52	11	121
9	38	47	9	81
10	35	45	10	100
11	35	46	11	121
12	35	47	12	144
13	36	50	14	196
14	41	51	10	100
15	35	49	14	196
16	40	51	11	121
17	39	52	13	169
18	29	43	14	196
19	37	50	13	169
20	39	53	14	196
21	39	47	8	64
22	35	48	13	169
23	43	51	8	64
24	38	50	12	144
25	35	48	13	169
26	37	48	11	121
27	39	47	8	64
28	38	50	12	144
29	40	49	9	81
30	42	52	10	100
			$\sum d = 323$	$\sum d^2 = 3633$

ตาราง 9 แสดงคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้น
ที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 ชุด

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	t-value
	ก่อนการใช้ชุดการสอน	หลังการใช้ชุดการสอน	
1. รู้จักทักทาย	6.07	8.23	9.41
2. มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร	6.03	7.70	7.91
3. กฎของโรงเรียน	7.20	9.10	6.57
4. เลือกทำอะไรให้ใจสบาย	4.07	6.90	11.57
5. เพื่อนที่รู้ใจ	5.27	8.00	9.26
6. 1 มือ 1 พลัง	6.47	8.20	9.36
รวมทุกชุด	29.93	49.20	20.14

ตาราง 10 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน ชุดที่ 1 เรื่อง รู้จักทักทาย

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	6	9	3	9
2	9	10	1	1
3	8	9	1	1
4	7	9	2	4
5	5	6	1	1
6	8	9	1	1
7	7	9	2	4
8	5	7	2	4
9	6	7	1	1
10	6	8	2	4
11	3	7	4	16
12	5	7	2	4
13	5	8	3	9
14	7	8	1	1
15	6	8	2	4
16	7	8	1	1
17	7	8	1	1
18	5	9	4	16
19	6	8	2	4
20	5	7	2	4
21	9	10	1	1
22	3	6	3	9
23	8	9	1	1
24	8	9	1	1
25	3	9	6	36
26	5	7	2	4
27	8	10	2	4
28	4	8	4	16
29	5	8	3	9
30	6	10	4	16
			$\sum d = 65$	$\sum d^2 = 187$

ตาราง 11 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน ชุดที่ 2 เรื่อง มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	9	10	1	1
2	7	8	1	1
3	3	4	1	1
4	5	6	1	1
5	9	9	0	0
6	3	4	1	1
7	7	9	2	4
8	6	9	3	9
9	8	9	1	1
10	5	6	1	1
11	4	4	0	0
12	9	10	1	1
13	6	9	3	9
14	7	9	2	4
15	4	6	2	4
16	6	9	3	9
17	5	9	4	16
18	3	4	1	1
19	9	10	1	1
20	4	9	5	25
21	6	9	3	9
22	4	7	3	9
23	7	8	1	1
24	5	6	1	1
25	6	8	2	4
26	9	10	1	1
27	4	5	1	1
28	8	9	1	1
29	7	9	2	4
30	6	7	1	1
			$\sum d = 50$	$\sum d^2 = 122$

ตาราง 12 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน ชุดที่ 3 เรื่อง กฎของโรงเรียน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	5	9	4	16
2	9	10	1	1
3	7	9	2	4
4	8	8	0	0
5	5	6	1	1
6	7	10	3	9
7	9	10	1	1
8	8	10	2	4
9	7	9	2	4
10	5	9	4	16
11	8	10	2	4
12	5	8	3	9
13	8	9	1	1
14	9	9	0	0
15	7	10	3	9
16	9	9	0	0
17	8	10	2	4
18	6	7	1	1
19	4	10	6	36
20	7	9	2	4
21	8	10	2	4
22	10	10	0	0
23	9	10	1	1
24	5	10	5	25
25	9	9	0	0
26	5	9	4	16
27	5	6	1	1
28	8	9	1	1
29	9	9	0	0
30	7	10	3	9
			$\sum d = 57$	$\sum d^2 = 181$

ตาราง 13 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน ชุดที่ 4 เรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	3	5	2	4
2	9	10	4	16
3	3	4	1	1
4	7	7	2	4
5	3	5	2	4
6	5	7	3	9
7	6	9	3	9
8	9	9	2	4
9	5	7	1	1
10	6	7	4	16
11	7	8	6	36
12	5	7	4	16
13	6	7	3	9
14	7	8	1	1
15	8	8	3	9
16	5	7	3	9
17	6	8	3	9
18	5	8	1	1
19	4	5	1	1
20	9	10	5	25
21	3	4	1	1
22	6	10	4	16
23	7	9	4	16
24	6	8	3	9
25	6	9	4	16
26	7	7	1	1
27	8	9	3	9
28	6	7	4	16
29	6	7	3	9
30	8	8	4	16
			$\sum d = 85$	$\sum d^2 = 293$

ตาราง 14 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน ชุดที่ 5 เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	7	8	1	1
2	9	9	3	9
3	7	8	1	1
4	8	9	2	4
5	6	8	4	16
6	5	7	3	9
7	7	8	1	1
8	5	7	2	4
9	5	6	1	1
10	7	8	2	4
11	5	7	2	4
12	5	7	2	4
13	4	9	5	25
14	5	7	4	16
15	4	9	5	25
16	5	9	4	16
17	7	9	2	4
18	3	6	6	36
19	8	9	7	49
20	6	9	3	9
21	7	8	2	4
22	5	6	2	4
23	6	7	1	1
24	7	10	3	9
25	6	6	0	0
26	5	8	3	9
27	6	9	3	9
28	7	8	1	1
29	7	9	4	16
30	8	8	3	9
			$\sum d = 82$	$\sum d^2 = 300$

ตาราง 15 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน ชุดที่ 6 เรื่อง การทำงานกลุ่ม

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	6	8	2	4
2	7	9	2	4
3	9	10	1	1
4	6	10	4	16
5	5	7	2	4
6	4	5	1	1
7	5	7	2	4
8	8	10	2	4
9	7	9	2	4
10	6	7	1	1
11	8	10	2	4
12	6	8	2	4
13	7	8	1	1
14	6	10	4	16
15	6	8	2	4
16	8	9	1	1
17	6	8	2	4
18	7	9	2	4
19	6	8	2	4
20	8	9	1	1
21	6	6	0	0
22	7	9	2	4
23	6	8	2	4
24	7	7	0	0
25	5	7	2	4
26	6	7	1	1
27	8	8	0	0
28	5	9	4	16
29	6	7	1	1
30	7	9	2	4
			$\sum d = 52$	$\sum d^2 = 120$

ตาราง 16 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน

คนที่	ชุดที่ 7		ชุดที่ 8		ชุดที่ 9		ชุดที่ 10	
	เรื่อง การวางแผนการทำงาน		เรื่อง ไม่ตามใจเพื่อน		เรื่อง เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์		เรื่อง สำนวจตน	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	5	8	5	5	9	7	6	7
2	6	10	6	8	9	10	8	9
3	8	10	6	9	5	8	7	9
4	4	7	7	7	6	8	6	10
5	7	10	6	6	5	9	9	10
6	6	8	7	7	7	8	4	9
7	7	9	9	9	5	9	5	8
8	6	10	7	8	7	9	6	9
9	5	6	5	5	5	6	5	9
10	9	8	5	7	9	10	8	10
11	7	10	8	8	5	9	4	8
12	7	9	5	7	8	9	8	10
13	6	9	4	7	7	9	5	9
14	3	5	3	4	4	5	4	9
15	5	10	5	8	10	10	7	9
16	3	6	6	7	7	9	6	8
17	8	9	9	8	5	10	6	7
18	3	4	7	7	6	9	6	9
19	5	6	4	5	9	10	5	9
20	6	9	8	10	9	10	8	10
21	6	8	3	4	7	8	6	9
22	8	9	7	10	8	9	8	9
23	8	8	5	9	6	9	6	8
24	6	7	5	8	8	9	5	9
25	6	9	10	10	7	9	7	8
26	7	9	7	8	9	10	8	9
27	7	9	8	9	9	10	8	9
28	9	10	7	10	9	10	7	9
29	7	7	6	7	9	10	6	9
30	3	4	8	8	6	8	8	9
รวม	183	243	188	225	215	266	192	266
X	6.1	8.1	6.27	7.5	7.17	8.87	6.4	8.87
SD.	1.71	1.71	1.74	1.7	1.7	1.22	1.4	0.78

ตาราง 17 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน

คนที่	ชุดที่ 11		ชุดที่ 12		ชุดที่ 13		ชุดที่ 14	
	เรื่อง ค่าของคน		เรื่อง อดเปรี้ยวไว้กินหวาน		เรื่อง ครอบครัวดีมีสุข		เรื่อง เพื่อนรักในวัยเรียน	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	5	9	6	7	7	8	3	4
2	5	8	8	9	6	9	6	8
3	7	8	3	4	7	8	5	8
4	5	6	5	6	8	9	9	10
5	5	7	5	7	9	10	7	10
6	8	10	5	6	6	7	5	9
7	5	9	8	10	7	8	6	7
8	4	6	9	9	7	7	9	10
9	5	8	5	6	5	6	6	7
10	5	10	9	10	6	8	3	5
11	7	8	4	5	5	7	6	8
12	8	10	5	6	5	7	5	7
13	5	6	7	8	6	9	7	10
14	5	10	4	5	7	7	6	9
15	7	8	7	7	8	9	8	9
16	9	10	5	6	8	9	7	8
17	5	6	7	8	7	9	8	9
18	6	8	8	8	5	6	7	9
19	7	8	4	5	5	9	9	10
20	6	9	5	6	6	9	9	10
21	5	9	4	4	6	8	8	10
22	8	10	5	5	4	6	7	10
23	5	7	3	6	6	7	7	9
24	7	8	7	7	8	10	8	10
25	7	10	6	8	7	9	5	10
26	6	9	8	8	7	8	7	8
27	5	7	8	8	6	9	8	10
28	9	10	6	9	7	8	9	10
29	8	10	6	7	8	9	6	10
30	6	9	9	10	6	8	5	7
รวม	185	253	181	210	195	243	201	261
X	6.18	8.43	6.03	7	6.5	8.1	6.7	8.7
SD.	1.40	1.38	1.79	1.72	1.17	1.12	1.66	1.58

ตาราง 18 แสดงผลรวมของคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียน
 ชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งหมด 8 ชุด จำนวน 30 คน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	46	55	9	81
2	54	71	17	289
3	48	64	16	256
4	50	63	13	169
5	53	69	16	256
6	48	64	16	256
7	52	69	17	289
8	55	68	13	169
9	41	53	12	144
10	54	68	14	196
11	46	63	17	289
12	51	65	14	196
13	47	67	20	400
14	36	54	18	324
15	57	70	13	169
16	51	63	12	144
17	55	66	11	121
18	48	60	12	144
19	48	62	14	196
20	57	73	16	256
21	45	60	15	225
22	55	68	13	169
23	46	63	17	289
24	54	68	14	196
25	55	73	18	324
26	59	69	10	100
27	59	71	12	144
28	63	76	13	169
29	56	69	13	169
30	51	63	12	144
			$\sum d = 427$	$\sum d^2 = 6273$

ตาราง 19 แสดงคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 ชุด

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	t-value
	ก่อนการใช้ชุดการสอน	ก่อนการใช้ชุดการสอน	
7. การวางแผนการทำงาน	6.10	8.10	8.34
8. ไม่ตามใจเพื่อน	6.27	7.50	5.18
9. เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์	7.17	8.87	6.68
10. สำรวจตน	6.40	8.87	10.34
11. ค่าของคน	6.17	8.43	10.09
12. อดเปรี้ยวไว้กินหวาน	6.03	7.00	6.55
13. ครอบครัวยุคนี้มีสุข	6.50	8.10	9.40
14. เพื่อนรักในวัยเรียน	6.70	8.70	10.12
รวมทุกชุด	51.33	65.57	30.04

ตาราง 20 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ชุดที่ 7
 เรื่อง การวางแผนการทำงาน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	5	8	3	9
2	6	10	4	16
3	8	10	2	4
4	4	7	3	9
5	7	10	3	9
6	6	8	2	4
7	7	9	2	4
8	6	10	4	16
9	5	6	1	1
10	9	8	-1	1
11	7	10	3	9
12	7	9	2	4
13	6	9	3	9
14	3	5	2	4
15	5	10	5	25
16	3	6	3	9
17	8	9	1	1
18	3	4	1	1
19	5	6	1	1
20	6	9	3	9
21	6	8	2	4
22	8	9	1	1
23	8	8	0	0
24	6	7	1	1
25	6	9	3	9
26	7	9	2	4
27	7	9	2	4
28	9	10	1	1
29	7	7	0	0
30	3	4	1	1
			$\sum d = 60$	$\sum d^2 = 170$

ตาราง 21 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ชุดที่ 8
 เรื่อง ไม่ตามใจเพื่อน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	5	5	0	0
2	6	8	2	4
3	6	9	3	9
4	7	7	0	0
5	6	6	0	0
6	7	7	0	0
7	9	9	0	0
8	7	8	1	1
9	5	5	0	0
10	5	7	2	4
11	8	8	0	0
12	5	7	2	4
13	4	7	3	9
14	3	4	1	1
15	5	8	3	9
16	6	7	1	1
17	9	8	-1	1
18	7	7	0	0
19	4	5	1	1
20	8	10	2	4
21	3	4	1	1
22	7	10	3	9
23	5	9	4	16
24	5	8	3	9
25	10	10	0	0
26	7	8	1	1
27	8	9	1	1
28	7	10	3	9
29	6	7	1	1
30	8	8	0	0
			$\sum d = 37$	$\sum d^2 = 95$

ตาราง 22 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ชุดที่ 9
 เรื่อง เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	9	7	-2	4
2	9	10	1	1
3	5	8	3	9
4	6	8	2	4
5	5	9	4	16
6	7	8	1	1
7	5	9	4	16
8	7	9	2	4
9	5	6	1	1
10	9	10	1	1
11	5	9	4	16
12	8	9	1	1
13	7	9	2	4
14	4	5	1	1
15	10	10	0	0
16	7	9	2	4
17	5	10	5	25
18	6	9	3	9
19	9	10	1	1
20	9	10	1	1
21	7	8	1	1
22	8	9	1	1
23	6	9	3	9
24	8	9	1	1
25	7	9	2	4
26	9	10	1	1
27	9	10	1	1
28	9	10	1	1
29	9	10	1	1
30	6	8	2	4
			$\sum d = 51$	$\sum d^2 = 143$

ตาราง 23 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ชุดที่ 10
 เรื่อง สำนวณ

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	6	7	1	1
2	8	9	1	1
3	7	9	2	4
4	6	10	4	16
5	9	10	1	1
6	4	9	5	25
7	5	8	3	9
8	6	9	3	9
9	5	9	4	16
10	8	10	2	4
11	4	8	4	16
12	8	10	2	4
13	5	9	4	16
14	4	9	5	25
15	7	9	2	4
16	6	8	2	4
17	6	7	1	1
18	6	9	3	9
19	5	9	4	16
20	8	10	2	4
21	6	9	3	9
22	8	9	1	1
23	6	8	2	4
24	5	9	4	16
25	7	8	1	1
26	8	9	1	1
27	8	9	1	1
28	7	9	2	4
29	6	9	3	9
30	8	9	1	1
			$\sum d = 74$	$\sum d^2 = 232$

ตาราง 24 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ชุดที่ 11
เรื่อง ค่าของคน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	5	9	4	16
2	5	8	3	9
3	7	8	1	1
4	5	6	1	1
5	5	7	2	4
6	8	10	2	4
7	5	9	4	16
8	4	6	2	4
9	5	8	3	9
10	5	10	5	25
11	7	8	1	1
12	8	10	2	4
13	5	6	1	1
14	5	10	5	25
15	7	8	1	1
16	9	10	1	1
17	5	6	1	1
18	6	8	2	4
19	7	8	1	1
20	6	9	3	9
21	5	9	4	16
22	8	10	2	4
23	5	7	2	4
24	7	8	1	1
25	7	10	3	9
26	6	9	3	9
27	5	7	2	4
28	9	10	1	1
29	8	10	2	4
30	6	9	3	9
			$\sum d = 68$	$\sum d^2 = 198$

ตาราง 25 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ชุดที่ 12
 เรื่อง อดเปรี้ยวไว้กินหวาน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	6	7	1	1
2	8	9	1	1
3	3	4	1	1
4	5	6	1	1
5	5	7	2	4
6	5	6	1	1
7	8	10	2	4
8	9	9	0	0
9	5	6	1	1
10	9	10	1	1
11	4	5	1	1
12	5	6	1	1
13	7	8	1	1
14	4	5	1	1
15	7	7	0	0
16	5	6	1	1
17	7	8	1	1
18	8	8	0	0
19	4	5	1	1
20	5	6	1	1
21	4	4	0	0
22	5	5	0	0
23	3	6	3	9
24	7	7	0	0
25	6	8	2	4
26	8	8	0	0
27	8	8	0	0
28	6	9	3	9
29	6	7	1	1
30	9	10	1	1
			$\sum d = 29$	$\sum d^2 = 47$

ตาราง 26 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ชุดที่ 13
 เรื่อง ครอบครัวดีมีสุข

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	7	8	1	1
2	6	9	3	9
3	7	8	1	1
4	8	9	1	1
5	9	10	1	1
6	6	7	1	1
7	7	8	1	1
8	7	7	0	0
9	5	6	1	1
10	6	8	2	4
11	5	7	2	4
12	5	7	2	4
13	6	9	3	9
14	7	7	0	0
15	8	9	1	1
16	8	9	1	1
17	7	9	2	4
18	5	6	1	1
19	5	9	4	16
20	6	9	3	9
21	6	8	2	4
22	4	6	2	4
23	6	7	1	1
24	8	10	2	4
25	7	9	2	4
26	7	8	1	1
27	6	9	3	9
28	7	8	1	1
29	8	9	1	1
30	6	8	2	4
			$\sum d = 48$	$\sum d^2 = 102$

ตาราง 27 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ชุดที่ 14
 เรื่อง เพื่อนรักในวัยเรียน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	3	4	1	1
2	6	8	2	4
3	5	8	3	9
4	9	10	1	1
5	7	10	3	9
6	5	9	4	16
7	6	7	1	1
8	9	10	1	1
9	6	7	1	1
10	3	5	2	4
11	6	8	2	4
12	5	7	2	4
13	7	10	3	9
14	6	9	3	9
15	8	9	1	1
16	7	8	1	1
17	8	9	1	1
18	7	9	2	4
19	9	10	1	1
20	9	10	1	1
21	8	10	2	4
22	7	10	3	9
23	7	9	2	4
24	8	10	2	4
25	5	10	5	25
26	7	8	1	1
27	8	10	2	4
28	9	10	1	1
29	6	10	4	16
30	5	7	2	4
			$\sum d = 60$	$\sum d^2 = 154$

ตาราง 28 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน

คนที่	ชุดที่ 1 เรื่อง สามัคคีตโนน		ชุดที่ 2 เรื่อง พรุ้งหนีสาย		ชุดที่ 3 เรื่อง คู่ครองที่ ต้องการ		ชุดที่ 4 เรื่อง แต่งอย่างไรให้ สมวัย		ชุดที่ 5 เรื่อง อย่างนี้ต้อง ปฏิเสธ	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	8	9	7	10	8	10	5	10	8	9
2	5	8	7	9	7	9	5	8	5	7
3	5	10	8	8	6	9	8	9	9	10
4	6	9	6	9	6	8	8	8	5	8
5	7	10	5	9	4	7	6	8	6	10
6	5	8	7	8	5	9	6	9	9	10
7	4	9	4	10	8	9	6	9	7	8
8	9	10	5	9	3	9	5	9	8	9
9	9	10	7	9	8	9	4	8	8	9
10	8	9	8	9	4	10	8	9	6	10
11	6	9	9	10	8	10	8	10	4	9
12	4	6	6	6	6	8	4	8	8	9
13	9	10	5	9	5	9	7	8	7	9
14	5	9	5	9	6	10	7	8	4	9
15	3	9	7	9	6	9	8	9	7	10
16	9	10	8	9	6	7	8	9	6	7
17	8	10	7	8	8	9	6	9	5	6
18	9	10	8	9	6	9	8	9	6	7
19	9	10	8	8	7	9	4	10	6	9
20	6	9	7	8	7	8	6	8	7	7
21	9	10	8	9	6	8	8	10	8	10
22	5	9	9	9	5	8	4	8	8	9
23	7	9	8	10	6	8	7	9	3	7
24	7	10	6	7	5	9	8	9	6	10
25	9	10	6	7	5	8	6	9	4	10
26	7	10	9	10	8	10	7	10	5	9
27	6	9	6	7	7	10	6	8	7	9
28	7	9	10	10	8	10	4	8	9	10
29	5	9	8	9	6	8	4	6	8	9
30	8	10	7	8	9	10	5	7	7	10
รวม	204	279	211	261	189	266	186	259	196	265
X	6.8	9.3	7.03	8.7	6.3	8.87	6.2	8.63	6.53	8.83
SD.	1.83	0.88	1.43	1.02	1.44	0.9	1.51	0.92	1.63	1.17

ตาราง 29 แสดงผลรวมของคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียน
 ช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งหมด 5 ชุด จำนวน 30 คน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	36	48	12	144
2	29	41	12	144
3	36	46	10	100
4	31	42	11	121
5	28	44	16	256
6	32	44	12	144
7	29	45	16	256
8	30	46	16	256
9	36	45	9	81
10	34	47	13	169
11	35	48	13	169
12	28	37	9	81
13	33	45	12	144
14	37	45	18	324
15	31	46	15	225
16	37	42	5	25
17	34	42	8	64
18	37	44	7	49
19	34	46	12	144
20	33	40	7	49
21	39	47	8	64
22	31	43	12	144
23	31	43	12	144
24	32	45	13	169
25	30	44	14	196
26	36	49	13	169
27	32	43	11	121
28	38	47	9	81
29	31	41	10	100
30	36	45	9	81
			$\sum d = 344$	$\sum d^2 = 4214$

ตาราง 30 แสดงคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้น
ที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 ชุด

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)		t-value
	ก่อนการใช้ชุดการสอน	ก่อนการใช้ชุดการสอน	
15. สามัคคีดีใจเน	6.80	9.30	9.72
16. พรุ้งนี้ไม่สาย	7.03	8.70	6.11
17. คู่ครองที่ต้องการ	6.30	8.87	10.56
18. แต่งอย่างไรให้สวย	6.20	8.63	9.48
19. อย่างนี้ต้องปฏิเสธ	6.53	8.83	7.94
รวมทุกชุด	32.87	44.33	20.60

ตาราง 35 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 15
 เรื่อง สามัคคีตโน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	8	9	1	1
2	5	8	3	9
3	5	10	5	25
4	6	9	3	9
5	7	10	3	9
6	5	8	3	9
7	4	9	5	25
8	9	10	1	1
9	9	10	1	1
10	8	9	1	1
11	6	9	3	9
12	4	6	2	4
13	9	10	1	1
14	5	9	4	16
15	3	9	6	36
16	9	10	1	1
17	8	10	2	4
18	9	10	1	1
19	9	10	1	1
20	6	9	3	9
21	9	10	1	1
22	5	9	4	16
23	7	9	2	4
24	7	10	3	9
25	9	10	1	1
26	7	10	3	9
27	6	9	3	9
28	7	9	2	4
29	5	9	4	16
30	8	10	2	4
			$\sum d = 75$	$\sum d^2 = 245$

ตาราง 32 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 16
 เรื่อง พรุ่งนี้ไม่สาย

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	D	d ²
1	7	10	3	9
2	7	9	2	4
3	8	8	0	0
4	6	9	3	9
5	5	9	4	16
6	7	8	1	1
7	4	10	6	36
8	5	9	4	16
9	7	9	2	4
10	8	9	1	1
11	9	10	1	1
12	6	6	0	0
13	5	9	4	16
14	5	9	4	16
15	7	9	2	4
16	8	9	1	1
17	7	8	1	1
18	8	9	1	1
19	8	8	0	0
20	7	8	1	1
21	8	9	1	1
22	9	9	0	0
23	8	10	2	4
24	6	7	1	1
25	6	7	1	1
26	9	10	1	1
27	6	7	1	1
28	10	10	0	0
29	8	9	1	1
30	7	8	1	1
			$\sum d = 50$	$\sum d^2 = 148$

ตาราง 33 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 17
 เรื่อง คุ้มครองที่ต้องการ

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	8	10	2	4
2	7	9	2	4
3	6	9	3	9
4	6	8	2	4
5	4	7	3	9
6	5	9	4	16
7	8	9	1	1
8	3	9	6	36
9	8	9	1	1
10	4	10	6	36
11	8	10	2	4
12	6	8	2	4
13	5	9	4	16
14	6	10	4	16
15	6	9	3	9
16	6	7	1	1
17	8	9	1	1
18	6	9	3	9
19	7	9	2	4
20	7	8	1	1
21	6	8	2	4
22	5	8	3	9
23	6	8	2	4
24	5	9	4	16
25	5	8	3	9
26	8	10	2	4
27	7	10	3	9
28	8	10	2	4
29	6	8	2	4
30	9	10	1	1
			$\Sigma d = 77$	$\Sigma d^2 = 249$

ตาราง 34 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 18
 เรื่อง แต่งอย่างไรให้สมวัย

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	5	10	5	25
2	5	8	3	9
3	8	9	1	1
4	8	8	0	0
5	6	8	2	4
6	6	9	3	9
7	6	9	3	9
8	5	9	4	16
9	4	8	4	16
10	8	9	1	1
11	8	10	2	4
12	4	8	4	16
13	7	8	1	1
14	7	8	1	1
15	8	9	1	1
16	8	9	1	1
17	6	9	3	9
18	8	9	1	1
19	4	10	6	36
20	6	8	2	4
21	8	10	2	4
22	4	8	4	16
23	7	9	2	4
24	8	9	1	1
25	6	9	3	9
26	7	10	3	9
27	6	8	2	4
28	4	8	4	16
29	4	6	2	4
30	5	7	2	4
			$\sum d = 73$	$\sum d^2 = 235$

ตาราง 35 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 19
 เรื่อง อย่างนี้ต้องปฏิเสธ

คนที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	8	9	1	1
2	5	7	2	4
3	9	10	1	1
4	5	8	3	9
5	6	10	4	16
6	9	10	1	1
7	7	8	1	1
8	8	9	1	1
9	8	9	1	1
10	6	10	4	16
11	4	9	5	25
12	8	9	1	1
13	7	9	2	4
14	4	9	5	25
15	7	10	3	9
16	6	7	1	1
17	5	6	1	1
18	6	7	1	1
19	6	9	3	9
20	7	7	0	0
21	8	10	2	4
22	8	9	1	1
23	3	7	4	16
24	6	10	4	16
25	4	10	6	36
26	5	9	4	16
27	7	9	2	4
28	9	10	1	1
29	8	9	1	1
30	7	10	3	9
			$\sum d = 69$	$\sum d^2 = 231$

ตาราง 36 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง รู้จักทักทาย

ความคิดเห็น	คะแนนความคิดเห็น	ระดับคุณภาพ
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม	3.63	มาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	3.53	มาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	3.97	มาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	3.67	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	3.53	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม	3.97	มาก
7. ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย	3.80	มาก
8. สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	3.93	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา	3.87	มาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียน อย่างแท้จริง	3.70	มาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	3.67	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	3.93	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.76	มาก

ตาราง 37 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร

ความคิดเห็น	คะแนนความคิดเห็น	ระดับคุณภาพ
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม	3.97	มาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.20	มาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.07	มาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	3.53	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	3.67	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม	4.07	มาก
7. ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย	3.73	มาก
8. สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	3.77	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา	3.77	มาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียน อย่างแท้จริง	3.70	มาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	3.87	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	4.03	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.86	มาก

ตาราง 38 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง กฎของโรงเรียน

ความคิดเห็น	คะแนนความคิดเห็น	ระดับคุณภาพ
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม	4.00	มาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	3.90	มาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.17	มาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	3.87	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	4.07	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม	4.33	มาก
7. ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.03	มาก
8. สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	3.97	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา	4.13	มาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียน อย่างแท้จริง	3.70	มาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.03	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	3.97	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.01	มาก

ตาราง 39 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง เลือกทำอะไรให้ใจสบาย

ความคิดเห็น	คะแนนความคิดเห็น	ระดับคุณภาพ
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม	4.37	มาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.00	มาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	3.93	มาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	4.13	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	3.80	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม	4.37	มาก
7. ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.20	มาก
8. สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	3.97	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา	3.87	มาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียน อย่างแท้จริง	3.80	มาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	3.77	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	4.23	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.03	มาก

ตาราง 40 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง เพื่อนที่รู้ใจ

ความคิดเห็น	คะแนนความคิดเห็น	ระดับคุณภาพ
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม	4.43	มาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.00	มาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	3.93	มาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	3.80	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	3.90	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้มีผู้ปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม	3.93	มาก
7. ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสังชัดเจนและเข้าใจง่าย	3.90	มาก
8. สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	3.97	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา	3.97	มาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียน อย่างแท้จริง	3.87	มาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.03	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	3.97	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.97	มาก

ตาราง 41 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง 1 มือ 1 พลัง

ความคิดเห็น	คะแนนความคิดเห็น	ระดับคุณภาพ
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม	4.23	มาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	3.80	มาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.17	มาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	3.70	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	3.93	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม	3.93	มาก
7. ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสังชัดเจนและเข้าใจง่าย	3.63	มาก
8. สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	3.87	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา	3.93	มาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียน อย่างแท้จริง	3.73	มาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	3.93	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	4.07	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.91	มาก

ตาราง 42 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง การวางแผนการทำงาน

ความคิดเห็น	คะแนนความคิดเห็น	ระดับคุณภาพ
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม	4.53	มาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.17	มาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.47	มาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	4.33	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	4.33	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม	4.23	มาก
7. ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสังชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.33	มาก
8. สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	4.13	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา	4.53	มาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียน อย่างแท้จริง	4.33	มาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.77	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	4.50	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.38	มาก

ตาราง 43 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง ไม่ตามใจเพื่อน

ความคิดเห็น	คะแนนความคิดเห็น	ระดับคุณภาพ
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม	4.93	มาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.30	มาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.43	มาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	4.50	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	4.27	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม	4.37	มาก
7. ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.27	มาก
8. สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	4.37	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา	4.40	มาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียน อย่างแท้จริง	4.23	มาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.40	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	4.23	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.38	มาก

ตาราง 44 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์

ความคิดเห็น	คะแนนความคิดเห็น	ระดับคุณภาพ
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม	4.57	มาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.30	มาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.27	มาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	4.53	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	4.07	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม	4.27	มาก
7. ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.03	มาก
8. สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	3.87	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา	4.40	มาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียน อย่างแท้จริง	4.07	มาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.23	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	4.27	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.24	มาก

ตาราง 45 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง สารวจตน

ความคิดเห็น	คะแนนความคิดเห็น	ระดับคุณภาพ
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม	4.40	มาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.50	มาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.57	มาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	3.90	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	4.40	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม	4.43	มาก
7. ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.07	มาก
8. สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	4.33	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา	4.50	มาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียน อย่างแท้จริง	3.93	มาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.37	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	3.90	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.27	มาก

ตาราง 46 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง ค่าของคน

ความคิดเห็น	คะแนนความคิดเห็น	ระดับคุณภาพ
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม	4.67	มาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.37	มาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.53	มาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	4.43	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	4.27	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม	4.13	มาก
7. ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.07	มาก
8. สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	4.00	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา	4.13	มาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียน อย่างแท้จริง	4.00	มาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.47	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	4.53	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.30	มาก

ตาราง 47 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง อดเปรี้ยวไว้กินหวาน

ความคิดเห็น	คะแนนความคิดเห็น	ระดับคุณภาพ
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม	3.67	มาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.13	มาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.33	มาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	3.87	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	3.90	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม	3.97	มาก
7. ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.07	มาก
8. สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	3.67	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา	3.30	มาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียน อย่างแท้จริง	3.73	มาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	3.83	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	4.20	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.88	มาก

ตาราง 48 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง ครอบครัวดีมีสุข

ความคิดเห็น	คะแนนความคิดเห็น	ระดับคุณภาพ
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม	4.80	มาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.33	มาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.43	มาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	4.13	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	4.27	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม	4.20	มาก
7. ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.20	มาก
8. สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	4.07	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา	4.23	มาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียน อย่างแท้จริง	4.07	มาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.10	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	4.47	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.27	มาก

ตาราง 49 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง เพื่อนรักในวัยเรียน

ความคิดเห็น	คะแนนความคิดเห็น	ระดับคุณภาพ
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม	4.77	มาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.23	มาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.37	มาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	4.33	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	4.33	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม	4.13	มาก
7. ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.33	มาก
8. สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	4.00	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา	4.23	มาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียน อย่างแท้จริง	4.37	มาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.60	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	4.47	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.34	มาก

ตาราง 50 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง สามัคคีตใจเน

ค่าเฉลี่ยรวม	คะแนนความคิดเห็น	ระดับคุณภาพ
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม	4.30	มาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.20	มาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	3.80	มาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	3.93	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	4.03	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม	4.17	มาก
7. ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย	3.87	มาก
8. สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	3.93	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา	3.97	มาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียน อย่างแท้จริง	4.03	มาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.17	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	3.93	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.02	มาก

ตาราง 51 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง พรุ้งนี้ไม่สาย

ค่าเฉลี่ยรวม	คะแนนความคิดเห็น	ระดับคุณภาพ
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม	4.40	มาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.23	มาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.10	มาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	4.17	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	4.17	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม	4.13	มาก
7. ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.20	มาก
8. สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	4.13	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา	3.27	มาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียน อย่างแท้จริง	3.87	มาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.20	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	4.27	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.17	มาก

ตาราง 52 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง คู่ครองที่ต้องการ

ค่าเฉลี่ยรวม	คะแนนความคิดเห็น	ระดับคุณภาพ
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม	4.23	มาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	3.90	มาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	5.90	มาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	3.93	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	3.83	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม	4.03	มาก
7. ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.40	มาก
8. สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	3.90	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา	3.83	มาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียน อย่างแท้จริง	3.97	มาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	3.97	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	3.90	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.14	มาก

ตาราง 53 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง แต่งอย่างไรให้สมวัย

ค่าเฉลี่ยรวม	คะแนนความคิดเห็น	ระดับคุณภาพ
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม	4.40	มาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.23	มาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.10	มาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	4.17	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	4.17	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม	4.13	มาก
7. ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.20	มาก
8. สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	4.13	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา	4.27	มาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียน อย่างแท้จริง	3.87	มาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.20	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	4.27	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.17	มาก

ตาราง 54 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง อย่างนี้ต้องปฏิเสธ

ค่าเฉลี่ยรวม	คะแนนความคิดเห็น	ระดับคุณภาพ
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม	3.93	มาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.03	มาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม	4.17	มาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	3.63	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	3.73	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม	3.80	มาก
7. ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมินอ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.10	มาก
8. สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	3.70	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา	4.33	มาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียน อย่างแท้จริง	3.97	มาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	3.87	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	4.07	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.94	มาก

ภาคผนวก ง

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 1 เรื่อง รู้จักทักทาย**

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การประเมิน ผล
1	การสร้าง สัมพันธ์ ในโรงเรียน	รู้จักทัก ทาย	1	กิจกรรม รู้จัก ทักทาย	1. นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนและครูมากขึ้น 2. นักเรียนรู้จักคุ้นเคยและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนมากยิ่งขึ้น 3. นักเรียนสามารถอธิบายคุณลักษณะของเพื่อนในห้องได้	ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูกล่าวทักทายนักเรียนและแนะนำตนเองให้นักเรียนรู้จัก ครูพูดคุยถึงการเข้าร่วมกิจกรรม แนะแนวว่ามีลักษณะและมีประโยชน์อย่างไร ขั้นกิจกรรม 1. ครูสุ่มถามนักเรียนถึงวิธีสร้างสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ 2. ให้นักเรียนทำกิจกรรม "รู้จักทักทาย" โดยกล่าวว่า หลังจากที่นักเรียนได้รู้จักครูแล้วต่อไปนี้ครูอยากรู้จักนักเรียนทุกคนบ้าง 3. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม "รู้จักทักทาย" โดยอธิบายกิจกรรมดังนี้ 4. ครูให้นักเรียนจับฉลากชิ้นส่วนหัวใจคนละ 1 ชิ้น	1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน 2. จากการทำใบงานสัมภาษณ์เพื่อนข้อมูลของเพื่อน

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การประเมิน ผล
						5. ให้นักเรียนหาคู่หัวใจที่มี สี ขนาด และ สามารถ ต่อกันได้สนิท ในเวลา ที่ครูกำหนด 6. เมื่อหาคู่หัวใจได้แล้ว ครูแจกใบงาน สัมภาษณ์ให้นักเรียน เพื่อให้นักเรียน สัมภาษณ์เพื่อนที่เป็นคู่ ของตน 7. ครูสุ่มเลือกนักเรียน ให้ มาพูดถึงข้อมูลที่ สัมภาษณ์คู่ของตน ให้ เพื่อนในห้องฟัง ขั้นสรุปกิจกรรม 1. ครูถามนักเรียนถึง ประโยชน์ที่ได้รับจาก การทำกิจกรรม 2. ครูสรุปเพิ่มเติมถึงสิ่งที่ นักเรียนซักถาม และ ประโยชน์ที่นักเรียนได้ รับจากการทำกิจกรรม	

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 2 เรื่อง มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การประเมิน ผล
2	การสร้าง สัมพันธ์ ในโรง เรียน	มนุษย์ สัมพันธ์ สร้าง กัน อย่างไร	1	การ อภิปราย	1. นักเรียนสามารถ บอกหลักการ สร้างมนุษย์ สัมพันธ์ได้ 2. นักเรียนสามารถ บอกวิธีในการนำ หลักการสร้าง มนุษย์สัมพันธ์ไป ประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ 3. นักเรียนสามารถ บอกประโยชน์ ของการเป็นผู้มี มนุษย์สัมพันธ์ที่ ดีได้	ขั้นตอนสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึก หัดก่อนเรียน เรื่อง การสร้าง สัมพันธ์ในโรงเรียน ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม 1. ครูให้นักเรียนดูภาพ การ์ตูนที่แสดงสีหน้า ต่างๆ 4 ภาพ 2. ครูถามนักเรียนว่า ทั้ง 4 ภาพนี้นักเรียนคิดว่า ภาพไหนที่ทำให้เราเกิด ความรู้สึกสบายใจ อยากเข้าไปใกล้ และน่าจะ ทำให้มีเพื่อนมากที่สุด พร้อมทั้งถามถึงสาเหตุ ของการเลือกภาพนี้ 3. ครูถามว่า นอกจากจะ เป็นคนที่ยิ้มแย้มแจ่มใส แล้ว ยังมีวิธีต่างๆอีก มากที่จะทำให้เป็นคนที่มี มนุษย์สัมพันธ์ที่ดี ซึ่ง นักเรียนจะได้เรียนรู้ จากการทำกิจกรรมนี้ ขั้นกิจกรรม 1. ให้นักเรียนในห้องช่วย กันเสนอชื่อนักเรียนที่ เป็นที่รักของเพื่อนใน ห้อง	1. สังเกต จากการ ร่วมมือใน การทำ กิจกรรม ของ นักเรียน 2. จากการ บอก ประโยชน์ ของผู้มี มนุษย์ สัมพันธ์ดี

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การประเมิน ผล
						2. ให้นักเรียนเขียนชื่อเพื่อนที่เป็นที่รักของเพื่อนลงในกระดาษ พร้อมทั้งบอกเหตุผลที่นักเรียนผู้นี้เป็นที่รักของเพื่อนในห้อง 3. ครูสุ่มนักเรียน 4-5 คน ออกมาหน้าชั้นเรียน และให้นักเรียนอ่านชื่อเพื่อน และบอกเหตุผลที่นักเรียนผู้นี้เป็นที่รักของเพื่อนในห้อง 4. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงสาเหตุที่ทำให้ให้นักเรียนผู้นี้เป็นที่รักของเพื่อนในห้อง แล้วโยงเข้าสู่เรื่องการสร้างมนุษยสัมพันธ์ 5. ครูนำแผ่น Chart หลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ 5 ย มาติดบนกระดาน ดำพร้อมทั้งอธิบายความหมายและให้นักเรียนจดบันทึกลงสมุด	

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม	การประเมิน ผล
						ขั้นสรุปกิจกรรม ครูสุ่มถามนักเรียน 4-5 คนเพื่อให้นักเรียนยกตัวอย่างวิธีการนำหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ 5 ย ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และให้นักเรียนบอกประโยชน์ของผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 3 เรื่อง กฎของโรงเรียน**

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การประเมิน ผล
3	การ เป็น สมาชิก ที่ดีของ โรงเรียน	กฎของ โรง เรียน	1	ระดม สมอง และ อภิปราย กลุ่ม	1. นักเรียนสามารถ บอกข้อปฏิบัติใน การเป็นนักเรียน ที่ดีได้ 2. นักเรียนปฏิบัติ ตามกฎระเบียบ ของโรงเรียนตาม ที่โรงเรียนระบุไว้	ขั้นตอนสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึก หัดก่อนเรียน ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูและนักเรียนสนทนาใน หัวข้อกฎระเบียบต่าง ๆ ผล ดีของการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและผลเสียของการ ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ขั้นกิจกรรม 1. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละ 5-6 คน 2. ให้แต่ละกลุ่มระดมสมอง สร้างแผนที่ความคิดเรื่อง กฎของห้องเรียน ให้ ครอบคลุมประเด็นต่างๆ 3.ให้นำแผนที่ความคิดที่แต่ละ กลุ่มสร้างมาวิเคราะห์ และสรุปเป็นแผนที่ความ คิดในภาพรวมเรื่องกฎ ของห้องเรียน 4. ให้ระบายสีตกแต่งให้สวย งามติดไว้ในห้องเรียน ขั้นสรุปกิจกรรม ให้นักเรียนร่วมกันสรุปถึง ข้อดี-ข้อเสียถึงการปฏิบัติตาม ตามกฎระเบียบของโรงเรียน	1. ตรวจสอบ งานแผนที่ ความคิด 2. สังเกต การระดม สมอง

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 4 เรื่อง เลือกทำอะไรให้ใจสบาย**

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การประเมิน ผล
4	การ ปฏิบัติ ตนใน สังคม	เลือกทำ อย่างไร ให้ใจ สบาย	1	การ อภิปราย	นักเรียนสามารถ บอกผลกระทบใน การทำตามความ ต้องการของตน และผู้อื่นได้	ขั้นตอนสอบหลังกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติ ตนในสังคม ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูให้นักเรียนพูดถึงความ ต้องการของตน ขั้นกิจกรรม 1. ครูยกตัวอย่างเหตุการณ์ แล้วให้นักเรียนบอกว่าเป็น ความต้องการที่ดีหรือไม่ดี เพราะเหตุใดเช่น ดวงใจ อยากตะโกนตำเพื่อน ที่ทำให้ตนไม่พอใจ สุดา ต้องการโดดเรียนไป ร้องคาราโอเกะ สมชาย ขอบลอกการบ้าน เพื่อน ลำไย ขอบหยิบของเพื่อน โดยไม่ขออนุญาต ก่อน มาลี ช่วยเพื่อนทำความสะอาด ห้องเรียน ทุกวัน มนัส มาโรงเรียนช้าเป็น ประจำ วิภา ต้องการเรียนให้ได้ เกรดดี ๆ	1. สังเกต การเสนอ ความคิด เห็น และ บอกเหตุผล 2. ตรวจผล งานจาก ใบงาน "เลือกทำ อย่างไรให้ ใจสบาย"

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม	การ ประเมินผล
						2 นักเรียนบอกความต้องการ ของตนเอง พร้อมเหตุผล ประกอบ 3 ช่วยกันคิดวิเคราะห์ว่า ความต้องการนั้นเกิดผลดี หรือผลเสียอย่างไร และ นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร ขั้นสรุปกิจกรรม ครูและนักเรียนร่วมกัน อภิปรายในเรื่องการทำตาม ความต้องการของตนเองและ ของผู้อื่นที่ถูกต้องเหมาะสม	

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 5 เรื่อง เพื่อนที่รู้ใจ**

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การ ประเมินผล
5	การ ปฏิบัติ ตนใน การคบ เพื่อน	เพื่อนที่ รู้ใจ	1	กิจ กรรม เกม เพื่อนที่ รู้ใจ	1. นักเรียน สามารถบอก ความหมายของ เพื่อนได้ 2. นักเรียน สามารถบอกข้อ ปฏิบัติตนในการ เป็นเพื่อนที่ดีได้ 3. นักเรียน สามารถระบุวิธี การปฏิบัติตน เป็นเพื่อนที่ดีได้	ขั้นตอนสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติ ตนในการคบเพื่อน ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม 1.ครูเปิดเพลง "เพื่อน" ให้ นักเรียนฟัง และถามนัก เรียนว่าเพลงที่ครูเปิดให้ฟัง นั้นมีความหมายถึงใคร และ ให้นักเรียนแสดงความคิด เห็นว่าเมื่อฟังเพลงนี้แล้วรู้ สึกอย่างไร 2.ครูสุ่มถามนักเรียน 2-3 คน ถึงความหมายของคำว่า เพื่อน ในความคิดของตน 3.ครูสรุปความหมายของคำว่า เพื่อนให้นักเรียนฟัง ขั้นตอนดำเนินกิจกรรม 1. ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน ในห้องให้นักเรียนเลือก เพื่อนที่นักเรียนสนิทด้วย มากที่สุด 2. ครูแจกใบงานให้นักเรียน คนละ 1 แผ่น 3. ครูถามคำถามที่ละข้อตาม รายการคำถาม ให้นักเรียน เขียนคำตอบลงในใบงาน โดยให้ตอบทุกข้อ และทั้ง 2 ข้อ จนครบทุกข้อ	1. สังเกต จากการ ตอบคำ ถามในใบ งาน เรื่อง "เพื่อนที่รู้ ใจ" 2. สังเกต จากการ ตอบคำ ถาม การ ร่วม อภิปราย 3. สังเกต จากการ ร่วมทำกิจ กรรม

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การ ประเมินผล
						4. ให้นักเรียนตรวจคำตอบจากใบงานของกลุ่มของตนเอง ซึ่งคำตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน 5. ให้นักเรียนรวมคะแนนที่ได้ของแต่ละคู่ คูณได้คะแนนมาก แสดงว่าคู่นั้นรู้จักกัน 6. ครูสุ่มนักเรียน 2-3 คู่ที่ได้คะแนนมาก และสัมภาษณ์ถึงความสัมพันธ์ของนักเรียน พูด เกี่ยวกับบุคลิกภาพ ความดีอุปนิสัยและการปฏิบัติตนในการเป็นเพื่อนของนักเรียนทั้งคู่ ขั้นสรุปกิจกรรม 1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อปฏิบัติตนในการเป็นเพื่อนที่ดีและบอกวิธีการปฏิบัติตนให้ เป็นเพื่อนที่ดี 2. ครูสรุปเพิ่มเติมว่า “ในการคบหาสมาคมกับเพื่อนนั้นจะต้องมีจิตใจที่หนักแน่น ยอมรับฟังเหตุผล รู้จักให้อภัย จึงทำให้มิตรภาพและความ เป็นเพื่อนยืนยาว และหากนักเรียนต้องการมีเพื่อนที่ดี นักเรียนต้องปฏิบัติตนให้เป็นเพื่อนที่ดีก่อน และต้องทำตนให้เป็นเพื่อนที่รักของเพื่อนด้วย	

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 6 เรื่อง 1 มือ 1 พลัง**

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คาบ	เทคนิ ค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การ ประเมินผล
6	การ ทำงาน เป็น กลุ่ม	1 มือ 1 พลัง	1	กิจ กรรม กลุ่ม 1 มือ 1 พลัง	1. บอกหลักการที่ควรคำนึงในการทำงานเป็นกลุ่มได้ 2. ร่วมกันรับผิดชอบและแก้ไขงานที่ทำไปแล้วได้	ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การทำงานกลุ่ม ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม 1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการให้นักเรียนเล่นเกมยกมือ โดยมีกติกาว่านักเรียนจะต้องยกมือพร้อมกันทั้งชั้นเรียนโดยจะต้องไม่มีเสียงดัง (ให้เวลานักเรียนได้ปรึกษากันโดยครูจะจับเวลาที่ปรึกษากันด้วย) 2. ครูถามนักเรียนว่าเหตุใดนักเรียนจึงยกมือได้พร้อมเพรียงกันและไม่มีเสียงดัง ขั้นดำเนินกิจกรรม 1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม และให้นักเรียนแยกออกมาหนึ่งเป็นกลุ่มและแบ่งกระดานออกเป็น 3 ส่วนเท่า ๆ กัน โดยแต่ละกลุ่มนั้นจะมีพื้นที่บนกระดานตามส่วน 2. ครูบอกนักเรียนว่าวันนี้จะมาเล่นเกม “ทายใจ” โดยให้คำสั่งนักเรียนว่าให้นักเรียนทุกคนนึกภาพในใจของตนเองเอาไว้	

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม	การ ประเมินผล
						จากนั้นให้นักเรียนแต่ละคนออกมาวาดภาพที่ตนเองคิดไว้ในรอบแรก แต่ละคนนั้นจะมีสิทธิ์วาดภาพของตนได้เพียงคนละ 1 เส้น เท่านั้น 3. เมื่อนักเรียนในกลุ่มออกมาวาดจนครบทุกคน และครบทุกกลุ่มแล้ว ครูให้คำสั่งว่าครูจะเลิกเล่นเกม “ทายใจ” แต่จะเปลี่ยนไปเป็นเกม “ร่วมมือ” โดยเกมร่วมมือนี้มีกติกาว่า ให้นักเรียนหันไปมองภาพที่เพื่อนในกลุ่มที่เขียนเอาไว้ จากนั้นให้นักเรียนปรึกษากันว่าจะทำอย่างไรดีที่จะให้ภาพที่มีอยู่นั้นออกมาเป็นภาพเพียง 1 ภาพ ที่เป็นสัญลักษณ์ของกลุ่ม โดยมีข้อแม้ว่าสมาชิกแต่ละคนนั้นมีสิทธิ์ที่จะออกมาต่อเติมภาพได้เพียงคนละครั้ง และคนละ 1 เส้น เท่านั้น ขั้นสรุปกิจกรรม 1. ครูเรียกนักเรียนถามว่าได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการทำกิจกรรมในครั้งนี้ 2. ครูเพิ่มเติมโดยโยงเข้ากิจกรรม ดังต่อไปนี้	

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม	การ ประเมินผล
						2.1 กิจกรรมยกมือ – ความ สามัคคีพร้อมเพรียง และวางแผนการทำงาน ร่วมกัน 2.2 กิจกรรมทายใจ – ทำให้ เห็นว่าถ้าทำงานร่วม กันแล้วต่างคนต่างทำ ตามความคิดของตน เพียงคนเดียวนั้นงานก็ ไม่มีทางที่จะสำเร็จได้ 2.3 การที่ครูกำลังเปลี่ยน จากกิจกรรมทายใจเป็น กิจกรรมร่วมมือ ทำให้ เห็นว่าในการทำงาน ร่วมกันนั้นจะต้องมีเป้าหมายที่แน่นอน เพราะ ถ้าหากไม่มีเป้าหมายที่ แน่นอนแล้วงานก็ไม่มี ทางที่จะสำเร็จลงได้ และยังเป็นอุปสรรคใน การทำงานร่วมกันอีก ด้วยในขั้นตอนการ ทำงานร่วมกันนั้นจะ ต้องประกอบด้วยหลัก 3 รวมคือ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมวางแผน	

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 7 เรื่อง การวางแผนการทำงาน**

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การ ประเมินผล
7	การทำงาน เป็น กลุ่ม	การวางแผน การทำงาน	1	กิจกรรม กลุ่ม วางแผน การทำงาน	1. พัฒนาการ ทำงานเป็นทีม 2. สร้าง บรรยากาศที่ดี ของการทำงาน ภายในกลุ่ม	ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูและนักเรียนสนทนาในหัวข้อความแตกต่างระหว่างการทำงานเดี่ยวและการทำงานเป็นกลุ่ม ขั้นกิจกรรม 1. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละ 5-6 คน 2. แจกกระดาษหนังสือพิมพ์ให้กลุ่มละ 1 คู่ 3. ชี้แจงถึงงานที่ต้องทำร่วมกัน แล้วให้แต่ละกลุ่มวางแผนการทำงาน การแบ่งงาน ให้เวลา 3-5 นาที 4. เมื่อให้สัญญาณ ให้สมาชิกแต่ละคนช่วยกันฉีกกระดาษหนังสือพิมพ์เป็นชิ้นเล็ก ให้ปนละเอียดที่สุดในเวลา 5 นาที 5. นำกระดาษหนังสือพิมพ์ที่ได้ประดิษฐ์เป็นภาพที่มีความหมาย 5 นาที 6. นำเสนอผลงาน ขั้นสรุปกิจกรรม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายผลงานของตนว่าที่ทำสำเร็จขึ้นอยู่กับปัจจัยอะไร และนักเรียนได้ประโยชน์อะไรบ้างจากการทำกิจกรรม	1. สังเกตการทำงานร่วมกัน 2. ผลงาน

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 8 เรื่อง ไม่ตามใจเพื่อน

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การ ประเมินผล
8	วิธีการ ปฏิเสธ	ไม่ตาม ใจ เพื่อน	1	การ ระดม สมอง และ อภิปราย กลุ่ม	1. บอกข้อดีข้อ เสียของการ ปฏิเสธเพื่อน 2. บอกความ หมายของเพศ สัมพันธ์ที่รับ ผิดชอบได้	ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรม เรื่อง วิธีการ ปฏิเสธ ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูนำบทสนทนามาให้ นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วย กันเติมประโยคที่เป็น การ ปฏิเสธให้สมบูรณ์ “เพื่อนชวนไปดูหนังหนึ่งวัน ก่อนสอบ” จอย : เฮ้ย ! เราเบื่อดู หนังสือจังเลย คีนี่พวกเรา ไปดูหนังกันไหม ชมพู่ : พรุ่งนี้สอบนี่นา เธอลืมแล้วหรือจอย จอย : เฮ้ย ไม่เป็นไรหรอก ถือว่าไปพักผ่อนสมองแล้วกัน ชมพู่ : (มีสีหน้าอึดอัด ไม่อยากไป)	1.สังเกต จากการ ร่วมทำ กิจกรรม 2. สังเกต การร่วม อภิปราย และนำ เสนอหน้า ชั้น

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การ ประเมินผล
						ขั้นกิจกรรม 1. แบ่งนักเรียนเป็น 8 กลุ่ม กลุ่มละเท่าๆกัน 2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วย กันเขียนบทสนทนาในเรื่อง ต่อไปนี้ กลุ่มละ 1 เรื่อง - ปฏิเสธเพื่อนรุ่นพี่ชวนไป ดื่มเหล้า - ปฏิเสธเพื่อนที่ชวนลองสูบ บุหรี่ - ปฏิเสธเพื่อนชวนหนีเรียน - ปฏิเสธเพื่อนชวนไปเที่ยว กลางคืน 3. สุ่มตัวอย่างของแต่ละหัวข้อ แล้วให้นักเรียนออกมา แสดงบทบาทสมมุติหน้า ชั้นเรียน ขั้นสรุปกิจกรรม ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป ถึงหลักและขั้นตอนการปฏิเสธ	

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 9 เรื่อง เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์**

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิ ค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การ ประเมินผล
9	การ เลียน แบบที่ เหมาะ สม	เลียน แบบ อย่างไร ไม่เสีย เอก ลักษณ์	1	กิจ กรรม สำรวจ ตน	1. บอกหลักการ เลียนแบบ อย่างเหมาะสม ได้ 2. นำความรู้ที่ได้ รับไปประยุกต์ ใช้ในชีวิต ประจำวันได้	ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรมเรื่อง การ เลียนแบบที่เหมาะสม ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูเล่นเกม ออกคำสั่งให้ทำ ตาม ขั้นกิจกรรม 1. ครูบอกกติกาการทำ กิจกรรมให้นักเรียนเข้าใจ 2. แบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละเท่าๆกัน 3. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออก มาจับฉลาก แล้วแสดงบท บาทตามใบงานที่จับได้ 4. แต่ละกลุ่มช่วยกันตอบว่า เพื่อนแสดงท่าทางเหมือน ใคร อย่างไร 5. แต่ละกลุ่มช่วยกันอภิปราย ในหัวข้อต่างๆ ดังนี้ - การเลียนแบบที่เหมาะสม ควรมีลักษณะ อย่างไร - ตัวแบบที่ดี และตัวแบบที่ไม่ ดี มีลักษณะอย่างไร - นักเรียนมีความคิดเห็น อย่างไรกับการเลียนแบบ ของวัยรุ่นในปัจจุบัน ขั้นสรุปกิจกรรม ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป เพิ่มเติม	1. สังเกต จากการ ร่วมทำ กิจกรรม 2. สังเกต การร่วม อภิปราย และนำ เสนอหน้า ชั้น

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 10 เรื่อง สำนวณ**

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คาบ	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การ ประเมินผล
10	การ ต้องกา รการ ยอมรับ จากผู้ อื่น	สำรว จ จน	1	การ แสดง บท บาท สมมติ แบบไม่ มีบท	1. บอกถึงความดี ข้อบกพร่อง และสิ่งที่ต้อง ปรับปรุงแก้ไข ของตนเองได้ 2. เขียนถึงความ ดีของเจ้าของ ดอกไม้ในใบ งานได้ 3. บอกความรู้ สึกรหรือ ประโยชน์ที่ ได้รับ	ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรม ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนาพูดคุยกับ นักเรียนถึงวิธีการสำรว จตนเอง ขั้นกิจกรรม กิจกรรมที่ 1 : ดอกไม้แห่ง ชีวิต 1. ครูแจกใบงานดอกไม้แห่ง ชีวิตให้นักเรียนทำตามคำ ชี้แจงในใบงาน 2. ครูแบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 6 - 8 คน สนทนา แลกเปลี่ยนถึงความดี ข้อ บกพร่อง และ สิ่งที่ตนเอง ต้องปรับปรุงแก้ไข (ใช้ เวลา 10 นาที) 3. ครูและนักเรียนช่วยกัน สรุปให้เห็นว่า ชีวิตของแต่ละ คนย่อมมีความแตกต่าง กัน มีแนวทางเป็น ของ ตนเอง มีทั้งส่วนดีและข้อ บกพร่องทุกคน ต้องยอม รับตนเอง ความแตกต่าง ระหว่างบุคคล และนำไปใช้ พัฒนาตนเองได้	

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม	การ ประเมินผล
						กิจกรรมที่ 2 : ดอกไม้ให้คุณ 1. ครูแจกใบงานดอกไม้ให้คุณคนละ 1 แผ่น 2. ครูให้นักเรียนแต่ละคนเขียนชื่อตนเองไว้ในเกสรดอกไม้ และส่งภาพนั้นไปให้เพื่อน ๆ เขียนความดีของเจ้าของชื่อในดอกไม้ ลงบนกลีบดอกไม้คนละ 1 กลีบ (ใช้เวลา 5 นาที) 3. เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนที่เขียนคนสุดท้ายนำใบงานดอกไม้ให้คุณคืนเจ้าของชื่อ ในดอกไม้ 4. ครูสุ่มเรียกตัวแทนกลุ่ม 2 – 3 คน นำเสนอสิ่งที่สนทนาร่วมกัน และความรู้สึกหรือประโยชน์ ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม 5. ครูให้นักเรียนอ่านใบงานของตน จากนั้นให้นักเรียนเขียนความรู้สึกหรือประโยชน์ที่ได้รับลงในใบงาน 6. ครูสุ่มนักเรียน 3 – 4 คน บอกความรู้สึกจากการทำกิจกรรมและกล่าวขอบคุณเพื่อน ๆ 7. ครูสุ่มนักเรียน 3 – 4 คน บอกความรู้สึกจากการทำกิจกรรมและกล่าวขอบคุณเพื่อน ๆ	

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การ ประเมินผล
						8. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปให้เห็นว่า การรู้จักตนเองในส่วนที่ดีทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เกิดกำลังใจ มองเห็นคุณค่าของตนเอง สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ขั้นสรุปกิจกรรม ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้	

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 11 เรื่อง ค่าของคน**

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การ ประเมินผล
11	การ ตั้งกา รการ ยอมรับ จากผู้อื่น	ค่าของ คน	1	กรณี ศึกษา และ การ อภิปราย	1. บอกความรู้สึก ของนักเรียน ต่อกรณีศึกษา ได้อย่าง เหมาะสม 2. วิเคราะห์ได้ว่า คุณค่าที่แท้จริง อยู่ที่ความ สามารถและ ความดีงาม ภายใน	ขั้นตอนสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึก หัดก่อนกิจกรรมเรื่อง การ ต้องการการยอมรับจาก ผู้อื่น ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูนำเสนอด้วยคำถาม “นักเรียนคิดว่าคุณค่าที่แท้จริง ของคนที่คืออะไร” ขั้นกิจกรรม 1. ครูอ่านเรื่อง “หัวใจที่ไร้รัก” ให้นักเรียนฟัง 2. แบ่งกลุ่มอภิปรายในหัวข้อ ต่างๆ ดังนี้ - การที่หนูแดงหน้าตาไม่สวย เหมือนกระด้างงานักเรียน คิดว่าเป็น “ปมด้อย” หรือ ไม่ เพราะเหตุใด และนัก เรียนคิดว่าหนูแดงมีคุณ สมบัติอะไรบ้างที่ควรภูมิใจ - การที่กระด้างงาหน้าตาสวย มีผู้ชายมาชอบ หลายคน นักเรียนคิดว่าสิ่งนี้เป็นคุณ สมบัติที่มีคุณค่ามากที่สุด ของกระด้างงาหรือไม่ เพราะเหตุใด และนักเรียน คิดว่ากระด้างงามีคุณสมบัติ อะไรบ้างที่ควรภูมิใจ	1. สังเกต จากการ ตอบคำ ถามในใบ งาน 2. สังเกต จากการ ร่วมกิจ กรรม 3. จาก การร่วม อภิปราย ภายใน กลุ่ม

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การ ประเมินผล
						- นักเรียนคิดว่า เป็นไปได้หรือไม่ที่ในคนๆหนึ่งจะมีคุณสมบัติที่ดี หรือไม่ดี เพียงอย่างเดียวอยู่ในตัว และคิดว่ามีความสามารถ หรือคุณสมบัติอะไรบ้างที่เป็น “คุณค่า” ที่ควรภูมิใจ 3. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน ออกมารายงานหน้าชั้น 4. ครูให้นักเรียนเขียนข้อดี ของฉัน แล้วให้เพื่อนในกลุ่มช่วยกันเขียนจนครบ ขั้นสรุปกิจกรรม ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุป ประโยชน์ที่ได้จากการจัด กิจกรรมนี้	

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 12 เรื่อง อุดเปรี้ยวไว้กินหวาน**

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การ ประเมินผล
12	วิธีการ ปฏิเสธ	อด เปรี้ยว ไว้กิน หวาน	1	บท บาท สมมติ แบบมี บทและ การ อภิปราย	1. วิเคราะห์ สาเหตุผล กระทบจาก เพศสัมพันธ์ที่ ไม่รับผิดชอบ ได้ 2. สามารถปฏิเสธ คำ ชักชวนได้	ขั้นตอนสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรมเรื่อง วิธีการ ปฏิเสธ ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนาประสบการณ์ใน การบอกปฏิเสธเมื่อถูกผู้อื่นชัก ชวนไปในทางที่ไม่เหมาะสม ขั้นกิจกรรม 1. ขออาสาสมัคร 2 คน เพื่อ แสดงบทบาทสมมติหน้า ชั้น 2. เมื่อชมการแสดงบทบาท สมมติแล้ว ถามนักเรียนว่า ถ้านักเรียนเป็นศักดิ์และ นิดาจะรู้สึกอย่างไร สุ่ม ถามความรู้สึกของนักเรียน 3-4 คน 3. แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละเท่าๆ ให้แต่ละกลุ่ม ช่วยกันอภิปรายในหัวข้อ เพราะเหตุใดศักดิ์และนิดา จึงแสดงท่าทีที่แตกต่างกัน มาก - นักเรียนคิดว่าศักดิ์และนิดา ใครเป็นผู้ผิดเพราะอะไร - จากเหตุการณ์จะมีผล กระทบต่อทั้งฝ่ายชายและ หญิงอย่างไร	1. สังเกต จากการ ร่วมทำ กิจกรรม 2. สังเกต การร่วม อภิปราย และนำ เสนอหน้า ชั้น

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม	การ ประเมินผล
						- นักเรียนคิดว่าจะป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ได้อย่างไร - นักเรียนคิดว่า การมีเพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบ ควรเป็นอย่างไร 4. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน ขั้นสรุปกิจกรรม 1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปหลักการปฏิบัติ แล้ววิธีหาทางออกเมื่อถูกรบเร้าหรือถูกเข้าขี้ 2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงเหตุผลของการไม่ซิงสุกก่อนห้าม	

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 13 เรื่อง ครอบครัวดีมีสุข**

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คาบ	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การ ประเมินผล
13	การ ปฏิบัติ หน้าที่ ใน ฐานะ สมาชิก ที่ดีของ ครอบครัว	ครอบครัวดีมี สุข	1	กิจกรรม ครอบครัวดีมี สุขและ การ อภิปราย	1. นักเรียนบอก ลักษณะของ ครอบครัวที่ดี ได้ 2. บทบาทของ การเป็น สมาชิกที่ดีภายใน ครอบครัว ได้	ขั้นตอนสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรมเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม นักเรียนดูภาพครอบครัวที่ดี และครอบครัวที่มีปัญหา แล้วถามนักเรียนว่าภาพทั้ง 2 ภาพนี้แตกต่างกันอย่างไร และนักเรียนรู้สึกอย่างไรกับภาพ 2 ภาพนี้ ขั้นกิจกรรม 1. แจกใบงาน ครอบครัวในฝัน แล้วให้นักเรียนวาดภาพครอบครัวที่นักเรียนใฝ่ฝัน และเขียนบรรยายตามหัวข้อที่ให้ไป 2. สุ่มถามนักเรียน 4-5 คน 3. ให้นักเรียนสรุปสิ่งที่เพื่อนพูด 4. ครูสรุปเพิ่มเติมเนื้อหา ขั้นสรุปกิจกรรม ให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงการมีชีวิตครอบครัวที่ดี	1. จากใบงาน ครอบครัวฉันที่ใฝ่ฝัน 2. จากการตอบคำถาม

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 14 เรื่อง เพื่อนรักในวัยเรียน**

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การ ประเมินผล
14	การคบ เพื่อน ต่าง เพศ	เพื่อน รักใน วัย เรียน	1	การ ระดม สมอง และ การ อภิปราย กลุ่ม	1. นักเรียน สามารถบอก ข้อปฏิบัติตัว ต่อเพื่อนต่าง เพศอย่าง เหมาะสมได้ 2. นักเรียน สามารถระบุ แนวทางในการ ปฏิบัติตัวต่อ เพื่อนต่างเพศ อย่างเหมาะสม ได้	ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรม ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม 1.ครูให้นักเรียนดูภาพการ แต่งกายของวัยรุ่นปัจจุบัน 2. ครูถามนักเรียนว่า “ภาพที่ นักเรียนเห็นนั้นนักเรียนคิด ว่าเขาแต่งกายได้เหมาะสม หรือไม่เหมาะสมอย่างไร” ให้ นักเรียนแสดงความคิดเห็น 3. ครูกล่าวว่า “นอกจากการ แต่งกายแล้ว สิ่งที่นักเรียนจะ ต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสม กับเพื่อนต่างเพศยังมีอีก หลายประการ ซึ่งนักเรียนจะ ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรม ขั้นกิจกรรม 1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม โดยที่ทุกกลุ่มจะต้องมีผู้หญิง และผู้ชายเท่าๆ กัน 2. ครูแจกใบงานให้นักเรียน กลุ่มละ 1 แผ่น พร้อมทั้ง อธิบายคำสั่งในการทำกิจ กรรมโดยที่ให้แต่ละกลุ่ม เลือกตัวแทนมา 1 คน เพื่อ ทำหน้าที่อ่านคำสั่ง เมื่อนัก เรียนอ่านคำสั่งเสร็จแล้วให้ สมาชิกทุกคนร่วมกันตอบคำ ถามจากใบงาน ให้ทุกคน	1. สังเกต จากการ ตอบคำ ถามในใบ งาน เรื่อง การคบ เพื่อนต่าง เพศ 2. สังเกต จากการ ตอบคำ ถามและ ร่วมแสดง ความคิด เห็น 3. สังเกต การร่วมทำ กิจกรรม กลุ่ม

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิ ค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม	การ ประเมินผล
						ช่วยกันแสดงความคิดเห็น 3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทน ออกมาอ่านคำตอบของกลุ่มของตน พร้อมทั้งบอก เหตุผล ทำเช่นนั้นจนครบทุกกลุ่ม 4. ครูสรุปจากการทำกิจกรรม และจากที่นักเรียนทุกกลุ่ม ขั้นสรุปกิจกรรม 1. ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกข้อปฏิบัติตนต่อเพื่อนต่างเพศอย่างเหมาะสมว่ามีอะไรบ้าง 2. ครูสรุปข้อปฏิบัติตนต่อเพื่อนต่างเพศบนกระดานดำ พร้อมทั้งอธิบาย 3. ครูสุ่มถามนักเรียน 2-3 คนถึงแนวทางในการปฏิบัติตัวต่อเพื่อนต่างเพศอย่างเหมาะสมว่าสามารถปฏิบัติได้อย่างไร 4. ครูสรุปเพิ่มเติมว่า “การคบเพื่อนต่างเพศนั้น ถือว่าเป็นเรื่องปกติ ซึ่งเป็นไปตาม วุฒิภาวะของนักเรียนทุกคน แต่ในการคบเพื่อนต่างเพศนั้น สิ่งที่สำคัญคือนักเรียนต้องรู้จักเลือกคบเพื่อนและต้องรู้จักวางตัวปฏิบัติตัวให้เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศด้วย	

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 15 เรื่อง สามัคคีดีใจ**

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การประเมิน ผล
15	การทำงาน เป็น กลุ่ม	สามัคคี ดีใจ	1	กิจกรรม เกม ซ่อนลูก ปิด	1. นักเรียนบอก ผลดีของความ สามัคคีและผล เสียของการ ขาดความ สามัคคีได้ 2. แสดงความคิด เห็นในการ ทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่มได้	ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึก หัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การ ทำงานกลุ่ม ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูสั่งให้นักเรียนตอบมือ 1 ครั้ง 2 ครั้ง 3 ครั้ง ให้พร้อมกัน แล้วสอบถามว่าเพราะอะไรทุก คนถึงสามารถตอบมือพร้อม เพรียงกันได้ ขั้นกิจกรรม 1. ครูอธิบายถึงกิจกรรมโดย ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่ม ละ 7-8 คน 2. ให้นักเรียนแต่ละคนใช้เชือก ฟางที่แจกให้ผูกไว้ที่ข้อมือ ของแต่ละคนจนรวมกัน เป็นกลุ่ม 3. แจกลูกปิดให้นักเรียนคนละ 1 ลูก 4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำลูก ปิดที่ได้รับไปซ่อนที่ใดก็ได้ ภายในเวลา 5 นาที ไม่ให้ ใครหาเจอ 5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มมา นั่งรวมกัน และให้แต่ละ กลุ่ม ไปหยิบลูกปิดที่แต่ละ คนซ่อนไว้ภายในเวลา 3 นาที ทำจนครบทุกกลุ่ม	1. สังเกต จากการร่วม อภิปรายของ แต่ละกลุ่ม 2. จากการ ร่วมกันทำ กิจกรรม

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การ ประเมินผล
						6. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันอภิปรายว่าภายในกลุ่มทำอะไรจึงจะสามารถหยิบลูกปัดได้อย่างรวดเร็ว 3. ให้นักเรียนส่งตัวแทนมาอภิปรายหน้าชั้น ขั้นสรุปกิจกรรม 1. ครูอธิบายถึงส่วนประกอบของความสามัคคีที่ต้องประกอบด้วย 2. การยอมรับซึ่งกันและกัน 3. ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 4. ร่วมกันพิจารณาตัดสินใจ 5. ร่วมกันรับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้น	

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 16 เรื่อง พรุ่งนี้ไม่สาย**

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การ ประเมินผล
16	การคบ เพื่อน ต่าง เพศ	พรุ่งนี้ ไม่สาย	1	กรณี ศึกษา และ การ อภิปราย กลุ่ม	เพื่อรู้แนวทาง การปฏิบัติตนใน การคบเพื่อนต่าง เพศ	ขั้นตอนสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรม เรื่อง การคบ เพื่อนต่างเพศ ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม เปิดเพลง “พรุ่งนี้ไม่สาย” สนทนาเนื้อเพลง ขั้นกิจกรรม 1. ครูอ่านเรื่องราว ความรัก ของสมศรีและปรีชาให้ฟัง 2. ครูถามนักเรียนชาย ว่า ถ้าเป็นปรีชาจะรู้สึกอย่างไร เมื่อสมศรีตอบปฏิเสธที่ จะอยู่ต่อ และถามนักเรียน หญิง ว่า ถ้าเป็นสมศรีจะรู้ สึกอย่างไรเมื่อปรีชาชวน ให้อยู่ต่อ 3. แบ่งกลุ่มอภิปรายในหัวข้อ ต่างๆ ดังนี้ 4. ถ้าสมศรีปฏิเสธไปงาน เลี้ยง ด้วยเหตุผลว่า “เกรง ความสัมพันธ์จะเกินเลย” นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด - นักเรียนมีความคิดอย่างไรที่ ปรีชารู้สึกน้อยใจและตัดพ้อว่า สมศรีไม่รักเขาจริง เพราะสม ศรีไม่ยอมไปไหนสองต่อสอง กับเขา	1. สังเกต การทำงาน ร่วมกัน 2. จาก การ อภิปราย ร่วมกัน

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การ ประเมินผล
						3. หลังจากงานเลี้ยงผ่านไป (ไม่ว่าสมศรีจะปฏิเสธหรือไปแต่ระมัดระวังตัวไม่ยอมให้เหตุการณ์เกินเลย) ปรีชาตัดพ้อสมศรีว่า “คุณไม่รักผมเลย ผมเสียใจมาก” ถ้านักเรียนเป็นสมศรี นักเรียนจะรู้สึกอย่างไรต่อปรีชา และจะทำอะไรต่อไป 4. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น 5. ครูถามนักเรียนชายว่า ถ้าเป็นปรีชาจะรู้สึกอย่างไรเมื่อสมศรีตอบปฏิเสธที่จะอยู่ต่อ และถามนักเรียนหญิงว่า ถ้าเป็นสมศรีจะรู้สึกอย่างไรเมื่อปรีชาชวนให้อยู่ต่อ ขั้นสรุปกิจกรรม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายผลงานของตนว่าที่ทำได้อะไรสำเร็จขึ้นอยู่กับการปัจจัยอะไร และนักเรียนได้ประโยชน์อะไรบ้างจากการทำกิจกรรมในครั้งนี้	

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 17 เรื่อง คู่ครองที่ต้องการ**

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การ ประเมินผล
17	การคบ เพื่อน ต่าง เพศ	คู่ครอง ที่ต้องการ	1	กรณี ศึกษา และ การ อภิปราย กลุ่ม	1. ระบุเหตุผลในการเลือกคู่ครองของตนได้ 2. นักเรียนสามารถตระหนักถึงคุณค่าที่แท้จริงของคนว่าอยู่ที่คุณสมบัติภายใน	ขั้นตอนสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูร่วมสนทนากับนักเรียน เรื่อง การเลือกคู่ครอง โดยตั้งคำถามว่า “ถ้าเลือกได้นักเรียนคิดว่าจะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะอย่างไร” ขั้นกิจกรรม 1. ขออาสาสมัครนักเรียนหญิง 3 คน นักเรียนชาย 3 คน เพื่ออ่านประวัติของชาย หญิงตัวอย่าง ทั้งหมด 6 คน (ชาย หญิง เพศละ 3 คน) 2. ให้นักเรียนเลือกคู่ครองจากประวัติทั้ง 3 คน พร้อมให้เหตุผลประกอบ 3. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มตามลักษณะการเลือกชายหรือหญิงที่จะมาเป็นคู่ครอง 3. ให้แต่ละกลุ่มสรุปเหตุผลของการเลือก และแยกว่าอะไรเป็นคุณสมบัติภายใน และคุณสมบัติภายนอก 4. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน	1. สังเกตจากการร่วมอภิปรายของแต่ละกลุ่ม 2. จากการนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม	การ ประเมินผล
						ขั้นสรุปกิจกรรม ครูสรุปหลักเหตุผลในการ เลือกคู่ครองว่าควรดูจากคุณ สมบัติภายในมากกว่าคุณ ลักษณะภายนอก	

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 18 เรื่อง แต่งอย่างไรให้สมวัย**

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม	การ ประเมินผล
18	การ แต่ง กายที่ เหมาะ สม	แต่ง อย่างไร ให้สม วัย	1	กิจกรรม กลุ่ม แต่ง อย่างไร ให้สม วัย และ การ อภิปราย	นักเรียน สามารถบอก ลักษณะของการ แต่งกายที่เหมาะสมกับตนได้	ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรมเรื่อง การแต่ง กายที่เหมาะสม ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูนำภาพการแต่งกายของ เด็กวัยรุ่นชาย หญิง สมัย ปัจจุบันมาให้ให้นักเรียนดู แล้ว ถามว่าเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร ขั้นกิจกรรม 1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละเท่าๆ กัน 2. ครูแจกอุปกรณ์การสร้าง สรรค์งาน "แต่งอย่างไรให้สม วัย" ประกอบด้วย กระดาษ สีต่างๆ กาว กรรไกร สี ชนิดต่างๆ เชือก เศษวัสดุ ต่างๆ 3. ครูให้นักเรียนสร้างงานโดย ใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่ ในหัวข้อ "แต่งอย่างไรให้สมวัย" โดย ใช้เวลาทั้งหมด 10 นาที ดังมีสถานการณ์สำหรับ การแต่งกายดังนี้	1. จาก การตอบคำ ถาม 2. จาก ผลงานกิจ กรรม "แต่งอย่าง ไรให้สม วัย"

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม	การ ประเมินผล
						- ไปงานเลี้ยงวันเกิดเพื่อน - ไปเที่ยวสวนสัตว์กับครอบครัว - ไปช่วยงานอาจารย์ที่โรงเรียน - ไปเยี่ยมคนป่วยที่โรงพยาบาล 4. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมานำเสนองานหน้าชั้น พร้อมทั้งบรรยายประกอบ ขั้นสรุปกิจกรรม ครูให้นักเรียนสรุปถึงหลักการแต่งกายที่เหมาะสม และประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม	

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ชุดที่ 19 เรื่อง อย่างนี้ต้องปฏิเสธ**

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม	การ ประเมินผล
19	วิธีการ ปฏิเสธ	อย่างนี้ ต้อง ปฏิเสธ	1	การ แสดง บทบาท สมมติ และ การ อภิปราย	1. นักเรียน สามารถบอก ปฏิเสธเพื่อน ได้เมื่อถูกเข้าชู้ หรือทำท่าย 2. นักเรียน สามารถหา ทางออกที่ เหมาะสมเมื่อ ไม่ต้องการ ปฏิบัติตามคำ ชักชวนของ เพื่อน	ขั้นตอนสอบก่อนกิจกรรม ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรม เรื่อง วิธีการ ปฏิเสธ ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับ ประสบการณ์ในการปฏิเสธ เพื่อน เมื่อถูกชักชวนไปใน ทางที่ไม่ดี ขออาสาสมัครมา เล่าเหตุการณ์ให้เพื่อนฟัง ขั้นกิจกรรม 1. ขออาสาสมัคร 3 คน เพื่อ แสดงบทบาทสมมติ เรื่อง “อย่างนี้ต้องปฏิเสธ” 2. เมื่อชมการแสดงบทบาท สมมติแล้ว แบ่งนักเรียน เป็นกลุ่มๆ ละเท่าๆ กัน 3. ให้แต่ละกลุ่มวิเคราะห์การ สาคิตทักษะปฏิเสธใน 2 ประเด็นคือ 4. ทำไมครั้งแรกแมนจึง ปฏิเสธไม่ได้ผล และต่อมา จึงปฏิเสธได้ผล 5. หากมีเพื่อนชวนหนีเรียนไป เที่ยวห้างสรรพสินค้า นัก เรียนจะปฏิเสธเพื่อนอย่าง ไร ให้เขียนออกมาเป็นบท สนทนา	1.สังเกต จากการ ร่วมทำ กิจกรรม 2.สังเกต การร่วม อภิปราย และนำ เสนอหน้า ชั้น

ครั้งที่	หัวข้อ กิจกรรม	ชื่อ กิจกรรม	จำนวน คน	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม	การ ประเมินผล
						6. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผล การอภิปรายหน้าชั้นเรียน ขั้นสรุปกิจกรรม ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป ถึงวิธีการและประโยชน์ของ การปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนไป ในทางที่ผิด	

ภาคผนวก จ

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

**ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3**

ระดับชั้น	ภาคเรียน	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม
มัธยมศึกษา ปีที่ 1	ภาคต้น	1. การสร้างมนุษยสัมพันธ์ในโรงเรียน 2. ระเบียบกฎเกณฑ์	1. รู้จักทักทาย 2. มนุษยสัมพันธ์สร้างกันอย่างไร 3. กฎของห้องเรียน
	ภาคปลาย	1. หลักการปฏิบัติตนในสังคม 2. การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน 3. การทำงานเป็นกลุ่ม	1. เลือกทำอะไรให้ใจสบาย 2. เพื่อนที่รู้ใจ 3. 1 มือ 1 พลัง
มัธยมศึกษา ปีที่ 2	ภาคต้น	1. การทำงานเป็นกลุ่ม 2. วิธีการปฏิเสธ 3. การเลียนแบบที่เหมาะสม 4. การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น	1. การวางแผนการทำงาน 2. ไม่ตามใจเพื่อน 3. เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์ 4. สสำรวจตน
	ภาคปลาย	1. การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น 2. วิธีการปฏิเสธ 3. การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีครอบครัว 4. การคบเพื่อนต่างเพศ	1. คำของคน 2. อดเปรี้ยวไว้กินหวาน 3. ครอบครัวดีมีสุข 4. เพื่อนรักในวัยเรียน
มัธยมศึกษา ปีที่ 3	ภาคต้น	1. การทำงานเป็นกลุ่ม 2. การคบเพื่อนต่างเพศ	1. สามัคคีดีไหน 2. พรุ่งนี้ไม่สาย 3. คู่ครองที่ต้องการ
	ภาคปลาย	1. การแต่งกายที่เหมาะสม 2. ทักษะการปฏิเสธ	1. แต่งอย่างไรให้สมวัย 2. ปฏิเสธอย่างไรไม่เสียหน้าใจ

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 3
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1
 ครั้งที่ 1
 เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน

ชื่อเรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน

ชื่อกิจกรรม รู้จักหักท่าย

เทคนิค กิจกรรม “รู้จักหักท่าย”

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนและครูมากขึ้น
2. นักเรียนรู้จักคุ้นเคยและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนมากยิ่งขึ้น
3. นักเรียนสามารถอธิบายคุณลักษณะของเพื่อนในห้องได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวครู

- 1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี
- 1.2 ครูเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน โดยใช้กิจกรรม “รู้จักหักท่าย” แล้วสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
- 2.2 ครูแนะนำตัว แล้วให้นักเรียนแนะนำตัวเองกับเพื่อน และเล่นเกมเติมใจให้กัน แล้วสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

3. บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน โดยใช้กิจกรรม “รู้จักหักท่าย” ให้นักเรียนเข้าใจ
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน โดยใช้กิจกรรม “รู้จักหักท่าย” โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
 - 3.2.2 ครูกล่าวทักทายนักเรียน และแนะนำตัวเองให้นักเรียนรู้จัก และพูดคุยถึงการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวว่ามีลักษณะอย่างไร
 - 3.2.3 ครูให้นักเรียนเล่นเกมเติมใจให้กัน
 - 3.2.4 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “รู้จักหักท่าย”
 - 3.2.5 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน
 - 3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน
 - 3.2.7 นำผลการทำกิจกรรมมาสรุปร่วมกันถึงประโยชน์ที่ได้รับ
 - 3.2.8 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน
- 4.2 ใบงานสัมภาษณ์ข้อมูลของเพื่อน
- 4.3 ชิ้นส่วนรูปหัวใจขนาดและสีต่างๆ
- 4.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “รู้จักหักท่าย”

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

เนื่องจากการเป็นการสอนในคาบแรก บรรยายภาคในการเรียนจึงยังไม่เป็นกันเองครูและนักเรียน จึงต้องมีการทำความรู้จักกันเพื่อสร้างความคุ้นเคยก่อนที่จะมีการเรียนการสอน

2. จุดประสงค์

1. นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนและครูมากขึ้น
2. นักเรียนรู้จักคุ้นเคยและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนมากยิ่งขึ้น
3. นักเรียนสามารถอธิบายคุณลักษณะของเพื่อนในห้องได้

3. สารการเรียนรู้

ในการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนว ครูและนักเรียนต้องทำความรู้จัก สร้างความคุ้นเคย และมีข้อตกลงร่วมกัน เพื่อที่จะได้อยู่ในชั้นเรียนได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย เพราะมนุษย์ย่อมมีลักษณะเด่นหรือเอกลักษณ์เฉพาะตัวแตกต่างกันออกไป บางคนอาจมีอย่างเดียว บางคนอาจมีหลายอย่าง ซึ่งถ้านำลักษณะเด่นหรือเอกลักษณ์เฉพาะตัวนั้นมาใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม ตามกาลเทศะ ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์กับตนเองและบุคคลรอบข้างได้

4. กระบวนการจัดกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

4.2.1 ครูกล่าวทักทายนักเรียนและแนะนำตนเองให้นักเรียนรู้จัก

4.2.2 ครูพูดคุยถึงการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวว่ามีลักษณะและมีประโยชน์อย่างไร

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ครูสุ่มถามนักเรียนถึงวิธีสร้างสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ

4.3.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรม “รู้จักทักทาย” โดยกล่าวว่า หลังจากที่คุณนักเรียนได้รู้จักครูแล้วต่อไปนี้ครูอยากรู้จักนักเรียนทุกคนบ้าง

4.3.3 ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม “รู้จักทักทาย” โดยอธิบายกิจกรรมดังนี้

4.3.4 ครูให้นักเรียนจับฉลากชิ้นส่วนหัวใจคนละ 1 ชิ้น

4.3.5 ให้นักเรียนหาคู่หัวใจที่มีสี ขนาด และสามารถต่อกันได้สนิท ในเวลาที่ครูกำหนด

4.3.6 เมื่อหาคู่หัวใจได้แล้ว ครูแจกใบงานสัมภาษณ์ให้นักเรียน เพื่อให้นักเรียนสัมภาษณ์เพื่อนที่เป็นคู่ของตน

4.3.7 ครูสุ่มเลือกนักเรียน ให้มาพูดถึงข้อมูลที่สัมภาษณ์คู่ของตน ให้เพื่อนในห้องฟัง

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูถามนักเรียนถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูสรุปเพิ่มเติมถึงสิ่งที่นักเรียนซักถาม และประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการทำกิจกรรม

4.4.3 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน

4.5 ขั้นตอนหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรมเรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน

4.6 ขั้นตอนประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน

5. กระบวนการวัดและการประเมินผล

5.1 สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน

5.2 จากการทำใบงานสัมภาษณ์เพื่อนข้อมูลของเพื่อน

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องสมุด

6.2 ห้องแนะแนว

7. สื่อ / อุปกรณ์

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน

7.2 ใบงานสัมภาษณ์ข้อมูลของเพื่อน

7.3 ชิ้นส่วนรูปหัวใจขนาดและสีต่างๆ

7.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม "รู้จักทักทาย"

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
ด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน ใช้เวลา 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน
2. ให้นักเรียนเลือกชิ้นส่วนหัวใจที่ครูแจกให้
3. ให้นักเรียนหาคู่หัวใจของตนให้พบภายในเวลาที่ครูกำหนด
4. ให้นักเรียนสัมภาษณ์ข้อมูลของเพื่อน ตามหัวข้อในใบงานที่ครูแจกให้
5. ให้นักเรียนเล่าถึงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ให้เพื่อนในห้องฟัง
6. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม
7. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “รู้จักทักทาย”
8. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน
9. นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ใน โรงเรียน

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การสร้างมนุษยสัมพันธ์ในโรงเรียน

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ใบงานประกอบกิจกรรม “รู้จักทักทาย”

แบบสัมภาษณ์

1. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....
 2. อายุ.....ปี
 3. วัน/เดือน/ปีเกิด.....
 4. อาศัยอยู่ที่.....
 5. งานอดิเรกที่ชอบทำมากที่สุด.....
 6. ชอบเรียนวิชาอะไรมากที่สุด.....
 7. ชอบเรียนวิชาอะไรน้อยที่สุด.....
 8. อนาคตอยากเป็น.....
 9. สถานที่ที่อยากไปเที่ยวมากที่สุด.....
 10. อยากบอกกับเพื่อนๆในห้องว่า.....
-
-
-
-

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 1

ใบความรู้ประกอบการกิจกรรม “รู้จักทักทาย”

มนุษย์สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตนั้น อาศัยหลักการเข้าใจตนเอง และผู้อื่น เพื่อให้ตนเองและผู้อื่นมีความสุข นอกจากนั้นยังต้องคำนึงถึงระดับของมนุษย์สัมพันธ์ ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ระดับครอบครัว ในหน่วยงาน หรือความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆในสังคม

ความหมายของมนุษย์สัมพันธ์

มนุษย์สัมพันธ์ มีความหมายตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ว่าหมายถึง ความสัมพันธ์ในทางสังคมระหว่างมนุษย์ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน

ประโยชน์ของการสร้างมนุษย์สัมพันธ์

ทำให้เกิดความราบรื่นในการคบค้าสมาคม เกิดความรัก ไว้วางใจ ความเชื่อถือจากบุคคลในสังคม ลดความขัดแย้ง ทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ ทำให้สังคมเป็นปึกแผ่น และมีสันติสุข ทำให้รู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และทำให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

หลักการสร้างมนุษย์สัมพันธ์

1. ย ยิ้ม ต้องยิ้มแย้มแจ่มใสร่าเริง และมีอารมณ์ขันเมื่อต้องมีการติดต่อกับผู้อื่น
2. ย เย็น ต้องใจเย็น ไม่วู่วาม อดทน รอคอยโอกาสอันเหมาะสมในการติดต่อกับผู้อื่น อย่าเอาแต่ใจตัวเอง ไม่โมโห จุนเจียวหรือโกรธง่าย
3. ย ยอม ต้องไม่ดื้อ โอนอ่อนผ่อนตามคนอื่นบ้าง และยอมเสียสละร่วมมือกับหมู่คณะ
4. ย ยืดหยุ่น ไม่ตายตัว เกรงเครียจริงจังกับทุกเรื่องมากเกินไป ผ่อนปรนบ้างในบางโอกาส ต้องรู้จักประนีประนอม
5. ย ยกย่อง รู้จักยกย่องสรรเสริญ เยินยอผู้อื่นพอสมควร แต่การยกย่องนั้นต้องทำด้วยความจริงใจ

วิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูอาจารย์นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. แสดงความเคารพและมีสัมมาคารวะ
2. ยิ้มแย้มแจ่มใส
3. ให้ความช่วยเหลือภารกิจเล็กน้อยๆเมื่อถูกเรียกใช้ เช่น ลบกระดาน เคลื่อนย้ายสิ่งของในห้องเรียน
4. แสดงความมีน้ำใจโดยไม่ต้องรับการขอร้อง เช่น ช่วยถือของ เป็นต้น
5. สนใจตั้งใจเรียนอย่างสม่ำเสมอ
6. มีความขยันหมั่นเพียรและอดทน
7. ตรงต่อเวลาในการเข้าเรียน และการเข้าร่วมกิจกรรม
8. ซื่อสัตย์
9. ไม่นินทาว่าร้าย ไม่พูดจាក้าวร้าว ใช้อำนาจสุภาพ
10. มีความเกรงใจ
11. ชักถามเมื่อไม่เข้าใจบทเรียน

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดเรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (รู้จักทักทาย)

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

1. มนุษย์สัมพันธ์หมายถึง ก การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ข การทักทายด้วยรอยยิ้ม ค การยอมรับซึ่งกันและกัน ง การยกย่องชมเชยผู้อื่นด้วยความเต็มใจ	6. การกระทำใดเหมาะสมที่สุด ก แดงช่วยครูถือของด้วยความเต็มใจ ข ฟาดังใจเรียนเพื่อเอาใจครู ค นั่งขอบเดินจับมือครูเพื่อแสดงความสนิทสนม ง ถูกทุกข้อ
2. ข้อใดเป็นวิธีการสร้างสัมพันธ์กับครู ก พูดชมว่าครูแต่งตัวสวยทุกวัน ข ชื้อขนมมาฝากทุกสัปดาห์ ค ตั้งใจเรียน ง มีความยุติธรรม	7. สิ่งใดไม่ควรทำ ก ช่วยเหลือครูอาจารย์ตามกำลัง ข เลือกทำดีเฉพาะกับเพื่อนที่ทำดีกับเรา ค พูดคุยกับภารโรงด้วยความเคารพ ง ไม่มีข้อถูก
3. เมื่อเข้าห้องเรียนในตอนเช้า นักเรียนสังเกตเห็นครูมีสีหน้าไม่สบายใจ นักเรียนควรทำอะไร ก เข้าไปถามเพื่อสามารถช่วยเหลือได้บ้าง ข ทำสีหน้าตลกเพื่อให้ครูคลายกังวล ค อยู่ในความเรียบร้อย ตั้งใจเรียนไม่เสียงดัง ง ร้องเพลง ปรบมือให้ครู	8. หากนักเรียนเห็นเพื่อนแสดงกิริยาก้าวร้าวครูนักเรียนควรทำอะไร ก สั่งสอนให้เพื่อนทำให้ถูกต้อง ข ว่ากล่าวตักเตือน ค บอกให้เพื่อนกล่าวคำขอโทษครู ง ไม่พูดกับเพื่อนคนนั้นอีกเพื่อเป็นการลงโทษ
4. ข้อใดเป็นวิธีการสร้างสัมพันธ์กับเพื่อน ก ยกมือไหว้เพื่อนทุกเช้าด้วยความเคารพ ข ดิวหนังสือให้เพื่อน ค ช่วยเหลือเพื่อนโดยให้ลอกการบ้าน ง ชมเชยเมื่อเพื่อนแต่งตัวสวย	10. เพราะเหตุใดเราต้องสร้างสัมพันธ์กับครู ก จะได้เรียนเก่งๆ ข ครูจะได้รักและเมตตา ค เป็นการแสดงความเคารพต่อครูอาจารย์ ง การเรียนจะได้ไม่มีอุปสรรค
5. เรื่องใดควรเป็นประเด็นในการสนทนาระหว่างเพื่อนใหม่ ก ฐานะทางการเงิน ข การเมือง ค ศาสนา ความเชื่อ ง กีฬาที่ชอบ	11. เพราะเหตุใดเราต้องสร้างสัมพันธ์กับเพื่อน ก จะได้มีเพื่อนไว้คอยปรึกษาเวลาที่มีเรื่องไม่สบายใจ ข เพื่อสร้างความสนิทสนมกับเพื่อน ค จะได้อยู่ร่วมกับเพื่อนได้อย่างมีความสุข ง ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (รู้จักทักทาย)

1. ก	6. ก
2. ค	7. ข
3. ค	8. ค
4. ข	9. ค
5. ง	10. ง

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

เรื่องการสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (รู้จักทักทาย)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม					
2	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
3	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
4	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5	กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น					
6	กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม					
7	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย					
8	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9	กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 2
เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน

ชื่อเรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน
ชื่อกิจกรรม มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร
เทคนิค การอภิปราย
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. นักเรียนสามารถบอกหลักการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ได้
2. นักเรียนสามารถบอกวิธีในการนำหลักการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
3. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของการเป็นผู้มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวครู

- 1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี
- 1.2 ครูเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน โดยใช้กิจกรรม “มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร” และให้นักเรียนเสนอวิธีการสร้างมนุษย์สัมพันธ์กับเพื่อน
- 2.2 ให้นักเรียนบอกลักษณะเพื่อนที่นักเรียนรัก และร่วมกันอภิปรายถึงวิธีสร้างมนุษย์สัมพันธ์ รวมถึงประโยชน์ของการเป็นผู้มีมนุษย์สัมพันธ์ดี และร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

3. บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน โดยใช้กิจกรรม “มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร” ให้นักเรียนเข้าใจ
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน โดยใช้กิจกรรม “มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร” โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน
 - 3.2.2 ครูให้นักเรียนดูภาพการ์ตูน 4 ภาพ แล้วถามนักเรียนว่าภาพไหนที่ดูแล้วทำให้เกิดความรู้สึกสบายใจ
 - 3.2.3 ให้นักเรียนในชั้นช่วยกันเสนอชื่อเพื่อนที่เป็นที่รักของเพื่อนในห้อง
 - 3.2.4 ให้นักเรียนในชั้นช่วยกันเสนอชื่อเพื่อนที่นักเรียนรักพร้อมทั้งบอกเหตุผลประกอบ
 - 3.2.5 ครูสุ่มถามนักเรียน 4-5 คน มาอ่านชื่อเพื่อนและเหตุผลของตน
 - 3.2.6 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร”
 - 3.2.7 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน
 - 3.2.8 ร่วมกันอภิปรายผลการทำกิจกรรมร่วมกัน และสรุป
 - 3.2.9 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน
 - 3.2.10 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน

4. สิ่งที่ครูต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน
- 4.2 ภาพการ์ตูนที่มีลักษณะสีหน้าแตกต่างกัน 4 ภาพ
- 4.3 แผ่นความรู้หลักการสร้างมนุษย์สัมพันธ์
- 4.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สาระสำคัญ

มนุษยสัมพันธ์ คือ การอยู่ร่วมกันกับคนอื่นด้วยความสุข หรือศิลปะการเข้ากับผู้อื่นได้ดี มนุษยสัมพันธ์เปรียบเสมือนแกนกลางเชื่อมโยงระหว่างบุคคลในกลุ่ม ซึ่งแสดงออกมาทางกาย วาจา และจิตใจ ในรูปของการอยู่ร่วมกัน ผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีย่อมอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ได้
2. นักเรียนสามารถบอกวิธีในการนำหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
3. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของการเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีได้

3. สาระการเรียนรู้

หลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์

1. ย ยิ้ม ต้องยิ้มแย้มแจ่มใสร่าเริง และมีอารมณ์ขันเมื่อต้องมีการติดต่อกับผู้อื่น
2. ย เย็น ต้องใจเย็น ไม่วุ่นวาย อดทน รอคอยโอกาสอันเหมาะสมในการติดต่อกับผู้อื่น อย่าเอาแต่ใจตัวเอง ไม่โมโห จุนเจียวหรือโกรธง่าย
3. ย ยอม ต้องไม่ดื้อ โอนอ่อนผ่อนตามคนอื่นบ้าง และยอมเสียสละร่วมมือกับหมู่คณะ
4. ย ยืดหยุ่น ไม่ตายตัว เคร่งเครียดจริงจังกับทุกเรื่องมากเกินไป ผ่อนปรนบ้างในบางโอกาส ต้องรู้จักประนีประนอม
5. ย ยกย่อง รู้จักยกย่องสรรเสริญ เป็นยอผู้อื่นพอสมควร แต่การยกย่องนั้นต้องทำด้วยความจริงใจ

ประโยชน์ของผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

1. ก่อให้เกิดความราบรื่นในการคบหาสมาคม
2. ก่อให้เกิดความพอใจ ยินดี และความร่วมมือในการทำงาน
3. ก่อให้เกิดความเชื่อใจ รักใคร่ซึ่งกันและกัน
4. ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน
5. ก่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงานร่วมกัน

สรุป

การเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ย่อมนำมาซึ่งความสุขแก่ตนเองและผู้อื่น และช่วยให้เราสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. กระบวนการจัดกิจกรรม

4.1 ขั้นตอนก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

4.2.1 ครูให้นักเรียนดูภาพการ์ตูนที่แสดงสีหน้าต่างๆ 4 ภาพ

4.2.2 ครูถามนักเรียนว่า ทั้ง 4 ภาพนี้นักเรียนคิดว่าภาพไหนที่ทำให้เราเกิดความรู้สึกสบายใจ อยากเข้าใกล้ และน่าจะทำให้มีเพื่อนมากที่สุด พร้อมทั้งถามถึงสาเหตุของการเลือกภาพนี้

4.2.3 ครูถามว่า นอกจากจะเป็นคนที่ยิ้มแย้มแจ่มใสแล้ว ยังมีวิธีต่างๆอีกมากที่จะทำให้เป็นคนที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมนี้

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ให้นักเรียนในห้องช่วยกันเสนอชื่อนักเรียนที่เป็นที่รักของเพื่อนในห้อง

4.3.2 ให้นักเรียนเขียนชื่อเพื่อนที่เป็นที่รักของเพื่อนลงในกระดาษ พร้อมทั้งบอกเหตุผลที่นักเรียนผู้นี้เป็นที่รักของเพื่อนในห้อง

4.3.3 ครูสุ่มนักเรียน 4-5 คน ออกมาหน้าชั้นเรียน และให้นักเรียนอ่านชื่อเพื่อน และบอกเหตุผลที่นักเรียนผู้นี้เป็นที่รักของเพื่อนในห้อง

4.3.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงสาเหตุที่ทำให้นักเรียนผู้นี้เป็นที่รักของเพื่อนในห้อง แล้วโยงเข้าสู่เรื่องการสร้างมนุษยสัมพันธ์

4.3.5 ครูนำแผ่น Chart หลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ 5 ย มาติดบนกระดานดำ พร้อมทั้งอธิบายความหมายและให้นักเรียนจดบันทึกลงสมุด

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1.1 ครูสุ่มถามนักเรียน 4-5 คนเพื่อให้นักเรียนยกตัวอย่างวิธีการนำหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ 5 ย ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และให้นักเรียนบอกประโยชน์ของผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

4.4.1.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน

4.5 ขั้นตอนหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน

5. กระบวนการวัดและการประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน
2. จากการบอกประโยชน์ของผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี

6. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. ห้องแนะแนว

7. สื่อ / อุปกรณ์

- 7.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
- 7.2 ภาพการ์ตูน 4 ภาพ
- 7.3 แผ่นความรู้หลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์
- 7.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

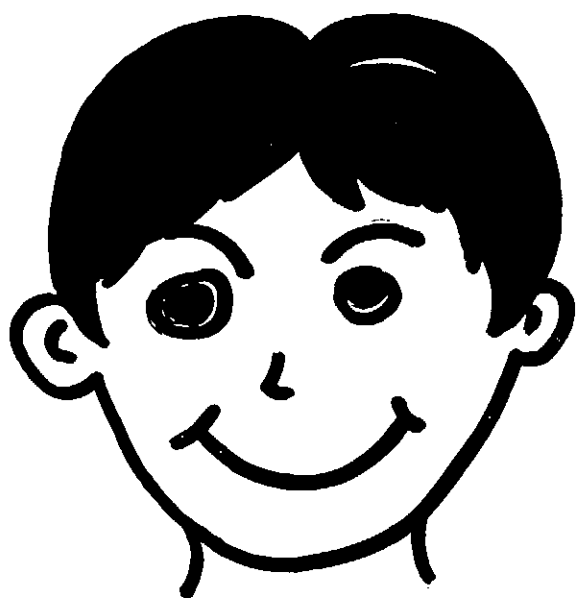
คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
ด้านสังคม เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียนใช้เวลา 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน
2. ให้นักเรียนช่วยกันเสนอชื่อเพื่อนที่เป็นที่รักของเพื่อนในห้อง
3. ให้นักเรียนเขียนชื่อเพื่อนที่นักเรียนรัก พร้อมทั้งบอกเหตุผลประกอบ
4. ให้นักเรียนร่วมอภิปรายถึงวิธีการสร้างมนุษยสัมพันธ์
5. ให้นักเรียนสรุปถึงข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม “มนุษยสัมพันธ์สร้างกันอย่างไร”
6. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน
ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การสร้างสัมพันธ์กับเพื่อนที่ครูแจกให้
7. นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การสร้าง
สัมพันธ์ในโรงเรียน

เอกสารประกอบกิจกรรม "การสร้างมนุษยสัมพันธ์ในโรงเรียน"

ภาพการ์ตูน 4 แบบ

เอกสารประกอบกิจกรรม การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน

หลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์

1. ย ยิ้ม ต้องยิ้มแย้มแจ่มใสร่าเริง และมีอารมณ์ขันเมื่อต้องมีการติดต่อกับผู้อื่น
2. ย เย็น ต้องใจเย็น ไม่วู่วาม อดทน รอคอยโอกาสอันเหมาะสมในการติดต่อกับผู้อื่น อย่าเอาแต่ใจตัวเอง ไม่โมโห จุนเจียวหรือโกรธง่าย
3. ย ยอม ต้องไม่ดื้อ โน่นอ่อนผ่อนตามคนอื่นบ้าง และยอมเสียสละร่วมมือกับหมู่คณะ
4. ย ยืดหยุ่น ไม่ตายตัว เคร่งเครียดจริงจังกับทุกเรื่องมากเกินไป ผ่อนปรนบ้างในบางโอกาส ต้องรู้จักประนีประนอม
5. ย ยกย่อง รู้จักยกย่องสรรเสริญ เยินยอผู้อื่นพอสมควร แต่การยกย่องนั้นต้องทำด้วยความจริงใจ

ประโยชน์ของผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

1. ก่อให้เกิดความราบรื่นในการคบหาสมาคม
2. ก่อให้เกิดความพอใจ ยินดี และความร่วมมือในการงาน
3. ก่อให้เกิดความเชื่อใจ รักใคร่ซึ่งกันและกัน
4. ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน
5. ก่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงานร่วมกัน

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 1

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร”

ความหมายของมนุษย์สัมพันธ์

มนุษย์สัมพันธ์ มีความหมายตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ว่าหมายถึง ความสัมพันธ์ในทางสังคมระหว่างมนุษย์ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน

จุดมุ่งหมายของมนุษย์สัมพันธ์ คือ

1. เพื่อให้รู้จักและเข้าใจตน
2. เพื่อให้รู้จักและเข้าใจผู้อื่น
3. เพื่อให้เกิดความรัก ความไว้วางใจ ยอมรับ เชื่อถือซึ่งกันและกัน
4. เพื่อสร้างความร่วมมือในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ
5. เพื่อขจัดความขัดแย้งในการอยู่ร่วมและทำงานร่วมกัน
6. ให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและสันติสุขแก่บุคคล และสังคม

ประโยชน์ของการสร้างมนุษยสัมพันธ์

ทำให้เกิดความราบรื่นในการคบค้าสมาคม เกิดความรัก ใจกว้างใจ ความเชื่อถือจากบุคคลในสังคม ลดความขัดแย้ง ทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ ทำให้สังคมเป็นปึกแผ่น และมีสันติสุข ทำให้รู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และทำให้บุคคลอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

แนวทางการสร้างมนุษยสัมพันธ์

1. การรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น
2. การเห็นความคล้ายคลึงกันของมนุษย์ เข้าใจความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ แสดงความเข้าใจเข้าใจ
3. การเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล
4. การให้คุณค่าและศักดิ์ศรีแก่ผู้อื่น แสดงกิริยาสุภาพ ยกย่องชมเชย มองถึงข้อดีของผู้อื่น รู้จักกล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ ตามโอกาส ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
5. การจงใจ เป็นผู้เริ่มสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่นก่อน พุดคุยทักทาย มีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลด้วยความเต็มใจ

6. การเข้าใจบุคคลทั้งด้านความรู้ ความสามารถ อารมณ์ ความรู้สึก ยอมรับผู้อื่นอย่างที่เขาเป็นอยู่
7. การมีผลประโยชน์ร่วมกัน รู้จักเอื้อเฟื้อแบ่งปัน
8. การทำให้ตนมีความสุข ผู้อื่นมีความสุข และสังคมมีประสิทธิผล

หลักกัลยาณมิตร เป็นคุณสมบัติของเพื่อนที่ดี 7 ประการ ดังนี้

1. ปิโย คือ น่ารัก ด้วยมีเมตตาธรรม ทำให้อยากเข้าไปหา
2. ครุ คือ น่าเคารพ ด้วยความประพฤติหนักแน่น เป็นที่พึ่งอาศัยได้ ให้รู้สึกอบอุ่น
3. กาวนียो คือ น่าเจริญใจด้วยความเป็นผู้ฝึกฝนปรับปรุงตน ควรเอาอย่างให้ระลึก และเอ๋ยถึงด้วยความซาบซึ้งภูมิใจ
4. วัตตา คือ รู้จักพูดให้ได้ผล รู้จักชี้แจง แนะนำ เป็นที่ปรึกษาที่ดี
5. วงนัขโม คือ อดทนต่อถ้อยคำ พร้อมทั้งจะรับฟังคำปรึกษาซักถาม ตลอดจนคำแนะนำวิพากษ์วิจารณ์
6. คัมภีรญจะ ภังกัตตา คือ แกล้งเรื่องล้าลึกได้ สามารถอธิบายเรื่องยุ่งยากซับซ้อนให้เข้าใจ และสอนให้เรียนรู้เรื่องราวที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นไป
7. โนจัญฐาเน นิญชเย คือ ไม่ชักจูงในทางเสื่อมเสีย หรือเหลวไหลไม่สมควร

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดเรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร)

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

1. มนุษย์สัมพันธ์ที่ดี ไม่ก่อให้เกิดสิ่งใดต่อไปนี้ ก ความราบรื่นในการคบหาสมาคม ข ความเข้าใจอันดีต่อกัน ค ความสำเร็จในการทำงานร่วมกัน ง การยกย่องชมเชย	6. นักเรียนควรสร้างสัมพันธ์กับเพื่อนใหม่โดยวิธีใด ก เข้าไปทักทายพูดคุยด้วยรอยยิ้ม ข ชื้อขนมให้ ค ยืมและส่งสายดาหวานๆ ไปด้วยความจริงใจ ง นำไปบอกให้เพื่อนคนอื่นทราบว่ามีเพื่อนใหม่มา
2. ข้อใดคือประโยชน์ของมนุษย์สัมพันธ์ ก นำมาซึ่งความสุขต่อตนเอง ข นำมาซึ่งความสุขของผู้อื่น ค เกิดความรักใคร่ซึ่งกันและกัน ง ถูกทุกข้อ	7. การแสดงท่าทีที่จริงใจยึดหลักในข้อใด ก ตรงไปตรงมาตามความรู้สึก ข พูดหรือแสดงออกโดยไม่อ้อมค้อม ค แสดงออกทั้งทางสีหน้า แววตา ด้วยความจริงใจและปรารถนาดี ง เสียงดัง ฟังชัด
การเป็นผู้มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีแสดงออกได้ทางใดบ้าง ก กาย ข วาจา ค ใจ ง ถูกทุกข้อ	8. มนุษย์สัมพันธ์ไม่ก่อให้เกิดสิ่งใดต่อไปนี้ ก ขจัดความขัดแย้งในการอยู่ร่วมกัน ข รู้จักและเข้าใจตนเองและผู้อื่น ค เกิดความฉลาดหลักแหลม ง เกิดความรัก ความไว้วางใจ
4. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับหลักการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ ก ปฏิบัติตามหลักอย่างเคร่งครัด ข สร้างสัมพันธ์ด้วยความจริงใจกับทุกคน ค สร้างสัมพันธ์กับคนที่ประพฤติดีเท่านั้น ง ไม่มีข้อใดถูก	9. หลัก “กัลยาณมิตร” ประกอบด้วยคุณสมบัติของเพื่อน 7 ประการ ยกเว้นข้อใด ก ปิโย ข ครุ ค ภาวนีโย ง อัดดา
5. บุคคลใดเป็นผู้มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี ก มนตรีช่วยเพื่อนดิวหนังสือด้วยความเต็มใจ ข สุดาพูดจาอ่อนหวานกับเพื่อนที่พูดจาดีกับเธอเท่านั้น ค สิริชอบซื้อขนมมาแจกเพื่อนเสมอๆ ง วินัยตั้งใจเรียนมากจนไม่มีเวลาพูดคุยกับเพื่อน	10. “วณิกขโม” อยู่ในหลักของกัลยาณมิตร มีความหมายว่าอย่างไร ก อดทนต่อถ้อยคำ พร้อมทั้งจะรับฟังคำเสนอแนะ ข เกรงกลัวต่อบาป ค เมตตา ง กรุณา

เฉลยแบบฝึกหัด

เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร)

1. ง	6. ก
2. ง	7. ค
3. ง	8. ค
4. ค	9. ง
5. ก	10. ก

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
 เรื่องการสร้างสัมพันธ์ในโรงเรียน (มนุษย์สัมพันธ์สร้างกันอย่างไร)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย 3 ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของ
 นักเรียน

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม					
2	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
3	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
4	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5	กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น					
6	กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม					
7	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย					
8	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9	กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 3
เรื่อง กฎของโรงเรียน

ชื่อเรื่อง **การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน**

ชื่อกิจกรรม **กฎของโรงเรียน**

เทคนิค **การอภิปรายแบบระดมสมอง**

เวลา **1 ชั่วโมง**

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. นักเรียนสามารถบอกข้อปฏิบัติในการเป็นนักเรียนที่ดีได้
2. นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนตามที่โรงเรียนระบุไว้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวครู

- 1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี
- 1.2 ครูเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน โดยใช้กิจกรรม “กฎของโรงเรียน” และให้นักเรียนได้ฝึกคิดถึงวิธีการที่จะสามารถอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้อย่างมีความสุข
- 2.2 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละเท่าๆ กัน ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันสร้างแผนที่ความคิดที่แต่ละกลุ่มสร้างมาสังเคราะห์เป็นแผนที่ความคิดในภาพรวมของ “กฎของโรงเรียน”

3. บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน โดยใช้กิจกรรม “กฎของโรงเรียน” ให้นักเรียนเข้าใจ
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน โดยใช้กิจกรรม “กฎของโรงเรียน” โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน
 - 3.2.2 ครูสนทนาถึงผลดีของการปฏิบัติตามกฎระเบียบและผลเสียของการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ
 - 3.2.3 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “กฎของโรงเรียน”
 - 3.2.4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน
 - 3.2.5 นำผลการทำกิจกรรมมาสรุปและอภิปรายร่วมกัน
 - 3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน
 - 3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน
- 4.2 กระดาษสีขาว 80 แกรม ขนาด 20 x 30 นิ้ว
- 4.3 สีเมจิก หรือสีโปสเตอร์
- 4.4 กาว
- 4.5 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สาระสำคัญ

นักเรียนแต่ละคนมีความคิด ความต้องการที่แตกต่างกัน การจะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขจำเป็นจะต้องมีกฎหรือข้อปฏิบัติที่ทุกคนได้มีส่วนร่วมกันสร้างขึ้น เพราะจะทำให้ทุกคนยอมรับ และปฏิบัติตาม

2. จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกข้อปฏิบัติในการเป็นนักเรียนที่ดีได้
2. นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนตามที่โรงเรียนระบุไว้

3. สาระการเรียนรู้

ข้อพึงปฏิบัติของนักเรียนที่ดี

1. มาโรงเรียนให้ทันเช้าแถวเคารพธงชาติ
2. เมื่อมาติดต่อราชการกับโรงเรียน ต้องแต่งเครื่องแบบนักเรียนอย่างถูกต้องทุกครั้ง
3. เมื่อเข้ามาในโรงเรียนแล้ว และต้องการออกนอกบริเวณโรงเรียน นักเรียนต้องขออนุญาตตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในระเบียบปฏิบัติของโรงเรียน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงออกไปได้
4. นักเรียนต้องเป็นผู้มีสัมมาคารวะ เมื่อพบเห็นครู อาจารย์ทั้งในและนอกโรงเรียน นักเรียนจะต้องทำความเคารพ ให้ถูกต้องตามวัฒนธรรมประเพณี และรู้จักกล่าวคำสวัสดิ์ ขอบคุณ และขอโทษให้ถูกต้องตามกาลเทศะ
5. เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอน คำตักเตือนของครู อาจารย์ทุกท่าน
6. เมื่อเข้าห้องพักครู ต้องขออนุญาตจากครู อาจารย์ในห้องพักนั้นด้วยวาจาสุภาพทุกครั้ง และหากจะหยิบสิ่งของใดในห้องพักครูต้องขออนุญาตก่อน
7. ไม่ควรนำอาหารมารับประทานในห้องเรียน หรือบริเวณอื่นใดนอกโรงอาหาร เว้นแต่โรงเรียนจะอนุญาตเป็นครั้งคราว
8. ไม่ขีดเขียนข้อความใดๆบนโต๊ะ เก้าอี้ และผนังห้องเรียน อาคารเรียน
9. นักเรียนต้องรู้จักใช้น้ำ ไฟฟ้า และวัสดุสิ้นเปลืองของโรงเรียนอย่างประหยัด
10. ใช้วาจาสุภาพและอ่อนโยนต่อบุคคลทั่วไป
11. นักเรียนต้องให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน มีความสามัคคีในหมู่คณะ มีความรักกันฉันท์พี่น้อง ประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างอันดีงามแก่นักเรียนรุ่นน้อง
12. ไม่ประพฤติสิ่งใดที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียชื่อเสียงแก่โรงเรียนโดยเด็ดขาด
13. ระหว่างการเดินทางมาโรงเรียนและกลับบ้านนั้น นักเรียนต้องไม่แวะไปตามสถานที่ต่างๆ ซึ่งไม่เหมาะสมกับสภาพนักเรียน

4. กระบวนการจัดการเรียนการสอน

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูและนักเรียนสนทนาในหัวข้อกฎระเบียบต่าง ๆ ผลดีของการปฏิบัติตามกฎระเบียบ และผลเสียของการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละ 5-6 คน

4.3.2 ให้แต่ละกลุ่มระดมสมองสร้างแผนที่ความคิดเรื่องกฎของห้องเรียน
ให้ครอบคลุมประเด็นต่างๆ

4.3.3 ให้นำแผนที่ความคิดที่แต่ละกลุ่มสร้างมาวิเคราะห์และสรุปเป็นแผนที่ความคิด
ในภาพรวมเรื่องกฎของห้องเรียน

4.3.4 ให้ระบายสีตกแต่งให้สวยงามติดไว้ในห้องเรียน

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปถึงข้อดีถึงการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน
และข้อเสียของการไม่ปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดี
ของโรงเรียน

5. กระบวนการวัดผลประเมินผล

1. ตรวจผลงานแผนที่ความคิด
2. สังเกตการระดมสมอง

6. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. ห้องแนะแนว

7. สื่อการเรียนรู้

- 7.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน
- 7.2 กระดาษสีขาว 80 แกรม ขนาด 20 x 30 นิ้ว
- 7.3 สีเมจิก หรือสีโปสเตอร์
- 7.4 กระดาษขาว
- 7.5 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม ใช้เวลา 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

5. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน
6. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5-6 คน
7. ให้นักเรียนระดมสมองสร้างแผนที่ความคิดเรื่อง "กฎของโรงเรียน"
8. ให้นักเรียนสรุปข้อดีและข้อเสียของการปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน และข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
9. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม "กฎของโรงเรียน"
10. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน
11. นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน

9. เข้าไปในงานหรือร่วมงานสังสรรค์ และงานนั้นมีการเดินรำหรือการแสดงซึ่งไม่สมควรกับสภาพของนักเรียน เว้นแต่ไปกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองหรือสถานศึกษาของนักเรียนคนนั้นเป็นผู้จัด
10. เข้าไปในสถานค้าประเวณี เว้นแต่จะเป็นผู้อาศัยอยู่ที่นั่นหรือเข้าไปเยี่ยมญาติซึ่งอาศัยอยู่ในที่นั้น
11. คบค้าสังคมกับหญิงซึ่งประพฤติดนเพื่อการค้าประเวณี เว้นแต่จะเป็นญาติใกล้ชิดกับหญิงนั้น
12. ประพฤติดนในทำนองชู้สาว
13. มีวัดพระเปิดกัณฑ์ หรือมีอาวุธติดตัวหรือซ่อนเร้นไว้เพื่อใช้ในการประทุษร้ายกัณฑ์
14. หลบหนีโรงเรียน

ข้อพึงปฏิบัติของนักเรียนที่ดี

1. มาโรงเรียนให้ทันเช้าแถวเคารพธงชาติ
2. เมื่อมาติดต่อราชการกับโรงเรียน ต้องแต่งเครื่องแบบนักเรียนอย่างถูกต้องทุกครั้ง
3. เมื่อเข้ามาในโรงเรียนแล้ว และต้องการออกนอกบริเวณโรงเรียน นักเรียนต้องขออนุญาตตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในระเบียบปฏิบัติของโรงเรียน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงออกไปได้
4. นักเรียนต้องเป็นผู้มีสัมมาคารวะ เมื่อพบเห็นครู อาจารย์ทั้งในและนอกโรงเรียน นักเรียนจะต้องทำความเคารพ ให้ถูกต้องตามวัฒนธรรมประเพณี และรู้จักกล่าวคำสวัสดิ์ ขอบคุณ และขอโทษให้ถูกต้องตามกาลเทศะ
5. เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอน คำตักเตือนของครู อาจารย์ทุกท่าน
6. เมื่อเข้าห้องพักครู ต้องขออนุญาตจากครู อาจารย์ในห้องพักนั้นด้วยวาจาสุภาพทุกครั้ง และหากจะหยิบสิ่งของใดในห้องพักครูต้องขออนุญาตก่อน
7. ไม่ควรนำอาหารมารับประทานในห้องเรียน หรือบริเวณอื่นใดนอกโรงอาหาร เว้นแต่โรงเรียนจะอนุญาตเป็นครั้งคราว
8. ไม่ขีดเขียนข้อความใด ๆ บนโต๊ะ เก้าอี้ และผนังห้องเรียน อาคารเรียน
9. นักเรียนต้องรู้จักใช้น้ำ ไฟฟ้า และวัสดุสิ้นเปลืองของโรงเรียนอย่างประหยัด
10. ใช้วาจาสุภาพและอ่อนโยนต่อบุคคลทั่วไป
11. นักเรียนต้องให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน มีความสามัคคีในหมู่คณะ มีความรักกันฉันท์พี่น้อง ประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างอันดีงามแก่นักเรียนรุ่นน้อง
12. ไม่ประพฤตสิ่งใดที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียชื่อเสียงแก่โรงเรียนโดยเด็ดขาด
13. ระหว่างการเดินทางมาโรงเรียนและกลับบ้านนั้น นักเรียนต้องไม่แวะไปตามสถานที่ต่างๆ ซึ่งไม่เหมาะสมกับสภาพนักเรียน

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดเรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน (กฎของโรงเรียน)

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

1. การกระทำใด แสดงถึงความไม่มีระเบียบวินัย ก เดินแถวเข้าห้องเรียน ข ทิ้งขยะลงบนพื้นถนน ค ข้ามถนนตรงทางม้าลาย ง แต่งชุดนักเรียนมาโรงเรียน	6. ใครเป็นคนมีระเบียบวินัยมากที่สุด ก อิง อ่านหนังสือในห้องสมุด ข อร แอบกินขนมในห้องเรียน ค อัน แต่งชุดนักเรียนมาโรงเรียน ง อ้อย ทิ้งขยะลงใต้โต๊ะเพราะไม่มีถังขยะ
2. ในการซื้ออาหารรับประทานในโรงเรียนควรทำอย่างไร ก แย่งกันซื้อ ข ฝากคนที่อยู่ข้างหน้าซื้อ ค เข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง ง รอให้คนอื่นซื้อให้หมดก่อน	7. ถ้านักเรียนในโรงเรียนขาดระเบียบวินัย โรงเรียนนั้นจะเป็นอย่างไร ก มีความมั่นคง ข มีความสงบสุข ค มีความวุ่นวาย ง มีความเจริญก้าวหน้า
3. ใครแต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน ก กุ้ง แต่งชุดนักเรียนมาเรียนพละ ข หอย แต่งชุดสายเดี่ยวมาเรียนดนตรี ค ปู สวมรองเท้าแตะมาโรงเรียน ง ปลา แต่งชุดพละมาเรียนบาสเกตบอล	8. ข้อใดคือประโยชน์ ของการมีระเบียบวินัย ก ทำให้มีความรู้มากขึ้น ข ทำให้มีคนรู้จักมากขึ้น ค ทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต ง ไม่มีข้อใดถูก
4. ครูต้องการให้นักเรียนช่วยกันคิดข้อตกลงของห้องเรียน นักเรียนคิดว่ามีวิธีการอย่างไรให้นักเรียนไม่เสียดังเวลาตอบ ก แย่งกันตอบ ข ใครคิดได้ก็ตอบเลย ค ให้เขียนใส่กระดาษเสร็จแล้วลุกขึ้นตอบ ง คิดได้แล้วให้ยกมือแล้วรอให้ครูอนุญาตให้ตอบ	9. นักเรียนคิดว่าข้อใดปฏิบัติได้ถูกต้อง ก ปรียาถอดรองเท้าก่อนขึ้นอาคาร ข อารีไม่สวมรองเท้าไปห้องน้ำ ค นุจรีไม่สวัสดีครูเพราะถือของเต็มมือ ง นัชชาไปนอนอยู่บนห้องพยาบาลโดยไม่บอกใคร
5. ข้อใดคือผลเสียของการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ก ทำให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ข ทำให้มีระเบียบวินัย ค ทำให้สะดวกต่อการปฏิบัติงาน ง ทำให้เกิดการเสียเวลา	10. นักเรียนจะเลือกปฏิบัติตามข้อใด ก มาโรงเรียนแต่เช้าเข้าห้องสมุด ข มาโรงเรียนสายแต่ตั้งใจเรียน ค มาโรงเรียนแต่เช้าเพื่อเล่นบอล ง มาโรงเรียนทุกวันแต่ไม่ตั้งใจเรียน

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน (กฎของโรงเรียน)

1. ข	6. ค
2. ค	7. ค
3. ง	8. ค
4. ง	9. ก
5. ง	10. ก

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
เรื่องการเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน (กฎของโรงเรียน)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม					
2	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
3	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
4	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5	กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น					
6	กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม					
7	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย					
8	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9	กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 3
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2
 ครั้งที่ 1
 เรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม

ชื่อเรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม
 ชื่อกิจกรรม เลือกทำอะไรให้ใจสบาย
 เทคนิค การอภิปราย
 เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมนี้แล้ว นักเรียนสามารถบอกผลกระทบในการทำตามความต้องการของตนและผู้อื่นได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวครู

- 1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี
- 1.2 ครูเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม โดยใช้กิจกรรม “เลือกทำอะไรให้ใจสบาย” และให้นักเรียนฝึกคิดถึงวิธีการเลือกปฏิบัติตนในสังคม แล้วสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
- 2.2 ครูยกตัวอย่างเหตุการณ์แล้วให้นักเรียนเลือกกว่าเป็นความต้องการที่ดี ที่ควรเลือกปฏิบัติหรือไม่อย่างไร แล้วให้นักเรียนเขียนความต้องการของตน พร้อมบอกเหตุผลประกอบว่าความต้องการนั้น หากทำแล้วจะเกิดผลดีหรือผลเสียอย่างไร

3. บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม โดยใช้กิจกรรม “เลือกทำอะไรให้ใจสบาย” ให้นักเรียนเข้าใจ
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม โดยใช้กิจกรรม “เลือกทำอะไรให้ใจสบาย” โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
 - 3.2.2 ครูให้นักเรียนพูดถึงความต้องการของตน
 - 3.2.3 ครูแจกใบความรู้ “เลือกทำอะไรให้ใจสบาย”
 - 3.2.4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม
 - 3.2.5 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในเรื่องการทำตามความต้องการของตนเองและของผู้อื่น อย่างถูกต้องเหมาะสม
 - 3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน
 - 3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การปฏิบัติตัวในสังคม
- 4.2 ใบงานกิจกรรม “เลือกทำอะไรให้ใจสบาย”
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สาระสำคัญ

คนเราทุกคนต้องการทำตามความต้องการของตน ซึ่งสามารถทำได้ในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ แต่ต้องไม่ ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ถ้าความต้องการนั้นไม่ดีไม่มีประโยชน์ ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน จัดว่าเป็นความต้องการที่ ไม่ดี ไม่ควรทำ

2. จุดประสงค์

นักเรียนสามารถบอกผลกระทบในการทำตามความต้องการของตนและผู้อื่นได้

3. สาระการเรียนรู้

ในการเลือกปฏิบัติตนในสังคมนั้น ส่วนหนึ่งต้องคำนึงถึงมารยาทสังคมด้วย มารยาท คือ กิริยาวาจาที่ ถือว่าเรียบร้อย ในการอยู่ในสังคม ควรคำนึงถึงมารยาทสังคม ดังนี้

1. การแสดงสีหน้า การมีสีหน้ายิ้มแย้ม แจ่มใส ทำให้บรรยากาศรอบตัวสดชื่นและคลี่คลายสถานการณ์ ดึงเครียดได้ นอกจากนี้บุคคลควรรู้จักแสดงสีหน้าให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ เช่น ไม่ยิ้มหรือหัวเราะเมื่อฟังเรื่องทุกข์ของผู้อื่น
2. เป็นผู้ฟังที่ดี อดทน ตั้งใจฟัง
3. การไม่ตำหนิผู้อื่นต่อหน้าคนหมู่มาก
4. การไม่ดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น ไม่เป็นคนช่างติ
5. ไม่ล่วงละเมิด แทะเถา ตลอดจนแต่งตัว แต่งหน้าในที่ชุมชน
6. การแต่งกายให้ถูกกาลเทศะ
7. พุดจาสุภาพ ไพเราะ อ่อนโยน ไม่ข่มขู่กรรโชก ก้าวร้าว ระวังระวังในการใช้คำพูดกับบุคคลต่างๆ
8. เมื่อยังไม่มีความใกล้ชิดสนิทสนมมากพอ ไม่ควรถามเรื่องส่วนตัว เช่น อายุ รายได้ สถานภาพสมรส เรื่องทุกข์ใจต่างๆ
9. ไม่ควรส่งของผ่านหน้าผู้อื่นหรือยื่นคำสี่ระะ
10. ผู้น้อยควรมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่อยู่เสมอ
11. การรับประทานอาหารไม่ควรทำเสียงดังหรือกิริยาฉุนฉุน

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูให้นักเรียนพูดถึงความต้องการของตน

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ครูยกตัวอย่างเหตุการณ์แล้วให้นักเรียนบอกว่าเป็นความต้องการที่ดีหรือไม่ดี เพราะ เหตุใดเช่น

- ดวงใจ อยากตะโกนด่าเพื่อนที่ทำให้ตนไม่พอใจ
- สุดา ต้องการโดดเรียนไปร้องคาราโอเกะ
- สมศักดิ์ ชอบช่วยเหลือเพื่อน
- สมชาย ชอบลอกการบ้านเพื่อน
- ลำไย ชอบหยิบของเพื่อนโดยไม่ขออนุญาตก่อน
- มาลี ช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องเรียนทุกวัน
- มนัส มาโรงเรียนเข้าเป็นประจำ
- วิภา ต้องการเรียนให้ได้เกรดดี ๆ

4.3.2 นักเรียนบอกความต้องการของตนเอง พร้อมเหตุผลประกอบ

4.3.3 ช่วยกันคิดวิเคราะห์ว่าความต้องการนั้นเกิดผลดีหรือผลเสียอย่างไร และนักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในเรื่องการทำตามความต้องการของตนเองและของผู้อื่นที่ถูกต้องเหมาะสม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม

5. การวัดและการประเมินผล

5.1 สังเกตการเสนอความคิดเห็น และบอกเหตุผล

5.2 ตรวจผลงานจากใบงาน “เลือกทำอะไรให้ใจสบาย”

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม

7.2 ใบงาน “เลือกทำอะไรให้ใจสบาย”

7.3 เอกสารตัวอย่างการทำในสิ่งที่ดี และไม่ดี

7.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม ใช้เวลา 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม
2. ให้นักเรียนพูดถึงความต้องการของตน พร้อมบอกเหตุผลประกอบ
3. ให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ว่าความต้องการนั้นเกิดผลดีหรือผลเสียอย่างไร และนักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร
4. ให้นักเรียนเสนอความคิดเห็น และสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
5. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เลือกทำอะไรให้ใจสบาย”
6. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม

เอกสารประกอบกิจกรรม “เลือกทำอะไรให้ใจสบาย”

ตัวอย่างการกระทำที่ดีและไม่ดี

การกระทำที่ดี	การกระทำที่ไม่ดี
ตั้งใจเรียน	ไม่สนใจเรียน
ทบทวนบทเรียนอย่างสม่ำเสมอ	ไม่ส่งการบ้าน
ไม่พูดโกหก	พูดโกหก หลวงหลวง
ไม่โดดเรียน	โดดเรียน
เชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดามารดา	เกเร ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดา มารดา
ปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน	ทำตัวผิดระเบียบ
อ่อนน้อม ถ่อมตน	เย่อหยิ่ง ก้าวร้าว
พูดจาสุภาพ	พูดจากระโชก โชกฮาก
เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่	เห็นแก่ตน ไม่เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การปฏิบัติตัวในสังคม

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 2

ใบงานประกอบกิจกรรม “เลือกทำอะไรให้ใจสบาย”

ความต้องการของข้าพเจ้าคือ

[illegible]

ข้อดีของความต้องการของข้าพเจ้า

[illegible]

ข้อเสียของความต้องการของข้าพเจ้า

[illegible]

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 2

ใบความรู้ประกอบการกิจกรรม “เลือกทำอะไรให้ใจสบาย”

คนเราทุกคนควรทำตามความต้องการของตน แต่การทำตามความต้องการของตนนั้นต้องไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และการกระทำนั้นต้องเป็นประโยชน์ เหมาะสมกับตนเองและถูกต้องตามกาลเทศะ ถ้าหากว่าการกระทำนั้นทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน จัดว่าเป็นความต้องการที่ไม่ควรทำ และการกระทำของเรา ในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม ควรคำนึงถึงมารยาททางสังคมด้วย

มารยาทสังคม

มารยาท คือ กิริยาอาการที่ถือว่าเรียบร้อย ในการอยู่ในสังคม ควรคำนึงถึงมารยาทสังคม ดังนี้

1. การแสดงสีหน้า การมีสีหน้ายิ้มแย้ม แจ่มใส ทำให้บรรยากาศรอบตัวสดชื่นและคลี่คลายสถานการณ์ได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้บุคคลควรรู้จักแสดงสีหน้าให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ เช่น ไม่ยิ้มหรือหัวเราะเมื่อฟังเรื่องทุกข์ของผู้อื่น
2. เป็นผู้ฟังที่ดี อดทน ตั้งใจฟัง
3. การไม่ตำหนิผู้อื่นต่อหน้าคนหมู่มาก
4. การไม่ดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น ไม่เป็นคนช่างติ
5. ไม่ล้วงแคะ แทะเกา ตลอดจนแต่งตัว แต่งหน้าในที่ชุมชน
6. การแต่งกายให้ถูกกาลเทศะ
7. พุดจาสุภาพ ไพเราะ อ่อนโยน ไม่ข่มขู่กรรโชก ก้าวร้าว ระมัดระวังในการใช้คำพูดกับบุคคลต่างๆ
8. เมื่อยังไม่มีเวลาใกล้ชิดสนทนาสนทนามากพอ ไม่ควรถามเรื่องส่วนตัว เช่น อายุ รายได้ สถานภาพสมรส เรื่องทุกข์ใจต่างๆ
9. ไม่ควรส่งของผ่านหน้าผู้อื่นหรือยื่นคำสี่รชะ
10. ผู้น้อยควรมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่อยู่เสมอ
11. การรับประทานอาหารไม่ควรทำเสียงดังหรือกิริยามูมมาม

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม (เลือกทำอย่างไรให้สบาย)

1. ก	6. ค
2. ง	7. ข
3. ค	8. ข
4. ข	9. ก
5. ง	10. ข

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
เรื่องการปฏิบัติตนในสังคม (เลือกทำอย่างไรให้ใจสบาย)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย 3 ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม					
2	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
3	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
4	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5	กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น					
6	กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม					
7	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย					
8	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9	กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 3
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2
 ครั้งที่ 2
 เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน

ชื่อเรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน

ชื่อกิจกรรม เพื่อนที่รู้ใจ

เทคนิค กิจกรรม "เพื่อนที่รู้ใจ"

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของเพื่อนได้
2. นักเรียนสามารถบอกข้อปฏิบัติตนในการเป็นเพื่อนที่ดีได้
3. นักเรียนสามารถระบุวิธีการปฏิบัติตนเป็นเพื่อนที่ดีได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวครู

- 1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี
- 1.2 ครูเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อนโดยใช้กิจกรรม “เพื่อนที่รู้ใจ” แล้วสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
- 2.2 ครูแจกใบงาน “เพื่อนที่รู้ใจ” แล้วให้นักเรียนจับคู่ แล้วตอบคำถามในใบงาน และร่วมกันสรุปข้อปฏิบัติตนในการเป็นเพื่อนที่ดี

3. บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “เพื่อนที่รู้ใจ” ให้นักเรียนเข้าใจ
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “เพื่อนที่รู้ใจ” โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
 - 3.2.2 ครูเปิดเพลงเพื่อนให้นักเรียนฟัง แล้วถามว่า ความหมายของเพื่อนในความคิดของนักเรียนคืออะไร
 - 3.2.3 ครูแจกใบงาน “เพื่อนที่รู้ใจ” แล้วให้นักเรียนลงมือทำ โดยการจับคู่เล่นเกมทายใจ รวบรวมคะแนน เพื่อหาคู่ที่ได้คะแนนสูงสุด
 - 3.2.4 ครูสุ่มนักเรียนที่ได้คะแนนมาก 2-3 คู่ แล้วถามถึงความสัมพันธ์ของนักเรียน พูดคุยเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในการคบเพื่อนของนักเรียน
 - 3.2.5 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เพื่อนที่รู้ใจ”
 - 3.2.6 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน
 - 3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน
 - 3.2.8 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน

4. สิ่งที่ครูต้องเตรียม

- 4.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน
- 4.2 เทปเพลง “เพื่อน”
- 4.3 ใบงาน เรื่อง “เพื่อนที่รู้ใจ”
- 4.4 แผ่นป้ายความรู้ ข้อปฏิบัติตนในการเป็นเพื่อนที่ดี
- 4.5 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สาระสำคัญ

ทุกคนต่างก็ต้องการให้ตนเองเป็นที่รักใคร่ของเพื่อนฝูง ซึ่งการที่จะเป็นที่รักใคร่ของเพื่อนฝูงได้นั้น จะต้องเป็นเพื่อนที่ดีของผู้อื่นด้วยเช่นกัน

2. จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของเพื่อนได้
2. นักเรียนสามารถบอกข้อปฏิบัติตนในการเป็นเพื่อนที่ดีได้
3. นักเรียนสามารถระบุวิธีการปฏิบัติตนเป็นเพื่อนที่ดีได้

3. สาระการเรียนรู้

เพื่อน หมายถึง ผู้ที่ทำให้ชีวิตของเรามีสีสัน มีความสนุกสนาน เป็นคู่คิด เป็นที่ปรึกษาได้ในทุกเรื่อง ในยามที่มีความสุขก็มีความสุขด้วยกัน ในยามที่มีความทุกข์ก็ทุกข์ด้วยกัน

เพื่อนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญสำหรับนักเรียนมาก เพราะเพื่อนเป็นผู้ที่คอยช่วยเหลือนักเรียน คอยให้คำแนะนำหรือเป็นที่ปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาต่างๆ และยังเป็นผู้ที่คอยปลอบใจ และให้กำลังใจอยู่เสมอ ดังนั้นทุกคนต่างก็ต้องการให้ตนเองเป็นที่รักใคร่ของเพื่อนฝูง ซึ่งการที่นักเรียนจะเป็นที่รักใคร่ของเพื่อนฝูงได้นั้น นักเรียนจะต้องเป็นเพื่อนที่ดีของผู้อื่นด้วยเช่นกัน

ข้อปฏิบัติในการเป็นเพื่อนที่ดี

1. ชักนำเพื่อนไปในทางที่ดี
2. ดักเตือนเพื่อนอย่างมีเหตุผล หากเห็นว่าเพื่อนทำไม่ถูกต้อง
3. ช่วยเหลือเพื่อนในยามที่เพื่อนต้องการ
4. ยอมรับฟังปัญหาเมื่อเพื่อนต้องการ
5. ให้คำปรึกษาเมื่อเพื่อนมีปัญหา
6. เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเพื่อน
7. ให้กำลังใจและปลอบใจเพื่อนเมื่อผิดหวัง
8. มีความจริงใจให้แก่กัน
9. ให้อภัยซึ่งกันและกัน

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

- 4.2.1 ครูเปิดเพลง “เพื่อน” ให้นักเรียนฟัง และถามนักเรียนว่า เพลงที่ครูเปิดให้ฟังนั้นมีความหมายถึงใคร และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าเมื่อฟังเพลงนี้แล้วรู้สึกอย่างไร

4.2.2 ครูสุ่มถามนักเรียน 2-3 คน ถึงความหมายของคำว่าเพื่อน ในความคิดของตน

4.2.3 ครูสรุปความหมายของคำว่าเพื่อนให้นักเรียนฟัง

4.3 ขั้นตอนกิจกรรม

4.3.1 ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนในห้องให้นักเรียนเลือกเพื่อนที่นักเรียนสนิทด้วยมากที่สุดมา 1 คน

4.3.2 ครูแจกใบงานให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น

4.3.3 ครูถามคำถามที่ละข้อตามรายการคำถาม ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในใบงาน โดยให้ตอบทุกข้อ และทั้ง 2 ช่อง จนครบทุกข้อ

4.3.4 ให้นักเรียนตรวจคำตอบจากใบงานของคู่ของตนเอง ซึ่งคำตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

4.3.5 ให้นักเรียนรวมคะแนนที่ได้ของแต่ละคู่ คู่ใดได้คะแนนมาก แสดงว่าคู่นั้นรู้จักกันมาก

4.3.6 ครูสุ่มนักเรียน 2-3 คู่ที่ได้คะแนนมาก และสัมภาษณ์ถึงความสัมพันธ์ของนักเรียน พูดเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ความดี อุปนิสัยและการปฏิบัติตนในการเป็นเพื่อนของนักเรียนทั้งคู่

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อปฏิบัติตนในการเป็นเพื่อนที่ดีและบอกวิธีการปฏิบัติตนให้ เป็นเพื่อนที่ดี

4.4. ครูสรุปเพิ่มเติมว่า “ในการคบหาสมาคมกับเพื่อนนั้น จะต้องมีความตั้งใจที่หนักแน่นยอมรับฟังเหตุผล รู้จักให้อภัย และมีน้ำใจซึ่งกันและกัน จึงทำให้มิตรภาพและความเป็นเพื่อนยืนยาว และหากนักเรียนต้องการมีเพื่อนที่ดี และมีเพื่อนที่รู้จัก นักเรียนต้องปฏิบัติตนให้เป็นเพื่อนที่ดีก่อน และต้องทำตนให้เป็นเพื่อนที่รักของเพื่อนๆ ทุกคนด้วย

4.4.4 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน

4.5 ขั้นตอนหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน

5. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

5.1 สังเกตจากการตอบคำถามในใบงาน เรื่อง “เพื่อนที่รู้จัก”

5.2 สังเกตจากการตอบคำถาม การร่วมอภิปราย

5.3 สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรม

6. แหล่งการเรียนรู้

1.1 ห้องแนะแนว

1.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน

7.2 เทปเพลง “เพื่อน”

7.3 ใบงาน เรื่อง “เพื่อนที่รู้จัก”

7.4 แผ่นป้ายความรู้ ข้อปฏิบัติตนในการเป็นเพื่อนที่ดี

7.5 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน ใช้เวลา 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน
2. ให้นักเรียนจับคู่ เล่นเกมทายใจเพื่อน
3. นักเรียนสรุปความรู้และข้อคิดที่ได้จากการร่วมทำกิจกรรม
4. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เพื่อนที่รู้ใจ”
5. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน

เอกสารประกอบกิจกรรม “เพื่อนที่รู้ใจ”

ข้อปฏิบัติในการเป็นเพื่อนที่ดี

1. ชักนำเพื่อนไปในทางที่ดี
2. ดักเตือนเพื่อนอย่างมีเหตุผล หากเห็นว่าเพื่อนทำไม่ถูกต้อง
3. ช่วยเหลือเพื่อนในยามที่เพื่อนต้องการ
4. ยอมรับฟังปัญหาเมื่อเพื่อนต้องการ
5. ให้คำปรึกษาเมื่อเพื่อนมีปัญหา
6. เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเพื่อน
7. ให้กำลังใจและปลอบใจเพื่อนเมื่อผิดหวัง
8. มีความจริงใจให้แก่กัน
9. ให้อภัยซึ่งกันและกัน

เอกสารประกอบกิจกรรม “เพื่อนที่รู้ใจ”

เพลงเพื่อน

ศิลปิน โจ-ก้อง

พบหน้ากันก็คุยเรื่องเดิมไม่เปลี่ยน ตั้งแต่เรียนร่วมชั้น นับจากนั้นก็โตขึ้นมาด้วยกัน จนมันนานเต็มที ถึงจะลွยกันไปที่ใดก็เอา เพราะว่าเราเพื่อนซี้ พลังผิดไปก็เตือนกันบ้างบางที่ เรามีเลวมีดีตามประสา เพื่อนคือความหมายที่แสนยิ่งใหญ่ ไม่มีคำใดเท่าคำนี้ เมื่อเราหนักใจขึ้นมาเมื่อไหร่ เพื่อนคอยปลอบทุกที หลายสิบปีเจอกับความลำบาก ยากและมันเหนื่อยล้า หลังจากเราหดยืนโซโล่กันมา เพียงชั่วเลื่องมองตา เราก็รู้ เพื่อนคือความหายที่แสนยิ่งใหญ่ ไม่มีคำใดเท่าคำนี้ เมื่อเราหนักใจขึ้นมาเมื่อไหร่ เพื่อนคอยปลอบใจ เพื่อนคอยปลอบทันที

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 2

ใบงานประกอบกิจกรรม “เพื่อนที่รู้ใจ”

ชื่อ.....

ทายใจเพื่อนชื่อ.....

คำถาม	ตนเอง	ทายใจเพื่อน	ผล
1. อาหารจานโปรด			
2. งานอดิเรกที่ชอบ			
3. กีฬาที่ชอบ			
4. หนังสือที่ชอบอ่าน			
5. วิชาที่ทำคะแนนได้ดี			
6. สถานที่ท่องเที่ยวที่ชอบไป			
7. สัตว์เลี้ยงที่โปรดปราน			
8. นักร้องคนโปรด			
9. ของขวัญที่อยากได้ในวันเกิด			
10. อาชีพที่อยากเป็น			

รวมคะแนน.....คะแนน

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 2

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เพื่อนที่รู้ใจ”

คงเป็นที่ยอมรับกันว่า นอกจากพ่อแม่พี่น้องแล้ว เพื่อนมีความสำคัญต่อชีวิตและจิตใจของเราเป็นอย่างมากเพราะถือว่าเป็นระบบกำลังใจที่สำคัญทางสังคมของคนทุกวัย โดยเฉพาะตั้งแต่วัยรุ่นขึ้นไป ถ้ามีเพื่อน มีครอบครัวที่เข้าใจ เห็นใจ ให้กำลังใจและช่วยเหลือยามที่เรามีความทุกข์ ก็จะช่วยให้เรามีโอกาสหลุดจากความทุกข์ได้ดีกว่า

ลักษณะเพื่อนที่ดี ประกอบด้วย 3 พ 3 ร และ 3 จ

ผูกพัน	มีความรักใคร่ห่วงใยกัน
พักพร้อม	พร้อมที่จะช่วยตามกำลังความสามารถของเขา
พูดเพราะ	พูดให้คน ไม่พูดให้โทษ ไม่ใช่ชมต่อหน้าแต่ินทาลับหลัง
รอบรู้	มีความรอบรู้และรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน
จำเรียน	ถึงแม้จะเรียนไม่เก่งแต่เขาจะชวนช่วยไฝหาความรู้และชักชวนให้เราใส่ใจแสวงหาความรู้ด้วย
ริเริ่ม	เป็นผู้มีความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ ไม่เป็นผู้ริเริ่มในทางทำลาย
เจือจาน	เป็นผู้ให้ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันวัตถุสิ่งของ ความรู้หรือประโยชน์อื่นใดก็ตาม
จริงจัง	มีความจริงใจในการสร้างสัมพันธ์กับเรา ไม่คบเราเป็นเพื่อนกินเท่านั้น
จริงใจ	มีความบริสุทธิ์ใจและสุจริตใจ ไม่คบเราเพื่อหวังผลประโยชน์เท่านั้น

ทำตัวอย่างไรเพื่อนจึงจะไว้ใจ

1. เวลาเพื่อนเล่าอะไรให้ฟัง ต้องตั้งใจฟัง สีนหน้า ท่าทาง คำพูดแสดงความเต็มใจที่จะรับฟัง
2. ฟังเรื่องของเพื่อนแล้วอย่าเอาไปเล่าให้คนอื่นฟัง อย่าเอามาล้อเลียน พูดง่ายๆคือ รักษาความลับของเพื่อนให้ได้
3. กระตือรือร้นเมื่อเพื่อนร้องขอความช่วยเหลือ และช่วยเพื่อนให้สำเร็จ
4. รักษาผลประโยชน์ให้เพื่อน
5. แลกเปลี่ยนทุกข์สุขซึ่งกันและกัน

“จงเป็นเพื่อนที่ดีของเพื่อน และคบแต่เพื่อนที่ดี แล้วคุณจะได้เติบโตไปภายหน้าอย่างมีความสุข และได้รับความสำเร็จในชีวิต”

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดเรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน (เพื่อนที่รู้จัก)

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

1. เพื่อน หมายถึงใคร ก ผู้ที่ให้เงินเรายามเราเดือดร้อน ข ผู้ที่รู้จัก ปรีกษาหาหรือในสิ่งที่ดี ค ผู้ที่ไปเที่ยวด้วยกันเสมอ ง ผู้ที่เรียนในห้องเดียวกัน	6. เพื่อนแบบไหนไม่ควรคบ ก เพื่อนที่มีแต่ความเดือดร้อน ข เพื่อนที่ไม่มีญาติพี่น้อง ค เพื่อนที่เอาแต่ใจ ง เพื่อนที่ยากจน
2. เพื่อนมีความสำคัญกับเราอย่างไร ก ให้ความรักความอบอุ่น ข ให้เงินเรายืม ค ให้คำแนะนำ ปลอบโยนเวลามีปัญหา ง ให้ลอกการบ้าน	7. สมมติว่านักเรียนมีเพื่อนที่รักมาก แต่เห็นเพื่อนทำผิด นักเรียนควรทำอย่างไร ก ทำเป็นไม่รู้ไม่เห็น ข ดักเตือน แนะนำ ค เลกคบกกันไปเลย ง พูดยินดีชื่นชม
3. นักเรียนจะปฏิบัติตนในการเป็นเพื่อนที่ดี อย่างไร ก ยอมรับฟังปัญหาของเพื่อน ข ให้คำแนะนำแก่เพื่อน ค มีความจริงใจต่อกัน ง ถูกทุกข้อ	8. เมื่อเห็นเพื่อนผิดปกติไป นักเรียนจะทำอย่างไร ก ทำเฉย ๆ ไม่สนใจ ข รีบไปบอกครู ค ถามเพื่อนในกลุ่ม ง พูดคุยสอบถาม
4. ถ้าเพื่อนพูดจาเยาะเย้ย นักเรียนควรจะทำ อย่างไร ก ทำเป็นไม่ได้ยิน และไม่ใส่ใจ ข บอกให้ครูลงโทษ ค ตอบโต้ว่าคนพูดเป็นคนที่ไม่ดี ง ชี้แจงว่าไม่ได้เป็นอย่างที่พูด	9. เมื่อเพื่อนทำให้เราโกรธ เราควรจะทำอย่างไร ก เดินเข้าไปชกหน้า ข โกรธเพื่อนไม่พูดด้วย ค พยายามระงับอารมณ์ เมื่ออารมณ์ดีแล้วค่อยไปบอก ความรู้สึกกับเพื่อน ง พูดโต้ตอบกลับ
5. ลักษณะของเพื่อนที่มีความเมตตา กรุณาเป็น อย่างไร ก มีนิสัยดูร้าย ข มีนิสัยก้าวร้าว ค ชอบโอวยวาย ง มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	10. นักเรียนคิดว่าใครเป็นเพื่อนที่ดีที่สุด ก วิช ช่วยทำความสะอาดห้อง ข อาม ให้ยืมเงินกินขนม ค นุช ชื้อขนมมาฝากทุกวัน ง จุ่ม ให้อาหารลอกการบ้าน

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน (เพื่อนที่รู้ใจ)

1. ข	6. ค
2. ค	7. ข
3. ง	8. ง
4. ก	9. ค
5. ง	10. ก

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
เรื่องการปฏิบัติตนในการคบเพื่อน (เพื่อนที่รู้จัก)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย 3 ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม					
2	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
3	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
4	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5	กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น					
6	กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม					
7	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย					
8	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9	กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 3
เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม

ชื่อเรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม
ชื่อกิจกรรม 1 มือ 1 พลัง
เทคนิค กิจกรรม “1 มือ 1 พลัง”
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. บอกหลักการที่ควรคำนึงในการทำงานเป็นกลุ่มได้
2. ร่วมกันรับผิดชอบและแก้ไขงานที่ทำไปแล้วได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวครู

- 1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี
- 1.2 ครูเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม โดยใช้กิจกรรม “1 มือ 1 พลัง” แล้วให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
- 2.2 แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ร่วมทำกิจกรรม “1 มือ 1 พลัง” เพื่อสร้างความสามัคคีในกลุ่ม แล้วให้นักเรียนสรุปถึงประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรม

3. บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม โดยใช้กิจกรรม “1 มือ 1 พลัง” ให้เข้าใจ
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม โดยใช้กิจกรรม รู้จักทักทาย โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
 - 3.2.2 ครูให้นักเรียนยกมือพร้อมกัน โดยไม่มีเสียง ครูถามถึงวิธีการที่จะยกมือได้พร้อมกันและเป็นไปตามกติกาที่ตกลง
 - 3.2.3 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและเล่นเกมกิจกรรม “1 มือ 1 พลัง”
 - 3.2.4 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “1 มือ 1 พลัง”
 - 3.2.5 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม
 - 3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม
 - 3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม
- 4.2 ปากกาเขียนกระดาน หรือ ชอล์กเขียนกระดาน
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

การเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษาชั้น นั้น บางครั้งจะต้องใช้วิธีการเรียนการสอนแบบการทำงานเป็นกลุ่ม ในการทำงานกลุ่มที่นักเรียนได้รับมอบหมายจากครูไปนั้นพบว่าบางกลุ่มนั้นนักเรียนก็ไม่ได้ช่วยกันทำ ไม่แบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน และภาระส่วนใหญ่ๆนั้นก็จะไปของหัวหน้ากลุ่ม ฉะนั้นแล้วนักเรียนจึงจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกัน การแบ่งงานกันทำ เพื่อให้งานนั้น ๆ สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์

2. จุดประสงค์

1. บอกหลักการที่ควรคำนึงในการทำงานเป็นกลุ่มได้
2. ร่วมกันรับผิดชอบและแก้ไขงานที่ทำไปแล้วได้

3. สารการเรียนรู้

การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม จำเป็นที่จะต้องมีการมีผู้ประสานงานหรือหัวหน้างาน เพราะหากไม่มีผู้ประสานหรือหัวหน้างานแล้ว สมาชิกที่ปฏิบัติงานนั้นก็จะมีจุดรวมของการทำงาน ต่างคนต่างทำตามแนวคิดของตนเอง โดยไม่คำนึงว่าผลงานนั้นจะออกมาในรูปแบบใด การทำงานเป็นกลุ่มนั้นผลงานนั้นจะต้องพิจารณาจากผลรวมของงานทั้งหมด ถ้างานทั้งหมดของกลุ่มบรรลุขึ้นก็จะถือว่างานกลุ่มนั้นสำเร็จแล้ว

หลัก 3 ร่วมในการทำงานร่วมกัน

1. ร่วมคิด คือ การร่วมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน รับฟังข้อเสนอแนะแนวทาง ตลอดจนร่วมคิดวางแผนการทำงานนั้น ๆ ตามความเห็นชอบของมติกลุ่ม และวางแผนแบ่งหน้าที่
2. ร่วมทำ คือ ร่วมมือกันทำงานนั้น ๆ ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานคนอื่น ๆ อย่างเต็มความสามารถของตน
3. ร่วมรับผิดชอบ คือ เมื่องานสำเร็จลุล่วงไปแล้วหากมีจุดบกพร่องเกิดขึ้นทุกคนนั้นจะต้องร่วมกันแก้ไข และรับผิดชอบในความผิดนั้น ๆ โดยไม่โทษว่าเป็นความผิดของใครคนใดคนหนึ่ง หรือเมื่องานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและได้รับคำชมเชยหรือรางวัลนั้นก็จะต้องถือว่าเป็นผลงานของทุกคนไม่ใช่ใครคนใดคนหนึ่งเพียงคนเดียว

ในการทำงานร่วมกันนั้นจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกันของสมาชิกภายในกลุ่ม โดยเริ่มตั้งแต่การร่วมกันคิดเพื่อที่จะสร้างงานให้ออกมาอย่างมีคุณภาพและตรงตามความต้องการของคนในกลุ่ม การร่วมกันทำเพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ตลอดจนร่วมกันรับผิดชอบ ซึ่งไม่ว่างานนั้นจะเป็นงานที่น่าชื่นชมหรือเป็นงานที่ควรแก้ไขปรับปรุง ก็ควรที่จะร่วมรับผิดชอบ แล้วงานต่าง ๆ ที่ยากและเกินความสามารถก็จะสำเร็จลุล่วงไปด้วย

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การทำงานกลุ่ม

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

4.2.1 ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการให้นักเรียนเล่นเกมยกมือ โดยมีกติกาว่านักเรียนจะต้องยกมือพร้อมกันทั้งชั้นเรียนโดยจะต้องไม่มีเสียงดัง (ให้เวลานักเรียนได้ปรึกษากันโดยครูจะจับเวลาที่ปรึกษากันด้วย)

4.2.2 ครูถามนักเรียนว่าเหตุใดนักเรียนจึงยกมือได้พร้อมเพรียงกันและไม่มีเสียงดัง

4.3 ขั้นดำเนินกิจกรรม

4.3.1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม และให้นักเรียนแยกออกมาตั้งเป็นกลุ่มและแบ่งกระดานออกเป็น 3 ส่วนเท่า ๆ กันโดยแต่ละกลุ่มนั้นจะมีพื้นที่บนกระดานตามส่วน

4.3.2 ครูบอกนักเรียนว่าวันนี้จะมาเล่นเกม “ทายใจ” โดยให้คำสั่งนักเรียนว่าให้นักเรียนทุกคนนึกภาพในใจของตนเองเอาไว้ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละคนออกมาวาดภาพที่ตนเองคิดไว้โดยในรอบแรกแต่ละคนนั้นจะมีสิทธิ์วาดภาพของตนได้เพียงคนละ 1 เส้น เท่านั้น

4.3.3 เมื่อนักเรียนในกลุ่มออกมาวาดจนครบทุกคน และครบทุกกลุ่มแล้ว ครูให้คำสั่งว่าครูจะเลิกเล่นเกม “ทายใจ” แต่จะเปลี่ยนไปเป็นเกม “ร่วมมือ” โดยเกมร่วมมือนี้มีกติกา ให้นักเรียนหันไปมองภาพที่เพื่อนในกลุ่มที่เขียนเอาไว้ จากนั้นให้นักเรียนปรึกษากันว่าจะทำอย่างไรดีที่จะทำให้ภาพที่มีอยู่นั้นออกมาเป็นภาพเพียง 1 ภาพ ที่เป็นสัญลักษณ์ของกลุ่ม โดยมีข้อแม้ว่าสมาชิกแต่ละคนนั้นมีสิทธิ์ที่จะออกมาต่อเติมภาพได้เพียงคนละครั้ง และคนละ 1 เส้นเท่านั้น

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูเรียกนักเรียนถามว่าได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการทำกิจกรรมในครั้งนี้

4.4.2 ครูเพิ่มเติมโดยโยงเข้ากิจกรรม ดังต่อไปนี้

4.4.2.1 กิจกรรมยกมือ – ความสามัคคีพร้อมเพรียง และวางแผนการทำงานร่วมกัน

4.4.2.2 กิจกรรมทายใจ – ทำให้เห็นว่าถ้าทำงานร่วมกันแล้วต่างคนต่างทำตามความคิดของตนเพียงคนเดียวนั้นงานก็ไม่มีทางที่จะสำเร็จได้

4.4.2.3 การที่ครูแกล้งเปลี่ยนจากกิจกรรมทายใจเป็นกิจกรรมร่วมมือ – ทำให้เห็นว่าในการทำงานร่วมกันนั้นจะต้องมีเป้าหมายที่แน่นอน เพราะถ้าหากไม่มีเป้าหมายที่แน่นอนแล้วงานก็ไม่มีทางที่จะสำเร็จลงได้ และยังเป็นอุปสรรคในการทำงานร่วมกันอีกด้วย

4.4.3 ในขั้นตอนการทำงานร่วมกันนั้นจะต้องประกอบด้วยหลัก 3 ร่วมคือ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมวางแผน

4.4.4 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การทำงานกลุ่ม

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การทำงานกลุ่ม

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การทำงานกลุ่ม

5. แหล่งการเรียนรู้

5.1 ห้องแนะแนว

5.2 ห้องสมุด

6. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

6.1 สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน

6.2 สังเกตจากการตอบคำถาม

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม

7.2 ปากกาเขียนกระดาน หรือชอล์กเขียนกระดาน

7.3 บทความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การทำงานกลุ่ม

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาต้น
สังคม เรื่อง การทำงานกลุ่ม ใช้เวลา 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การทำงานกลุ่ม
2. ให้นักเรียนเล่นเกมกิจกรรม "1 มือ 1 พลัง"
3. ให้นักเรียนสรุปถึงข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
4. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม "1 มือ 1 พลัง"
5. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การทำงานกลุ่ม

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การทำงานกลุ่ม

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 2

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “1 มือ 1 พลัง”

การทำงานเป็นทีม มีความสำคัญในทุกองค์กร การทำงานเป็นทีม เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงาน การทำงานเป็นทีมมีบทบาทสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือของกลุ่มสมาชิกเป็นอย่างดี

ลักษณะที่สำคัญของกลุ่ม 4 ประการ ได้แก่

1. การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล หมายถึง การที่สมาชิกตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมีความเกี่ยวข้องกันในการของของกลุ่ม / ทีม ตระหนักในความสำคัญของคุณและกัน แสดงออกซึ่งการยอมรับ การให้เกียรติกัน สำหรับกลุ่มขนาดใหญ่มักมีปฏิสัมพันธ์กันเป็นเครือข่ายมากกว่าการติดต่อกันตัวต่อตัว
2. มีจุดมุ่งหมายและเป้าหมายร่วมกัน หมายถึง การที่สมาชิกกลุ่มจะมีส่วนกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมร่วมกันของทีม / โดยเฉพาะจุดประสงค์ของสมาชิกกลุ่มที่สอดคล้องกับองค์การ มักจะนำมาซึ่งความสำเร็จของการทำงานได้ง่าย
3. การมีโครงสร้างของทีม / กลุ่ม หมายถึง ระบบพฤติกรรม ซึ่งเป็นแบบแผนเฉพาะกลุ่มสมาชิกกลุ่มจะต้องปฏิบัติตามกฎหรือมติของกลุ่ม ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มแบบทางการ (Formal Group) หรือกลุ่มแบบไม่เป็นทางการ (Informal Group) ก็ได้สมาชิกทุกคนของกลุ่มจะต้องยอมรับและปฏิบัติตามเป็นอย่างดี สมาชิกกลุ่มย่อย อาจจะมีกฎเกณฑ์แบบไม่เป็นทางการ มีความสนิทสนมกันอย่างใกล้ชิดระหว่างสมาชิกด้วยกัน
4. สมาชิกมีบทบาทและมีความรู้สึกร่วมกัน การรักษาบทบาทที่มั่นคงในแต่ละทีม / กลุ่ม จะมีความแตกต่างกันตามลักษณะของกลุ่ม รวมทั้งความรู้ความสามารถของสมาชิก โดยจัดแบ่งบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ กระจายงานกันตามความรู้ความสามารถ และความถนัดของสมาชิก

ขั้นตอนในการทำงานกลุ่ม

1. ค้นหาปัญหา
2. รวบรวมข้อมูล
3. วิเคราะห์ข้อมูล
4. วางแผนการทำงาน
5. การดำเนินงาน
6. การประเมินผลการทำงาน

บทบาทที่ทำให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ

1. ผู้ริเริ่ม

เป็นผู้ช่วยนำสนทนา เพื่อให้สมาชิกได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น พยายามตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้กลุ่มมีเรื่องสนทนาตลอดทั้งพยายามเสนอแนะความคิดใหม่ๆ แก่กลุ่ม

2. ผู้ทำให้กระจำงัด

จะคอยช่วยชักถามเพื่อหาข้อเท็จจริง หรือคำพูดที่คลุมเครือ

3. ผู้ประสานข้อเท็จจริง

จะคอยประสานข้อเสนอนะของสมาชิกกลุ่มให้สอดคล้องกัน

4. ผู้ชี้แนวทาง

จะคอยบอกว่าขณะนี้กลุ่มกำลังอภิปรายกันเรื่องอะไร และกระตุ้นให้สนทนา ต่อไป

5. ผู้ให้พลัง

จะคอยให้กำลังใจแก่สมาชิก

6. ผู้จัดระเบียบ

จะคอยเขียนประเด็นของการสนทนาที่สำคัญบนกระดาน และเป็นคนจัดให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นตามลำดับก่อนหลัง

7. ผู้จัดบันทึก

จะเป็นคนคอยเขียนบันทึกเรื่องราว และข้อคิดเห็นไว้เป็นหลักฐาน

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดเรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม (1 มือ 1 พลัง)

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

1. ข้อใดไม่ใช่การแสดงถึงความสามัคคีในการทำงานกลุ่ม ก จริ่งใจและแสดนดีช่วยกันทำงานอย่างเต็มใจ ข หนึ่งฤทัยฟังเสียงส่วนใหญ่ในการทำงาน ค สุดาและอารีปรึกษากันว่าจะเขียนคำนำอย่างไร ง มั่นตั้งใจทำงานส่งครู	6. งานที่จะประสบผลสำเร็จได้ ต้องอาศัยสิ่งใด ก หัวหน้าเก่ง ข สมาชิกกลุ่มมีความสามัคคี ค เลขากลุ่มวางแผนการทำงานดี ง มีเครื่องมืออุปกรณ์ครบสมบูรณ์
2. การทำงานเป็นกลุ่ม สิ่งใดไม่ควรทำ ก ช่วยกันพิจารณาและตัดสินใจร่วมกัน ข ถามความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มทุกคน ค เลือกผู้นำเพื่อรับผิดชอบงานกลุ่ม ง ให้ความช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่ม	7. ถ้าเลือกได้ นักเรียนต้องการเพื่อนร่วมงานลักษณะใด ก ยึดมั่นในความคิดของตนเอง ข ผู้นำเป็นผู้สั่งการที่ดี ค ทำงานร่วมกับทุกคนในกลุ่มได้ ง ทำงานโดยไม่เคยแสดงความคิดเห็นใด ๆ
3. สมศรีเป็นหัวหน้ากลุ่ม มีหน้าที่ทำอะไร ก วิเคราะห์ปัญหา ข การวางแผน แจกแจงงานและประสานกลุ่มให้ทำงานร่วมกัน ค สั่งงาน ค ช่วยอภิปราย	8. นักเรียนในกลุ่มใด ไม่มีความสามัคคีในการทำงาน ก ยอมรับความแตกต่างของกันและกัน ข ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ค มีหัวหน้าเป็นผู้รับผิดชอบงาน ง มีความพร้อมเพรียง
4. ข้อใดคือประโยชน์ของการทำงานกลุ่ม ก แบ่งเบาภาระงาน ข สร้างความสามัคคี และสร้างงานที่มีคุณภาพ ค งานเสร็จทันเวลา ง ประหยัดเงิน	9. เมื่อมีข้อผิดพลาดใครเป็นผู้รับผิดชอบ ก หัวหน้ากลุ่ม ข สมาชิกกลุ่มทุกคน ค เลขากลุ่ม ง รองหัวหน้ากลุ่ม
5. เปรมใจไม่สนใจทำงานกลุ่ม นักเรียนในฐานะเป็นหัวหน้ากลุ่มควรทำอย่างไร ก ให้ออกจากกลุ่ม ข. ส่งสอน ค ดักเตือน และให้คำแนะนำ ง. เพิกเฉย	10.ใครเป็นสมาชิกที่ดีที่สุดในกลุ่ม ก ยุวดีให้กำลังใจเพื่อนในการทำงานกลุ่ม ข ประภัสสรตั้งใจทำงานที่ตนได้รับมอบหมาย ค หนึ่งฤทัยเป็นหัวหน้าที่เคร่งครัด ง สุกพัฒนาชื่อขนมมาฝากสมาชิกกลุ่มเสมอ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การทำงานกลุ่ม (1 มือ 1 พลัง)

1. ง	6. ข
2. ค	7. ค
3. ข	8. ค
4. ข	9. ข
5. ค	10. ข

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
เรื่องการทำงานกลุ่ม (1 มื้อ 1 พลัง)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย 3 ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม					
2	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
3	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
4	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5	กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น					
6	กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม					
7	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย					
8	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9	กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 1
เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม

ชื่อเรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม
ชื่อกิจกรรม การวางแผนการทำงาน
เทคนิค กิจกรรม "การวางแผนการทำงาน"
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. พัฒนาการทำงานเป็นทีม
2. สร้างบรรยากาศที่ดีของการทำงานภายในกลุ่ม

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวครู

- 1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี
- 1.2 ครูเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม โดยใช้กิจกรรม “การวางแผนการทำงาน” และให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม แล้วสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
- 2.2 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละ 5-6 คน ให้นักเรียนเล่นเกม ปันละเอียด โดยการชี้แจงกติกาแล้วให้นักเรียนวางแผนและลงมือปฏิบัติ เป็นการฝึกการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และฝึกการวางแผนการทำงาน สรุปข้อคิด และประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรม

3. บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม โดยใช้กิจกรรม “การวางแผนการทำงาน” ให้เข้าใจ
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม โดยใช้กิจกรรม “การวางแผนการทำงาน” โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
 - 3.2.2 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5-6 คน แล้วเล่นเกม ปันละเอียด
 - 3.2.3 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “การวางแผนการทำงาน”
 - 3.2.4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
 - 3.2.5 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้ในการทำกิจกรรม
 - 3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน
 - 3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม
- 4.2 กระดาษหนังสือพิมพ์
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

การทำงานเป็นทีม นอกจากจะต้องมีการวางแผน การประสานงานแล้ว ทุกคนจะต้องทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย งานจึงจะบรรลุเป้าหมาย และเสร็จสมบูรณ์ และสมาชิกกลุ่มต้องมีความสัมพันธ์ พึ่งพากันไปสู่จุดหมาย

2. จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาการทำงานเป็นทีม
2. สร้างบรรยากาศที่ดีของการทำงานภายในกลุ่ม

2. สารการเรียนรู้

การวางแผนการทำงาน

การวางแผนการทำงาน เป็นหนึ่งในกระบวนการทำงานกลุ่มที่มีความสำคัญยิ่ง การวางแผนการทำงาน เป็นการร่วมแรงร่วมใจกันวางแผนเพื่อแก้ปัญหา มีการระดมความคิดในการวางแผน และการวางแผนต้องกระทำอย่างรัดกุม และมีขั้นตอน เพื่อจะได้ดำเนินงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นตอนทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูและนักเรียนสนทนาในหัวข้อความแตกต่างระหว่างการทำงานเดี่ยวและการทำงานเป็นกลุ่ม

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละ 5-6 คน

4.3.2 แจกกระดาษหนังสือพิมพ์ให้กลุ่มละ 1 คู่

4.3.3 ชี้แจงถึงงานที่ต้องทำร่วมกัน แล้วให้แต่ละกลุ่มวางแผนการทำงาน การแบ่งงาน ให้เวลา 3-5 นาที

4.3.4 เมื่อให้สัญญาณ ให้สมาชิกแต่ละคนช่วยกันฉีกกระดาษหนังสือพิมพ์เป็นชิ้นเล็ก ให้ปนละเอียดที่สุดในเวลา 5 นาที

4.3.5 นำกระดาษหนังสือพิมพ์ที่ได้ประดิษฐ์เป็นภาพที่มีความหมาย ใช้เวลา 5 นาที

4.3.6 นำเสนอผลงาน

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายผลงานของตนว่าที่ทำได้สำเร็จขึ้นอยู่กับปัจจัยอะไร และนักเรียนได้ประโยชน์อะไรบ้างจากการทำกิจกรรมในครั้งนี้

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม

4.5 ขั้นตอนทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม

5. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

5.1 สังเกตการทำงานร่วมกัน

5.2 ผลงาน

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม

7.2 กระดาษหนังสือพิมพ์

7.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม ใช้เวลา 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5-6 คน
3. ให้นักเรียนเล่นเกมการสอน ปั่นละเอียดย ตามกติกาที่กำหนดไว้
4. ให้นักเรียนสรุปประโยชน์ของการวางแผนการทำงาน และข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
5. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม "การวางแผนการทำงาน"
6. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม
7. นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การทำงานกลุ่ม

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “การวางแผนการทำงาน”

การทำงานเป็นทีม มีความสำคัญในทุกองค์กร การทำงานเป็นทีม เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงาน การทำงานเป็นทีมมีบทบาทสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือของกลุ่มสมาชิกเป็นอย่างดี

การวางแผนการทำงาน

การวางแผนการทำงาน เป็นหนึ่งในกระบวนการทำงานกลุ่มที่มีความสำคัญยิ่ง การวางแผนการทำงานเป็นการร่วมแรงร่วมใจกันวางแผนเพื่อแก้ปัญหา มีการระดมความคิดในการวางแผน และการวางแผนต้องกระทำอย่างรัดกุม และมีขั้นตอน เพื่อจะได้ดำเนินงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ลักษณะที่สำคัญของกลุ่ม 4 ประการ ได้แก่

1. การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล หมายถึง การที่สมาชิกตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมีความเกี่ยวข้องกันในกิจการของกลุ่ม / ทีม ตระหนักในความสำคัญของกันและกัน แสดงออกซึ่งการยอมรับ การให้เกียรติกัน สำหรับกลุ่มขนาดใหญ่มักมีปฏิสัมพันธ์กันเป็นเครือข่ายมากกว่าการติดต่อกันตัวต่อตัว
2. การมีจุดมุ่งหมายและเป้าหมายร่วมกัน หมายถึง การที่สมาชิกกลุ่มจะมีส่วนกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมร่วมกันของกลุ่ม โดยเฉพาะจุดประสงค์ของสมาชิกกลุ่มที่สอดคล้องกับองค์การ มักจะนำมาซึ่งความสำเร็จของการทำงานได้ง่าย
3. การมีโครงสร้างของทีม / กลุ่ม หมายถึง ระบบพฤติกรรม ซึ่งเป็นแบบแผนเฉพาะกลุ่มสมาชิก กลุ่มจะต้องปฏิบัติตามกฎหรือมติของกลุ่ม ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มแบบทางการ (Formal Group) หรือกลุ่มแบบไม่เป็นทางการ (Informal Group) ก็ได้ สมาชิกทุกคนของกลุ่มจะต้องยอมรับและปฏิบัติตามเป็นอย่างดี สมาชิกกลุ่มย่อย อาจจะมีกฎเกณฑ์แบบไม่เป็นทางการมีความสนิทสนมกันอย่างใกล้ชิดระหว่างสมาชิกด้วยกัน
4. สมาชิกมีบทบาทและมีความรู้สึกร่วมกัน การรักษาบทบาทที่มั่นคงในแต่ละทีม / กลุ่ม จะมีความแตกต่างกันตามลักษณะของกลุ่ม รวมทั้งความรู้ความสามารถของสมาชิก โดยจัดแบ่งบทบาท และหน้าที่ความรับผิดชอบ กระจายงานกันตามความรู้ ความสามารถและความถนัดของสมาชิก

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดเรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม (การวางแผนการทำงาน)

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย **X** ทับบนตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

1. คุณธรรมใดควรมีในการทำงานกลุ่ม ก ความเสียสละ ข การให้อภัย ค การยอมรับความคิดเห็นจากผู้อื่น ง ถูกทุกข้อ	6. สิ่งใดควรทำเป็นอันดับแรก เมื่อมีการทำงานกลุ่ม ก วางแผนการทำงาน ข ส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้น ค วิเคราะห์ปัญหา ง มอบหมายงาน
2. ข้อใดเรียงลำดับได้ถูกต้อง 1) นำเสนอผลงาน 2) สรุปผลการทำงาน 3) ระดมสมองปฏิบัติงาน 4) เลือกหัวหน้ากลุ่ม ก 1 2 3 4 ข. 3 2 1 4 ค. 4 3 2 1 ง. 4 1 3 2	7. ข้อใดคือประโยชน์ของการทำงานเป็นกลุ่ม ก ประหยัดค่าใช้จ่าย ข งานเสร็จทันเวลา ค ประหยัดเวลา ง งานมีประสิทธิภาพ และเกิดความสามัคคี
3. การทำงานเป็นกลุ่ม ที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยสิ่งใด ก หัวหน้ากลุ่มฉลาด หลักแหลม ข สมาชิกกลุ่มทำงานกันอย่างจริงจัง ค มีการวางแผนการทำงานที่ดี ง ไม่มีข้อใดถูก	8. ถ้าสมาชิกกลุ่มคนหนึ่งไม่ยอมช่วยเหลืองาน นักเรียนควรทำอย่างไร ก ไล่ออกจากกลุ่ม ข เพิกเฉยไม่สนใจ ค ไม่ให้ร่วมกลุ่มในคราวต่อไป ง พยายามพูดชักชวนให้เข้าร่วมทำงานกลุ่มให้ได้
4. สมชายได้รับเลือกเป็นหัวหน้ากลุ่ม สมชายมีหน้าที่ทำอะไร ก รายงานหน้าชั้น ข แบ่งงานและนำกลุ่มไปสู่เป้าหมาย ค ออกคำสั่ง ง ติดต่อประสานงาน	9. ใครปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีในกลุ่ม ก สุดาคอยจดบันทึกการประชุมทุกครั้ง เมื่อได้รับมอบหมายให้เป็นเลขากลุ่ม ข สายฝนตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มด้วยความเต็มใจ ค สมชายเป็นหัวหน้าที่เคร่งครัดในกฎเกณฑ์ของกลุ่ม ง ข้อ ก และ ข ถูก
5. ข้อใดคือประโยชน์ของการวางแผนการทำงาน ก ทำงานเป็นขั้นตอนและมีระเบียบ ข งานเสร็จทันเวลาและมีประสิทธิภาพ ค สมาชิกรู้หน้าที่ของตน ง ถูกทุกข้อ	10. เมื่อมีข้อผิดพลาดในการทำงานกลุ่ม ใครควรเป็นคนรับผิดชอบ ก หัวหน้ากลุ่ม ค เลขากลุ่ม ข รองหัวหน้ากลุ่ม ง สมาชิกทุกคน

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม (การวางแผนการทำงาน)

1. ง	6. ก
2. ค	7. ง
3. ค	8. ง
4. ข	9. ง
5. ง	10. ง

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

เรื่องการทำงานเป็นกลุ่ม (การวางแผนการทำงาน)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม					
2	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
3	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
4	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5	กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น					
6	กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม					
7	ข้อความในใบความรู้ ใบบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย					
8	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9	กิจกรรมการเรียนรู้ และใบบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 2
เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

ชื่อเรื่อง วิธีการปฏิเสธ
ชื่อกิจกรรม ไม่ตามใจเพื่อน
เทคนิค การระดมสมองและการอภิปรายกลุ่ม
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. บอกข้อดีข้อเสียของการปฏิเสธเพื่อน
2. บอกความหมายของเพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวครู

- 1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี
- 1.2 ครูเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การสอนกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ โดยใช้กิจกรรม “ไม่ตามใจเพื่อน” และให้นักเรียนระดมสมอง และช่วยกันอภิปรายในหัวข้อที่กำหนดให้ แล้วสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
- 2.2 ให้นักเรียนดูบทสนทนาแล้วช่วยกันเติมประโยคปฏิเสธ แล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 8 กลุ่ม แล้วช่วยกันฝึกแต่งบทสนทนาในหัวข้อต่างๆ ที่กำหนดให้ แล้วร่วมกันสรุปถึงหลักการและขั้นตอนการปฏิเสธ

3 บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ โดยใช้กิจกรรม “ไม่ตามใจเพื่อน” ให้เข้าใจ
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ โดยใช้กิจกรรม “ไม่ตามใจเพื่อน” โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
 - 3.2.2 ครูนำบทสนทนามาให้ให้นักเรียนช่วยกันเติมประโยคปฏิเสธ
 - 3.2.3 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ให้ช่วยกันแต่งบทสนทนาตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ แล้วนำเสนอหน้าชั้น
 - 3.2.4 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ไม่ตามใจเพื่อน”
 - 3.2.5 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ไม่ตามใจเพื่อน”
 - 3.2.6 ครูให้นักเรียนสรุปหลักการและวิธีการปฏิเสธ
 - 3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง วิธีการปฏิเสธ
 - 3.2.8 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

4 สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง วิธีการปฏิเสธ
- 4.2 ตัวอย่างบทสนทนา
- 4.3 หัวข้อสำหรับแต่งบทสนทนา
- 4.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

การปฏิเสธเป็นสิทธิของทุกคน การที่นักเรียนสามารถปฏิเสธการชวนของเพื่อน เพื่อไปทำในสิ่งที่ตนเอง เห็นด้วยอย่างได้ผลและเหมาะสม จะช่วยป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆได้

2. จุดประสงค์

1. บอกข้อดีข้อเสียของการปฏิเสธเพื่อน
2. บอกความหมายของเพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบได้

3. สารการเรียนรู้

การปฏิเสธที่ดีจะต้องปฏิเสธอย่างจริงจังทั้งท่าทาง คำพูด และน้ำเสียง เพื่อแสดงความตั้งใจอย่างชัดเจน ที่จะขอปฏิเสธ

ขั้นตอนการปฏิเสธมี 3 ขั้นตอน คือ

1. ใช้ความรู้สึกเป็นข้ออ้างประกอบเหตุผล เพราะการใช้เหตุผลอย่างเดียวมักถูกโต้แย้งด้วยเหตุผลอื่น การอ้างความรู้สึกจะทำให้โต้แย้งได้ยากขึ้น
2. การขอปฏิเสธ เป็นการบอกปฏิเสธให้ชัดเจนเป็นคำพูด
3. การขอความเห็นชอบ เพื่อรักษาน้ำใจของผู้ชวน และควรกล่าวคำขอบคุณเมื่อผู้ชวนยอมรับ

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นตอนทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูนำบทสนทนามาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันเติมประโยคที่เป็นการปฏิเสธให้สมบูรณ์

บทสนทนาเรื่อง “เพื่อนชวนไปดูหนังหนึ่งวันก่อนสอบ”

จอย :	เฮ้ย ! เราเบียดูหนังสือจังเลย คีนี่พวกเราไปดูหนังกันไหม
ชมพู่ :	พรุ่งนี้สอบนี่นา เอลืมแล้วหรือจอย
จอย :	เฮ้ย ไม่เป็นไรหรอก ถือว่าไปพักผ่อนสมองแล้วกัน
ชมพู่ :	(มีสีหน้าอึดอัด ไม่อยากไป)

4.3 ชั้นกิจกรรม

4.3.1 แบ่งนักเรียนเป็น 8 กลุ่ม กลุ่มละเท่าๆกัน

4.3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนบทสนทนาในเรื่องต่อไปนี้ กลุ่มละ 1 เรื่อง

กลุ่มที่ 1 2 ปฏิเสธเพื่อนรุ่นพี่ชวนไปดื่มเหล้า

กลุ่มที่ 3 4 ปฏิเสธเพื่อนที่ชวนลองสูบบุหรี่

กลุ่มที่ 5 6 ปฏิเสธเพื่อนชวนหนีเรียน

กลุ่มที่ 7 8 ปฏิเสธเพื่อนชวนไปเที่ยวกลางคืน

4.3.3 สุ่มตัวอย่างของแต่ละหัวข้อ แล้วให้นักเรียนออกมาแสดงบทบาทสมมุติหน้าชั้นเรียน

4.4 ชั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงหลักและขั้นตอนการปฏิเสธ

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

4.5 ชั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

4.6 ชั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

5. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

5.1 สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรม

5.2 สังเกตการร่วมอภิปรายและนำเสนอหน้าชั้น

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

7.2 ตัวอย่างบทสนทนา

7.3 หัวข้อสำหรับสนทนา

7.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง วิธีการปฏิเสธ
2. ให้นักเรียนช่วยกันเติมประโยคปฏิเสธให้สมบูรณ์
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มแล้วช่วยกันแต่งประโยคสนทนาตามหัวข้อที่กำหนดให้
3. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปหลักการปฏิเสธ และข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
4. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม "ไม่ตามใจเพื่อน"
5. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง วิธีการปฏิเสธ
6. นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

เอกสารประกอบกิจกรรม “ไม่ตามใจเพื่อน”

ตัวอย่างบทสนทนา “วิธีการปฏิเสธ”

บทสนทนาเรื่อง “เพื่อนชวนไปดูหนังหนึ่งวันก่อนสอบ”

- จอย : เราเบียดูหนังสื่อจังเลย คินนี่พวกเราไปดูหนังกันไหม
 ชมพู : พรุ่งนี้สอบนี่นา เธอลืมแล้วหรือจอย
 จอย : ไม่เป็นไรหรอก ถือว่าไปพักผ่อนสมองแล้วกัน
 ชมพู :(มีสีหน้าอึดอัด ไม่อยากไป)

เอกสารประกอบกิจกรรม “ไม่ตามใจเพื่อน”

หัวข้อในการแต่งบทสนทนา

1. ปฏิเสธเพื่อนรุ่นพี่ชวนไปดื่มเหล้า
2. ปฏิเสธเพื่อนที่ชวนลองสูบบุหรี่
3. ปฏิเสธเพื่อนชวนหนีเรียน
4. ปฏิเสธเพื่อนชวนไปเที่ยวกลางคืน

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1

ใบความรู้ประกอบการกิจกรรม “ไม่ตามใจเพื่อน”

ถ้าเพื่อนต้องการให้เราทำอะไรตามใจเขา หรือทำเหมือนเขาไปเสียทุกอย่าง เช่น โกรธกับคนโน้น คนนี้ แล้วจะมาให้เราโกรธไปด้วยทั้งๆที่เราไม่ได้ไปมีเรื่องมีราวอะไรด้วยเลย กรณีเช่นนี้ เราจะไม่ทำตามก็ได้ หรือไม่ก็สามารถปฏิเสธ ไม่ทำตามที่เพื่อนต้องการได้ในเรื่องที่เราไม่เห็นด้วย หรือคิดว่าเรื่องนั้นไม่สมเหตุสมผล แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าเราไม่รักเพื่อน ไม่มีน้ำใจต่อเพื่อน บางครั้งการขัดใจเพื่อนหรือการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างก็เป็นการแสดงความหวังดีและความรักต่อเพื่อนได้ด้วยเช่นกัน

การปฏิเสธที่ดีจะต้องปฏิเสธอย่างจริงจังทั้งท่าทาง คำพูด และน้ำเสียง เพื่อแสดงความตั้งใจอย่างชัดเจนที่จะขอปฏิเสธ

ขั้นตอนการปฏิเสธมี 3 ขั้นตอน คือ

4. ใช้ความรู้สึกเป็นข้ออ้างประกอบเหตุผล เพราะการใช้เหตุผลอย่างเดียวมักถูกโต้แย้งด้วยเหตุผลอื่น การอ้างความรู้สึกจะทำให้โต้แย้งได้ยากขึ้น
5. การขอปฏิเสธ เป็นการบอกปฏิเสธให้ชัดเจนเป็นคำพูด
6. การขอความเห็นชอบ เพื่อรักษาน้ำใจของผู้ชวน และควรกล่าวคำขอบคุณเมื่อผู้ชวนยอมรับการหาทางออกเมื่อถูกเข้าชี้ หรือสบประมาท

บางครั้งผู้ชายพูดเข้าชี้ต่อเพื่อชวนให้สำเร็จ ผู้ถูกชวนไม่ควรหวั่นไหวไปกับคำพูด เพราะจะทำให้ขาดสมาธิในการหาทางออก ควรยืนยันการปฏิเสธด้วยท่าทีมั่นคง และหาทางออกโดยเลือกวิธีต่อไปนี้

1. ปฏิเสธซ้ำ โดยไม่ต้องใช้ข้ออ้าง พร้อมทั้งบอกลา แล้วเดินจากไปทันที
2. การต่อรอง โดยการชวนไปทำกิจกรรมอื่นที่ดีกว่ามาทดแทน
3. การผัดผ่อน โดยการขอยืดระยะเวลาออกไป เพื่อให้ผู้ชวนเปลี่ยนความตั้งใจ

ตัวอย่างการบอกปฏิเสธ

ขั้นตอน	ตัวอย่างประโยค
การปฏิเสธ 1. บอกความรู้สึกประกอบเหตุผล 2. การขอปฏิเสธ 3. การถามความเห็น	"ฉันกลัวคุณแม่จะเป็นห่วงถ้ากลับบ้านช้า" "ขอไม่ไปนะเพื่อน" "เธอก็คงไม่ว่าอะไรใช่ไหม...ขอบคุณเธอมากนะ"
การหาทางออกเมื่อถูกเข้าชี้ 1. ปฏิเสธซ้ำแล้วบอกลา 2. ต่อรองชวนทำกิจกรรมอื่น 3. ผัดผ่อน(เพื่อยืดเวลา)	"ไม่ไปดีกว่า เราออกมาก่อนนะ" "เอาอย่างนี้ดีกว่า เธอไปดูหนังสือที่บ้านเราก็แล้วกัน" "ฉันต้องไปแล้ว เอาไว้วันหลังแล้วกัน"

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง วิธีการปฏิเสธ (ไม่ตามใจเพื่อน)

1. ข	6. ก
2. ค	7. ค
3. ข	8. ก
4. ง	9. ง
5. ข	10 ค

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
เรื่องวิธีการปฏิเสธ (ไม่ตามใจเพื่อน)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม					
2	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
3	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
4	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5	กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น					
6	กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม					
7	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย					
8	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9	กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 3
เรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม

ชื่อเรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม
ชื่อกิจกรรม เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์
เทคนิค การแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบท
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. บอกหลักการเลียนแบบอย่างเหมาะสมได้
2. นำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
 1. คู่มือครู
 2. คู่มือนักเรียน
 3. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวครู

- 1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี
- 1.2 ครูเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสมโดยใช้กิจกรรม “เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์” และให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ แล้วสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
- 2.2 แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาแสดงบทบาทสมมติแล้วให้เพื่อนทายว่าเพื่อนแสดงบทบาทอะไร แล้วช่วยกันอภิปรายถึงการเลียนแบบที่เหมาะสม สรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

3. บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม โดยใช้กิจกรรม “เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์” ให้เข้าใจ
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม โดยใช้กิจกรรม “เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์” โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม
 - 3.2.2 ครูเข้าสู่บทเรียนโดยการเล่นเกมจับอวัยวะ
 - 3.2.3 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม แล้วทำกิจกรรมโดยส่งตัวแทนกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมติ แล้วให้เพื่อนทายว่าแสดงบทบาทอะไร
 - 3.2.4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์”
 - 3.2.5 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม
 - 3.2.6 ครูให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายในหัวข้อต่างๆ สรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
 - 3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม
- 4.2 ใบงานหัวข้ออภิปราย
- 4.3 ฉลากคำสั่งการแสดงบทบาทสมมติ
- 4.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียม การสอนดังนี้

1. สาระสำคัญ

การเลียนแบบจากบุคคลที่ชื่นชอบนั้นจะต้องไม่เสียความเป็นตัวของตัวเอง และเลือกเลียนแบบจาก ตัวแบบที่มีคุณลักษณะที่ดีที่เหมาะสม ไม่ทำให้ตัวเองเดือดร้อน

2. จุดประสงค์

1. บอกหลักการเลียนแบบอย่างเหมาะสมได้
2. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. สาระการเรียนรู้

หลักการเลียนแบบอย่างเหมาะสม

1. เลียนแบบในสิ่งที่เห็นว่าเป็นข้อดี และเป็นประโยชน์ เช่น ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเหมือนเพื่อนที่ สอบได้คะแนนดี เป็นต้น
2. ไม่เลียนแบบในสิ่งที่อันตราย หรือนำความเดือดร้อนมาสู่ตนเองและผู้อื่น เช่น เลียนแบบ รุ่นพี่ที่อั้นธพาลเกร ทะเลาะวิวาทกัน
3. เลียนแบบ โดยยึดความเหมาะสมกับตนเองเป็นหลัก เช่น ไม่ควรแต่งกายตามแฟชั่นที่วาบหวีว ใส่สายเดี่ยว หรือสวมกระโปรงสั้นมาก ในขณะที่กำลังอยู่ในวัยเรียน เป็นต้น
4. หากไม่สามารถเลียนแบบได้อย่างตัวแบบ ไม่ควรเสียใจ แต่ควรหาข้อดี หรือความสามารถ พิเศษที่สามารถทำได้อย่างอื่น และพัฒนาให้ดีขึ้นด้วยความสามารถของตน
5. ไม่เลียนแบบผู้อื่นจนเสียความเป็นตัวของตัวเอง ควรหาเอกลักษณ์ที่เหมาะสมกับตนเอง โดย การค้นหา และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรมเรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูเล่นเกม ออกคำสั่งให้ทำตาม (จับอวัยวะต่างๆบนร่างกาย)

4.3 ขั้นกิจกรรม

- 4.3.1 ครูบอกกติกาการทำกิจกรรมให้นักเรียนเข้าใจ
- 4.3.2 แบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละเท่าๆกัน
- 4.3.3 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับฉลาก แล้วแสดงบทบาทตามใบงานที่จับฉลากได้
- 4.3.4 แต่ละกลุ่มช่วยกันตอบว่า เพื่อนแสดงท่าทางเหมือนใคร อย่างไร
- 4.3.5 แต่ละกลุ่มช่วยกันอภิปรายในหัวข้อต่างๆ ดังนี้
 - การเลียนแบบที่เหมาะสมควรมีลักษณะอย่างไร

- ตัวแบบที่ดี และตัวแบบที่ไม่ดี มีลักษณะอย่างไร
- นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับการเลียนแบบของวัยรุ่นในปัจจุบัน

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเพิ่มเติม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรมเรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม

5. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

5.1 สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรม

5.2 สังเกตการร่วมอภิปรายและนำเสนอหน้าชั้น

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม

7.2 ใบงานหัวข้ออภิปราย

7.3 ฉลากคำสั่งการแสดงบทบาทสมมติ

7.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม ใช้เวลา 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม
2. ให้นักเรียนเล่นเกมจับอวัยวะตามคำสั่งครู
3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มแล้วส่งตัวแทนมาแสดงบทบาทสมมติ แล้วให้เพื่อนกลุ่มอื่นทายว่าแสดงบทบาทอะไร
4. ให้นักเรียนอภิปรายในประเด็นต่างๆตามหัวข้อที่กำหนดให้ และสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
5. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์”
6. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม
7. นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 2

ใบงานประกอบกิจกรรม “เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์”

การเลียนแบบที่เหมาะสมควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตัวแบบที่ดี และตัวแบบที่ไม่ดี มีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับการเลียนแบบของวัยรุ่นในปัจจุบัน

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารประกอบกิจกรรม “เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์”

หัวข้อ ฉลากใบคำสั่ง

- ให้นักเรียนเลียนแบบท่าทางคำพูดของตัวร้ายในละครเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
- ให้นักเรียนเลียนแบบท่าทางของดาราตลกคนใดคนหนึ่ง
- ให้นักเรียนแนะนำตัวเป็นภาษาทางภาคเหนือ
- ให้นักเรียนแนะนำตัวเป็นภาษาทางภาคใต้
- ให้นักเรียนแนะนำตัวเป็นภาษาทางภาคอีสาน
- ให้นักเรียนเลียนแบบท่าทางดาราที่นักเรียนชอบ
- ให้นักเรียนเลียนแบบท่าทางนักร้องที่นักเรียนชอบ
- ให้นักเรียนยิ้มแบบนางสาวไทย

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์”

การเลียนแบบจากบุคคลที่ชื่นชอบนั้นจะต้องไม่เสียความเป็นตัวของตัวเอง และเลือกเลียนแบบจากตัวแบบที่มีคุณลักษณะที่ดีที่เหมาะสม ไม่ทำให้ตัวเองเดือดร้อน

หลักการเลียนแบบอย่างเหมาะสม

1. เลียนแบบในสิ่งที่เห็นว่าเป็นข้อดี และเป็นประโยชน์ เช่น ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเหมือนเพื่อนที่สอบได้คะแนนดี เป็นต้น
2. ไม่เลียนแบบในสิ่งที่อันตราย หรือนำความเดือดร้อนมาสู่ตนเองและผู้อื่น เช่น เลียนแบบรุ่นพี่ที่อั้นธพาลเกร ทะเลาะวิวาทกัน
3. เลียนแบบ โดยยึดความเหมาะสมกับตนเองเป็นหลัก เช่น ไม่ควรแต่งกายตามแฟชั่นที่วาบหวีว ใส่สายเดี่ยว หรือสวมกระโปรงสั้นมาก ในขณะที่กำลังอยู่ในวัยเรียน เป็นต้น
4. หากไม่สามารถเลียนแบบได้อย่างตัวแบบ ไม่ควรเสียใจ แต่ควรหาข้อดี หรือความสามารถพิเศษที่สามารถทำได้อย่างอื่น และพัฒนาให้ดีขึ้นด้วยความสามารถของตน
5. ไม่เลียนแบบผู้อื่นจนเสียความเป็นตัวของตัวเอง ควรหาเอกลักษณ์ที่เหมาะสมกับตนเอง โดยการค้นหา และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดเรื่อง การเลียนแบบที่เหมาะสม (เลียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์)

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย **X** ทับบนตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

1. การเลียนแบบที่เหมาะสมควรทำอย่างไร ก เลียนแบบให้เหมือนตัวแบบมากที่สุด ข เลือกเลียนแบบในสิ่งที่ดีและเหมาะสมกับตน ค เลียนแบบตัวแบบเพียงครั้งเดียว ง เลียนแบบตรงที่ชื่นชอบ	5. การปฏิบัติตามผู้อื่น จนเสียความเป็นตัวของตัวเองมีผลเสียอย่างไร ก ถูกหลอกได้ง่าย ข ไม่มีความเชื่อมั่น ค ขาดเอกลักษณ์แห่งตน ง ถูกผู้อื่นมองว่า ไม่มีความคิด
2. สิริเป็นนักเรียน ม.2 สวมกระโปรงสั้น ๆ และใส่เสื้อสายเดี่ยวตามดารานาโทรทัศน์ นักเรียนคิดว่าการกระทำของสิริเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ก ไม่เหมาะสม เพราะสิริอยู่ในวัยเรียน ข ไม่เหมาะสม เพราะเสื้อผ้าอาจมีราคาแพง ค เหมาะสม เพราะสิริเป็นวัยรุ่น ง เหมาะสม เพราะกระโปรงสั้น เสื้อสายเดี่ยวอยู่ในสมัยนิยม	6. ภราดรเป็นนักกีฬาเทนนิส ที่เก่งของประเทศไทย ถ้านักเรียนอยากเป็นภราดรบ้างควรทำอย่างไร ก ซื้อหนังสือเทนนิสมาอ่านและตั้งใจฝึกฝน ข ศึกษาอัตชีวประวัติของภราดรแล้วทำตาม ค ศึกษาวิธีการเล่นเทนนิส วางแผน และปฏิบัติตามอย่างสม่ำเสมอ ง จ้างครูมาฝึกสอน การเล่นเทนนิสตัวต่อตัว
3. ยุวดี เป็นเด็กน่ารักและฐานะดี จึงมีเงินซื้อเสื้อผ้าใหม่ ๆ ใส่อยู่ประจำ ดวงใจอยากเป็นเหมือนยุวดีแต่ไม่ค่อยมีเงิน ดวงใจควรทำอย่างไร ก ขอยืมชุดของยุวดีไปใส่ ข ขอเงินแม่ โดยบอกแม่ว่าจะนำไปซื้ออุปกรณ์การเรียน ค เก็บเงิน เมื่อมีมากพอแล้วค่อยไปซื้อ ง นำของที่มีไปขาย เพื่อนำไปซื้อเสื้อผ้าใหม่ ๆ มาใส่	7. นักเรียนควรเลียนแบบใคร ก สมศักดิ์ชอบขับรถแข่งเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ข นที โดดเรียนวิชาที่ไม่ชอบเพื่อเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุด ค สมจิตรรับประทานอาหารที่มีคุณค่าต่อร่างกาย ง แอนแต่งตัวสวยและราคาแพงเสมอ จนไม่มีเงินซื้ออุปกรณ์การเรียน
4. แบบอย่างที่ดี ควรมีลักษณะอย่างไร ก คนส่วนมากในสังคมนิยมปฏิบัติ ข อยู่ในประเพณีนิยม ค ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ ง ทันสมัย	8. เมื่อเพื่อนของนักเรียนปฏิบัติตามตัวแบบที่ไม่ดีนักเรียนควรทำอย่างไร ก ว่ากล่าวตักเตือน ข นำไปบอกให้ครูทราบ ค แนะนำและชี้แนะแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง ง เพิกเฉยไม่สนใจเพราะเป็นสิ่งที่เพื่อนเลือกเอง

9. นักเรียนคิดว่า ควรยึดใครเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงาน ก พ่อที่เข้มงวดในการดูแลบุตร ข แม่ที่ทำงานเก่งจนบางครั้งลืมดูแลสุขภาพตัวเอง ค ครูที่เข้มงวดในระเบียบวินัย ง บุคคลที่ปฏิบัติตนเป็นคนดี และประสบความสำเร็จในชีวิต	10. ณัฐชา ชอบเปลี่ยนโทรศัพท์รุ่นใหม่ตามแฟชั่น นักเรียนในฐานะเป็นเพื่อนของณัฐชาควรทำอะไร ก สนับสนุนให้ณัฐชาซื้อโทรศัพท์รุ่นที่ดีและแพงที่สุด ณัฐชาจะได้ไม่ต้องซื้อบ่อย ข ให้ณัฐชายืมเงินไปซื้ออุปกรณ์การเรียน ค บอกให้พ่อแม่ณัฐชาทราบเพื่อจะได้ว่ากล่าวตักเตือน ง พูดแนะนำให้ณัฐชาเห็นถึงข้อเสียของการเปลี่ยนโทรศัพท์ที่ใหม่บ่อย ๆ และพูดให้ณัฐชาตระหนักในประโยชน์ของการใช้โทรศัพท์อย่างมีคุณค่า

เฉลยแบบฝึกหัด

เรื่อง การเขียนแบบที่เหมาะสม (เขียนแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์)

1. ข	6. ค
2. ก	7. ค
3. ค	8. ค
4. ค	9. ง
5. ค	10. ง

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

เรื่องการเลือกแบบที่เหมาะสม (เลือกแบบอย่างไรไม่เสียเอกลักษณ์)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม					
2	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
3	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
4	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5	กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น					
6	กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม					
7	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย					
8	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9	กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 4
เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

ชื่อเรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

ชื่อกิจกรรม สำรวจจน

เทคนิค กิจกรรม “สำรวจจน”

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. บอกถึงความคิด ข้อบกพร่องและสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขของตนเองได้
2. เขียนถึงความคิดของเจ้าของดอกไม้ในใบงานได้
3. บอกความรู้สึกหรือประโยชน์ที่ได้รับ

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
1. คู่มือนักเรียน
2. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวครู

- 1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี
- 1.2 ครูเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การสอนกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น โดยใช้กิจกรรม “สำรวจตน” แล้วให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
- 2.2 ครูแจกใบงานดอกไม้แห่งชีวิต และดอกไม้ให้คุณ แล้วให้นักเรียนทำกิจกรรมตามคำสั่งในใบงานแล้วร่วมกันสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรม

3 บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น โดยใช้กิจกรรม “สำรวจตน” ให้เข้าใจ
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนในสังคม โดยใช้กิจกรรม “สำรวจตน” โดยมีกิจกรรมตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
 - 3.2.2 ครูแจกใบงาน “ดอกไม้แห่งชีวิต” และ “ดอกไม้ให้คุณ” แล้วให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งในใบงาน
 - 3.2.3 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “สำรวจตน”
 - 3.2.4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมสังคม เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น
 - 3.2.5 ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
 - 3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น
 - 3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

4 สิ่งที่คุณต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น
- 4.2 ใบงานดอกไม้แห่งชีวิต
- 4.3 ใบงานดอกไม้ให้คุณ
- 4.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่นใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สาระสำคัญ

การที่บุคคลได้มีโอกาสสำรวจ ประเมิน และวิเคราะห์ตนเอง จะทำให้สามารถปรับปรุงตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง และมีความภาคภูมิใจในตนเอง ส่งผลให้มีกำลังใจในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

2. จุดประสงค์

1. บอกถึงความดี ข้อบกพร่องและสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขของตนเองได้
2. เขียนถึงความดีของเจ้าของดอกไม้ในใบงานได้
3. บอกความรู้สึกหรือประโยชน์ที่ได้รับ

3. สาระการเรียนรู้

การยอมรับตนเองเป็นสิ่งสำคัญ เพราะถ้าคนเรารู้จักตนเองทั้งในด้านที่ดีและด้านที่บกพร่องแล้วจะช่วยให้เราพัฒนาดตนเองให้มีประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้น

การยอมรับตนเองทั้งข้อดีและข้อบกพร่องนั้น ทำให้เราสามารถหาทางที่จะพัฒนาดตนเองให้ดียิ่งขึ้นไป ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังเป็นข้อบกพร่องอยู่นั้นให้ดีขึ้น ทำให้เรากลายเป็นคนที่มีความสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และรู้จักตนเองในส่วนที่ดีจากคนอื่น ทำให้เราเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและมองเห็นคุณค่าของตนเอง ทำให้เกิดกำลังใจในการที่จะรักษาความดีของตนเองต่อไป

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนาพูดคุยกับนักเรียนถึงวิธีการสำรวจตนเอง

4.3 ขั้นกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 : ดอกไม้แห่งชีวิต

1. ครูแจกใบงานดอกไม้แห่งชีวิตให้นักเรียนทำตามคำชี้แจงในใบงาน
2. ครูแบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 6 - 8 คน สนทนาแลกเปลี่ยนถึงความดี ข้อบกพร่อง และสิ่งที่ตนเองต้องปรับปรุงแก้ไข (ใช้เวลา 10 นาที)
3. ครูสุ่มเรียกตัวแทนกลุ่ม 2 - 3 คน นำเสนอสิ่งที่สนทนาร่วมกัน และความรู้สึกหรือประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม
4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปให้เห็นว่า ชีวิตของแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกัน มีแนวทางเป็นของตนเอง มีทั้งส่วนดีและข้อบกพร่องทุกคน ต้องยอมรับตนเอง ความแตกต่างระหว่างบุคคล และนำไปใช้พัฒนาดตนเองได้

กิจกรรมที่ 2 : ดอกไม้ให้คุณ

1. ครูแจกใบงานดอกไม้ให้คุณคนละ 1 แผ่น
2. ครูให้นักเรียนแต่ละคนเขียนชื่อตนเองไว้ในเกสรดอกไม้ และส่งภาพนั้นไปให้เพื่อน ๆ เขียนความดีของเจ้าของชื่อในดอกไม้ลงบนกลีบดอกไม้คนละ 1 กลีบ (ใช้เวลา 5 นาที)
3. เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนที่เขียนคนสุดท้ายนำใบงานดอกไม้ให้คุณคืนเจ้าของชื่อในดอกไม้
4. ครูให้นักเรียนอ่านใบงานของตน จากนั้นให้นักเรียนเขียนความรู้สึกหรือประโยชน์ที่ได้รับลงในใบงาน
5. ครูสุ่มนักเรียน 3 – 4 คน บอกความรู้สึกจากการทำกิจกรรมและกล่าวขอบคุณเพื่อน ๆ
6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปให้เห็นว่า การรู้จักตนเองในส่วนที่ดีทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เกิดกำลังใจ มองเห็นคุณค่าของตนเอง สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้

4.4.2 ครูแจกใบงานประกอบกิจกรรมเรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

5. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

- 5.1 จากการตอบคำถาม
- 5.2 ตรวจผลงานจากใบงาน
- 5.3 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

6. แหล่งการเรียนรู้

- 6.1 ห้องแนะแนว
- 6.2 ห้องสมุด

7. สื่อ / อุปกรณ์

1. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น
2. ใบงาน ดอกไม้แห่งชีวิต
3. ใบงาน ดอกไม้ให้คุณ
4. ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น ใช้เวลา 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การต้องการการยอมรับจาก ผู้อื่น
2. ให้นักเรียนทำใบงาน ดอกไม้แห่งชีวิต และใบงานดอกไม้ให้คุณ
3. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรม
4. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม "สำรวจตน"
5. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การต้องการการยอมรับจาก ผู้อื่น
6. นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม สังคม เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

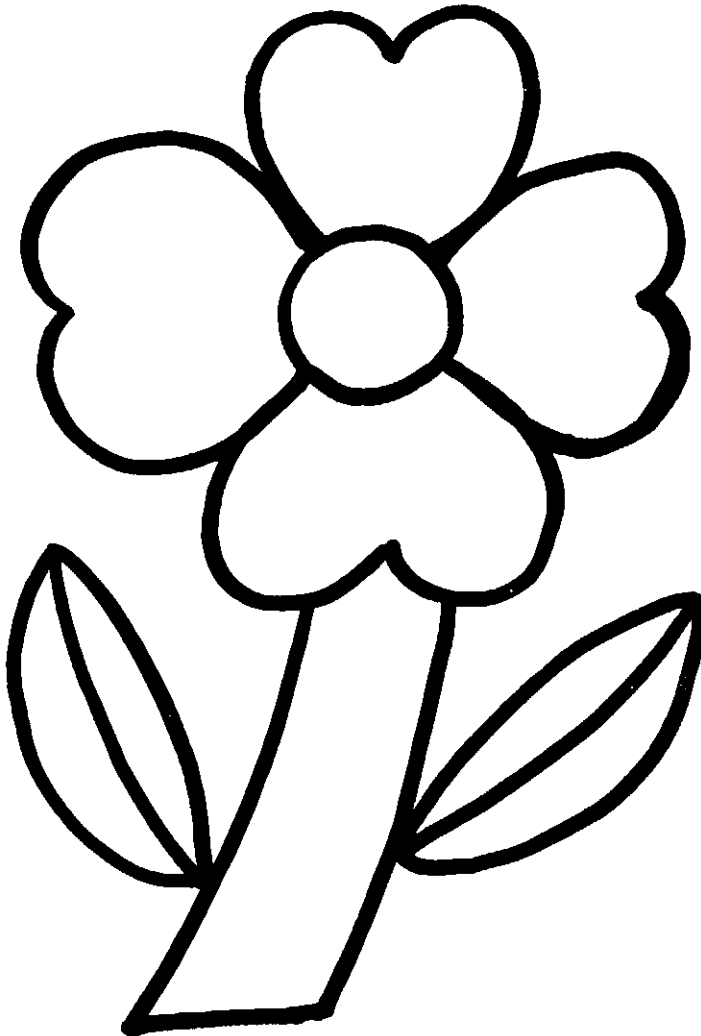
ภาคเรียนที่ 1

ใบงานประกอบกิจกรรม “สำรวจตน”

“ดอกไม้แห่งชีวิต”

คำชี้แจง

1. เขียนชื่อสมาชิกลงในเกสรดอกไม้
2. เขียนความดีลงในกลีบดอกเท่าที่จะนึกได้
3. เขียนข้อบกพร่องในใบไม้
4. เขียนสิ่งที่ต้องการปรับปรุงแก้ไขลงบนก้านดอกไม้

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

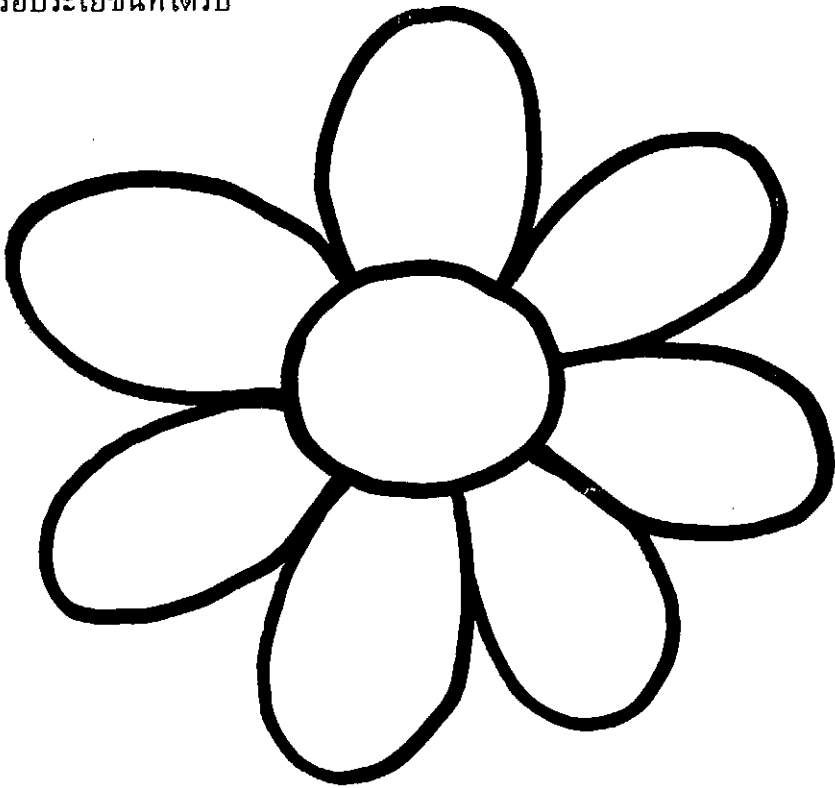
ภาคเรียนที่ 1

ใบงานประกอบกิจกรรม “สำรวจตน”

ใบงาน
“ดอกไม้ให้คุณ”

คำชี้แจง

1. เขียนชื่อตนเองในเกสรดอกไม้
2. ส่งใบงานให้เพื่อน ๆ เขียนความดีของเจ้าของชื่อดอกไม้ (ให้เวลา 5 นาที)
3. เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนที่เขียนคนสุดท้ายส่งใบงานคืนเจ้าของ เพื่ออ่านและเขียนความรู้สึกหรือประโยชน์ที่ได้รับ

ความรู้สึกหรือประโยชน์ที่ได้รับ

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1

ใบความรู้ประกอบการกิจกรรม “สำรวจตน”

การที่บุคคลได้มีโอกาสสำรวจ ประเมิน และวิเคราะห์ตนเอง จะทำให้สามารถปรับปรุงตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง และมีความภาคภูมิใจในตนเอง ส่งผลให้มีกำลังใจในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

การยอมรับตนเองเป็นสิ่งสำคัญเพราะถ้าคนเรารู้จักตนเองทั้งในด้านที่ดีและด้านที่บกพร่องแล้วจะช่วยให้เราพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้น

การยอมรับตนเองทั้งข้อดีและข้อบกพร่องนั้น ทำให้เราสามารถหาทางที่จะพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้นไป ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังเป็นข้อบกพร่องอยู่นั้นให้ดีขึ้น ทำให้เรากลายเป็นคนที่มีความสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และรู้จักตนเองในส่วนที่ดีจากคนอื่น ทำให้เราเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและมองเห็นคุณค่าของตนเอง ทำให้เกิดกำลังใจในการที่จะรักษาความดีของตนเองต่อไป

วิธีการสำรวจตน

1. สำรวจตนด้วยตนเอง

เป็นการพิจารณาทบทวนถึงข้อดี ข้อด้อยด้วยตนเอง

2. สำรวจตนจากบุคคลใกล้ชิด

สอบถามจากบุคคลสนิท เช่น เพื่อนสนิท พ่อ แม่ พี่ น้อง หรือบุคคลที่ใกล้ชิดกับตน เมื่อทราบข้อดีข้อด้อยของตนเองแล้ว ก็พร้อมที่จะปฏิบัติตนรักษาคุณงามความดีต่อไป และแก้ไขปรับปรุงในส่วนที่เป็นข้อด้อยของตนให้ดีขึ้น เพื่อพัฒนาตนต่อไป

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดเรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (สำรวจตน)

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

1. ข้อดีของการสำรวจตนคือ ก ทำให้รู้ข้อดีข้อเสียของตนเอง ข สามารถนำข้อดีข้อเสียไปปรับปรุงพัฒนาตนได้ ค เกิดกำลังใจในการพัฒนาตน ง ถูกทุกข้อ	6. เมื่อพบข้อดีของเพื่อนควรทำอย่างไร ก ยกย่องชมเชย ข ชื่นชมให้เพื่อเป็นรางวัลตอบแทนความดี ค ให้เงินรางวัล ง พาไปเลี้ยงฉลอง
2. นักเรียนมีวิธีสำรวจตนอย่างไร ก สอบถามเพื่อนและผู้ใกล้ชิด ข ทำแบบประเมินตนเอง ค คิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง ง ถูกทุกข้อ	7. เมื่อทราบข้อดีของตนจะเกิดประโยชน์ในด้านใด ก มั่นใจและกล้าแสดงออก ข ช่วยให้มีกำลังใจและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ค ภูมิใจในตนเอง ง ถูกทุกข้อ
3. การสำรวจตนจะมีประโยชน์สูงสุดก็ต่อเมื่อ..... ก รับรู้ตัวตนที่แท้จริง ข มีคนชื่นชม ค นำไปปรับปรุงเป็นหลักปฏิบัติ ง พ่อแม่เกิดความภูมิใจ	8. นักเรียนควรปฏิบัติตัวอย่างไรให้เป็นที่ยอมรับจากบุคคลในสังคม ก ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ข ช่วยเหลืองานบ้านผู้ปกครอง ค พุดจาไพเราะอ่อนหวาน ง ถูกทุกข้อ
4. เมื่อพบข้อบกพร่องของตนควรทำอย่างไร ก แสดงความสำนึกผิด ข ปรับปรุงแก้ไข ค สารภาพผิดต่อบิดา-มารดา ง ไม่มีข้อใดถูก	9. เมื่อนักเรียนทำดี แต่ไม่ได้รับคำชมเชยจากพ่อแม่หรือครูอาจารย์ นักเรียนควรทำอย่างไร ก ร้องไห้แสดงความเสียใจ ข หยุดทำความดี ค โกรธหรือแสดงความไม่พอใจเพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ ง ทำดีต่อไปโดยไม่หวังผลตอบแทน
5. เมื่อพบข้อบกพร่องของเพื่อนควรทำอย่างไร ก นำไปบอกให้ครูทราบ ข ว่ากล่าวตักเตือน ค นำไปบอกพ่อแม่หรือแม่ของเพื่อน ง แนะนำแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง	10. การยอมรับข้อดี ข้อด้อยของตนมีประโยชน์อย่างไร ก ช่วยทำให้ผู้อื่นยอมรับ ข ทำให้คนอื่นชื่นชม ค. ช่วยให้เราสามารถพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น ง. ทำให้ประพฤติตนได้ถูกต้อง

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (สำรวจตน)

1. ง	6. ก
2. ง	7. ง
3. ค	8. ง
4. ข	9. ง
5. ง	10. ค

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

เรื่องการต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (สำรวจตน)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม					
2	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
3	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
4	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5	กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น					
6	กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม					
7	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย					
8	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9	กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

**ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2**

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 1
เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

ชื่อเรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

ชื่อกิจกรรม ค่าของคน

เทคนิค กรณีศึกษาและการอภิปราย

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. บอกความรู้สึกของนักเรียนต่อกรณีศึกษาได้อย่างเหมาะสม
2. วิเคราะห์ได้ว่า คุณค่าที่แท้จริงอยู่ที่ความสามารถและความดีงามภายใน

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวครู

- 1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี
- 1.2 ครูเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น โดยใช้กิจกรรม “คำของคน” และให้นักเรียนอ่านเรื่องของกรณีศึกษา แล้วอภิปราย แล้วสรุป ข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม
- 2.2 ครูอ่านเรื่องราวของกรณีศึกษาให้นักเรียนฟัง แล้วแบ่งกลุ่มให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายในประเด็นต่างๆ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้น

3. บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น โดยใช้กิจกรรม “คำของคน”
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น โดยใช้กิจกรรม คำของคน โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
 - 3.2.2 ครูให้อ่านเรื่องของกรณีศึกษา แล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่มช่วยกันอภิปรายในหัวข้อต่างๆ
 - 3.2.3 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “คำของคน”
 - 3.2.4 ครูให้นักเรียนสรุปประโยชน์และข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
 - 3.2.5 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่นครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น
- 4.2 ใบงานหัวข้ออภิปราย
- 4.3 กรณีศึกษา เรื่อง หัวใจที่ไว้รัก
- 4.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง ความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษา เพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สาระสำคัญ

ความภาคภูมิใจเป็นความรู้สึกยอมรับตนเอง มองตนในทางบวก หรือการมีภาพพจน์ต่อตนเองว่าเป็นบุคคลที่มีคุณค่า การรับรู้นี้ จะนำมาซึ่งความรู้สึกมั่นคง และเป็นสุขใจ

คุณค่าของคนไม่เหมือนกัน บางคนเด่นด้านการเรียน กีฬา สังคม หากตระหนักคุณค่าที่แท้จริงของตนเองได้ ก็จะทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับคนอื่น ๆ ได้ดีโดยไม่มีปมด้อย

2. จุดประสงค์

1. บอกความรู้สึกของนักเรียนต่อกรณีศึกษาได้อย่างเหมาะสม
2. วิเคราะห์ได้ว่า คุณค่าที่แท้จริงอยู่ที่ความสามารถและความดีงามภายใน

3. สาระการเรียนรู้

การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การประเมินตนเองตามความรู้สึกของตน ว่าตนเองเป็นคนที่มีคุณค่า มีความสามารถ มีความสำคัญ มีการประสบผลสำเร็จในการทำงาน รวมทั้งการยอมรับ การเห็นคุณค่าจากคนในสังคมที่มีต่อตน ตลอดจนการมีเจตคติที่ดีต่อตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเอง มองตนเองในแง่ดี ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกกับบุคคลอื่นในแง่ดีด้วย

การเห็นคุณค่าของผู้อื่น

การเห็นคุณค่าของผู้อื่น คือการมองเห็นคุณค่า และยอมรับในความสามารถของผู้อื่นมีความรู้สึกต่อผู้อื่นด้วยจิตใจเป็นกลาง ไม่ถืออคติ และยอมรับในสิ่งที่เขาเป็น

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรมเรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูนำเสนอสนทนาด้วยคำถาม “นักเรียนคิดว่าคุณค่าที่แท้จริงของคนคืออะไร”

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ครูอ่านเรื่อง “หัวใจที่ไร้รัก” ให้นักเรียนฟัง

4.3.2 แบ่งกลุ่มอภิปรายในหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. การที่หนูแดงหน้าตาไม่สวยเหมือนกระดังงา นักเรียนคิดว่าเป็น “ปมด้อย” หรือไม่ เพราะเหตุใด และนักเรียนคิดว่าหนูแดงมีคุณสมบัติอะไรบ้างที่ควรภูมิใจ

2. การที่กระด้างงาหน้าตาสวย มีผู้ชายมาชอบหลายคน นักเรียนคิดว่าสิ่งนี้เป็นคุณสมบัติที่มีคุณค่ามากที่สุดของกระด้างงาหรือไม่ เพราะเหตุใด และนักเรียนคิดว่ากระด้างงามีคุณสมบัติอะไรบ้างที่ควรภูมิใจ
3. นักเรียนคิดว่า เป็นไปได้หรือไม่ที่ในคนๆหนึ่งจะมีคุณสมบัติที่ดี หรือไม่ดีเพียงอย่างเดียวอยู่ในตัว และคิดว่ามีความสามารถหรือคุณสมบัติอะไรบ้างที่เป็น “คุณค่า” ที่ควรภูมิใจ

4.3.3 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น

4.3.4 ครูให้นักเรียนเขียนข้อดีของฉันทัน แล้วให้เพื่อนในกลุ่มช่วยกันเขียนจนครบ

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรมเรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

5. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

5.1 สังเกตจากการตอบคำถามในใบงาน

5.2 สังเกตจากการร่วมกิจกรรม

5.3 จากการร่วมอภิปรายภายในกลุ่ม

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น
2. ใบงาน หัวข้ออภิปราย
3. กรณีศึกษา เรื่อง “หัวใจที่ไร้รัก”
4. ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
ด้านสังคม เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น ใช้เวลา 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น
2. ให้นักเรียนฟังเรื่องของกรณีศึกษา แล้วแบ่งกลุ่มช่วยกันอภิปรายในหัวข้อต่างๆ แล้วนำเสนอหน้า
ชั้นเรียน
3. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้รับจากการทำกิจกรรม
4. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ค่าของคน”
5. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

เอกสารประกอบกิจกรรม “คำของคน”

กรณีศึกษา “หัวใจที่ไร้รัก”

หนูแดงเป็นนักเรียนชั้นมัธยมต้นของโรงเรียนแห่งหนึ่ง หนูแดงเป็นเด็กสาวที่หน้าตาไม่สวยเลย ร้างเล็ก ท้วม ผิวดำ จมูกหนาใหญ่ ริมฝีปากค่อนข้างหนา หนูแดงมีกิริยาเรียบร้อย ยิ้มแย้มและไม่ค่อยช่างพูด หนูแดงชอบฟังเพื่อนคุยมากกว่า

หนูแดงเกิดในครอบครัวฐานะไม่ค่อยดีนัก จึงต้องใช้จ่ายอย่างประหยัด วันหยุดหนูแดงช่วยแม่ขายของเล็กๆน้อยๆ หนูแดงขยันขันแข็งทั้งในเรื่องการเรียนและช่วยเหลืองานต่างๆทั้งของโรงเรียนและเพื่อนโดยไม่เคยปฏิเสธใคร การเรียนอยู่ในระดับดี นอกจากนี้ หนูแดงยังเป็นนักกีฬาของโรงเรียนอีกด้วย หนูแดงมีเพื่อนสนิทที่รักกันมากๆ ตั้งแต่เรียนอยู่ชั้นประถมชื่อ กระดังงา

กระดังงา เป็นลูกสาวคนเดียวของพ่อแม่ซึ่งมีฐานะดี เธอเป็นเด็กหญิงที่เติบโตเป็นสาวเกินวัย มีรูปร่างโปร่ง ผิวขาวเนียน แก้มใสเป็นสีชมพู ดวงตาโตได้รูปสวย เธอเป็นเด็กสาวที่สวยงามและมีเสน่ห์ดึงดูดใจ กระดังงามีเงินใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยและมักแบ่งปันขนมและข้าวของสวยงามๆให้เพื่อนๆอยู่เสมอ เธอจึงเป็นที่รักของทุกคน

หนูแดงกับกระดังงาไปไหนมาไหนด้วยกัน ปรีกษาหรือกันทั้งในเรื่องส่วนตัวและการเรียน ซึ่งกระดังงาจะมีปัญหาอยู่ค่อนข้างมาก แม้ว่าพ่อแม่จะจ้างครูมาช่วยสอนพิเศษให้ที่บ้านก็ตาม ความที่กระดังงาเป็นเด็กสาวแรกวันที่สวยมีเสน่ห์ และช่างพูดคำหวาน กระเจ้าเข้าเหย้า กระดังงาจึงเป็น “ดาว” ในกลุ่มเพื่อนๆ โดยเฉพาะเพื่อนชายรุ่นพี่ กระดังงาชอบพูดคุยหยอกล้อกับผู้ชายทุกคน ทั้งไม่รังเกียจที่จะไปไหนมาไหนกับพวกผู้ชาย แต่มักจะชวนหนูแดงไปด้วยและชวนกันไปเป็นกลุ่ม 5-6 คน

เมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อนผู้ชาย หนูแดงจะไม่ใช่ที่สนใจของใครเลย ทุกคนชอบพูดคุยกับกระดังงา และลืมนึกว่ามีหนูแดงอยู่ด้วยในที่นั้น ความมีน้ำใจทำให้หนูแดงคอยบริการเพื่อนๆในกลุ่ม ครั้งหนึ่ง หนูแดงได้ยื่นเพื่อนผู้ชายพูดเปรียบเปรยกระดังงากับหนูแดงว่าเป็น “เจ้าหญิงกับยาจก” หนูแดงไม่ได้ตอบปากต่อคำใดๆทั้งสิ้น ครั้งหลังๆหนูแดงได้ยื่นพวกผู้ชายพูดเข้าเหย้าในทำนองนี้ดังๆ และไม่เกรงใจกระดังงาเองก็ไม่ได้แสดงท่าทางโกรธเคืองหรือห้ามปราม

หนูแดงน้อยใจมากและเก็บมาคิด คิดน้อยใจในโชคชะตาและรูปร่างหน้าตาของตัวเองหลายครั้งที่มาเองในกระจกและถามตัวเองว่า ทำไมหนอ จึงไม่มีเพื่อนชายสักคนสนใจเธอ ในขณะที่กระดังงามีเพื่อนชายมาชอบมากมาย ช่างไม่ยุติธรรมเลย

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 2

ใบความรู้ประกอบการกิจกรรม “ค่าของคน”

การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem)

การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การประเมินตนเองตามความรู้สึกของตน ว่าตนเองเป็นคนที่มีคุณค่า มีความสามารถ มีความสำคัญ มีการประสบผลสำเร็จในการทำงาน รวมทั้งการยอมรับ การเห็นคุณค่าจากคนในสังคมที่มีต่อตน ตลอดจนการมีเจตคติที่ดีต่อตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเอง มองตนเองในแง่ดี ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกกับบุคคลอื่นในแง่ดีด้วย

ความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสำคัญอย่างยิ่งในการปรับตัวทางอารมณ์ สังคม และการเรียนรู้สำหรับเด็ก เพราะเห็นพื้นฐานของการมองชีวิต ความสามารถทางด้านสังคมและอารมณ์ เกิดจากการเห็นคุณค่าในตนเอง บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงจะสามารถเผชิญกับอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้ สามารถยอมรับเหตุการณ์ที่ทำให้ตนเองรู้สึกผิดหวัง ท้อแท้ใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความหวัง และมีความกล้าหาญ จะทำให้เป็นคนที่มีประสบผลสำเร็จ มีความสุข สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขตามที่ตนปรารถนา บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเอง รู้ว่าตนเองมีคุณค่า มักจะมีการประเมินตนเองในด้านดี แต่ถ้าบุคคลใดที่มีความรู้สึกว่ามีใครสนใจ ไม่ได้รับการยอมรับหรือทำอะไรแล้วไม่ประสบความสำเร็จ จะทำให้บุคคลนั้นรู้สึกว่าตนเองไร้คุณค่า เมื่อเกิดความรู้สึกเช่นนี้ขึ้นก็จะทำให้บุคคลนั้นขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

ดังนั้น ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกันจึงมีผลต่อความรู้สึก หรือพฤติกรรมที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล (Newman, 1986 : 281-286)

การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับตนเอง ทำให้คนเรามีความเป็นตัวของตัวเองสูง ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้เป็นคนที่มีความมุ่งมั่น มีความมานะพยายามในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ทำให้เป็นคนที่มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นในด้านดี ไม่เหยียดหยามความรู้สึกของผู้อื่นให้ตกต่ำลง เป็นคนที่มีบุคลิกลักษณะดี มีสุขภาพจิตดี เป็นคนที่มีเพื่อนมาก ในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลใดที่ขาดการเห็นคุณค่าในตนเองก็จะทำให้เป็นคนที่ชอบโทษความผิดของตัวเอง ไปให้คนอื่น เป็นคนที่ชอบหาความผิดพลาดของผู้อื่น ต้องการความเอาใจใส่และต้องการได้รับการยอมรับจากผู้อื่นสูง เป็นคนที่ไม่ค่อยมีเพื่อน โดยเฉพาะเพื่อนสนิท เป็นคนที่ชอบเอาชนะและตนเอง

ต้องเป็นฝ่ายถูกต้องเสมอ บุคคลประเภทนี้มักจะใช้ทุกวิถีทางและใช้ความรุนแรงเพื่อที่จะทำให้ตนเองชนะ เป็นคนที่ติดสิ่งเสพติด เป็นคนที่ซึมเศร้าสิ้นหวังในชีวิต ทำให้เป็นคนเห็นแก่ตัวและมีความต้องการทางวัตถุสูง ขาดการตัดสินใจที่ดี ชอบผัดวันประกันพรุ่ง เป็นคนที่ชอบฟังฟังผู้อื่นอยู่เสมอ เป็นคนที่ชอบคุยโอ้อวดเกินจริงและที่ยิ่งร้ายไปกว่านั้น คนที่ขาดการเห็นคุณค่าในตนเองยังเป็นคนที่พยายามฆ่าตัวตาย เนื่องมาจากว่าเห็นว่าตนเองเป็นคนไร้ค่า เมื่อเกิดปัญหาอะไรเกิดขึ้นมักจะลงโทษตัวเอง และรู้สึกเจ็บปวดกับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมากมาย บุคคลเหล่านี้จึงมักพยายามฆ่าตัวตายเพื่อหลีกเลี่ยงสังคม ดังจะเห็นได้จากสภาพปัจจุบันเศรษฐกิจตกต่ำ ผู้คนเกิดความเครียด พยายามหลีกเลี่ยงปัญหา พยายามฆ่าตัวตายดังที่เห็นได้จากทางหน้าหนังสือพิมพ์ วิทยุ หรือโทรทัศน์ เป็นต้น (ประเทิน มหาพันธ์. 2536 : 1-2 เกียรติวรรณ อมาตยกุล. 2540: 4-8)

ลักษณะของผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเอง

ลักษณะของบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูง มีลักษณะดังนี้

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
2. มองตนเองในด้านบวก
3. มีความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัย ไม่หวั่นไหวต่อคำวิจารณ์
4. มีลักษณะยอมรับตนเอง ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
5. ใส่ใจในความสามารถรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นได้อย่างละเอียดอ่อน
6. สามารถแสดงความคิดเห็นและความต้องการของตนเองอย่าง ตรงไปตรงมาตามความเป็นจริง
7. ใช้กลไกในการป้องกันตนเองน้อย
8. เป็นผู้ริเริ่มสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นก่อน
9. มีความยืดหยุ่นและมีความริเริ่มสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์

ลักษณะของคนที่เห็นคุณค่าในตนเองนั้นจะเป็นคนที่มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่ดี มีอารมณ์มั่นคง มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความกระตือรือร้น สามารถทำงานให้ประสบความสำเร็จได้ ความเป็นอิสระ เป็นผู้นำ และมีความรับผิดชอบ กล้าหาญ ไม่หลีกเลี่ยงปัญหา ทำให้ชีวิตมีความสุข ปราศจากความวิตกกังวลและแก้ปัญหาได้ดี

องค์ประกอบของการเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลเป็นการประเมินอัตมโนทัศน์ของบุคคล ซึ่งได้แก่ ความคิด ความรู้สึก และเจตคติที่บุคคลมีต่อตนเอง ซึ่งมีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของตนที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าของตนเอง ซึ่งโลเวล (Lovell. 1980 : 115-118) ได้แบ่งองค์ประกอบของตนออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ภาพลักษณ์ของตนเอง (Self Image) เป็นลักษณะของบุคคลที่ปรากฏออกมาในช่วงแรกของชีวิต ซึ่งได้ภาพลักษณ์จากบุคคลอื่น โดยเฉพาะบิดา มารดา สมาชิกในครอบครัว และเพื่อน ๆ ตามลำดับ

2. ตนในอุดมคติ (Ideal Self) เป็นภาพที่บุคคลต้องการจะเป็นตนในอุดมคติ มีจุดเริ่มจากการที่มีบุคคล อื่น ๆ เป็นแบบอย่าง และจะสร้างแบบอย่างของตนขึ้นมา (Model Self) ในเด็กเล็กก็จะมีแบบอย่างเป็นของตนเอง โดยเริ่มจากบิดา มารดา หรือบุคคลใกล้ชิด

3. การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self Esteem) เป็นความรู้สึกที่ดีต่อตนเองหรือตนในอุดมคติ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจคุณค่าในตนเอง และเกี่ยวข้องกับความแตกต่างระหว่างภาพลักษณ์แห่งตน กับตนในอุดมคติ ถ้าใกล้กันมากก็就会有เห็นคุณค่าในตนเองสูง และถ้าแตกต่างกันมากก็จะเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จะทำให้เป็นคนที่มีความวิตกกังวลสูง มีความรู้สึกไม่ปลอดภัย และมีสุขภาพจิตไม่ดี

แนวทางการพัฒนาและสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้ได้ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ และพัฒนาให้เกิดขึ้นได้จากประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ นักจิตวิทยาได้เสนอแนวทางในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง

จากแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาและสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักจิตวิทยาที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่ามีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองได้ ดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ผ่อนคลาย ให้การรับฟังและยอมรับความคิดเห็น มีการเสริมแรงและให้กำลังใจ นอกจากนี้การสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย อาจส่งเสริมได้โดยการจัดกิจกรรมคลายเครียดต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสดใส สงบ และเกิดความสมดุลระหว่างร่างกายและจิตใจ (เกียรติวรรณ อมาตยกุล. 2540 : 34-37)

2. จัดกิจกรรมเพื่อให้มีโอกาสนในการแก้ปัญหาาร่วมกัน โดยใช้กระบวนการกลุ่มและใช้วิธีการแก้ปัญหาแบบปลายเปิด เพื่อให้โอกาสคิดด้วยเหตุผลอย่างอิสระและสามารถประสบความสำเร็จในการคิดแก้ปัญหา เพื่อให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเองได้ (ชัยรัตน์ วงศ์อาษา. 2539 : 22 ; อ้างอิงจาก Coopersmith. 1988 ; Bruno. 1983 : 363)

3. เปิดโอกาสให้แต่ละคนแสดงความคิดเห็น เป็นการสะท้อนความคิดและค่านิยมของตน เพื่อให้เกิดการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นและเข้าใจความคิดเห็นและค่านิยมของผู้อื่น

4. มีการตั้งเป้าหมายหรือคาดหวังถึงวันข้างหน้า เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง นอกจากนี้การระลึกถึงงานที่ทำเสร็จแล้วเป็นการให้กำลังใจและชื่นชมในตัวเอง (Sasse. 1978 : 48)

5. มีการวิเคราะห์และให้ข้อมูลย้อนกลับจากการแก้ปัญหาาร่วมกัน ช่วยให้เกิดการเสนอแนะ ทำให้เกิดการยอมรับสภาพตามความเป็นจริง (Brook. 1992 : 544-548)

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2543). คู่มือส่งเสริมสุขภาพจิต นักเรียนระดับมัธยมศึกษา

สำหรับครู. กรุงเทพฯ

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดเรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (คำของคน)

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

1. การรู้จักคุณค่าของตน จะช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอย่างไร ก ทำให้มีความสุขในการใช้ชีวิต ข มีกำลังใจในการทำสิ่งต่าง ๆ ค ทำให้มีกำลังใจต่อสู้ชีวิต ง ถูกทุกข้อ	6. ถ้าเพื่อนของนักเรียนไม่ยอมรับนักเรียนเข้ากลุ่ม นักเรียนจะอย่างไร ก สำนวจน และพยายามแก้ไขข้อบกพร่อง ข ไปหากกลุ่มใหม่ที่เขายอมรับ ค พยายามทำตัวเองให้เด่น ง ไม่สนใจ
2. คนที่ไม่รู้จักคุณค่าของตนเอง จะทำให้เกิดความรู้สึกอย่างไร ก มีความสุขในชีวิต ข มีจิตใจที่สงบ ค ท้อแท้เบื่อหน่าย ง ชอบให้คนรอบข้างเอาใจ	7. เมื่อมีเพื่อนมาพูดจาดูถูกเหยียดหยามนักเรียน นักเรียนควรจะทำอย่างไร ก ไปฟ้องคุณครูให้ลงโทษ ข ไม่สนใจและไม่ใส่ใจ ค ชี้แจงว่าไม่เป็นความจริง ง ได้เถียงและว่าคนพูดไม่ดี
3. การสร้างคุณค่าของชีวิตทำได้โดยวิธีใด ก ทำเลียนแบบคนอื่นที่คิดว่าดี ข ทำตามใจที่ตนเองอยากทำและคิดว่าไม่ผิด ค ทำตามที่คุณอื่นบอกให้ทำ ง ทำตามสื่อโฆษณา	8. นักเรียนคิดว่าคุณค่าในตัวของคุณค่านักเรียนอยู่ที่ไหน ก หน้าตา ข รูปร่าง ค การกระทำ ง การยอมรับจากเพื่อน ๆ
4. นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร จึงจะมีคุณค่า ก ชี้อบรมมาฝากเพื่อนทุกวัน ข ให้เพื่อนลอกการบ้าน ค ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน ง ทำสิ่งที่เพื่อนอยากให้ทำ	9. เมื่อนักเรียนปฏิบัติตนอย่างมีคุณค่าแล้วผู้ปกครองของนักเรียนจะรู้สึกอย่างไรกับนักเรียน ก เฉย ๆ เพราะเห็นอยู่ทุกวัน ข ชื่นชม เพราะเราปฏิบัติตนเหมาะสม ค เฉย ๆ เพราะเป็นคนส่งให้ทำ ง ชื่นชม เพราะจะได้เป็นที่เชิดหน้าชูตา
5. นักเรียนจะอย่างไรเพื่อให้เพื่อน ๆ ยอมรับเข้ากลุ่ม ก แสดงความจริงใจ ข เลี้ยงน้ำเลี้ยงขนม ค พาเพื่อน ๆ ไปเที่ยว ง ทำทุกอย่างที่เพื่อนสั่ง	10. การกระทำตนมีคุณค่าจะไม่ได้รับสิ่งใดตอบแทน ก ค่ายกย่อง ชมเชย ข ทรัพย์สินเงินทอง ค ความไว้วางใจจากคนรอบข้าง ง ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (ค่าของคน)

1. ง	6. ก
2. ค	7. ข
3. ข	8. ค
4. ค	9. ข
5. ก	10. ข

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
เรื่องการต้องการการยอมรับจากผู้อื่น (ค่าของคน)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม					
2	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
3	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
4	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5	กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น					
6	กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม					
7	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย					
8	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9	กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 2
เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

ชื่อเรื่อง วิธีการปฏิเสธ
ชื่อกิจกรรม อดเปรี้ยวไว้กินหวาน
เทคนิค บทบาทสมมติแบบมีบทและการอภิปราย
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. วิเคราะห์สาเหตุผลกระทบจากเพศสัมพันธ์ที่ไม่รับผิดชอบได้
2. สามารถปฏิเสธคำชักชวนได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวครู

- 1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี
- 1.2 ครูเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การสอนกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ โดยใช้กิจกรรม “อดเปรี้ยวไว้กินหวาน” และให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติและอภิปรายกลุ่ม แล้วสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
- 2.2 ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ แล้วแบ่งกลุ่มอภิปรายในหัวข้อต่างๆ และช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

3 บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ โดยใช้กิจกรรม “อดเปรี้ยวไว้กินหวาน”
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ โดยใช้กิจกรรม “อดเปรี้ยวไว้กินหวาน” โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง วิธีการปฏิเสธครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ แล้วแบ่งกลุ่มอภิปรายในหัวข้อต่างๆ แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน
 - 3.2.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ
 - 3.2.3 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “อดเปรี้ยวไว้กินหวาน”
 - 3.2.4 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
 - 3.2.5 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่อง วิธีการปฏิเสธ
 - 3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

4 สิ่งที่คุณต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง วิธีการปฏิเสธ
- 4.2 ใบงานหัวข้ออภิปราย
- 4.3 บทสนทนาบทบาทสมมติ
- 4.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง วิธีการปฏิเสธ

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

การปฏิเสธเป็นสิทธิส่วนบุคคล ที่ทุกคนควรเคารพและยอมรับ การปฏิเสธที่ใช้ได้ผลมักเป็นการปฏิเสธในสถานการณ์ที่ถูกชักชวนไปทำในสิ่งที่ไม่เกิดประโยชน์หรือเกิดผลกระทบในแง่ลบตามมา

การปฏิเสธที่ดีจะต้องปฏิเสธอย่างจริงจังทั้งท่าทาง คำพูด และน้ำเสียง เพื่อแสดงความตั้งใจอย่างชัดเจนที่จะขอปฏิเสธ

2. จุดประสงค์

1. วิเคราะห์สาเหตุผลกระทบจากเพศสัมพันธ์ที่ไม่รับผิดชอบได้
2. สามารถปฏิเสธคำชักชวนได้

3. สารการเรียนรู้

ขั้นตอนการปฏิเสธมี 3 ขั้นตอน คือ

1. ใช้ความรู้สึกเป็นข้ออ้างประกอบเหตุผล เพราะการใช้เหตุผลอย่างเดียวมักถูกโต้แย้งด้วยเหตุผลอื่น การอ้างความรู้สึกจะทำให้โต้แย้งได้ยากขึ้น
2. การขอปฏิเสธ เป็นการบอกปฏิเสธให้ชัดเจนเป็นคำพูด
3. การขอความเห็นชอบ เพื่อรักษาน้ำใจของผู้ชวน และควรกล่าวคำขอบคุณเมื่อผู้ชวนยอมรับ

การเข้าใจความรู้สึก และผลกระทบที่เกิดจากเพศสัมพันธ์ที่ไม่รับผิดชอบ จะช่วยให้ผู้หญิงมีความระมัดระวังตัวเองมากขึ้น และผู้ชายจะมีความยับยั้งชั่งใจเพื่อป้องกันการเกิดเพศสัมพันธ์ที่ไม่รับผิดชอบขึ้น

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรมเรื่อง วิธีการปฏิเสธ

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนาถึงประสบการณ์ในการบอกปฏิเสธเมื่อถูกผู้อื่นชักชวนไปในทางที่ไม่

เหมาะสม

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ขออาสาสมัคร 2 คน เพื่อแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน

4.3.2 เมื่อชมการแสดงบทบาทสมมติแล้ว ถามนักเรียนว่าถ้านักเรียนเป็นศักดิ์และนิดาจะรู้สึกอย่างไร สุ่มถามความรู้สึกของนักเรียน 3-4 คน

4.3.3 แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละเท่าๆ กัน

ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

- เพราะเหตุใดศักดิ์และนิตาจึงแสดงท่าทีที่แตกต่างกันมาก
- นักเรียนคิดว่าศักดิ์และนิตาใครเป็นผู้ผิดเพราะอะไร
- จากเหตุการณ์จะมีผลกระทบต่อทั้งฝ่ายชายและหญิงอย่างไร
- นักเรียนคิดว่าจะป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ได้อย่างไร
- นักเรียนคิดว่า การมีเพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบ ควรเป็นอย่างไร

4.3.4 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปหลักการปฏิบัติ และวิธีหาทางออกเมื่อถูกรบเร้าหรือถูกเข้าชู้

4.4.2 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงเหตุผลของการไม่ชิงสุกก่อนห่าม

4.4.3 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง วิธีการปฏิบัติ

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรมเรื่อง วิธีการปฏิบัติ

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง วิธีการปฏิบัติ

5. กระบวนการวัดผลประเมินผล

5.1 สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรม

5.2 สังเกตการร่วมอภิปรายและนำเสนอหน้าชั้น

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง วิธีการปฏิบัติ

7.2 ใบงานหัวข้ออภิปราย

7.3 บทสนทนาบทบาทสมมติ

7.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง วิธีการปฏิบัติ

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
ด้านสังคม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง วิธีการปฏิเสธ
2. ให้นักเรียนเล่าถึงประสบการณ์ในการบอกปฏิเสธในอดีต
4. ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติ แล้วแบ่งกลุ่มอภิปรายในหัวข้อต่างๆ
5. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม
6. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “อดเปรี้ยวไว้กินหวาน”
7. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 2

ในงานประกอบกิจกรรม “อดเปรี้ยวไว้กินหวาน”

หัวข้ออภิปราย

- นักเรียนคิดว่า การมีเพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบ ควรเป็นอย่างไร

[illegible]

เอกสารประกอบกิจกรรม “อดเปรี้ยวไว้กินหวาน”

บทสนทนา (สำหรับสาธิต)

ตัวละคร 2 คน ได้แก่ ศักดิ์ และนิดา

เหตุการณ์ ศักดิ์กำลังนั่งดูโทรทัศน์อย่างเพลิดเพลิน เสียงเคาะประตูดังขึ้น ศักดิ์เดินไปเปิดประตู นิดาเดินเข้ามา ทำทางรื้อนร่น ศักดิ์ปิดประตู มองนิดาอย่างแปลกใจ

ศักดิ์ : นิดา คุณเป็นอะไรไปล่ะวันนี้ มาชะมัดเชียว
 นิดา : (เสียงรื้อนร่น) ศักดิ์คะนิดาไม่อยากกลับหอพักเลิกเรียนก็รีบมาหาคุณนี่แหละ
 ศักดิ์ : (ดีใจ) นิดา วันนี้ค้างกับผมนะ
 นิดา : ไม่.....ไม่ได้ค่ะ
 ศักดิ์ : (ไม่พอใจ) คุณไม่รักผมแล้วสิ...นิดา
 นิดา : ไม่...นิดายังรักคุณเหมือนเดิม แต่นิดามีเรื่องสำคัญ
 ศักดิ์ : (ทำท่ารำคาญ) มีอะไรก็บอกมาสิ
 นิดา : (เสียงลั่นเล ไม่แน่ใจ) ที่ต้องมาพบคุณก็เพราะ.....
 ศักดิ์ : (รำคาญมากขึ้น) ก็มันอะไรล่ะ
 นิดา : นิดาท้องค่ะ
 ศักดิ์ : (วิ่งไป เสียงโกรธ) ท้อง...ท้อง...แล้วมาบอกผมทำไม

พูดจบหันหลังให้นิดา นิดาเดินไปยืนเผชิญหน้าศักดิ์ จับแขนอย่างแว่วอน

นิดา : ศักดิ์ ทำไมพูดอย่างนั้น เราต้องรับผิดชอบเรื่องนี้นะ
 ศักดิ์ : (เสียงดัง โมโหจัด) คุณพูดอย่างนั้นไม่ได้นะ ผมยังเรียนอยู่ ผมจะทำ ยังไงได้
 นิดา : ศักดิ์ เขาเป็นลูกของเรานะ คุณจะให้นิดาทำอะไรล่ะ (ร้องไห้)
 ศักดิ์ : (ตะโกนใส่) หยุดเพื่อซักที ใครจะรู้ล่ะว่าเด็กเป็นลูกใคร
 ศักดิ์สับตบแขนหลุด เดินหนีไป นิดาปิดหน้าร้องไห้
 นิดา : ໄ໓ ! ศักดิ์

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 2

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “อดเปรี้ยวไว้กินหวาน”

การปฏิเสธเป็นสิทธิส่วนบุคคล ที่ทุกคนควรเคารพและยอมรับ การปฏิเสธที่ใช้ได้ผลมักเป็นการปฏิเสธในสถานการณ์ที่ถูกชักชวนไปทำในสิ่งที่ไม่เกิดประโยชน์ หรือเกิดผลกระทบในแง่ลบตามมา

การปฏิเสธที่ดีจะต้องปฏิเสธอย่างจริงจังทั้งท่าทาง คำพูด และน้ำเสียง เพื่อแสดงความตั้งใจอย่างชัดเจนที่จะขอปฏิเสธ

ขั้นตอนการปฏิเสธมี 3 ขั้นตอน คือ

1. ใช้ความรู้สึกเป็นข้ออ้างประกอบเหตุผล เพราะการใช้เหตุผลอย่างเดียวมักถูกโต้แย้งด้วยเหตุผลอื่น การอ้างความรู้สึกจะทำให้โต้แย้งได้ยากขึ้น
2. การขอปฏิเสธ เป็นการบอกปฏิเสธให้ชัดเจนเป็นคำพูด
3. การขอความเห็นชอบ เพื่อรักษาน้ำใจของผู้ชวน และควรกล่าวคำขอบคุณเมื่อผู้ชวนยอมรับการหาทางออกเมื่อถูกเข้าชี้ หรือสบประมาท

บางครั้งผู้ชวนพูดเข้าชี้ต่อเพื่อชวนให้สำเร็จ ผู้ถูกชวนไม่ควรหวั่นไหวไปกับคำพูด เพราะจะทำให้ขาดสมาธิในการหาทางออก ควรยืนยันการปฏิเสธด้วยท่าทีมั่นคง และหาทางออกโดยเลือกวิธีต่อไปนี้

1. ปฏิเสธซ้ำ โดยไม่ต้องใช้ข้ออ้าง พร้อมทั้งบอกลา แล้วเดินจากไปทันที
2. การต่อรอง โดยการชวนไปทำกิจกรรมอื่นที่ดีกว่ามาทดแทน
3. การผัดผ่อน โดยการขอยืดระยะเวลาออกไป เพื่อให้ผู้ชวนเปลี่ยนความตั้งใจ

ขั้นตอนการตัดสินใจ

การตัดสินใจเป็นสิทธิส่วนบุคคลในการเลือกที่จะทำหรือไม่ทำสิ่งใด การตัดสินใจมี 4 ขั้นตอน

1. กำหนดทางเลือกเพื่อตัดสินใจ เช่น ไป/ไม่ไป เอา/ไม่เอา
2. วิเคราะห์ผลดี ผลเสียของทางเลือกทั้งสอง
3. ตัดสินใจเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง
4. หาทางแก้ไขข้อเสียที่เกิดจากการตัดสินใจ

ตัวอย่างการบอกปฏิเสธ

ขั้นตอน	ตัวอย่างประโยค (กรณีเพื่อนชวนไปค้างที่บ้าน)
การปฏิเสธ 1. บอกความรู้สึกประกอบเหตุผล 2. การขอปฏิเสธ 3. การถามความเห็น	"ฉันรังเกียจสถานที่อย่างนั้น กลัวติดโรคด้วย" "ขอไม่ไปนะเพื่อน" "นายคงไม่ว่าอะไรใช่ไหม...ชอบใจมากที่นายชวน"
การหาทางออกเมื่อถูกเข้าชี้ 1. ปฏิเสธซ้ำแล้วบอกลา 2. ต่อรองชวนทำกิจกรรมอื่น 3. ผัดผ่อน(เพื่อยืดเวลา)	"ไม่ไปดีกว่า เราขอกลับก่อนนะ" "เอาอย่างนี้ดีกว่า พวกนายไปฟังเพลงที่บ้านเรมัย" "เอาไว้วันหลัง พวกนายไปที่อื่นเราจะไปด้วย"

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดเรื่อง วิธีการปฏิเสธ (อดเปรี้ยวไว้กินหวาน)

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

อ่านบทสนทนาแล้วตอบคำถามในข้อ 1-3 หนึ่ง : เฮ้ย! เราเบื่อดูหนังสือจังเลย คีนี่ไปดูหนังกันมีย ต่อม : พรุ่งนี้สอบนี่นา นายลืมแล้วหรือหนึ่ง หนึ่ง : ไม่เป็นไรหรอก ถือว่าไปพักผ่อนสมองแล้วกัน ต่อม : _____ 1 _____ หนึ่ง : น้า แล้วเดี๋ยวค่อยกลับมาอ่านก็ได้ ต่อม : _____ 2 _____ หนึ่ง : อะไรวะ ! อดสำหรับชวน ต่อม : _____ 3 _____ หนึ่ง : ก็ได้ แล้วพรุ่งนี้เจอกัน บ้าย บาย 1. เดิมประโยคปฏิเสธที่บอกความรู้สึกประกอบเหตุผล ก เธอคงไม่ว่าอะไรนะ ขอขอบคุณเธอมากที่เข้าใจเรา ข ฉันไม่สบายใจที่กลับบ้านผิดเวลา กลัวแม่เป็นห่วง ค บอกแล้ววัย ว่าไม่ไปชวนอยู่ได้ ง ขอไม่ไปดีกว่า 2. เดิมประโยคเพื่อขอปฏิเสธ (ใช้ตัวเลือกในข้อ 1) 3. เดิมประโยคปฏิเสธโดยถามความเห็น ขอขอบคุณและยอมรับ (ใช้ตัวเลือกในข้อ 1)	5. สิ่งใดควรทำเป็นอันดับแรกเมื่อถูกชักชวนไปในทางที่ผิด ก ปฏิเสธโดยอ้างความรู้สึกประกอบเหตุผล ข ทำท่าทางให้ผู้ชวนรู้ว่าเราไม่พอใจ ค ปฏิเสธซ้ำ ง ผัดผ่อน 6. เมื่อนักเรียนปฏิเสธแล้วไม่ได้ผล นักเรียนควรทำอย่างไร ก บอกความรู้สึกประกอบเหตุผล ข ตะโกนให้คนใกล้ๆ มาช่วย ค บอกความเห็นใจโดยการอ้อนวอน ง บอกผัดผ่อนแล้วเดินหนี 7. ข้อใดเป็นขั้นตอนที่ 2 ในการบอกปฏิเสธ ก อ้างความรู้สึกประกอบเหตุผล ข ปฏิเสธซ้ำ ค การตอรอง ง การขอปฏิเสธ
4. เมื่อนักเรียนถูกเพื่อนชักชวนไปในทางที่ไม่ดี วิธีใดที่นักเรียนไม่ควรเลือกใช้ในการบอกปฏิเสธซ้ำ ก ตอรอง ข ถามความเห็น ค ผัดผ่อน ง ปฏิเสธซ้ำ	8. สถานการณ์ใดที่นักเรียนควรบอกปฏิเสธ ก เพื่อนชวนไปอ่านหนังสือที่ห้องสมุด ข แต่งชวนกันไปทำขนมขายหารายได้พิเศษ ค จี้ชวนไปดูหนังตอนเที่ยงคืนหลังสอบเสร็จ ง แบ่งชวนแพร่ไปวิ่งออกกำลังกายหลังเลิกเรียน

9. ข้อใดไม่ใช่การใช้การปฏิเสธซ้ำ ก ไม่ ฉันไม่ไป ข ฉันไม่อยากไปจริงๆ ไปละนะ ค ไม่ดีกว่า เราไม่อยากไป ง เธอคงไม่ว่าอะไรใช่ไหม ขอบคุณเธอมากนะ	10. หากเพื่อนชวนนักเรียนไปเสพยาบ้าแล้วนักเรียนปฏิเสธแล้วถูกเพื่อนสบประมาทว่าไม่กล้าพอ ไม่มีน้ำยานักเรียนควรทำอย่างไร ก ได้ตอบด้วยคำพูดที่รุนแรง ข แนะนำเพื่อนให้เห็นถึงโทษของยาบ้า ค บอกปฏิเสธซ้ำแล้วเดินหนี ง บอกผิดผ่อน แล้วเดินหนี

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง วิธีการปฏิเสธ (อดเปรี้ยวไว้กินหวาน)

1. ข	6. ง
2. ง	7. ข
3. ก	8. ค
4. ข	9. ง
5. ก	10 ค

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
เรื่องวิธีการปฏิเสธ (อดเปรี้ยวไว้กินหวาน)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม					
2	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
3	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
4	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5	กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น					
6	กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม					
7	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย					
8	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9	กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 3

เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว

ชื่อเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว

ชื่อกิจกรรม ครอบครัวดีมีสุข

เทคนิค กิจกรรม “ครอบครัวดีมีสุข”

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. นักเรียนบอกลักษณะของครอบครัวที่ดีได้
2. บอกบทบาทของการเป็นสมาชิกที่ดีภายในครอบครัวได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวครู

- 1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี
- 1.2 ครูเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การสอนกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว โดยใช้กิจกรรม “ครอบครัวดีมีสุข” แล้วสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
- 2.2 ให้นักเรียนทำใบงานครอบครัวในฝัน และร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้รับจากการทำกิจกรรม

3 บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว โดยใช้กิจกรรม “ครอบครัวดีมีสุข”
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว โดยใช้กิจกรรม “ครอบครัวดีมีสุข” โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว
 - 3.2.2 ครูให้นักเรียนทำใบงานครอบครัวในฝัน
 - 3.2.3 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ครอบครัวดีมีสุข”
 - 3.2.4 ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้รับจากการทำกิจกรรม
 - 3.2.5 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว
 - 3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว

4 สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว
- 4.2 ภาพครอบครัวที่แตกต่างกัน 2 ภาพ
- 4.3 ใบงาน “ครอบครัวในฝัน”
- 4.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สาระสำคัญ

ครอบครัวจะประกอบไปด้วย พ่อ แม่ ลูก และญาติคนอื่นๆ ที่อยู่อาศัยร่วมกัน มีกิจกรรมร่วมกัน และมีความสัมพันธ์กันทางจิตใจ ร่วมทุกข์ร่วมสุข และแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

2. จุดประสงค์

1. นักเรียนบอกลักษณะของครอบครัวที่ดีได้
2. บอกบทบาทของการเป็นสมาชิกที่ดีภายในครอบครัวได้

3. สาระการเรียนรู้

ความรักและความเข้าของสมาชิกภายในครอบครัวนั้น เป็นหนทางที่จะเกิดความสุขภายในครอบครัว ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในชีวิตของแต่ละบุคคล หลักการที่จะสร้างความสุขให้เกิดขึ้นในครอบครัวมีดังนี้

1. ความรักความผูกพันห่วงใยกันและกัน
2. ความเป็นประชาธิปไตยภายในครอบครัว
3. การหันหน้าปรึกษาหารือกันเมื่อมีปัญหา
5. การพักผ่อนหย่อนใจและใช้เวลาว่างร่วมกัน
6. การยอมรับความจริง การให้อภัยซึ่งกันและกัน

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นตอนสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรมเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ให้นักเรียนดูภาพครอบครัวที่ดี และครอบครัวที่มีปัญหา แล้วถามนักเรียนว่าภาพทั้ง 2 ภาพนี้แตกต่างกันอย่างไร และนักเรียนรู้สึกอย่างไรกับภาพ 2 ภาพนี้

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 แจกใบงาน ครอบครัวในฝัน แล้วให้นักเรียนวาดภาพครอบครัวที่นักเรียนใฝ่ฝัน และเขียนบรรยายตามหัวข้อที่ให้ไป

- 4.3.2 สุ่มถามนักเรียน 4-5 คน
- 4.3.3 ให้นักเรียนสรุปสิ่งที่เพื่อนพูด
- 4.3.4 ครูสรุปเพิ่มเติมเนื้อหา

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงการมีชีวิตครอบครัวที่ดี

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรมเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว

5. การวัดและการประเมินผล

5.1 จากใบงาน ครอบครัวฉันที่ไฝฝัน

5.2 จากการตอบคำถาม

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบทดสอบก่อนและเรียน เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว

7.2 ภาพครอบครัวที่แตกต่างกัน 2 ภาพ

7.3 ใบงาน ครอบครัวที่ฉันไฝฝัน

7.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว

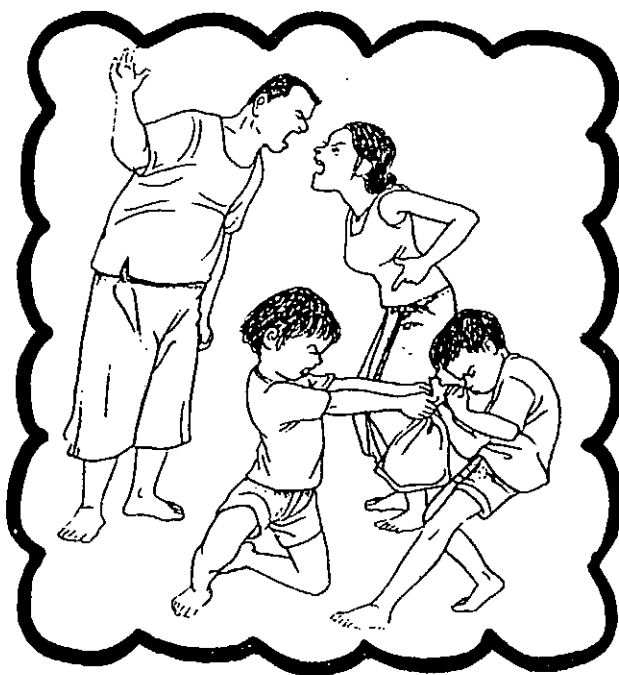
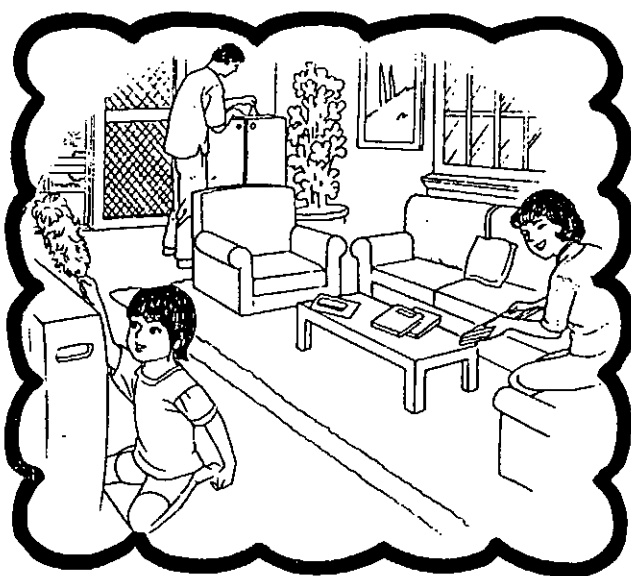
คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
ด้านสังคม เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว ใช้เวลา 1 ชั่วโมง นักเรียน
ควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว
2. ให้นักเรียนบอกความรู้สึกเกี่ยวกับภาพของครอบครัวทั้ง 2 ภาพ
3. ให้นักเรียนทำใบงาน “ครอบครัวในฝัน” แล้วนำเสนอในชั้นเรียน
4. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรม
3. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ครอบครัวดีมีสุข”
4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว

เอกสารประกอบการกิจกรรม “ครอบครัวดีมีสุข”

ภาพครอบครัว 2 ครอบครัว

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 2

ใบงานประกอบกิจกรรม “ครอบครัวดีมีสุข”

ครอบครัวที่ฉันใฝ่ฝัน

ครอบครัวของฉัน

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การปฏิบัติตัวในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 2

ใบงานประกอบกิจกรรม “ครอบครัวดีมีสุข”

หัวข้ออภิปราย

ครอบครัวที่ดีในความคิดของฉัน คือ

.....

.....

.....

.....

.....

นักเรียนควรปฏิบัติตัวอย่างไรจึงจะเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

.....

.....

.....

.....

.....

นักเรียนอยากปรับปรุงตนเองอย่างไรบ้าง เพื่อที่จะเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 2

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ครอบครัวดีมีสุข”

ครอบครัวจะประกอบไปด้วย พ่อ แม่ ลูก และญาติคนอื่นๆ ที่อยู่อาศัยร่วมกัน มีกิจกรรมร่วมกัน และมีความสัมพันธ์กันทางจิตใจ ร่วมทุกข์ร่วมสุข และแก้ไขปัญหาร่วมกัน

ครอบครัวจะมีความสุขและประสบความสำเร็จได้นั้น สมาชิกในครอบครัวทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ สามัคคี และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเอื้อเฟื้อ แบ่งปัน ให้กำลังใจ ไม่ทอดทิ้งกัน และประการสำคัญสำคัญ สมาชิกทุกคนต้องช่วยกันทำหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ เช่น พ่อ แม่ มีหน้าที่ดูแลลูก อบรมสั่งสอน ก็ต้องทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด ลูกมีหน้าที่เชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดามารดา ตั้งใจเรียน และประพฤติตนเป็นเด็กดี ก็ต้องทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด และหากทุกคนต่างตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนแล้ว ก็จะอยู่เป็นครอบครัวที่มีความสุขต่อไป

ความรักและความเข้าใจของสมาชิกภายในครอบครัวนั้น เป็นหนทางที่จะเกิดความสุขภายในครอบครัว ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในชีวิตของแต่ละบุคคล หลักการที่จะสร้างความสุขให้เกิดขึ้นในครอบครัวมีดังนี้

4. ความรักความผูกพันห่วงใยกันและกัน
5. ความเป็นประชาธิปไตยภายในครอบครัว
6. การหันหน้าปรึกษาหารือกันเมื่อมีปัญหา
7. การพักผ่อนหย่อนใจและใช้เวลาว่างร่วมกัน
8. การยอมรับความจริง การให้อภัยซึ่งกันและกัน

บุตรพึงปฏิบัติต่อบิดามารดา ดังนี้

1. เคารพเชื่อฟัง ไม่ได้เถียงหรือใช้วาจาก้าวร้าวดูหมิ่นบิดามารดา
2. แสดงความกตัญญูตทเวที สำนึกและตอบแทนบุญคุณ
3. ตั้งใจศึกษาหาความรู้เต็มกำลังความสามารถ
4. ประหยัด
5. ช่วยเหลืองานบ้านเพื่อแบ่งเบาภาระของบิดามารดา
6. มีความเกรงใจ
7. รักษาและสร้างชื่อเสียงเกียรติยศวงศ์ตระกูล
8. พอใจ และรักษาทรัพย์สมบัติที่บิดามารดามอบให้

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว (ครอบครัวดีมีสุข)

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

1. ลักษณะของครอบครัวที่ดีมีลักษณะอย่างไร ก มีฐานะร่ำรวย ข มีญาติพี่น้องมากมาย ค สมาชิกในครอบครัวรักใคร่ปรองดอง ง มีอาหารกินอิ่มทุกวัน	6. ถ้าพ่อแม่ขายของชำที่บ้าน เมื่อกลับจากโรงเรียน นักเรียนควรทำอย่างไร ก. หาน้ำให้แม่ดื่ม ข. ไปเล่นกับเพื่อน ค. ช่วยแม่ขายของ ง. หาของในร้านกิน
2. เมื่อนักเรียนทำผิด นักเรียนคิดว่าครอบครัวจะ ทำอย่างไรจึงจะเหมาะสม ก ว่ากล่าว ตักเตือน ข ทำโทษ ค แนะนำในทางที่ถูกที่ควร ง ถูกทุกข้อ	7. เมื่อนักเรียนอยากจะไปดูหนังกับเพื่อนนักเรียน จะทำอย่างไร ก บอกพ่อแม่ตามตรง ข แอบหนีออกจากบ้าน ค โกหกว่าจะไปทำรายงานกับเพื่อน ง อ้างว่าคุณครูให้ไปช่วยงาน
3. ข้อใดเป็นลักษณะการช่วยเหลือด้วยความ บริสุทธิ์ใจ ก ช่วยเหลือเพราะตนมีเงินเหลือใช้ ข ช่วยเหลือเพราะรักใคร่สนิทสนมกัน ค ช่วยเหลือเพราะความรับผิดชอบ ง ช่วยเหลือเพราะผู้รับจะได้ประโยชน์จริง ๆ	8. การกระทำในข้อใด อาจทำให้วงศ์ตระกูลเสีย ชื่อเสียงได้ ก ไปเล่นเกมในร้านเกม ข เล่นกีฬาแพ้ ค สอบตก ง ยกพวกทะเลาะวิวาท
4. ข้อใดคือพระคุณพิเศษ ของบิดามารดา ก ให้ชีวิต ข ให้การอบรมสั่งสอน ค ให้การเลี้ยงดู ง ให้การคุ้มครองความปลอดภัย	9. นักเรียนควรตอบแทนพระคุณบิดามารดาอย่างไร ก เลี้ยงดูท่าน ข ทำงานหาเงิน ค ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ง ช่วยเหลืองานทุกอย่าง
5. เมื่อที่บ้านของนักเรียนมีปัญหา นักเรียนจะทำ อย่างไร ก หนีออกจากบ้าน ข เก็บตัวเงียบ ค ไปเที่ยวกับเพื่อน ง ยอมรับปัญหาและช่วยเหลือแก้ไข	10. ผู้มีความกตัญญูทุกเวที จะได้รับผลอย่างไร ก ถูกกล่าวหาว่าประจบเงง ข คนกล่าวหาว่าทำดีบังหน้า ค คนยกย่องเอาเป็นแบบอย่าง ง ไม่มีใครสนใจ เพราะใคร ๆ ก็ทำเหมือนกัน

เฉลยแบบฝึกหัด

เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว (ครอบครัวดีมีสุข)

1. ค	6. ค
2. ง .	7. ก
3. ง	8. ง
4. ข	9. ค
5. ง	10 ค

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

เรื่องการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว (ครอบครัวดีมีสุข)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม					
2	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
3	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
4	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5	กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น					
6	กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม					
7	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย					
8	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9	กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 4
เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

ชื่อเรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

ชื่อกิจกรรม เพื่อนรักในวัยเรียน

เทคนิค การระดมสมองและการอภิปรายกลุ่ม

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. นักเรียนสามารถบอกข้อปฏิบัติตัวต่อเพื่อนต่างเพศอย่างเหมาะสมได้
2. นักเรียนสามารถระบุแนวทางในการปฏิบัติตัวต่อเพื่อนต่างเพศอย่างเหมาะสมได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวครู

- 1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี
- 1.2 ครูเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การสอนกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ โดยใช้กิจกรรม “เพื่อนรักในวัยเรียน” และให้นักเรียนช่วยกันอภิปราย แล้วสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
- 2.2 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละ เท่าๆ กัน แล้วให้นักเรียนช่วยกันระดมสมองและอภิปรายในหัวข้อ การปฏิบัติตัวในการคบเพื่อนต่างเพศ แล้วให้แต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้น สรุปประโยชน์และข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

3 บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ โดยใช้กิจกรรม “เพื่อนรักในวัยเรียน” ให้เข้าใจ
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ โดยใช้กิจกรรม “เพื่อนรักในวัยเรียน” โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ
 - 3.2.2 ครูให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายในหัวข้อที่กำหนดให้ แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน
 - 3.2.3 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เพื่อนรักในวัยเรียน”
 - 3.2.4 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ
 - 3.2.5 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ
 - 3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

4 สิ่งที่คุณครูต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ
- 4.2 ภาพการแต่งกายของวัยรุ่นในสมัยปัจจุบัน
- 4.3 ใบงานหัวข้ออภิปราย เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ
- 4.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

วัยรุ่นทั้งเพศชายและเพศหญิงควรเรียนรู้เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ เพื่อให้สามารถวางตัวและปฏิบัติตัวได้อย่างเหมาะสม

2. จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกข้อปฏิบัติตัวต่อเพื่อนต่างเพศอย่างเหมาะสมได้
2. นักเรียนสามารถระบุแนวทางในการปฏิบัติตัวต่อเพื่อนต่างเพศอย่างเหมาะสมได้

3. สารการเรียนรู้

เมื่อคนเราเข้าสู่วัยรุ่น จะรู้สึกยุ่งยากใจ ไม่แน่ใจว่าตนเองเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ การมีโอกาสรู้จักและคุ้นเคยกับเพื่อนต่างเพศ ซึ่งมีอายุรุ่นเดียวกัน จะช่วยให้เราได้เรียนรู้ถึงความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างตนกับเพื่อนต่างเพศ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยทำให้เราสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพศตรงข้ามได้ง่ายขึ้น

ข้อปฏิบัติตัวต่อเพื่อนต่างเพศ

1. การใช้วาจา

- ใช้ถ้อยคำสุภาพ
- ไม่พูดล่วงเกินด้วยคำพูด
- ไม่ล้อเลียนหรือเหน็บแนมเสียดสี
- ไม่พูดเสียงดัง กระโชกโฮกฮาก
- หลีกเลี่ยงการคุยเขี่ยหาความผิด
- ไม่นินทา
- นำสนทนาเรื่องที่เขาสงสัย

2. การแสดงกิริยาท่าทาง

- กิริยาท่าทางต้องสุภาพ
- ทำตัวเป็นกันเอง แต่ไม่เกินไปเลย
- ไม่แสดงความรัก ที่เป็นการไม่เหมาะสมหรือเกินไปเลย เช่น กอดจูบ
- ยับยั้งและอดทนต่ออารมณ์ที่ไม่พอใจ ไม่ว่าจะเป็น รัก โกรธ หรือเกลียด

3. การแต่งกาย

- แต่งกายสะอาดเรียบร้อย
- แต่งกายเหมาะสมตามกาลเทศะ
- ไม่แต่งกายล่อแหลม ยั่วเย้าหรือประเจิดประเจ้อ

4. การนัดหมาย

- กำหนดเวลาให้แน่นอน และไปตามกำหนดเวลา ถ้าขัดข้องต้องบอกล่วงหน้า
- ควรจะกำหนดเวลาเป็นกลางวัน ถ้าจำเป็นต้องไปเวลากลางคืนไม่ควรนอนดึกจนเกินไป และฝ่ายหญิงควรมีเพื่อนไปด้วย
- ไม่ควรไปเที่ยวด้วยกันบ่อยจนเกินไป โดยเฉพาะเวลากลางคืน เพราะอาจจะทำให้เสียการเรียน เกิดการเสียหายได้ นอกจากนั้นจะเป็นที่ดูแคลนของผู้อื่น เพราะสังคมไทยไม่นิยมให้ชายหญิงที่ไม่ใช่ญาติพี่น้องไปไหนมาไหนด้วยกันตามลำพัง

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นตอนสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนดูภาพการแต่งกายของวัยรุ่นปัจจุบัน
2. ครูถามนักเรียนว่า “ภาพที่นักเรียนเห็นนั้นนักเรียนคิดว่าเขาแต่งกายได้เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมอย่างไร” พร้อมทั้งให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น
3. ครูกล่าวว่า “นอกจากการแต่งกายแล้ว สิ่งที่นักเรียนจะต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศยังมีอีกหลายประการ ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมนี้

4.3 ขั้นกิจกรรม

- 4.3.1 ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มโดยที่ทุกกลุ่มจะต้องมีจำนวนผู้หญิงและผู้ชายกลุ่มละเท่าๆ กัน
- 4.3.2 ครูแจกใบงานให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น พร้อมทั้งอธิบายคำสั่งในการทำกิจกรรม โดยที่ในแต่ละกลุ่มเลือกตัวแทนมา 1 คน เพื่อทำหน้าที่อ่านคำสั่ง เมื่อนักเรียนอ่านคำสั่งเสร็จแล้วให้สมาชิกทุกคนร่วมกันตอบคำถามจากใบงาน โดยให้ทุกคนช่วยกันแสดงความคิดเห็น
- 4.3.3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทน ออกมาอ่านคำตอบของกลุ่มของตน พร้อมทั้งบอกเหตุผล ทำเช่นนั้นจนครบทุกกลุ่ม
- 4.3.4 ครูสรุปจากการทำกิจกรรม และจากที่นักเรียนทุกกลุ่มตอบคำถาม

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

- 4.4.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกข้อปฏิบัติตนต่อเพื่อนต่างเพศอย่างเหมาะสมว่ามีอะไรบ้าง
- 4.4.2 ครูสรุปข้อปฏิบัติตนต่อเพื่อนต่างเพศบนกระดานดำ พร้อมทั้งอธิบาย
- 4.4.3 ครูสุ่มถามนักเรียน 2-3 คน ถึงแนวทางในการปฏิบัติตัวต่อเพื่อนต่างเพศอย่างเหมาะสมว่าสามารถปฏิบัติได้อย่างไร

4.4.4 ครูสรุปเพิ่มเติมว่า “การคบเพื่อนต่างเพศนั้น ถือว่าเป็นเรื่องปกติ ซึ่งเป็นไปตาม วุฒิภาวะของนักเรียนทุกคน แต่ในการคบเพื่อนต่างเพศนั้น สิ่งที่สำคัญคือนักเรียน ต้องรู้จักเลือกคบเพื่อนและต้องรู้จักวางตัว ปฏิบัติตัวให้เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ

4.4.5 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

4.5 ขั้นตอนสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

5. การวัดและการประเมินผล

5.1 สังเกตจากการตอบคำถามในใบงาน เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

5.2 สังเกตจากการตอบคำถามและร่วมแสดงความคิดเห็น

5.3 สังเกตการร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

7.2 ภาพการแต่งกายของวัยรุ่นในปัจจุบัน

7.3 ใบงานหัวข้ออภิปราย เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

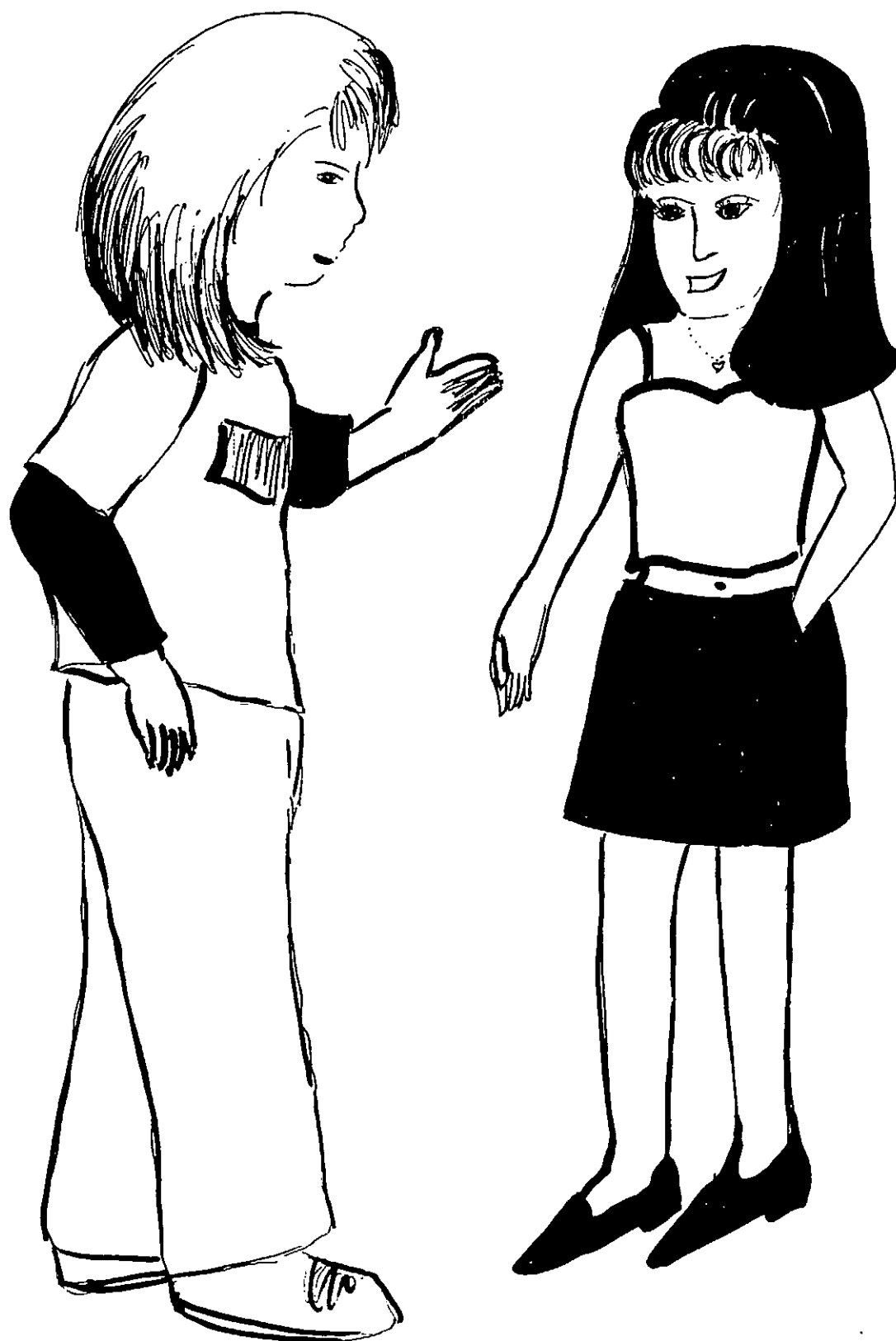
7.5 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
ด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ
2. ให้นักเรียนดูภาพแล้วแสดงความคิดเห็น
3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มแล้วร่วมกันระดมสมองและอภิปรายในหัวข้อที่กำหนดให้แล้วนำเสนอ
หน้าชั้น แล้วสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรม
4. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เพื่อนรักในวัยเรียน”
5. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

ภาพการแต่งกายของวัยรุ่นสมัยปัจจุบัน

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

วิชากิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ใบงานประกอบกิจกรรม “เพื่อนรักในวัยเรียน”

ข้อปฏิบัติตัวในการคบเพื่อนต่างเพศ

ชายควรปฏิบัติตนต่อหญิงอย่างไรจึงจะเหมาะสม?

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the page.

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 2

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เพื่อนรักในวัยเรียน”

เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น จะรู้สึกยุ่งยากใจ ไม่แน่ใจว่าตนเองเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ การมีโอกาสรู้จักและคุ้นเคยกับเพื่อนต่างเพศ ซึ่งมีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน จะช่วยให้เราได้เรียนรู้ถึงความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างตนกับเพื่อนต่างเพศนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยทำให้เราสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพศตรงข้ามได้ง่ายขึ้น

ข้อปฏิบัติตัวต่อเพื่อนต่างเพศ

1. การใช้วาจา

- ใช้ถ้อยคำสุภาพ
- ไม่พูดล่วงเกินด้วยคำพูด
- ไม่ล้อเลียนหรือเหน็บแนมเสียดสี
- ไม่พูดเสียงดัง กระโชกโฮกฮาก
- หลีกเลี่ยงการคุยเขี่ยหาความผิด
- ไม่นินทา
- นำสนทนาเรื่องที่เขาสงสัย

2. การแสดงกิริยาท่าทาง

- กิริยาท่าทางต้องสุภาพ
- ทำตัวเป็นกันเอง แต่ไม่เกินไปเลย
- ไม่แสดงความรัก ที่เป็นการไม่เหมาะสมหรือเกินไป ตัวอย่างเช่น กอดจูบ เป็นต้น
- ยับยั้งและอดทนต่ออารมณ์ที่ไม่พอใจ ไม่ว่าจะเป็น รัก โกรธ หรือเกลียด

3. การแต่งกาย

- แต่งกายสะอาดเรียบร้อย
- แต่งกายเหมาะสมตามกาลเทศะ
- ไม่แต่งกายล่อแหลม ยั่วยุหรือประเจิดประเจ้อ

4. การนัดหมาย

- กำหนดเวลาให้แน่นอน และไปตามกำหนดเวลา ถ้าขัดข้องต้องบอกล่วงหน้า
- ควรจะกำหนดเวลาเป็นกลางวัน ถ้าจำเป็นต้องไปเวลากลางคืนไม่ควรกลับดึกจนเกินไป และฝ่ายหญิงควรมีเพื่อนไปด้วย
- ไม่ควรไปเที่ยวด้วยกันบ่อยจนเกินไป โดยเฉพาะเวลากลางคืน เพราะอาจจะทำให้เสียการเรียน เกิดการเสียหายได้ นอกจากนั้นจะเป็นที่ดูแคลนของผู้อื่น เพราะสังคมไทยไม่นิยมให้ชายหญิงที่ไม่ใช่ญาติพี่น้องไปไหนมาไหนด้วยกันตามลำพัง

ข้อแนะนำในการปฏิบัติตนต่อเพื่อนต่างเพศ

1. เป็นคู่สนทนาที่ดี สนใจฟัง ไม่ชักใช้ในเรื่องส่วนตัว พุดคุยเรื่องความสำเร็จ ความภาคภูมิใจ ไม่พูดถึงปมด้อย ไม่จู้จู้จุกจิก ไม่นินทาวาร้ายให้ใคร
2. มีกิริยามารยาทดี มีความอดทน อดกลั้น ไม่ใช้อารมณ์แก่กัน พยายามใช้เหตุผลให้มากกว่าอารมณ์
3. ตรงต่อเวลา ไม่ชักชวนกันเที่ยวบ่อยครั้ง ไม่ชักชวนกันไปเที่ยวในที่ลับตาคน หรือที่ไม่สมควร อันอาจเกิดเรื่องที่จะทำให้เสียหายได้
4. วางตัวที่ดีต่อกัน ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยามซึ่งกันและกัน ผู้ชายต้องไม่ล่วงเกินผู้หญิงให้เสียหายต้องเป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีให้แกกัน

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดเรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ (เพื่อนรักในวัยเรียน)

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

1. นักเรียนคิดว่าใครปฏิบัติตัวได้อย่างเหมาะสมที่สุด ก ด่วงชวนดาวไปดูหนังทุกอาทิตย์ ข แดงชวนดำไปทำการบ้านที่บ้านแดง ค อี๊ดและอ้อมนั่งอ่านหนังสือในห้องสมุด ง พิมพ์และพาชวนกันไปเดินที่ห้างสรรพสินค้า	6. เมื่อนักเรียนจะออกไปเที่ยวในเวลากลางคืน นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ก ไปกันตามลำพัง สองต่อสอง ข แต่งกายให้สวยงาม ค ชวนเพื่อนไปกันหลาย ๆ คน ง ดืมของมีนเมา
2. นุชรักอามมาก เวลาอามทำผิดนุชจะเข้าข้างอามเสมอ ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนนุชจะทำอย่างไร ก บอกให้นุชเลิกคบกับอาม ข บอกให้นุชรู้ว่านุชทำไม่เหมาะสม ค นำเรื่องของเพื่อนไปพูดนินทาหลัง ง ทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ เพราะไม่ใช่เรื่องของเรา	7. เมื่อนักเรียนถูกคนรักทอดทิ้ง นักเรียนจะทำตัวอย่างไร ก นั่งร้องไห้ ข ระบายอารมณ์ด้วยการทำร้ายข้าวของ ค ชังตัวเองอยู่ในห้องคนเดียว ง ระบายให้เพื่อนฟัง
3. นักเรียนจะปฏิบัติตัวต่อเพื่อนต่างเพศอย่างไร จึงจะเหมาะสม ก ทำตัวเป็นกันเอง แต่ไม่เกินไปเลย ข พูดเสียงดัง กระโชกโฮกฮาก ค แสดงความไม่พอใจเมื่อถูกปฏิเสธ ง เดินจับมือกันไปโรงเรียน	8. เมื่อนักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน นักเรียนควรจะทำอย่างไร ก ปรีกษาเพื่อนที่ไว้ใจ หรือผู้ใหญ่ ข บอกเพื่อนคนอื่น ๆ ค เก็บไว้ไม่บอกใคร ง หาเพื่อนใหม่
4. เมื่อนักเรียนจะออกไปเที่ยวดูหนังกับเพื่อน นักเรียนควรแต่งกายอย่างไร จึงจะเหมาะสม ก นุ่งกางเกงขาสั้น สวมเสื้อยืด ข ใส่เสื้อสายเดี่ยว กางเกงยีนส์ ค ใส่ชุดนักเรียน นักศึกษา ง สวมเสื้อยืด กางเกงยีนส์	9. ถ้านักเรียนนัดเพื่อนเวลา 9.00 น. แต่ไม่สามารถเดินทางไปได้ทันเวลา นักเรียนจะทำอย่างไร ก ยกเลิกการนัด ข ไปหลังเวลานัด ค โทรบอกเพื่อน และพยายามไปให้ทันเวลา ง ไม่ไปตามนัด
5. เมื่อนักเรียนไปงานวันเกิดเพื่อน นักเรียนควรจะทำอย่างไร จึงจะเหมาะสม ก นำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปฝาก ข เครื่องขริม ค นำของขวัญไปฝากเพื่อน ง ไปช้ากลับเร็ว	10. นักเรียนคิดว่าวิธีการใดที่ทำแล้วเพื่อนจะประทับใจ ก ซื้อของแพง ๆ ให้ ข ไปรับ ไปส่งทุกวัน ค โทรหาทุกคืน ง ช่วยสอนการบ้าน

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ (เพื่อนรักในวัยเรียน)

1. ค	6. ค
2. ข	7. ง
3. ก	8. ก
4. ง	9. ค
5. ค	10. ง

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ (เพื่อนรักในวัยเรียน)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย 3 ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม					
2	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
3	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
4	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5	กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น					
6	กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม					
7	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย					
8	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9	กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 3
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1
 ครั้งที่ 1

เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม

ชื่อเรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม
 ชื่อกิจกรรม สามัคคีดีใจ
 เทคนิค กิจกรรม “ซ่อนลูกปิด”
 เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. นักเรียนบอกผลดีของความสามัคคีและผลเสียของการขาดความสามัคคีได้
2. แสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวครู

- 1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี
- 1.2 ครูเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม โดยใช้กิจกรรม “สามัคคีดีใจเน” ให้นักเรียนเล่นเกม “ซ่อนลูกปัด” แล้วสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
- 2.2 แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 7-8 คน แล้วให้นักเรียนเล่นเกมกิจกรรม “ซ่อนลูกปัด” โดยการนำลูกปัดที่ครูให้ไปซ่อน แล้วช่วยกันหาลูกปัดโดยการมัดมือสมาชิกกลุ่มไว้ด้วยกัน แล้วช่วยกันหาลูกปัดให้พบ กลุ่มไหนหาลูกปัดครบทุกลูกเป็นกลุ่มแรกเป็นกลุ่มชนะ แล้วช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

3. บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม โดยใช้กิจกรรม “สามัคคีดีใจเน” ให้นักเรียนเข้าใจ
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม โดยใช้กิจกรรม “สามัคคีดีใจเน” โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
 - 3.2.2 ครูให้นักเรียนตบมือพร้อมกันแล้วถามว่าเพราะอะไรทุกคนถึงตบมือพร้อมกันได้
 - 3.2.3 ครูให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรม “สามัคคีดีใจเน”
 - 3.2.4 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “สามัคคีดีใจเน”
 - 3.2.5 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม
 - 3.2.6 อภิปรายร่วมกันถึงข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
 - 3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม
 - 3.2.8 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม
- 4.2 เชือกฟางยาวประมาณ 1 เมตร
- 4.3 ลูกปัด
- 4.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

1. สารสำคัญ

ความสามัคคี หมายถึง การที่บุคคลกลุ่มหนึ่งทำงานร่วมกัน โดยมีความเข้าใจและยอมรับในเหตุผลของกันและกัน มีความพร้อม รวมไปถึงความเต็มใจที่จะร่วมมือที่จะปฏิบัติงานได้สำเร็จและมีประสิทธิภาพ

2. จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. นักเรียนบอกผลดีของความสามัคคีและผลเสียของการขาดความสามัคคีได้
2. แสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้

3. สารการเรียนรู้

ลักษณะที่สำคัญของกลุ่ม 4 ประการ ได้แก่

1. การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล หมายถึง การที่สมาชิกตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมีความเกี่ยวข้องกันในการกิจกรรมของกลุ่ม / ทีม ตรงหน้าในความสำคัญของกันและกัน แสดงออกซึ่งการยอมรับ การให้เกียรติกัน สำหรับกลุ่มขนาดใหญ่มักมีปฏิสัมพันธ์กันเป็นเครือข่ายมากกว่าการติดต่อกันตัวต่อตัว
2. มีจุดมุ่งหมายและเป้าหมายร่วมกัน หมายถึง การที่สมาชิกกลุ่มจะมีส่วนกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมร่วมกันของทีม / กลุ่ม โดยเฉพาะจุดประสงค์ของสมาชิกกลุ่มที่สอดคล้องกับองค์การ มักจะนำมาซึ่งความสำเร็จของการทำงานได้ง่าย
3. การมีโครงสร้างของทีม / กลุ่ม หมายถึง ระบบพฤติกรรม ซึ่งเป็นแบบแผนเฉพาะกลุ่มสมาชิกกลุ่มจะต้องปฏิบัติตามกฎหรือมติของกลุ่ม ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มแบบทางการ (Formal Group) หรือกลุ่มแบบไม่เป็นทางการ (Informal Group) ก็ได้ สมาชิกทุกคนของกลุ่มจะต้องยอมรับและปฏิบัติตามเป็นอย่างดี สมาชิกกลุ่มย่อยอาจจะมีกฎเกณฑ์แบบไม่เป็นทางการ มีความสนิทสนมกันอย่างใกล้ชิดระหว่างสมาชิกด้วยกัน
4. สมาชิกมีบทบาทและมีความรู้สึกร่วมกัน การรักษาบทบาทที่มั่นคงในแต่ละทีม / กลุ่ม จะมีความแตกต่างกันตามลักษณะของกลุ่ม รวมทั้งความรู้ความสามารถของสมาชิก โดยการจัดแบ่งบทบาทและหน้าที่ ความรับผิดชอบ กระจายงานกันตามความรู้ ความสามารถ และความถนัดของสมาชิก

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นตอนก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การทำงานกลุ่ม

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสั่งให้นักเรียนดบมือ 1 ครั้ง 2 ครั้ง 3 ครั้ง ให้พร้อมกัน แล้วสอบถามว่าเพราะอะไรทุกคนถึงสามารถดบมือพร้อมเพรียงกันได้

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ครูอธิบายถึงกิจกรรมโดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 7-8 คน

4.3.2 ให้นักเรียนแต่ละคนใช้เชือกฟางที่แจกให้ผูกไว้ที่ข้อมือของแต่ละคนจนรวมกันเป็นกลุ่ม

4.3.4 แจกลูกปัดให้นักเรียนคนละ 1 ลูก

4.3.5 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำลูกปัดที่ได้รับไปซ่อนที่ใดก็ได้ภายในเวลา 5 นาที ไม่ให้ใครหาเจอ

4.3.6 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มมานั่งรวมกัน และให้แต่ละกลุ่ม ไปหยิบลูกปัดที่แต่ละคนซ่อนไว้ภายในเวลา 3 นาที ทำจนครบทุกกลุ่ม

4.3.7 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันอภิปรายว่าภายในกลุ่มทำอย่างไรจึงจะสามารถหยิบลูกปัดได้อย่างรวดเร็ว

4.3.8 ให้นักเรียนส่งตัวแทนมาอภิปรายหน้าชั้น

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูอธิบายถึงส่วนประกอบของความสามัคคีที่ต้องประกอบด้วย

- การยอมรับซึ่งกันและกัน
- ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- ร่วมกันพิจารณาตัดสินใจ
- ร่วมกันรับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้น

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การทำงานกลุ่ม

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังกิจกรรม เรื่อง การทำงานกลุ่ม

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การทำงานกลุ่ม

5. กระบวนการวัดผลและการประเมินผล

5.1 สังเกตจากการร่วมอภิปรายของแต่ละกลุ่ม

5.2 จากการร่วมกันทำกิจกรรม

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องสมุด

6.2 สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ

7. สื่อการเรียนรู้

- 7.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม
- 7.2 เชือกฟางยาวประมาณ 1 เมตร
- 7.3 ลูกปัด
- 7.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การทำงานกลุ่ม

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การทำงานกลุ่ม ใช้เวลา 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การทำงานกลุ่ม
2. ให้นักเรียนตอบมือให้พร้อมกันตามคำสั่งของครู
3. ให้นักเรียนเล่นเกมกิจกรรม “สามัคคีดีไฉน”
4. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
5. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “สามัคคีดีไฉน”
6. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การทำงานกลุ่ม

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การทำงานกลุ่ม

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาคเรียนที่ 1

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “สามัคคีดีใจเน”

การทำงานเป็นทีม มีความสำคัญในทุกองค์กร การทำงานเป็นทีม เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงาน การทำงานเป็นทีมมีบทบาทสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือของกลุ่มสมาชิกเป็นอย่างดี

บทบาทที่ช่วยให้กลุ่มทำงานร่วมกัน

1. ผู้สนับสนุน จะเป็นผู้แสดงการเห็นด้วย หรือเสนอความเห็นในเชิงสนับสนุน เมื่อสมาชิกเสนอความคิดเห็นออกมา และพยายามสรุปเพื่อหาข้อยุติที่ดีที่สุด
2. ผู้ประสานความเข้าใจ จะเป็นผู้สรุปเพื่อหาข้อยุติเมื่อสมาชิกมีความเห็นขัดแย้งหรือแตกต่างกัน
3. ผู้คลายเครียด จะเป็นผู้หยิบยกประเด็นสำคัญขึ้นมาเพื่ออธิบาย เพื่อหาทางประสานแนวคตินั้นให้สอดคล้อง อันเป็นวิธีการที่ช่วยลดความตึงเครียดลงได้
4. กรรมการ จะเป็นผู้คอยช่วยให้การประชุมนั้นดำเนินไปเป็นลำดับขั้นตอน

ลักษณะที่สำคัญของกลุ่ม 4 ประการ ได้แก่

1. การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล หมายถึง การที่สมาชิกตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมีความเกี่ยวข้องกัน ใน กิจกรรมของกลุ่ม / ทีม ตระหนักในความสำคัญของกันและกัน แสดงออกซึ่งการยอมรับ การให้เกียรติกัน สำหรับกลุ่มขนาดใหญ่มักมีปฏิสัมพันธ์กันเป็นเครือข่ายมากกว่าการติดต่อกันตัวต่อตัว
2. มีจุดมุ่งหมายและเป้าหมายร่วมกัน หมายถึง การที่สมาชิกกลุ่มจะมีส่วนกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมร่วมกันของทีม / กลุ่ม โดยเฉพาะจุดประสงค์ของสมาชิกกลุ่มที่สอดคล้องกับองค์การ มักจะนำมาซึ่งความสำเร็จของการทำงานได้ง่าย
3. การมีโครงสร้างของทีม / กลุ่ม หมายถึง ระบบพฤติกรรม ซึ่งเป็นแบบแผนเฉพาะกลุ่มสมาชิกกลุ่ม จะต้องปฏิบัติตามกฎหรือมติของกลุ่ม ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มแบบทางการ (Formal Group) หรือกลุ่มแบบไม่เป็นทางการ (Informal Group) ก็ได้ สมาชิกทุกคนของกลุ่มจะต้องยอมรับและปฏิบัติตามเป็นอย่างดี สมาชิกกลุ่มย่อย อาจจะมีกฎเกณฑ์แบบไม่เป็นทางการ มีความสนิทสนมกันอย่างใกล้ชิดระหว่างสมาชิกด้วยกัน
4. สมาชิกมีบทบาทและมีความรู้สึกร่วมกัน การรักษาทบาทที่มั่นคงในแต่ละทีม / กลุ่ม จะมีความแตกต่างกันตามลักษณะของกลุ่ม รวมทั้งความรู้ความสามารถของสมาชิก โดยจัดการจัดแบ่งบทบาทและหน้าที่ ความรับผิดชอบ กระจายงานกันตามความรู้ ความสามารถ และความถนัดของสมาชิก

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดเรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม (สามัคคีดีใจ)

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

1. การกระทำในข้อใด แสดงถึงความสามัคคี	6. งานกลุ่มจะประสบผลสำเร็จได้ ต้องอาศัยสิ่งใด
ก บุคคลกลุ่มหนึ่งทำงานร่วมกันอย่างเต็มที่	ก ความรู้ความสามารถของสมาชิกทุกคน
ข การยอมรับฟังเหตุผลของกันและกัน	ข ความสามัคคีของคนในกลุ่ม
ค การรับผิดชอบสิ่งต่าง ๆ ร่วมกัน	ค การบริหารงานดี
ง ถูกทุกข้อ	ง การมีผู้นำที่ฉลาดหลักแหลม
2. สิ่งใดไม่ควรทำ หากต้องทำงานเป็นกลุ่ม	7. ถ้าเลือกได้ นักเรียนต้องการเพื่อนร่วมงานลักษณะใด
ก ช่วยกันพิจารณาและตัดสินใจร่วมกัน	ก เด็ดเดี่ยว ยึดมั่นในความคิดของตนเอง
ข ถามความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มทุกคน	ข ทำงานร่วมกับทุกคนในกลุ่มได้
ค เลือกผู้นำเพื่อรับผิดชอบงานกลุ่ม	ค ทำงานโดยไม่เคยแสดงความคิดเห็นใด ๆ
ง ให้ความช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่ม	ง เป็นผู้สั่งการ วางตัวเป็นผู้นำ
3. สิ่งแรกของการเริ่มต้นทำงานกลุ่มคือสิ่งใด	8. กลุ่มใด ไม่มีความสามัคคี ในการทำงาน
ก การวางแผน	ก ยอมรับความแตกต่างของกันและกัน
ข มอบหมายงาน	ข ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
ค ระดมความคิด	ค มีหัวหน้าเป็นผู้รับผิดชอบงาน
ง วิเคราะห์ปัญหา	ง มีความพร้อมเพรียง
4. หากมีข้อผิดพลาดจากการทำงานกลุ่ม นักเรียนควรทำอย่างไร	9. กิจกรรมที่สมาชิกในกลุ่มทำด้วยความสามัคคี จะมีผลอย่างไร
ก หาคนผิดมารับผิดชอบ	ก มีความพร้อมเพรียง และสวยงาม
ข พิจารณาข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น	ข ประสบความสำเร็จ
ค เลือกหัวหน้ากลุ่มใหม่	ค งานมีประสิทธิภาพ
ง หยุดทำงาน เพื่อยุติปัญหาความผิดพลาด	ง ถูกทุกข้อ
5. การทำงานบางครั้ง อาจมีเพื่อนบางคนทำงาน ช้ากว่าคนอื่น ๆ นักเรียนจะแก้ปัญหาได้อย่างไร	10. เมื่อทำงานเป็นกลุ่ม สมาชิกควรปฏิบัติอย่างไร
ก ให้ออกจากกลุ่ม	ก ช่วยกันทำงาน
ข ไม่ต้องให้ช่วยทำงาน	ข ให้หัวหน้ารับผิดชอบ
ค ดักเตือน และให้คำแนะนำ	ค มอบหมายงานให้คนที่เก่งที่สุดในกลุ่มทำ
ง ดุ ต้า ให้สำนึกผิด	ง มอบให้คนที่มีความประสพการณ์มากที่สุดทำ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การทำงานกลุ่ม (สามัคคีดีไหน)

1. ง	6. ข
2. ค	7. ข
3. ก	8. ค
4. ข	9. ง
5. ค	10. ก

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
เรื่องการทำงานกลุ่ม (สามัคคีดีใจ)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย 3 ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของ
นักเรียน

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม					
2	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
3	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
4	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5	กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น					
6	กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม					
7	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย					
8	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9	กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 2
เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

ชื่อเรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ
ชื่อกิจกรรม พรงนี้ไม่สาย
เทคนิค กรณีศึกษาและการอภิปรายกลุ่ม
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. เพื่อรู้แนวทางการปฏิบัติตนในการคบเพื่อนต่างเพศ

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ โดยใช้กิจกรรม พรุ้งนี้ไม่สาย และให้นักเรียนอ่านเรื่องราวของกรณีศึกษา แล้วสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
- 2.2 ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา เรื่อง ความรักของสมศรีและปรีชา แล้วแบ่งกลุ่มอภิปรายในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้น แล้วร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

3. บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ โดยใช้กิจกรรม "พรุ้งนี้ไม่สาย"
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ
- 3.3 โดยใช้กิจกรรม "พรุ้งนี้ไม่สาย" โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้
 - 3.3.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
 - 3.3.2 ครูเปิดเพลงให้นักเรียนฟัง แล้วสนทนาถึงเนื้อหาของเพลง
 - 3.3.3 ครูให้นักเรียนศึกษาเรื่องราวของกรณีศึกษา แล้วแบ่งกลุ่มอภิปรายในหัวข้อต่าง ๆ
 - 3.3.4 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม "พรุ้งนี้ไม่สาย"
 - 3.3.5 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ
 - 3.3.6 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ
 - 3.3.7 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ
- 4.2 ใบงานหัวข้ออภิปราย
- 4.3 เทปเพลง "พรุ้งนี้ไม่สาย"
- 4.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

การวางตัวที่เหมาะสมต่อเพื่อนเพศตรงข้ามมีความสำคัญมากจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ถึงวิธีการปฏิบัติตน และป้องกันตนเองจากความสนิทสนมไม่ให้เกินเลย

2. จุดประสงค์

1. เพื่อรู้แนวทางการปฏิบัติตนในการคบเพื่อนต่างเพศ

3. สารการเรียนรู้

ข้อแนะนำในการปฏิบัติตนต่อเพื่อนต่างเพศ

1. เป็นคู่สนทนาที่ดี สนใจฟัง ไม่ชักใช้ในเรื่องส่วนตัว พุดคุยเรื่องความสำเร็จ ความภาคภูมิใจ ไม่พุดถึงปมด้อย ไม่จู้จี้จุกจิก ไม่นินทาว่าร้ายให้ใคร
2. มีกิริยามารยาทดี มีความอดทน อดกลั้น ไม่ใช้อารมณ์แก่กัน พยายามใช้เหตุผลให้มากกว่าอารมณ์
3. ตรงต่อเวลา ไม่ชักชวนกันเที่ยวบ่อยครั้ง ไม่ชักชวนกันไปเที่ยวในที่ลับตาคน หรือที่ไม่สมควร อันอาจเกิดเรื่องที่จะทำให้เสียหายได้
4. วางตัวที่ดีต่อกัน ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยามซึ่งกันและกัน ผู้ชายต้องไม่ล่วงเกินผู้หญิงให้เสียหายต้องเป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีให้แก่กัน

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นตอนสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

เปิดเพลง “พรุ่งนี้ไม่สาย” สนทนาเนื้อเพลง

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ครูอ่านเรื่องราว ความรักของสมศรีและปรีชาให้ฟัง

4.3.2 ครูถามนักเรียนชาย ว่า ถ้าเป็นปรีชาจะรู้สึกอย่างไรเมื่อสมศรีตอบปฏิเสธที่จะอยู่ต่อ และถามนักเรียนหญิง ว่า ถ้าเป็นสมศรีจะรู้สึกอย่างไรเมื่อปรีชาชวนให้อยู่ต่อ

4.3.2 แบ่งกลุ่มอภิปรายในหัวข้อต่างๆ ดังนี้

- ถ้าสมศรีปฏิเสธไปงานเลี้ยง ด้วยเหตุผลว่า “เกรงความสัมพันธ์จะเกินเลย” นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ถ้าสมศรีตัดสินใจที่จะไปงานเลี้ยง ให้นักเรียนคาดการณ์ว่าอาจมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นได้บ้างระหว่างสมศรีกับปรีชา

- นักเรียนมีความคิดอย่างไรที่ปรีชารู้สึกน้อยใจและตัดพ้อว่าสมศรีไม่รักเขาจริง เพราะสมศรีไม่ยอมไปไหนสองต่อสองกับเขา
- หลังจากงานเลี้ยงผ่านไป (ไม่ว่าสมศรีจะปฏิเสธ หรือไปแต่ระมัดระวังตัวไม่ยอมให้ เหตุการณ์เกินเลย) ปรีชาตัดพ้อสมศรีว่า “คุณไม่รักผมเลย ผมเสียใจมาก” ถ้า นักเรียนเป็นสมศรี นักเรียนจะรู้สึกอย่างไรต่อปรีชา และจะทำอะไรต่อไป

4.3.4 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น

4.3.5 ครูถามนักเรียนชาย ว่า ถ้าเป็นปรีชาจะรู้สึกอย่างไรเมื่อสมศรีตอบปฏิเสธที่จะอยู่ ต่อ และถามนักเรียนหญิง ว่า ถ้าเป็นสมศรีจะรู้สึกอย่างไรเมื่อปรีชาชวนให้อยู่ต่อ

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายผลงานของตนว่าที่ทำได้สำเร็จขึ้นอยู่กับปัจจัยอะไร และนักเรียนได้ประโยชน์อะไรบ้างจากการทำกิจกรรมในครั้งนี้

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

5. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

5.1 สังเกตการทำงานร่วมกัน

5.2 จากการอภิปรายร่วมกัน

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

7.2 ใบงานอภิปราย

7.3 เทปเพลง “พรุ่งนี้ไม่สาย”

7.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ
2. ให้นักเรียนอ่านเรื่องราวของกรณีศึกษาเรื่อง ความรักของสมศรีและปรีชา
3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม และร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่างๆที่กำหนด
4. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
5. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “พรุ่งนี้ไม่สาย”
6. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

เอกสารประกอบกิจกรรม “การคบเพื่อนต่างเพศ”

กรณีศึกษา

“ความรักของสมศรีและปรีชา”

สมศรีและปรีชา เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนประจำจังหวัดแห่งหนึ่ง ปรีชาเป็นรุ่นพี่ 1 ปี ทั้งสองคนคบหาสนิทสนมกันจนใครๆ รับรู้ว่าทั้งคู่เป็นแฟนกัน

สมศรีเข้าหอพักเล็ก ๆ อยู่ในตัวเมือง เธอเป็นลูกสาวคนโตของครอบครัวเกษตรกร สมศรีไม่ใช่คนสวย กิริยาเรียบร้อย มีความรับผิดชอบ การเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี เธอตั้งความหวังไว้ว่าจะเรียนให้จบมหาวิทยาลัย ทำงานดีๆ ทำและจะส่งเสียให้น้องๆ อีก 4 คนได้เรียนสูงๆ ด้วย พ่อแม่รักและภูมิใจในตัวเธอมาก

ปรีชาเป็นเพื่อนชายรุ่นพี่ เขาหน้าตาดีมาก เป็นนักกีฬา คล่องแคล่วช่างคุย เป็น “ดาวเด่น” ประจำโรงเรียน ไม่มีใครคิดว่าปรีชาชอบสมศรีเพราะในกลุ่มของเขามีเพื่อนที่หน้าตาดีหลายคน ปรีชาพยายามชวนสมศรีไปเที่ยวสองต่อสองหลายครั้ง ซึ่งเธอจะปฏิเสธทุกครั้ง เธอระมัดระวังตัวและเตือนตัวเองอยู่เสมอว่า “การเรียนมีความสำคัญที่สุด การมีความรักในขณะที่เรียนจะทำให้เสียการเรียนได้”

กระทั่งเมื่อวันวาเลนไทน์ที่ผ่านมา แม่บ้านเอาดอกกุหลาบแดงช่อใหญ่มาให้ที่ห้อง สมศรีมองช่อกุหลาบอย่างงงๆ ไม่มีการดมแต่ใบเดียว แต่ก็ทำให้เธอนึกถึงปรีชาซึ่งทำให้หัวใจเธอเต้นแรง เธอเดินเข้าไปที่หน้าต่างห้องพัก ปรีชานั้นเองที่ยืนอยู่ริมถนนข้างนอก

วันนั้นเป็นครั้งแรกที่สมศรีไปกับปรีชาสองต่อสอง เขาพาเธอไปดูหนัง ทานข้าวร้านดีๆ และดกเย็นทั้งสองไปนั่งคุยกันที่สวนสาธารณะ ปรีชาสุภาพมากจนสมศรีคลายกังวล เธอรู้สึกอบอุ่นและมีความสุขที่ได้อยู่ใกล้ชิดเขา วันนั้นปรีชากระซิบบอกเธอว่า เขารักเธอ แต่เธอเองบ่ายเบี่ยงที่จะตอบว่าเธอรู้สึกอย่างไร เธอบอกว่าขอให้คบกันไปซักระยะก่อน สมศรียอมให้ปรีชาจับมือและนั่งเบียดกันในสวนสาธารณะจนค่ำ สมศรีจึงขอให้ปรีชาพาเธอกลับ ปรีชาอ้อนวอนให้อยู่ต่อ สมศรีบอกว่าที่นั่นเปลี่ยวและอาจมีอันตราย ปรีชาจึงบอกว่าเขาจะพาเธอไปหาที่คุยกันที่อื่นซึ่งมีเพียงเขาสองคน สมศรีตกตะลึงและหวาดหวั่น นึกถึงคำเตือนของแม่ที่ว่า “อย่าวางใจผู้ชาย เพราะผู้ชายทุกคนเมื่อได้อยู่ใกล้ชิดผู้หญิงมักหวังล่วงเกิน” สมศรีบอกปรีชาตรงๆ ว่าหากรักเธอจริงก็ต้องให้เกียรติไม่ล่วงเกินเธอ ซึ่งปรีชาก็ยอมรับ

หลังจากวันนั้น สมศรีไม่ยอมไปไหนตามลำพังกับปรีชา ซึ่งทำให้ปรีชาทุกข์ร้อนใจ เขามีสีหน้าหม่นหมองจนสมศรีรู้สึกสงสาร หลายครั้งที่ปรีชาตัดพ้อว่าสมศรีไม่รักเขาจริง ทำให้สมศรียิ่งรู้สึกสงสารเขามากขึ้น วันหนึ่งปรีชามาชวนสมศรีไปงานวันเกิดสมชาย เพื่อนรุ่นพี่ของเขาที่รีสอร์ทชานเมือง ปรีชาอยาก

ให้สมศรีไปด้วย แต่เธอลังเลใจเกรงว่าความสัมพันธ์จะเกินเลย จึงขอเวลาดัดสินใจ 2-3 วัน ปรีชาตัดพ้อ

อย่างน้อยใจว่าสมศรีคงหมดรักเขาแล้ว เขาพูดทิ้งท้ายว่า “อย่าให้ผมผิดหวังนะครับ”

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาคเรียนที่ 1

ใบงานประกอบกิจกรรม “พรุ้งนี้ไม่สาย”

หัวข้ออภิปราย

หลังจากงานเลี้ยงผ่านไป (ไม่ว่าสมศรีจะปฏิเสธ หรือไปแต่ระมัดระวังตัวไม่ยอมให้เกิดเหตุการณ์เกินเลย) ปรีชาตัดพ้อสมศรีว่า “คุณไม่รักผมเลย ผมเสียใจมาก” ถ้านักเรียนเป็นสมศรี นักเรียนจะรู้สึกอย่างไรต่อปรีชา และจะทำอะไรต่อไป

This image shows a full page of handwriting practice paper. It features 20 evenly spaced, horizontal dashed lines across the entire width of the page. The background is plain white, providing a clear guide for letter height and placement. There are no margins, text, or other markings present.

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาคเรียนที่ 1

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “พรุ้งนี้ไม่สาย”

ผู้หญิงหรือผู้ชายประเภทคบหาหนุ่มไหนก็รักดีสบตาสาวไหนก็บึ้งหมดทุกคนรักไว้คอนเซ็ปท์อย่างนี้จะไหวหรือแม้ว่าจะถึงวัยเริ่มบึ้งใครบ้างแล้วก็ตามต้องมึนคบไว้เป็นเพื่อนด้วย เพื่อนนี้แหละสำคัญ ทั้งเพศเดียวกันและเพศตรงข้าม เพราะเพื่อนคือคนที่เราไว้วางใจได้ ฟังฟังได้ยามเดือดเนื้อร้อนใจมีคำแนะนำดี ๆ มาให้ เตือนเราเมื่อเราทำผิด เห็นคุณค่าของเราฟังเรา และไม่เอาความลับกับใจของเราไปบอกต่อใคร ใส่ใจเรา เล่นสนุกสนานกับเราได้ แล้วคุยเรื่องจริงจังกับเราก็ได้ด้วย ถ้าอยากได้เพื่อนดี ๆ เราก็ต้องทำตัวเป็นเพื่อนที่ดีเอาใจเขามาใส่ใจเราสิ่งที่เราทำแล้วเพื่อนไม่ชอบ เราก็ไม่ควรชอบด้วยถ้าหากใครมาทำกับเรา มองหาเพื่อนที่ดี และปฏิบัติต่อเพื่อน ให้ตรงไปตรงมา เพื่อจะพูดได้อย่างเต็มปากว่า เธอเป็นเพื่อนที่ดีของฉัน

การวางตัว

อย่างที่บอกแล้วว่า สาวจะคบหนุ่มเป็นเพื่อนก็ต้องวางตัวเป็นเพื่อนจริง ๆ สนทนอย่างไรก็ต้องมีขอบเขตกันบ้างจะคบหลังคบบัลด จีบมือถือแซน กอดรัดฟัดเหวี่ยง ไปอยู่สองต่อสอง หรือนอนค้างบ้าน ให้เหมือนกับเพื่อนผู้หญิงด้วยกันได้อย่างไร แม้ว่าจะยืนยันกับตัวเองว่า เจ้านี่มันเพื่อนเราแน่ไม่ได้คิดอะไรประหลาดนอกจากนั้นเลยก็เถอะ หากไม่ระมัดระวังเรื่องการวางตัว เราอาจไปกระตุ้นอารมณ์ให้เกิดหน้ามือตามัวเข้าก็ได้ ถ้าเจ้าหนุ่มไม่รู้จักมีสติควบคุมตัวเอง ปัญหาเกิดขึ้นแน่นอน พูดอย่างนี้แล้วจะเข้าใจผิดว่าผู้ชายไว้วางใจไม่ได้ไปหมด เพื่อนผู้ชายที่ไว้วางใจได้ก็มี เพียงแต่เราอย่าทำให้เกิดสถานการณ์ที่เสี่ยง หรือล่อแหลมเป็นดีที่สุด หนุ่ม ๆ ก็เหมือนกัน เป็นเพื่อนกับผู้หญิงก็ต้องแยกแยะหน่อยจะมาวิ่งไล่เตะกันเขาเหมือนกับเพื่อนผู้ชายเปียบก็กระไรอยู่ พูดจาหยาบ ดึงดึง หรือสองแง่สองง่าม ดูเป็นหนุ่มที่สาวเขาไม่อยากจะเชื่อถือหรือไว้วางใจ การถูกเนื้อตัวเพื่อนผู้หญิงก็อย่าให้กลายเป็นเจ้าชายปลาหมึก ได้ทีเป็นจับนิดตะหนอย อย่างนี้นอกจากจะดูไม่เป็นแมนแล้ว เพื่อนผู้หญิงเขาจะรังเกียจเอาเนาะการวางตัวดี เป็นเพื่อนที่ดี ช่วยรักษามิตรภาพดี ๆ ไว้ได้ยาวนาน เชื้อเถอะ มีเพื่อนดีกว่าไม่มี

ถ้าจะเป็นแฟนกัน

เรื่องการมีแฟน ผู้ใหญ่อาจคิดห่วงกังวลต่าง ๆ นานาถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับสาว ๆ หนุ่ม ๆ เองนั่นแหละ ที่จะทำให้เป็นเรื่องของปัญหา หรือสร้างสรรค์เมื่อมีความรัก ทำความรักของเราให้มีคุณค่า ให้ใคร ๆ เห็นถึงความเป็นผู้ใหญ่ของเรา ด้วยการมีความรับผิดชอบในเรื่องของตัวเองทั้งเรื่องเรียนก็ช่วยกันให้เรียนดีขึ้น เรื่องที่บ้านก็ยังใส่ใจดูแลตามหน้าที่ของตัวเอง ทำให้คนอื่นไว้วางใจในตัวเราได้ เขาก็จะรู้สึกว่ามีแฟนแล้วยังมีความรับผิดชอบอยู่รู้จักคิด เขาก็จะไม่มองว่าเป็นเรื่องเสียหาย ถ้าเราจะมีแฟนถึงแม้ว่าเราจะรักแฟนก็จริงอยู่แต่ความรักต้องอยู่บนความเข้าใจด้วย เพราะฉะนั้น เป็นแฟนกันก็ต้องพูดกัน

อย่างตรงไปตรงมาได้ ว่าเราชอบอะไร ไม่ชอบอะไร จะได้รู้ว่าจะปรับตัวเข้าหากันได้หรือไม่ ทน ๆ เอา ยอม ๆ เขาไปเรื่อย ๆ ก็ต้องมีวันสิ้นสุดเข้าสักวัน ถ้าต่างคนต่างรักกันจริง ก็มีสิทธิ์ที่จะมีเวลาเป็นตัวของตัวเอง ประเภทที่จะไปเข้าฝูงกับเพื่อน ๆ ไม่ต้องต้องรักชั้น อยู่กับชั้นคนเดียว ห้ามห่วงใยใส่ใจพ่อแม่พี่น้อง เหมือนเดิมชั้นว่าอย่างนี้เธอก็ต้องว่าด้วย แม้ว่าจะเป็นเรื่องของคนเพียง 2 คน แต่มีผลกระทบไปรอบข้าง รักกันจริงก็ไม่จำเป็นต้องรีบผูกพันทำตัวเป็นเจ้าของกันขนาดนั้น เป็นเรื่องที่ไม่สร้างสรรค์ และทำลายความสัมพันธ์กันมานักต่อนักแล้ว

อีกอย่างที่สำคัญอย่างยิ่งของการเป็นแฟนกัน คือต้องนึกถึงความรับผิดชอบต่อกัน ถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องของคนเพียง 2 คน แต่มีผลกระทบไปรอบข้าง รักกันจริงก็ไม่จำเป็นต้องรีบผูกพันด้วยการมีเช็คซ์เสมอไป ผลิผลามเดินลุยหนาก่อนคิดขังใจดี พอได้สติแล้วจะมาใส่ตะกร้าล้างน้ำก็ลำบากแล้วละ

หนุ่มนักฝันจริงหรือจริง

หนุ่ม ๆ ที่ให้คุณค่าของสถิติจำนวนหญิงที่มีเช็คซ์ด้วยมากกว่าเห็นคุณค่าของความเป็นคนของเธอ ควรจะเปลี่ยนความคิดเสียใหม่จำนวนก็คือปริมาณมากเท่านั้น ฝึกฝนไปก็เหมือนเครื่องจักรที่ไม่มีมีความสัมพันธ์หรือคุณค่าทางใจ เพราะความรักมีมากกว่าเช็คซ์อย่างเดียว ฉะนั้นจึงไม่มีวันได้คนที่รักเรา รู้ใจเรา และเห็นอกเห็นใจกันในยามยาก ที่จะเรียกเต็มปากเต็มคำได้ว่า แฟน ซึ่งอาจเป็นคู่ชีวิตต่อไปในอนาคต ไม่มีความสามารถรักษาไว้ได้ เนื่องจากไม่เคยฝึกสร้างความสัมพันธ์ทางใจมาก่อน

ผู้หญิงไม่ใช่หุ่นะ

แต่ละ สาว ๆ ไม่ใช่หุ่น ที่จะไหลไปเรื่องตามกระแสหนุ่ม ๆ เขาอยากให้เราทำอะไรก็ยอมเขาไปทุกเรื่อง ทำตัวให้เข้มแข็งบ้าง รู้จักควบคุมความรู้สึกความต้องการทางเพศบ้าง ถ้ารู้แก่ใจดีว่ายังไม่พร้อม ก็ต้องบอกกันว่า ไม่ ไม่มีใครถึงตายหรอกถ้าไม่มีอะไรกันถ้ากลัวเขาโกรธแล้วหันไปหาคนอื่นแทน ก็บอกลาพ่อหนุ่มนั้นได้เลย เพราะเขามองค่าของการเป็นแฟนกันแต่ได้มีเช็คซ์เท่านั้น ถ้ารักกันจริงต้องรอได้

ปฏิเสธอย่างไรดี

ผู้หญิงมักซีเกรงใจ ใจอ่อน ไม่กล้าปฏิเสธ ด้วยความกลัวสารพัด กลัวเขาทิ้ง กลัวเขาโกรธ แต่ถ้ายังไม่พร้อม ด้วยเหตุผลต่าง ๆ เช่น ยังไม่รู้จักกันดีพอที่จะผูกพันลึกซึ้งขนาดนั้น คิดว่าเรายังเด็กเกินไป....ไม่แน่ใจว่าตัวเองรู้ สีทุกอย่างกับเขาแน่ไม่เห็นเขาจะคอยแคร์เราเท่าไร.....พูดหวาน ๆ แต่ไม่ยกถนอนน้ำใจเรา..... พ่อแม่รู้เขาจะรู้สึกกับเราอย่างไร..... กลัวท้อง..... กลัวต้องออกจากโรงเรียน.... กลัวเอดส์

จงบอกไปเถอะว่า

ไม่ ยังไม่พร้อม

ไม่.....เราน่าจะรู้จักกันดีกว่านี้

ไม่.....เธอรีบมารับไปหรือเปล่า ชีวิตฉันไม่จำเป็นต้องรีบร้อนขนาดนั้น

ไม่.....ฉันต้องการให้เช็คซ์เป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ที่ยาวนานไม่ฉาบฉวย

ไม่....ฉันว่าเรารอก่อนได้

ไม่....ถ้าฉันท้องแล้วเธอจะแก้ปัญหาตรงนี้อย่างไร

ไม่....เราคิดถึงผลที่ตามมาอย่างจริงจังแล้วหรือยัง

ไม่....ฉันก็รักเธอ อยากอยู่ใกล้ ๆ เธอ อยากให้เธอเป็นคนที่เข้าใจฉันที่สุดและฉันก็เข้าใจเธอที่สุด

แต่เราอย่าเพิ่งไปไกลถึงเรื่องเช็คซ์กันเลย

ไม่....เธอจะแสร้งความรู้สึกฉันใหม่ถ้าฉันกลัวว่าจะรับปัญหาที่ตามมาไม่ไหว
เชื่อมั่นในตัวเอง

วัยรุ่นอย่างเรา บอกตัวเองเสมอว่า เรามั่นใจในตัวเอง และมีอิสระทางความคิด ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีถ้าอยู่ในขอบเขต แต่มั่นใจจริงหรือเปล่า ถ้าเราดกอยู่ในกระแสวัยรุ่นตะวันตกจากหนังวิดีโอ หรือการที่รู้ว่าเพื่อน ๆ เขามีเซ็กซ์กัน เราเองไม่ได้อยากจะมีเราจะมั่นคงและมีอิสระทางความคิดพอไหม ที่จะไม่ต้องทำตามใคร ๆ เขาเพราะเรามีความคิดที่ต่างกับคนอื่น

สิทธิพิเศษ.....มะเร็งปากมดลูก

ก่อนที่ผู้หญิงจะเรียกร้องสิทธิเท่าเทียมกับชายอยากจะทำได้ทุกอย่างเหมือนที่เขาทำ แต่ทราบหรือไม่ มีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่แรกรุ่น มีโอกาสเป็นมะเร็งปากมดลูกมากกว่าที่มีเพศสัมพันธ์เมื่อเป็นผู้ใหญ่ และอันตรายจะเพิ่มมากขึ้นถ้ามีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายหลายคนเพราะนอกจากจะมีโอกาสติดเชื้อไวรัสที่เป็นสาเหตุของมะเร็งปากมดลูกเพิ่มมากขึ้นแล้ว เมื่อมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุน้อย เนื้อเยื่อที่ปากมดลูกยังเจริญไม่เต็มที่ จึงอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายผู้หญิงจึงมีสิทธิพิเศษที่จะเป็นมะเร็งปากมดลูกได้ในกรณีนี้ เลี่ยงสถานการณ์ล่อแหลม

สถานการณ์ล่อแหลมที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจ หรือไม่ต้องการเหล่านี้ อย่าพยายามให้เกิดขึ้นได้เพราะความยับยั้งชั่งใจและการทำให้บังเกิดผลขึ้นอยู่กับทั้งสองฝ่ายจึงต้องหลีกเลี่ยงที่จะไม่อยู่กันในที่ลับตาคน ในห้องนอนหนุ่มหรือสาว ไปบ้านเขา/เธอ แล้วทั้งบ้านมีแต่แมว หมา ปลาทอง ส่วนผู้ใหญ่หายไปหมดการไปไหน ๆ กันถึงค้ำมิด เหล้ายา เครื่องดองของเมา ไม่ลอง ไม่ดื่ม เพราะออกฤทธิ์แล้ว จะไม่มีสติคอยกำกับยับยั้งการถูกเนื้อต้องตัวกัน พอจับมือแตะไหล่ แล้วปล่อยใจให้ลามปามไปเรื่อย ๆ ละก็ อันตรายจริง ๆ เพราะว่ามันหยุดไม่อยู่มานักต่อนักแล้วการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นที่คิดว่าต่างก็พร้อมกันแล้วนั้น เป็นเพราะมองเห็นแต่ในด้านสวยงาม สดใส ความรัก ความโรแมนติก หรืออีโรติกอะไรนั้น ถ้าหากคิดว่าเป็นเรื่องที่ใคร ๆ (ส่วนไม่มาก) เขาทำกัน หากไม่ทำแล้วอาจจะเขยไต้นั้น ช้าก่อนหยุดคิดสักนิดหนึ่งว่า พร้อมแน่แล้วหรือ พร้อมที่จะทะนุถนอมให้มันยั่งยืนนาน พร้อมที่จะรับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้นตามมาไม่ว่าจะเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ หรือพร้อมที่จะเป็นพ่อแม่คนแล้ว

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดเรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ (พรุ่งนี้ไม่สาย)

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

1. นักเรียนคิดว่า ผู้หญิงกับผู้ชายสามารถจับมือกันได้หรือไม่ ก ได้ เพราะเป็นเรื่องธรรมดาและไม่ล่วงเกิน ข ได้ เพราะเป็นคนรักกัน ค ไม่ได้ เพราะไม่เหมาะสม ง ไม่ได้ เพราะสังคมรังเกียจ	6. การกระทำในข้อใด เหมาะสมที่สุด ก สมชายไปเข้าค่ายลูกเสือต่างจังหวัด ข วัลภาไปเที่ยวเซคกับเพื่อน ๆ ค บัณฑิตืมสุรากับเพื่อนที่หอพัก ง กาญจนานอนค้างกับสุพลตามลำพัง
2. ถ้านักเรียนมีคนรักนักเรียนจะปฏิบัติตัวอย่างไร ก พยายามตามและใกล้ชิดตลอดเวลา ข ทำทุกวิถีทางให้คนอื่นรับรู้ ค ให้ความช่วยเหลือเรื่องการเรียน ง ไม่ได้เพื่อนต่างเพศเข้าใกล้สนิทสนม	7. เมื่ออกหัก ควรปฏิบัติอย่างไร ก ทำทุกอย่างให้เขารักเราเหมือนเดิม ข ลาออกจากโรงเรียนเดิม ค มีคนรักใหม่หลาย ๆ คน ง ทำใจ ยอมรับความจริง
3. เมื่อเพื่อนต่างเพศชักชวนให้ไปงานเลี้ยง และนักเรียนไม่อยากไป จะมีวิธีการปฏิบัติตัวอย่างไร ก บอกความรู้สึกตามตรง และบอกปฏิเสธ ข อ้างเหตุผลต่าง ๆ ค แกล้งป่วย ง เลี่ยงไปเรื่องอื่น	8. บุคคลในข้อใด ให้คำปรึกษาได้ดีที่สุด ก ครู - อาจารย์ ข พ่อแม่ ค ญาติผู้ใหญ่ ง ถูกทุกข้อ
4. เพื่อนสนิทของนักเรียนทุกคนมีคนรัก นักเรียนจะปฏิบัติตัวอย่างไร ก หากคนรักให้เหมือนเพื่อนบ้าง ข โกรธเพื่อน ค เลิกคบกับเพื่อนกลุ่มนั้น ง ทำตัวปกติ และคอยดูแลเพื่อนอยู่ห่างๆ	9. สถานที่แห่งใด ไม่เหมาะสมสำหรับนักเรียน ก ห้างสรรพสินค้า ข สถานบันเทิง เช่น บาร์ ผับ ค วัด โบราณสถาน ง หอสมุด
5. สายฝน ทะเลาะกับเพื่อนอย่างรุนแรง สายฝนควรแก้ปัญหาอย่างไร ก ระบายอารมณ์ด้วยการดื่มสุรา ข หลีกเลี้ยง ไม่พูดคุยกับเพื่อน ค เข้าไปคุย ปรับความเข้าใจกัน ง เลิกคบกับเพื่อนคนดังกล่าว	10. นักเรียนไม่ควรเลือกคบบุคคลในข้อใด ก สมชายมีความรับผิดชอบ ข สมศักดิ์ขยันหมั่นเพียร ทำงานสุจริต ค สมหมายเป็นคนประหยัด รู้จักใช้จ่าย ง สมปองเกรง ชอบขับรถแข่ง

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ (พรุ่งนี้ไม่สาย)

1. ก	6. ก
2. ค	7. ง
3. ก	8. ง
4. ง	9. ข
5. ค	10. ง

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ (พรั้งนี้ไม่สาย)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย 3 ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม					
2	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
3	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
4	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5	กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น					
6	กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม					
7	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย					
8	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9	กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 3
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1
 ครั้งที่ 3
 เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

ชื่อเรื่อง	การคบเพื่อนต่างเพศ
ชื่อกิจกรรม	คู่ครองที่ต้องการ
เทคนิค	กรณีศึกษาและการอภิปรายกลุ่ม
เวลา	1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. ระบุเหตุผลในการเลือกคู่ครองของตนได้
2. นักเรียนสามารถตระหนักถึงคุณค่าที่แท้จริงของคนว่าอยู่ที่คุณสมบัติภายใน

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวครู

- 1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจ ให้ดี
- 1.2 ครูเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ โดยใช้กิจกรรม “คูครองที่ต้องการ” และให้นักเรียนฝึกการคิดพิจารณาเลือกโดยให้เหตุผลที่เหมาะสมประกอบการตัดสินใจ
- 2.2 ให้นักเรียนอ่านประวัติของกรณีศึกษาแล้วพิจารณาเลือกคูครอง พร้อมทั้งบอกเหตุผลประกอบ แล้วสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

3. บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ โดยใช้กิจกรรม “คูครองที่ต้องการ” ให้เข้าใจ
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ โดยใช้กิจกรรม “คูครองที่ต้องการ” โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
 - 3.2.2 ครูสนทนาเกี่ยวกับลักษณะคูครองที่นักเรียนต้องการ
 - 3.2.3 ให้นักเรียนอ่านประวัติกรณีศึกษา แล้วพิจารณาเลือกคูครอง พร้อมให้เหตุผลประกอบ
 - 3.2.4 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “คูครองที่ต้องการ”
 - 3.2.5 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ
 - 3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ
 - 3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ
- 4.2 ใบงาน “คูครองที่ฉันต้องการ”
- 4.3 แฟ้มประวัติของกรณีตัวอย่าง
- 4.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “คูครองที่ต้องการ”

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

ในชีวิตจริง คนเราทุกคนหากเลือกได้ทุกคนต้องการเลือกคู่ชีวิตที่มีความสามารถหรือความดีงามที่เป็นคุณสมบัติภายในซึ่งเป็นคุณสมบัติที่แท้จริงของคน มากกว่ารูปร่างหน้าตา ลักษณะท่าทาง หรือ คุณสมบัติภายนอกซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ใช่คุณค่าที่แท้จริง

2. จุดประสงค์

1. ระบุเหตุผลในการเลือกคู่ครองของตนได้
2. นักเรียนสามารถตระหนักถึงคุณค่าที่แท้จริงของคนว่าอยู่ที่คุณสมบัติภายใน

3. สารการเรียนรู้

คุณสมบัติภายใน/ภายนอก

1. สิ่งที่เป็นคุณสมบัติภายใน เช่น ความขยัน ความซื่อสัตย์ ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อ ฯลฯ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากภายในจิตใจของคน
2. สิ่งที่เป็นคุณสมบัติภายนอก เช่น รูปร่างหน้าตาดี ร่ำรวย ฯลฯ ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ภายนอกและไม่ยั่งยืน

ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณค่าที่แท้จริงของคน

1. คุณค่าที่แท้จริงของคนอยู่ที่ความดีงาม ซึ่งเป็นคุณสมบัติภายใน ไม่ได้ขึ้นกับรูปร่าง หน้าตา การแต่งกาย ซึ่งเป็นคุณสมบัติหรือลักษณะฉาบฉวยภายนอก
2. การเลือกคบคน จำเป็นต้องวิเคราะห์แยกแยะคุณสมบัติภายในออกจากคุณสมบัติที่ฉาบฉวยภายนอก
3. เมื่อถึงเวลาต้องเลือกจริงๆ คนทุกคนควรที่จะเลือกสิ่งที่เป็นคุณสมบัติภายใน ซึ่งเป็นคุณค่าที่แท้จริงของคน

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นตอนสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูร่วมสนทนากับนักเรียนเรื่อง การเลือกคู่ครอง โดยตั้งคำถามว่า “ถ้าเลือกได้นักเรียนคิดว่าจะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะอย่างไร”

4.3 ขั้นกิจกรรม

- 4.3.1 ขออาสาสมัครนักเรียนหญิง 3 คน นักเรียนชาย 3 คน เพื่ออ่านประวัติของชายหญิงตัวอย่าง ทั้งหมด 6 คน (ชาย หญิง เพศละ 3 คน)
- 4.3.2 ให้นักเรียนเลือกคู่ครองจากประวัติทั้ง 3 คน พร้อมให้เหตุผลประกอบ
- 4.3.3 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มตามลักษณะการเลือกชายหรือหญิงที่จะมาเป็นคู่ครอง

4.3.4 ให้แต่ละกลุ่มสรุปเหตุผลของการเลือก และแยกว่าอะไรเป็นคุณสมบัติภายในและ
คุณสมบัติภายนอก

4.3.5 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูสรุปหลักเหตุผลในการเลือกคู่ครองว่าควรดูจากคุณสมบัติภายในมากกว่า
คุณลักษณะภายนอก

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

5. การวัดและการประเมินผล

5.1 สังเกตจากการร่วมอภิปรายของแต่ละกลุ่ม

5.2 จากการนำเสนอหน้าชั้นเรียน

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

7.2 ใบงาน “คู่ครองที่ฉันต้องการ”

7.3 แฟ้มประวัติของชายและหญิงตัวอย่างทั้ง 6 คน

7.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “คู่ครองที่ต้องการ”

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ
2. อ่านประวัติของกรณีศึกษา แล้วพิจารณาเลือกคู่ครอง พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ
3. ช่วยกันอภิปรายภายในกลุ่มถึงเหตุผลของการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะแบบนี้ และแยกแยะคุณลักษณะภายในและภายนอก
4. สรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
5. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม "คู่ครองที่ต้องการ"
6. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

เอกสารประกอบกิจกรรม “คู่ครองที่ต้องการ”

แฟ้มประวัติสามสาวน่าสน

1. แชนดี้

แชนดี้ เป็นวัยรุ่นสมัยใหม่ มีความมั่นใจในตัวเองสูง เรียนปานกลาง ชอบทำกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน ฐานะปานกลาง มีความตั้งใจที่จะประกอบธุรกิจส่วนตัวเพราะว่าน่าจะมีรายได้ดีกว่ารับราชการ เป็นคนพูดโผงผางตรงไปตรงมา โดยไม่เกรงใจเพื่อนจนบางครั้งเพื่อนรู้สึกโกรธ แต่เธอไม่เคยโกรธเพื่อนนาน ความที่เป็นวัยรุ่นสมัยใหม่จึงมีเพื่อนชายมาชอบหลายคนแต่เธอจะเลือกคบเฉพาะคนที่มีความรับผิดชอบ และไม่ไปกับเพื่อนชายสองต่อสอง เธอเลือกไปกับกลุ่มเพื่อนสนิทครั้งละ 3-5 คนทั้งชายและหญิง

2. มะลิ

มะลิ เป็นลูกสาวชาวสวน ฐานะค่อนข้างยากจน มะลิเป็นคนมีรูปร่างผอมบาง ผิวคล้ำ ใบหน้าคม เข้มค่อนข้างพูดน้อย เจ็บขริบ การเรียนของมะลิอยู่ในเกณฑ์ดีมาก เป็นคนขยันขันแข็ง ไม่เคยมีใครเห็นมะลิล่วงเวลาให้ผ่านไปโดยไม่เกิดประโยชน์ เธอเป็นคนมีน้ำใจกับทุกคน ช่วยเหลือเพื่อนได้ทุกเรื่อง เธอทำงานรับจ้างซักผ้าโดยทำงานในตอนเช้ามีด และตอนเย็นกับวันหยุดเสาร์อาทิตย์ เธอต้องการเก็บเงินไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการเรียน เธอตั้งใจจะเรียนต่อให้จบมหาวิทยาลัยด้วยรายได้จากการทำงานของเธอเอง เพื่อไม่ให้พ่อแม่ลำบาก มะลิไม่ค่อยร่วมสังสรรค์กับเพื่อนๆ เธอไม่เคยไปไหนกับเพื่อนชายสองต่อสอง

3. ไสริดา

ไสริดาเป็นคนสวย มีเสน่ห์ ร่าเริง พูดจาอ่อนหวาน ไสริดาเป็นคนที่ทำให้เพื่อนๆ สนุกสนาน ครบครัน ไสริดาทำธุรกิจป้าไม่มีฐานะดี ไสริดามีรสนิยมสูงในการแต่งกาย บางครั้งเงินไม่พอใช้ต้องขอพ่อแม่เพิ่มเพราะมีเพื่อนมาก และชอบออกเงินพาเพื่อนๆ ไปเที่ยวดิสโก้เทคบ่อยๆ ไสริดาเรียนหนังสือเก่งเพราะมีครูมาสอนพิเศษที่บ้าน และเธอไม่ต้องรับผิดชอบช่วยงานบ้านแม้แต่เสื้อผ้าส่วนตัวก็มีคนรับใช้ทำให้ เธอจึงเป็นคนไม่มีระเบียบ ไสริดามีเพื่อนชายมาชอบหลายคน เธอคบได้กับเพื่อนชายทุกคน และความที่เธอเป็นวัยรุ่นยุคใหม่ จึงกล้าที่จะไปกับเพื่อนชายเหล่านั้นสองต่อสองแม้ว่าจะเป็นเวลาว่าง

เอกสารประกอบกิจกรรม “คู่ครองที่ต้องการ”

แฟ้มประวัติสามหนุ่มสามมุม

1. สรรเสริญ

สรรเสริญ หนูน้อยจากภาคอีสาน ฐานะทางบ้านยากจน รูปร่างล่ำสัน เพราะสรรเสริญต้องช่วยพ่อแม่ทำนาและงานบ้านทุกอย่าง สรรเสริญตั้งใจเรียนให้จบมหาวิทยาลัยด้วยการทำงานหารายได้พิเศษ เพราะพ่อแม่ไม่มีเงินส่งให้เรียนต่อ สรรเสริญพักอยู่ในวัดกับหลวงตาจึงไม่ต้องใช้จ่ายค่าอาหารและค่าหอพัก สรรเสริญจะช่วยทำความสะอาดกุฏิให้หลวงตา และช่วยหิ้วของเวลาบิณฑบาต ตอนเย็นสรรเสริญไปรับจ้างขนผักขายที่ตลาดเป็นรายได้สำหรับค่าใช้จ่ายในการเรียน สรรเสริญเป็นเด็กเรียนปานกลาง พุดเป็นสำเนียงห้วนๆตามสำเนียงที่บ้านฟังดูไม่เพราะ พุดน้อย ชอบช่วยเหลือเพื่อนเวลาถูกเด็กที่โตกว่ารังแก โกรธง่ายแต่หายเร็ว ความสำเร็จสรรเสริญพุดน้อยจึงมีเพื่อนสนิทเพียง 3-4 คนเท่านั้น

2. จีรุมิ

จีรุมิ รูปร่างผอมเหมือนนักร้องไวรุ่มชื่อดัง พ่อแม่ค้าขาย จีรุมิเป็นลูกคนเดียว พ่อแม่ตามใจจึงชอบทำอะไรด้วยความมั่นใจ และเอาแต่ใจตัวเองเสมอ โดยไม่ค่อยฟังความคิดเห็นและความรู้สึกของเพื่อนๆ แต่ไม่มีใครถือสาเพราะจีรุมิเป็นคนร่าเริง ชอบพุดคุยให้เพื่อนสนุกสนานเฮฮา จีรุมิหัดตี้มเหล็กและสับบุหรี เพราะคิดว่าเป็นเรื่องของลูกผู้ชาย ทำให้เข้าสังคมง่าย และจะทำให้ได้หน้าที่การงานที่ดีเพราะรู้จักคนมาก เงินเดือนที่พ่อแม่ให้จึงไม่ค่อยพอใช้จ่าย ความเป็นคนรูปหล่อ ฐานะดี ใจกว้าง พุดเพราะ เอาใจเก่ง จึงมีเพื่อนหญิงมาชอบหลายคน ทำให้จีรุมิภูมิใจมาก เขาคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนหญิงที่คบด้วยเป็นเรื่องธรรมดา แต่เขาก็ไม่เคยเที่ยวหญิงบริการเพราะเกรงว่าเมื่อแต่งงานแล้วจะมีปัญหาตามมาภายหลัง

3. ชัยพร

หนูน้อยร่างผอมบาง ครอบครัวฐานะปานกลาง เป็นเด็กเรียนดี มีน้ำใจชอบอธิบายหรือตีวงหนังสือให้เพื่อนๆ แต่เป็นคนขี้อาย ไม่ชอบให้เพื่อนพูดล้อเล่น เป็นคนจริงจัง ชัยพรเป็นคนประหยัดใช้เงินอย่างมีเหตุผล ไม่เคยออกเงินเลี้ยงเพื่อน เวลาไปเที่ยวกับเพื่อน ชัยพรจะเสนอให้ทุกคนร่วมกันรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเท่าๆกันเสมอ ชัยพรเป็นคนพุดเพราะ ไม่เคยพุดคำหยาบ

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ในงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

วิชากิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1

 ในงานประกอบกิจกรรม “คู่ครองที่ต้องการ”

สรุปเหตุผลที่กลุ่มข้าเจ้าเลือก.....

เพราะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คุณลักษณะภายในคือ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คุณลักษณะภายนอกคือ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาคเรียนที่ 1

ใบความรู้ประกอบการกิจกรรม “คู่มือที่ต้องการ”

ในชีวิตจริง คนเราทุกคนหากเลือกได้ ทุกคนต้องการเลือกคู่ชีวิตที่มีความสามารถหรือความดีงามที่เป็นคุณสมบัติภายในซึ่งเป็นคุณสมบัติที่แท้จริงของคน มากกว่ารูปร่างหน้าตา ลักษณะท่าทาง หรือคุณสมบัติภายนอกซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ใช่คุณค่าที่แท้จริง

คุณสมบัติภายใน/ภายใน

1. สิ่งที่เป็นคุณสมบัติภายใน เช่น ความขยัน ความซื่อสัตย์ ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อ เป็นต้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากภายในจิตใจของคน
2. สิ่งที่เป็นคุณสมบัติภายนอก เช่น รูปร่างหน้าตาดี ร่ารวย ฯลฯ ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ภายนอกและไม่ยั่งยืน

ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณค่าที่แท้จริงของคน

1. คุณค่าที่แท้จริงของคนอยู่ที่ความดีงาม ซึ่งเป็นคุณสมบัติภายใน ไม่ได้ขึ้นกับรูปร่างหน้าตา การแต่งกาย ซึ่งเป็นคุณสมบัติหรือลักษณะภายนอก
2. การเลือกคบคน จำเป็นต้องวิเคราะห์แยกแยะคุณสมบัติภายในออกจากคุณสมบัติที่ภายนอก
3. เมื่อถึงเวลาต้องเลือกจริงๆ คนทุกคนควรที่จะเลือกสิ่งที่เป็นคุณสมบัติภายในซึ่งเป็นคุณค่าที่แท้จริงของคน

ข้อแนะนำในการปฏิบัติตนต่อเพื่อนต่างเพศ

1. เป็นคู่สนทนาที่ดี สนใจฟัง ไม่ชักชวนในเรื่องส่วนตัว พุดคุยเรื่องความสำเร็จ ความภาคภูมิใจ ไม่พูดถึงปมด้อย ไม่จู้จี้จุกจิก ไม่นินทาวาร้อยให้ใคร
2. มีกิริยามารยาทดี มีความอดทน อดกลั้น ไม่ใช้อารมณ์แก่กัน พยายามใช้เหตุผลให้มากกว่าอารมณ์
3. ตรงต่อเวลา ไม่ชักชวนกันเที่ยวบ่อยครั้ง ไม่ชักชวนกันไปเที่ยวในที่ลับตาคน หรือที่ไม่สมควร อันอาจเกิดเรื่องที่จะทำให้เสียหายได้
4. วางตัวที่ดีต่อกัน ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยามซึ่งกันและกัน ผู้ชายต้องไม่ล่วงเกินผู้หญิงให้เสียหายต้องเป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีให้แกกัน

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดเรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ (คู่ครองที่ต้องการ)

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

1. นักเรียนคิดว่า มีคนรักในวัยเรียนเหมาะสมหรือไม่ ก ไม่เหมาะสม เพราะยังไม่ถึงวัยที่สมควร ข ไม่เหมาะสม เพราะยังไม่ได้ทำงาน ค เหมาะสม เพราะเป็นเรื่องส่วนตัว ง เหมาะสม หากไม่มีอะไรเกินไปเลย	6. สถานที่ใดที่นักเรียนไม่ควรอยู่กับคนรักตามลำพัง ก โรงภาพยนตร์ ข. บ้านพัก ค โรงเรียน ง. ห้างสรรพสินค้า
2. บุคคลในข้อใด กระทำได้ถูกกาลเทศะที่สุด ก แอน นัดเพื่อนชายไปอ่านหนังสือที่ห้องสมุด ข ออย ชวนเพื่อนชายไปดูภาพยนตร์ ค ศักดิ์ โอบไหล่เพื่อนหญิงที่ห้องสรรพสินค้า ง แจ็ค นอนหนุนตักเพื่อนหญิงที่สวนสาธารณะ	7. นักเรียนจะมีวิธีปฏิเสธอย่างไร เมื่อเพื่อนชาย ชักชวนให้ไปห้องพักตามลำพัง ก บอกว่าไม่สบาย ข. บอกว่าวันนี้ไม่สะดวก ค. บอกว่ามีธุระด่วน ง. บอกว่าลำบากใจที่จะไป
3. เพื่อนชายคนใด มีพฤติกรรมเหมาะสมที่สุด ก บ๊อม แอบสูบบุหรี่ในห้องน้ำ ข หนึ่ง ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินจำเป็น ค บอย ตั้งใจเรียน แต่งกายสุภาพ ง แมน เป็นนักกีฬา หนึ่งเรียนเป็นประจำ	8. ถ้านักเรียนจะนัดพบกันกับคนรัก จะเลือกสถานที่ในข้อใด ก. ห้องพักรส่วนตัว ข. บ้านพักต่างจังหวัด ค. ร้านไอศกรีมเล็ก ๆ ง. ดิสโก้เทคท้ายซอย
4. นักเรียนจะเลือกใคร เป็นคนรัก ก เปิ้ล หนึ่งเรียนไปเที่ยวห้างสรรพสินค้า ข นุช แต่งตัวสวยเซ็กซี่ ค กาญจน์ เข้าห้องสมุดเมื่อมีเวลาว่าง ง นก ขาดเรียนบ่อยเพราะตื่นสาย	9. พ่อแม่ของนักเรียนไปทำงานต่างจังหวัด นักเรียนจะชวนใครมาอยู่เป็นเพื่อน ก. ญาติผู้ใหญ่ ข. เพื่อนชาย ค. น้องของเพื่อน ง. คนขับรถโดยสาร
5. ลักษณะของคู่ครองที่ดี ควรเป็นอย่างไร ก มีความรับผิดชอบ ข รูปร่าง หน้าตาดี ค มีฐานะดี ร่ำรวย ง เรียนเก่ง	10. วันนี้เป็นวันเกิดของเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อน ๆ ชักชวนกันให้ไปร่วมงานตอนกลางคืน แต่นักเรียน ไม่อยากไปจะบอกกับเพื่อน ๆ อย่างไร ก ไม่ไปหรอก ยังไงก็ไม่ไป ข ไม่ไปหรอก มีงานอื่นต้องทำ ค ไม่สะดวกที่จะไปงานกลางคืน ขอบใจนะที่ชวน ง ไม่สบาย คงไปไม่ได้หรอก

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ (คู่ครองที่ต้องการ)

1. ก	6. ข
2. ก	7. ง
3. ค	8. ค
4. ค	9. ก
5. ก	10 ค

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ (คู่ครองที่ต้องการ)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย 3 ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม					
2	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
3	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
4	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5	กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น					
6	กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม					
7	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย					
8	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9	กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 1
เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

ชื่อเรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม
ชื่อกิจกรรม แต่งอย่างไรให้สมวัย
เทคนิค กิจกรรม "แต่งอย่างไรให้สมวัย"
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมนี้แล้ว นักเรียนสามารถบอกลักษณะของการแต่งกายที่เหมาะสมกับตนได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวครู

- 1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี
- 1.2 ครูเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม โดยใช้กิจกรรม “แต่งอย่างไรให้สมวัย” และให้นักเรียนสร้างผลงานเป็นกลุ่ม เพื่อนำเสนอหน้าชั้น แล้วสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
- 2.2 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มพร้อมทั้งแจกอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน “แต่งอย่างไรให้สมวัย” ตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ แล้วช่วยกันสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม

3. บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม โดยใช้กิจกรรม “แต่งอย่างไรให้สมวัย” ให้เข้าใจ
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม โดยใช้กิจกรรม แต่งอย่างไรให้สมวัย โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม
 - 3.2.2 ครูปฏิบัติกิจกรรมขั้นนำ ขั้นกิจกรรม และขั้นสรุปตามลำดับ
 - 3.2.3 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “แต่งอย่างไรให้สมวัย”
 - 3.2.4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม
 - 3.2.5 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม
 - 3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม
- 4.2 ใบงานกิจกรรม “แต่งอย่างไรให้สมวัย”
- 4.3 เศษวัสดุต่างๆ เช่น กระดาษสี กาว กรรไกร สีเทียน สีน้ำ เศษผ้า ฯลฯ
- 4.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “แต่งอย่างไรให้สมวัย”

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม
เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง
ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

ทรงผม เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย วัยรุ่นสมัยนี้พยายามแสวงหาความแปลกใหม่ เนื่องจากวัยรุ่น
เป็นวัยที่เบื่อง่าย และต้องการความตื่นเต้นสูง บวกกับวัยรุ่นมีพลังงานทางร่างกาย จิตใจ และพลังงาน
ทางเพศสะสมไว้มาก จึงพร้อมที่จะแสดงออกทางด้านการแต่งกายแปลกๆ โดยไม่อาย กลับเห็นเป็น
เรื่องโก้เก๋

การแต่งกายที่ถูกกาลเทศะ สะอาด เหมาะกับรูปร่างของตน เป็นการส่งเสริมบุคลิกภาพของ
ตนให้ดีขึ้น เป็นที่สบายตาสบายใจแก่ผู้พบเห็น และทำให้ผู้สวมใส่มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น

2. จุดประสงค์

นักเรียนสามารถบอกลักษณะของการแต่งกายที่เหมาะสมกับตนได้

3. สารการเรียนรู้

การแต่งกายที่สวยงามนั้น เป็นการแต่งกายที่เหมาะสมกับกาลเทศะ เหมาะกับบุคคล โอกาส และ
สถานที่ เสื้อผ้าที่สวมใส่ต้องสะอาด เรียบร้อย ไม่จำเป็นต้องมีราคาแพง

การเลือกแต่งกายมีจุดประสงค์ 3 ประการ คือ

1. ต้องการเป็นโอกาสพิเศษ การเลือกแต่งกายซึ่งต้องเหมาะสมกับงานพิเศษนั้น ๆ ด้วย เช่น
งานแฟนซี งานรำละคร

2. เป็นการเลือกเพื่อความเหมาะสมเฉพาะบุคคล คือ ต้องคำนึงถึงลักษณะโครงสร้างของ
ตัวเองเป็นหลัก จึงต้องมีการตัดเสื้อผ้าเพื่อสวมใส่เฉพาะตนเอง

3. เป็นแฟชั่น เป็นการแต่งกายที่เป็นสมัยนิยม เป็นการแต่งกายต้องการมุมมองที่เป็นพิเศษ

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นตอนสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูนำภาพการแต่งกายของเด็กวัยรุ่นชาย หญิง สมัยปัจจุบันมาให้นักเรียนดู แล้วถาม
ว่าเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.4.1 ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละเท่าๆ กัน

4.4.2 ครูแจกอุปกรณ์การสร้างสรรค์งาน “แต่งอย่างให้สมวัย” ประกอบด้วย กระดาษสีต่างๆ
กาว กรรไกร สีชนิดต่างๆ เชือก เศษวัสดุต่างๆ

4.4.3 ครูให้นักเรียนสร้างงานโดยใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่ในหัวข้อ “แต่งอย่างไรให้สมวัย” โดยใช้เวลาทั้งหมด 10 นาที ดังมีสถานการณ์สำหรับการแต่งกายดังนี้

- ไปงานเลี้ยงวันเกิดเพื่อน
- ไปเที่ยวสวนสัตว์กับครอบครัว
- ไปช่วยงานอาจารย์ที่โรงเรียน
- ไปเยี่ยมคนป่วยที่โรงพยาบาล

4.4.4 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมานำเสนองานหน้าชั้น พร้อมทั้งบรรยายประกอบ

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูให้นักเรียนสรุปถึงหลักการแต่งกายที่เหมาะสม และประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

5. การวัดและประเมินผล

5.1 จากการตอบคำถาม

5.2 จากผลงานกิจกรรม “แต่งอย่างไรให้สมวัย”

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง แต่งอย่างไรให้สมวัย

7.2 ใบงานกิจกรรม “แต่งอย่างไรให้สมวัย”

7.3 เศษวัสดุต่างๆ เช่น กระดาษสี กาว กรรไกร สีเทียน สีน้ำ เศษผ้า ฯลฯ

7.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
ด้านสังคม เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม ใช้เวลา 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม
2. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพการแต่งกายที่ครูนำมาให้ดู
3. แบ่งกลุ่ม แล้วช่วยกันทำกิจกรรม “แต่งอย่างไรให้สมวัย” ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ แล้ว
นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
4. ช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้รับจากการทำกิจกรรม และสรุปหลักการแต่งกายที่เหมาะสม
5. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “แต่งอย่างไรให้สมวัย
6. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม
7. นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง การแต่งกาย
ที่เหมาะสม

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาคเรียนที่ 2

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “แต่งอย่างไรให้สมวัย”

ทรงผม เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย วัยรุ่นสมัยนี้พยายามแสวงหาความแปลกใหม่ เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่เบื่อง่าย และต้องการความตื่นเต้นสูง บวกกับวัยรุ่นมีพลังงานทางร่างกาย จิตใจ และพลังงานทางเพศสะสมไว้มาก จึงพร้อมที่จะแสดงออกทางด้านการแต่งกายแปลกๆ โดยไม่อายกัน กลับเห็นเป็นเรื่องโก้เก๋

การแต่งกายที่ถูกกาลเทศะ สะอาด เหมาะกับรูปร่างของตน เป็นการส่งเสริมบุคลิกภาพของตนให้ดีขึ้น เป็นที่สบายตาสบายใจแก่ผู้พบเห็น และทำให้ผู้สวมใสมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น

ค่านิยมของสังคม

วัยรุ่นจะสนใจต่อค่านิยมของสังคมที่มักจะถูกกำหนดโดยวัยรุ่นด้วยกัน หรือรุ่นพี่ที่ไม่แตกต่างวัยกันมากนัก หรือค่านิยมที่ได้รับจากสื่อมวลชน หรือคนต่างชาติ ค่านิยมที่ยอมรับกันง่าย ๆ ในหมู่วัยรุ่นจะเป็นค่านิยมเกี่ยวกับความสบาย ๆ ง่าย ๆ ไม่ลึกลับ

การเลือกแต่งกายมีจุดประสงค์ 3 ประการ คือ

1. ต้องการเป็นโอกาสพิเศษ การเลือกแต่งกายซึ่งต้องเหมาะสมกับงานพิเศษนั้น ๆ ด้วย เช่น งานแฟนซี งานรำละคร

2. เป็นการเลือกเพื่อความเหมาะสมเฉพาะบุคคล คือ ต้องคำนึงถึงลักษณะโครงสร้างของตัวเองเป็นหลัก จึงต้องมีการตัดเสื้อผ้าเพื่อสวมใส่เฉพาะตนเอง

3. เป็นแฟชั่น เป็นการแต่งกายที่เป็นสมัยนิยมเป็นการแต่งกายต้องการมุมมองที่เป็นพิเศษ และเป็นมุมมองในการเลือกแต่งกายให้เหมาะสมกับลักษณะของบุคคลนั้น ๆ มีอยู่ 4 มุมมองด้วยกัน คือ

1.) มุมมองที่ต้องการความเป็นทางการ มีระเบียบแบบแผน การแต่งกายต้องมีความพิถีพิถันตั้งแต่ศีรษะถึงเท้า เช่น แต่งสุท รongเท้าต้องเข้ากันหมด ฉะนั้นเวลาเดินหรือทำกิจกรรมจึงต้องมีท่วงท่า ระมัดระวัง รัดกุมขึ้น

2.) มุมมองที่ทะมัดทะแมง จะไม่เป็นทางการ การแต่งกายจะเป็นพวกรongเท้าสั้นเตี้ย เสื้อผ้าสีอ่อนลง กางเกงอาจจะหลวม ๆ สบาย ๆ มากขึ้น

3.) มุมมองที่เป็นกันเอง เป็นแขนล้าลอง เสื้อผ้าที่สบาย ๆ ไม่รัดกุม

4.) มุมมองที่เป็นที่ผสมผสาน เป็นการแต่งกายที่มีมุมมองผสมกัน เช่น มุมมองที่ต้องการความเนียบ ผสมมุมมองที่ล้าลองผสมกับมุมมองที่ทะมัดทะแมง ผสมกับมุมมองล้าลองก็ได้

ปัจจุบันคนบางคนแต่งตัวมุมมองถูกแต่เปิดโอกาส เช่น อาจารย์แต่งตัวอย่างเป็นทางการมาฟังบรรยาย คงไม่เหมาะสมเพราะมองดูแล้วภาษาวัยรุ่นเรียกเวอร์ แต่ถ้าอาจารย์มีหน้าที่เป็นเจ้าของงานในการจัดงานแต่งอย่างเป็นทางการจึงเหมาะสมกับกาลเทศะ เพราะต้องการความเด่น ฉะนั้นตำแหน่ง หน้าที่ และกิจกรรมการทำงาน ซึ่งมีบทบาทในการแต่งตัวด้วยเช่นกัน รวมทั้งการออกสังคมด้วยเพราะการแต่งกายก็จะแปรผันไปตามสังคมนั้น ๆ และบางครั้งในวันหนึ่ง ๆ ต้องไปงานสังคมหลาย ๆ งาน เช่น กลางวันไปรับประทานอาหาร บ่ายไปงานศพ ตอนเย็นไปงานเลี้ยง เวลาที่จะกลับกลับบ้านเพื่อเปลี่ยนเสื้อผ้าก็ไม่มี จึงทำให้มีเสื้อผ้าอเนกประสงค์ ซึ่งต้องมีความเป็นกลาง ไม่เป็นสุท ไม่เป็นเสื้อราตรี ไม่มีการปรับแต่ง แต่จะมีการผสมผสานเสริมเข้าไป เช่น รองเท้า ผ้าพันคอ เนคไท ดุมหู เข็มกลัด ปรับเสริมเข้าไปแล้วแต่ว่าจะงานอะไร เสื้อลักษณะนี้เชื่อว่าจะเป็นที่ยอมรับอย่างมาก

ตัวแปรที่กำหนดลักษณะบุคลิกภาพ และการเลือกการแต่งกาย จัดออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ชอบเจียบ ๆ สงบทำตัวกลมกลืน พุดน้อย แต่เวลาพุดเจีบบมาก พุดน้อยจนคนนึกว่าเจ้าเล่ห์ เวลาบริโภคอะไรจะเรียบ ๆ ง่าย ๆ รับประทานกล้วยเตี้ยวมักจะไม่ปรุง จะรับประทานตามที่ร่างกายต้องการ อยู่บ้านก็สบาย ๆ สีจะชอบโทนขรึม เป็นสีกลมกลืน หรือสีเอกรงค์

กลุ่มที่ 2 เป็นธรรมชาติน่ารัก ถ้าเป็นวัยรุ่นมองดูไร้เดียงสา ถ้าเป็นผู้ใหญ่จะดูสดชื่นมีชีวิตชีวา จะเลือกสีหรือจัดบ้านต้องมีธรรมชาติเข้ามาเกี่ยวข้อง พุดจาไพเราะดูเป็นธรรมชาติ โดยมากมักจะชอบแต่งกายสี Earth tone เป็นสีอ่อน เช่น สีใบไม้อ่อน เสื้อผ้าจะชอบพริ้ว ๆ

กลุ่มที่ 3 คนกลุ่มนี้มักชอบอะไรแปลก ๆ พุดจาชัดเจน เวลาไปงานจะชอบไปตอนแซ่บ ๆ เวลากลับต้องให้คนรู้ การแต่งกายมักชอบสีสด ๆ

ชาคริต โรจนารุจิ. (2538) วารสารคหศาสตร์แห่งประเทศไทย เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม . ปีที่ 38
ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-เมษายน .36-39

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดเรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม (แต่งอย่างไรให้สมวัย)

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

1. ในวันเข้าพรรษา นักเรียนไม่ควรแต่งกาย อย่างไรไปทำบุญที่วัด ก กระโปรงยาว เสื้อลูกไม้ ข กางเกงยีนส์ เสื้อยัด ค กางเกงยีนส์ เสื้อเกาะอก ง กระโปรงยาว เสื้อเชิ้ต	6. บุคคลในข้อใด แต่งกายได้เหมาะสมที่สุด ก ก้อยสวมชุดนักเรียนไปสอบชิงทุน ข กบซื้อชุดสีดำสำหรับไปงานแต่งงาน ค เพชรใส่กางเกงขาสั้นไปอำเภอ ง พลอยใส่สายเดี่ยวไปทำบุญที่วัด
2. การไปติดต่อกับสถานที่ราชการควรแต่งกาย อย่างไร ก แต่งกายตามสบาย ข แต่งกายด้วยชุดไทย ค แต่งกายด้วยชุดทันสมัย ง แต่งกายชุดสุภาพ	7. พรีง เป็นคนทันสมัย แต่งตัวตามแฟชั่นมาโดยตลอด เขาจะอย่างไรเมื่อต้องไปช่วยงานที่โรงเรียน ก แต่งตัวทันสมัยเหมือนเดิม ข แต่งตัวตามแฟชั่น ค เลือกใส่ชุดที่เหมาะสมที่สุด ง แต่งอย่างไรก็ได้
3. ถ้านักเรียนไปงานศพ นักเรียนจะเลือกใส่ เสื้อผ้าสีใด ก ขาว – ดำ ค ชมพู - ฟ้าย ข ดำ – แดง ง ขาว - ส้ม	8. ถ้านักเรียนจะไปเยี่ยมเพื่อนที่โรงพยาบาล ควรแต่ง กายด้วยชุดสีอะไร ก สีเทา-ดำ ข สีสุภาพ เรียบร้อย ค สีสดใส สมวัย ง สีอะไรก็ได้
4. นักเรียน เรียนว่ายน้ำ ควรแต่งกายอย่างไร ก ใส่เสื้อผ้าวัดกุม ข เสื้อยัด กางเกงขาสั้น ค เสื้อกล้าม กางเกงสบาย ๆ ง ใส่ชุดว่ายน้ำ	9. เพื่อนของนักเรียนแต่งกายไม่สุภาพ นักเรียนจะบอก เพื่อนหรือไม่ เพราะอะไร ก ไม่บอก เพราะไม่ใช่เรื่องของเร ข ไม่บอก เพราะกลัวเพื่อนโกรธ ค บอก เพราะอยากให้เพื่อนแต่งกายสุภาพเหมาะสม ง บอก เพราะครูสอนสั่ง
5. ดนัย นัดกับเพื่อน ๆ จะไปป็นเขา ดนัยไม่ควร นำสิ่งใดไปด้วย ก กางเกงขาสั้นทะมัดทะแมง ข รองเท้าผ้าใบใส่สบายเท้า ค ร่มสำหรับกันแดด ง หมวกกันแดด	10. นักเรียนนัดกับเพื่อนไปทำรายงานที่ห้องสมุดแห่ง หนึ่ง เพื่อนคนใดแต่งกายได้เหมาะสมที่สุด ก แนน ใส่เสื้อเกาะอกสีฟ้า ข นนท์ ใส่กางเกงยีนส์สั้นจู้ ค เนย ใส่เสื้อสายเดี่ยวสีแดง ง นก ใส่เสื้อยัดสีชมพู

เฉลยแบบฝึกหัด

เรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม (แต่งอย่างไรให้สมวัย)

1. ค	6. ก
2. ง	7. ค
3. ก	8. ค
4. ง	9. ค
5. ง	10. ง

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
 เรื่องการแต่งกายที่เหมาะสม (แต่งอย่างไรให้สมวัย)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย 3 ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของ
 นักเรียน

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม					
2	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
3	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
4	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5	กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น					
6	กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม					
7	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย					
8	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9	กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ช่วงชั้นที่ 3
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2
 ครั้งที่ 2
 เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

ชื่อเรื่อง	วิธีการปฏิเสธ
ชื่อกิจกรรม	อย่างนี้ต้องปฏิเสธ
เทคนิค	การแสดงบทบาทสมมติและอภิปราย
เวลา	1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. นักเรียนสามารถบอกปฏิเสธเพื่อนได้เมื่อถูกเข้ซ้ำหรือทำทนาย
2. นักเรียนสามารถหาทางออกที่เหมาะสมเมื่อไม่ต้องการปฏิบัติตามคำชักชวนของเพื่อน

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวครู

- 1.1 ก่อนสอนครูอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี
- 1.2 ครูเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ โดยใช้กิจกรรม “อย่างนี้ต้องปฏิเสธ” และให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติและร่วมอภิปรายแล้วสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
- 2.2 ครูพุดคุยสนทนาเกี่ยวกับประสบการณ์ในการปฏิเสธ แล้วขออาสาสมัครให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ แล้วแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละ เท่าๆ กัน ร่วมอภิปรายในหัวข้อที่กำหนดให้ และสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรม

3. บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ โดยใช้กิจกรรม “อย่างนี้ต้องปฏิเสธ” ให้เข้าใจ
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ โดยใช้กิจกรรม “อย่างนี้ต้องปฏิเสธ” โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
 - 3.2.2 ครูถามถึงประสบการณ์ในการบอกปฏิเสธ
 - 3.2.3 ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง “อย่างนี้ต้องปฏิเสธ”
 - 3.2.4 แบ่งกลุ่มวิเคราะห์ตามหัวข้อการอภิปรายที่กำหนดให้
 - 3.2.5 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “อย่างนี้ต้องปฏิเสธ”
 - 3.2.6 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ
 - 3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง วิธีการปฏิเสธ
 - 3.2.8 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง วิธีการปฏิเสธ
- 4.2 บทสนทนา สำหรับการแสดงบทบาทสมมติ
- 4.3 ใบงานหัวข้ออภิปราย
- 4.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “อย่างนี้ต้องปฏิเสธ”

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สาระสำคัญ

การปฏิเสธและหาทางออกเมื่อถูกเข้าชู้หรือทำทายเป็นทำให้หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อสัมพันธภาพในกลุ่มเพื่อน

การปฏิเสธที่ดีจะต้องปฏิเสธจริงจังทั้งท่าทาง คำพูดและน้ำเสียง เพื่อแสดงความตั้งใจปฏิเสธ

2. จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกปฏิเสธเพื่อนได้เมื่อถูกเข้าชู้หรือทำทายเป็น
2. นักเรียนสามารถหาทางออกที่เหมาะสมเมื่อไม่ต้องการปฏิบัติตามคำชักชวนของเพื่อน

3. สาระการเรียนรู้

ขั้นตอนในการปฏิเสธ

1. ใช้ความรู้สึกเป็นข้ออ้างสำหรับเหตุผล
2. ควรบอกให้ชัดเจนเป็นคำพูด
3. การขอความเห็นชอบเพื่อรักษาน้ำใจของผู้ชวน และกล่าวคำขอบคุณเมื่อผู้ชวนยอมรับ

การหาทางออกเมื่อถูกเข้าชู้หรือสับประมาท

1. ปฏิเสธซ้ำ โดยไม่ต้องใช้ข้ออ้าง พร้อมทั้งบอกไปแล้วเดินจากไปทันที
2. โดยการชวนไปทำกิจกรรมอื่นเพื่อทดแทน
3. โดยการขอยืดเวลาออกไป เพื่อให้ผู้ชวนเปลี่ยนความตั้งใจ

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับประสบการณ์ในการปฏิเสธเพื่อน เมื่อถูกชักชวนไปในทางที่ไม่ดี ขออาสาสมัครมาเล่าเหตุการณ์ให้เพื่อนฟัง

4.3 ขั้นกิจกรรม

- 4.3.1 ขออาสาสมัคร 3 คน เพื่อแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง “อย่างนี้ต้องปฏิเสธ”
- 4.3.2 เมื่อชมการแสดงบทบาทสมมติแล้ว แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละเท่าๆ กัน
- 4.3.3 ให้แต่ละกลุ่มวิเคราะห์การสาดิตทักษะปฏิเสธใน 2 ประเด็นคือ
- 4.3.4 ทำไมครั้งแรกแมนจึงปฏิเสธไม่ได้ผล และต่อมาจึงปฏิเสธได้ผล
- 4.3.5 หากมีเพื่อนชวนหนีเรียนไปเที่ยวห้างสรรพสินค้า นักเรียนจะปฏิเสธเพื่อนอย่างไร ให้เขียนออกมาเป็นบทสนทนา

4.3.6 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงวิธีการและประโยชน์ของการปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนไปในทางที่ผิด

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “อย่างนี้ต้องปฏิเสธ”

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

5. กระบวนการวัดผลประเมินผล

5.1 สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรม

5.2 สังเกตการร่วมอภิปรายและนำเสนอหน้าชั้น

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

7.2 บทสนทนาสำหรับการแสดงบทบาทสมมติ

7.3 ใบงานหัวข้ออภิปราย

7.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “อย่างนี้ต้องปฏิเสธ”

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง วิธีการปฏิเสธ
2. ให้นักเรียนเล่าถึงประสบการณ์ในการบอกปฏิเสธในอดีต
3. ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง “อย่างนี้ต้องปฏิเสธ”
4. แบ่งกลุ่มอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนด
5. สรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรม
6. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “อย่างนี้ต้องปฏิเสธ”
8. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง วิธีการปฏิเสธ
9. นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม

เรื่อง วิธีการปฏิเสธ

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาคเรียนที่ 2

ใบงานประกอบกิจกรรม “อย่างนี้ต้องปฏิเสธ”

หัวข้ออภิปราย

1. ทำไมครั้งแรกแมนจึงปฏิเสธไม่ได้ผล และต่อมาจึงปฏิเสธได้ผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. หากมีเพื่อนชวนหนีเรียนไปเที่ยวห้างสรรพสินค้า นักเรียนจะปฏิเสธเพื่อนอย่างไร ให้เขียนออกมาเป็นบทสนทนา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารประกอบกิจกรรม “อย่างนี้ต้องปฏิเสธ”

ใบงาน

บทสนทนา (สำหรับสาธิต)

ตัวละคร 3 คน ได้แก่

แมน เป็น ผู้ปฏิเสธ

หนุ่ม และ แจ็ค เป็น ผู้ชักชวน

เหตุการณ์ หลังเลิกเรียน

หนุ่ม : แมน พวกเรากำลังกันว่า จะชวนนายไปเยี่ยมพี่สาวชักหนอย

แจ็ค : พี่สาวพี่สาวอะไรวะ แมนมันคนซื่อ มันไม่รู้หรอก บอกมันไปตรงๆเลยว่ะเที่ยวผู้หญิง
ว่าไงแมน วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตลูกผู้ชาย
นายจะไปมัย?

แมน : โอ๊ย การบ้านตั้งเยอะ ของเก่าที่ครูส่งมาแก้ไขก็ยังไม่ได้ทำ ไม่ไปหรอก

หนุ่ม : มันก็เหมือนกันทุกคนแหละ ไปไม่นาน ไม่ได้เสียเวลาอะไรเลย ดกลงนะ

แมน : (ทำทางลังเล) มันจะดีเหรอ ครูเคยบอกว่ามีสิทธิ์ติดโรคนะ

แจ็ค : จะไปยากอะไรวะ ป้องกันได้ นี่ไงอุปกรณ์ มีพร้อม (ชูถุงยางอนามัยให้ดู)

แมน : (ทำทางตัดสินใจเด็ดขาด) ไม่เอาดีกว่า พวกนายไปกันเถอะ เรารู้สึกรังเกียจสถานที่
อย่างนั้น กลัวติดโรคด้วย เราขอไม่ไปละ คงไม่ว่ากันนะ

หนุ่ม : (ฮัมไป) เออ แล้วอย่าหาว่าไม่ชวนก็แล้วกัน

แมน : ขอบคุณที่เข้าใจ เราไปละ พวกนายก็ระวังตัวหนอยนะ เราเป็นห่วง

ตัวอย่างการบอกปฏิเสธ

ขั้นตอน	ตัวอย่างประโยค (กรณีเพื่อนชวนไปค้างที่บ้าน)
การปฏิเสธ 1. บอกความรู้สึกประกอบเหตุผล 2. การขอปฏิเสธ 3. การถามความเห็น	"ฉันไม่สบายใจเลย เพราะอาจทำให้คนเข้าใจผิดได้" "ผมไม่สบายใจเลย เกรงจะทำให้คุณเสียหาย" "ฉันขอไม่ไปด้วย" "ผมขอไม่ไป" "คุณคงไม่ว่านะ" "คุณคงเข้าใจ"
การหาทางออกเมื่อถูกเข้าชี้ 1. ปฏิเสธซ้ำแล้วบอกลา 2. ต่อรองชวนทำกิจกรรมอื่น 3. ผัดผ่อน(เพื่อยืดเวลา)	"ไม่ไปดีกว่า ขอตัวนะคะ" "อย่าดีกว่า ผมกลับละนะ" "เรากลับบ้านกันดีกว่า" "เราแยกย้ายกันกลับบ้านดีกว่า" "เอาไว้วันหลังแล้วกัน" "โอกาสหน้าก็แล้วกันนะครับ"

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดเรื่อง วิธีการปฏิเสธ (อย่างนี้ต้องปฏิเสธ)

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

1. การปฏิเสธ หมายถึงสิ่งใด ก การไม่ทำในสิ่งที่ถูกชักชวน ข การไม่ไปในสถานที่ที่ถูกชักชวน ค การใช้วิธีการปฏิเสธอย่างอ่อนโยน ง ถูกทุกข้อ	6. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้อง ก การปฏิเสธ คือการแยกตัวออกจากกลุ่มเพื่อน ข การปฏิเสธเพื่อนทำให้มีปัญหาภายหลัง ค การปฏิเสธ มีทักษะวิธีการที่ไม่ขัดแย้งกับเพื่อน ง การปฏิเสธ คือการโกหก หลอกลวง
2. การปฏิเสธ ที่ดีควรกระทำอย่างไร ก ปฏิเสธด้วยเหตุผล และความรู้สึก ข บอกให้ชัดเจนดัง ๆ ค ปฏิเสธด้วยน้ำเสียงดุดัน ง ปฏิเสธให้จริงจัง มาดมั่น	7. เมื่อเพื่อนชักชวนไปเที่ยวต่างจังหวัด นักเรียนจะ บอกปฏิเสธเพื่อนอย่างไร ก "เราไม่สบายใจที่จะไป เพราะกลัวแม่เป็นห่วง" ข "ฉันปวดท้อง ไม่ไปหรอก" ค "ฉันไม่อยากไป" ง "ไม่ไป เพราะแม่ไม่ให้ไป"
3. เหตุการณ์ใดบ้าง ที่นักเรียนควรปฏิเสธ ก เพื่อนชวนไปร่วมกิจกรรมกีฬา ข เพื่อนชวนไปเที่ยวกลางคืน ค เพื่อนชวนไปทัศนศึกษา ง เพื่อนชวนไปเที่ยวสวนสัตว์	8. ถ้านักเรียนไม่อยากไปไหนกับเพื่อนที่ติดยา ควรหลีกเลี่ยงอย่างไร ก ไม่คุยด้วย ข ปฏิเสธด้วยเหตุผล ค ปฏิเสธด้วยความรังเกียจ ง อ้างว่าติดธุระ ติดงาน
4. มีเพื่อนกลุ่มหนึ่ง มาชวนนักเรียนไปลองสูบบุหรี่ นักเรียนจะหลีกเลี่ยงอย่างไร ก ปฏิเสธด้วยท่าทางจริงจัง และหนักแน่น ข ชักชวนเพื่อนให้ไปทำกิจกรรมอื่น ๆ แทน ค ปฏิเสธซ้ำ ๆ แล้วเดินจากไป ง ใช้ได้ทุกวิธีที่กล่าวมา	9. เมื่อคนรักชวนนักเรียนไปทำงานที่ห้องพักส่วนตัว ควรปฏิเสธด้วยวิธีใด ก โกหกว่าติดธุระ ข บอกว่ายังไม่พร้อม ค ชักชวนเปลี่ยนสถานที่ให้เหมาะสม ง ไม่ปฏิเสธ แต่คิดหาวิธีป้องกันตัว
5. การปฏิเสธหรือหาทางออก ควรคำนึงถึงสิ่งใด ก เหตุผลในการปฏิเสธ ข ความสำเร็จในการปฏิเสธ ค สัมพันธภาพของตนกับกลุ่มเพื่อน ง ความรู้สึกของตนเอง	10. สถานที่ใดไม่เหมาะสม เมื่อต้องอยู่ตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศ ก. สวนสาธารณะ ข. โรงภาพยนตร์ ค. บ้านพักส่วนตัว ง. ห้องเรียน

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง วิธีการปฏิเสธ (อย่างนี้ต้องปฏิเสธ)

1. ง	6. ค
2. ก	7. ก
3. ข	8. ข
4. ง	9. ค
5. ค	10. ค

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านสังคม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
เรื่องวิธีการปฏิเสธ (อย่างนี้ต้องปฏิเสธ)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย 3 ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสังคม					
2	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
3	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในด้านสังคม					
4	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5	กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น					
6	กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในด้านสังคม					
7	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย					
8	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9	กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ-ชื่อสกุล	นางสาวยุวดี ดุลย์ไธสง
วัน เดือน ปีเกิด	16 มิถุนายน 2520
สถานที่เกิด	อ.ห้วยแถลง จ.นครราชสีมา
ที่อยู่ปัจจุบัน	124 หมู่ 2 ต.ทับสวาย อ.ห้วยแถลง จ.นครราชสีมา
ตำแหน่งหน้าที่การทำงานในปัจจุบัน	นักจิตวิทยา 4
สถานที่ทำงาน	แผนกจิตเวช โรงพยาบาลนครปฐม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2539	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุนรรีวิทยา อ.เมือง จ. นครราชสีมา
พ.ศ. 2543	ศษ.บ. (จิตวิทยาและการแนะแนว) เกียรตินิยมอันดับ 2 มหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ. 2548	กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ